Tornion kaupunki

Tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2019

Tornio

Sisällys

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS 1
2. TORNION KAUPUNGIN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET 3
2.1 KAUPUNGINVALTUUSTO 3
2.2 TORNION KAUPUNGIN ORGANISAATIO 5
3. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS 6
3.1 KUNTATALOUDEN KEHITYS SUOMESSA 6
4. TORNION KAUPUNGIN JA LÄHIALUEIDEN TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS 8
4.1 VÄESTÖNKEHITYS 8
4.2 HYVINVOINTI 9
4.3 ELINKEINOT 13
4.4 TYÖLLISYYS 15
4.5 ASUMINEN JA RAKENTAMINEN 16
4.6 KUNTATALOUDEN KEHITYS TORNIOSSA 17
4.6.1 Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely, Kuntalaki 118§ 19
4.7 OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA 21
4.7.1 Kaupungin toimintojen kehittäminen 21
4.7.2 Alue-, seutu- ja kansainvälinen yhteistyö 22
4.7.3 Olennaiset muutokset kunnan taloudessa 24
5 KUNNAN HENKILÖSTÖ 26
5.1 HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 26
5.2 HENKILÖTYÖVUODET 27
5.3 HENKILÖSTÖN IKÄ- JA SUKUPUOLIJAKAUMA SEKÄ ELÄKE-ENNUSTE 27
5.4 HENKILÖSTÖN SAIRAUSPOISSAOLOT 28
5.5 HENKILÖSTÖKULUT 28
6 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTYMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA 29
6.1 TOIMINNALLISET RISKIT 29
6.2 RAHOITUSRISKIT 29
6.3 YMPÄRISTÖTEKIJÄT 30
6.4 SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN TOTEUTUMINEN 31
7 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS 33
7.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN 33
7.2 TOIMINNAN RAHOITUS 35
7.3 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET 37
7.4 KOKONAISTULOT JA –MENOT 38
7.5 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS 39

7.5.1 Konsernirakenne 39
7.5.2 Konsernin toiminnan ohjaus 39
7.5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat 39
7.5.4 Konsernivalvonnan järjestäminen 40
7.5.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut 41
7.5.6 Tytäryhteisöjen toiminta ja tilinpäätöstiedot 44
7.6 KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ 71
8 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 72
8.1 TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 72
8.2 TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TOIMIALOITTAIN 2019 84
8.2.1 Tarkastustoimi 84
8.2.2 Keskushallintopalvelut 86
8.2.3 Hyvinvointipalvelut 95
8.2.4 Sivistyspalvelut 104
8.2.5 Tekniset palvelut 124
8.3 TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN 136
8.4 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 138
8.5 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 145
8.6 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN SEKÄ TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA 146
9 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 147
9.1 TORNION KAUPUNKI 147
9.2 TORNION KAUPUNKIKONSERNI 150
10 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 154
11 KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT 171
12 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT 173

Käsitellyt:	kaupunginhallitus	30.03.2020
	kaupunginvaltuusto	01.06.2020

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Tornion kaupungin tilinpäätös vuodelta 2019 toteutui selvästi talousarviota heikommin, vaikka työllisyystilanne kaupungissa jatkoi suotuisaa kehitystä. Erikoissairaanhoidon menot ylittyivät 3,4 milj. eur, ja verotuloja jäi saamatta verottajan verokortti- ja tulorekisteriuudistuksen myötä arviolta 2,2 milj. eur.

Kuntaliiton mukaan, vuonna 2019 kolmasosa kunnista joutui rahoittamaan käyttötalousmenojaan ja investointeja lainarahalla. Kuntatyönantajan selvityksen mukaan, kunnat joutuvat sopeuttamaan henkilöstömenojaan ja hakemaan merkittäviä säästöjä toimintoja tehostamalla. Valtiovarainministeriö aikaisti valtionosuuksien kertaluontaisen lisäyksen vuodelle 2019, mikä ei kuitenkaan merkittävästi parantanut kuntien taloudellista tilannetta. Hallitusohjelman mukaiset kuntien lakisääteisten tehtävien- sekä velvoitteiden lisäykset, velvoitteiden laajentumiset sekä käynnissä olevat palkkaneuvottelut tulevat vaikuttamaan kuntatalouteen.

Elinkeinoelämässä Tornion vahvan metalliteollisuuden klusterin jatkoksi Meri-Lapissa on ollut valmisteilla seudullinen teollisuuden kiertotalousklusteri, mikä tulee nostamaan alueen vetovoimaa. Tornion ja Haaparannan yhteinen matkailun masterplan valmistui loppusyksystä 2019, ja sen toteuttamiseksi on haettu 1,4 milj. eur jatkohanketta.

Työttömyysaste laski vuoden 2019 aikana 0,5 %, ollen joulukuussa 10,8 % (koko maa: 9,7 %). Työllisyyden hoidon edistämiseksi Tornio on ollut mukana valmistelemassa Lapin alueellista työllisyyskokeilun jatkoa, joka käynnistynee syksyllä 2020. Kokeilussa pyritään rakentamaan toimintamalli vaikeasti työllistyviä varten, kaupunki saa heidän työllisyyspalvelut vastuulleen kokeiluajaksi.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Tornion kaupungin väkiluku oli vuoden 2019 lopussa 21 637 asukasta. Väkiluku väheni vuodesta 2018 yhteensä 238 asukkaalla. Tornion väkiluku on vähentynyt yhtäjaksoisesti kahdeksan vuotta peräkkäin 2012–2019. Vuonna 2019 väestön väheneminen oli suurinta, sitten vuoden 2002. Strategian väliarvioinnissa täytyy erityisesti pohtia toimenpiteitä, kuinka Tornion kaupungin asukasluku saadaan kasvuun.

Tornion kaupunkistrategian toteuttamista jatkettiin. Strategian toteuttamisohjelmista hyväksyttiin matkailun masterplan, sekä muun muassa Tornion kaupungin elinkeino-ohjelma. Myös kaupungin henkilöstöohjelma saatiin ajantasaistettua.

Kaupungin ja konsernin toimintoja yhdenmukaistettiin muun muassa uusilla ohjeistuksilla. Vuonna 2018 hyväksytty sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeistus toimeenpantiin heti vuoden 2019 alusta. Tietosuoja- ja tietoturvaohjeistus uusittiin marraskuussa 2019, ja joulukuussa kaupungille saatiin hyväksyttyä strategiset hankintalinjaukset sekä niitä täydentävä hankintaohje.

Viestintään ja markkinointiin liittyen kaupunginhallitus hyväksyi helmikuussa 2019 uuden viestintäohjeen sekä viestintä- ja markkinointisuunnitelman. Syksyllä 2019 julkaistiin kaupungin uusi brändi, joka liittyy samalla Tornio 400 -juhlavuoden valmisteluihin.

Vuonna 2018 henkilötyövuosien määrä oli 1 246. Henkilötyövuosien määrä väheni vuonna 2019 yhteensä 28,5 henkilötyövuodella. Henkilötyövuosien määrä oli 31.12.2019 tilanteen mukaan yhteensä 1217,5 työvuotta. Vuonna 2018 henkilötyövuosien vähennykseen on vaikuttanut terveyskeskuksen lääkärinvastaanoton, suun terveydenhuollon ja työterveyshuollon henkilöstön siirtyminen Mehiläinen Länsi-pohjan palvelukseen 18.6.2018 alkaen. Vuoden 2019 osalta henkilötyövuosien vähennystä selittää systemaattinen ja pitkäjänteinen toimien sekä virkojen tarkastelu palvelusuhteiden päättymisen yhteydessä.

Verotuloja kertyi vuonna 2019 kaikkiaan 83,88 milj. eur, mikä alitti talousarvion noin 2,65 milj. eur. Verotuloista kunnallisverot alittivat talousarvion 2,20 milj.eur, ja yhteisöverotuotot alittivat talousarvion 427 147 eur. Valtionosuuksia kertyi vuonna 2019 yhteensä 38,3 milj eur, mikä ylitti talousarvion 1,24 milj eur. Valtionosuuden ylityksiin vaikuttivat Valiovarainministeriön marras- ja joulukuussa 2019 maksama KiKy- lomarahaleikkauksen kompensaatio 937 000 eur.

Tornion kaupungin vuoden 2019 tilinpäätös on 5,82 milj. eur alijäämäinen. Talousarviossa tilikauden tulos arvioitiin 993 387 eur alijäämäiseksi. Käyttötalouden suurimpana haasteena vuonna 2019 olivat jälleen erikoissairaanhoidon menot, jotka ylittyivät talousarvioon nähden yli 3,4 milj. eur tehostetusta konserniohjauksesta huolimatta. Toimialat (hyvinvointi, keskushallinto, tekniset palvelut, sivistyspalvelut) pysyivät pääsääntöisesti talousarviossa. Koko kaupungin toimintatulot olivat vuonna 2019 ulkoisen tuloslaskelman osalta yhteensä 18,78 milj. eur, eli lähes 940 000 euroa talousarviota suuremmat. Ulkoisia toimintamenoja kertyi vastaavasti 141,1 milj. eur, eli 6,2 milj. eur talousarviossa ennakoitua enemmän. Toimintakate oli ulkoisten kulujen osalta noin -122,3 milj. eur, eli noin 3,5 milj. eur talousarviota enemmän.

Tornion kaupungin lainakanta oli vuoden 2019 lopussa 65,7 miljoonaa euroa (3036 e/as), ja kuntakonsernin lainakanta oli 112,3 milj.eur (5190 e/as).

Vuonna 2019 taloutta ei saatu tasapainotettua odotuksista huolimatta, ja tuloksen osalta jäätiin 5,8 milj. eur miinukselle. Erikoissairaanhoidon osalta sopimus Mehiläinen Länsipohjan kanssa tuo ennustettavuutta taloudenpitoon, mutta kasvavan korjausvelan, vähenevien valtionosuuksien ja odotettua heikommin kehittyneiden verotulojen johdosta on Tornion kaupungissa päätetty jatkaa taloudentasapainottamista**.** Tilinpäätöksen viimeistelyvaiheessa saatiin kuntaliiton ensimmäiset arviot koronaviruksen vaikutuksista kuntatalouteen 2020 ja varovainen arvio on 1,5 mrd. eur heikennys, mikä laskennallisesti Tornion osalta tarkoittaa 6 milj. eur lisävajetta kuluvan vuoden talousarvioon.

Lähivuosien näkymät jatkuvat kuntakentällä erittäin haasteellisina. Tornion kaupungin osaavan, motivoituneen ja työhönsä sitoutuvan henkilöstön työpanoksella ja luottamushenkilöiden pitkäjänteisellä toimintakulttuurilla pystymme kuitenkin yhdessä kehittämään ja ylläpitämään kaupunkimme palveluita hyvällä tasolla myös tulevaisuudessa. Omasta puolestani haluan lämpimästi kiittää Tornion kaupungin koko henkilökuntaa ja kaikkia luottamushenkilöitä kuluneesta vuodesta.

Timo Nousiainen
Kaupunginjohtaja

2. TORNION KAUPUNGIN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

2.1 Kaupunginvaltuusto

Vuonna 2017 valituissa kunnallisvaaleissa valittu Tornion kaupungin ylin päättävä 43 valtuutetun toimielin eli kaupunginvaltuusto, on jatkanut vuonna 2019 työtään valtuustokaudella 2017-2021. Kaupunginvaltuusto kokoontui vuonna 2019 kymmenen (10) kertaa ja käsitteli 127 pykälää.

Vuoden 2019 aikana tapahtui muutoksia sekä puheenjohtajistossa että valtuutettujen keskuudessa. Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Katri Kulmuni jätti 9.6.2019 eronpyynnön kaupunginvaltuuston puheenjohtajuudesta, tultuaan nimitetyksi Suomen Valtioneuvoston jäseneksi. Kaupunginvaltuusto myönsi 26.8.2019 ministeri Katri Kulmunille (KESK) eron kaupunginvaltuuston puheenjohtajuudesta ja valitsi 26.8.29019 kaupunginvaltuuston puheenjohtajaksi kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtajan Markku Ponkalan (KESK). Markku Ponkala jätti eronpyynnön kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtajan tehtävästä 26.8.2019 ja kaupunginvaltuusto myönsi eron 30.9.2019 ja valitsi I varapuheenjohtajaksi 30.9.2019 Päivi Pukeron (KESK). Janne Olsen (SDP) jätti eropyynnön kaupunginvaltuuston III varapuheenjohtajan tehtävästä 14.5.2019, kaupunginvaltuusto myönsi eron 27.5.2019 ja valitsi III varapuheenjohtajaksi 27.5.2019 Kosti Ollilan (SDP). Kaupunginvaltuuston jäsenten osalta valtuutettu Mauri Lappalainen jätti 8.5.2019 eronpyynnön kaupunginvaltuuston jäsenyydestä ja kaupunginvaltuusto myönsi eron valtuutettu Mauri Lappalaiselle (SDP) 10.6.2019 ja tilalle kutsuttiin SDP: n valtuustoryhmän 1. varajäsen Jari Hannuniemi.

Kaupunginvaltuuston kokoonpano 31.12.2019:

Aalto Merja (VAS)
Aho Kirsti (KESK)
Auniola Vilho (KESK)
Berg Juha (KESK)
Hakomäki Jan-Mikael (VAS)
Hannuniemi Jari (SDP)
Husa Marja-Liisa (KESK)
Hyöppinen Sauli (VAS)
Juntura Sari (KESK)
Jutila Lasse (SDP)
Juuso Kaisa (PS)
Kaarlela Antti (KOK)
Kapraali Ilkka (VAS)
Kari Jarmo (KESK)
Keinänen Outi (KESK)
Keränen Toni (VAS)
Kristo Helena (KESK)
Kulmuni Katri (KESK)
Lampela Jenni (VIHR)
Lankila Matti (KESK)
Liikamaa Arto (KESK)
Lummi Raija (KOK)
Marin Satu (KOK)
Muhonen Marjo (VAS)
Ollila Kosti (SDP)
Olsen Janne (SIT)
Parkkila Olavi (VAS)
Petäjämaa Katariina (SDP)
Pigg Pasi (KESK)
Pirttimaa Pertti (KESK)
Ponkala Markku (KESK)
Pukero Päivi (KESK)
Rainio Olli (KESK)
Sadinmaa Markku (KESK)
Sainmaa Jari (Tornio meidän kunta)
Sven Jari (PS)
Taramaa Markku (KESK)
Tikkanen Vilho (PS)
Tuomaala Mari (SDP)
Urpilainen Ismo (KESK)
Välimaa Risto (KESK)

Kaupunginhallitus

Tornion kaupunginvaltuuston 12.6.2017 valitsema kaupunginhallitus johtaa kaupungin hallintoa ja toimintaa kaupunginvaltuuston hyväksyminen tavoitteiden mukaisesti. Vuonna 2019 kaupunginhallitukseen kuului yksitoista (11) jäsentä. Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimi Pekka Pelttari (KESK) ja varapuheenjohtajina I vpj. Ilkka Kapraali (VAS) sekä II vpj. Markku Taramaa (KESK). Kaupunginhallituksessa tapahtui vuonna 2019 seuraavat muutokset. Kaupunginvaltuusto myönsi 27.5.2019 Kaisa Juusolle (PS) eron kaupunginhallituksen jäsenyydestä toimikauden alussa laadittuun paikkajakosopimukseen perustuen ja valitsi hänen tilalleen kaupunginhallituksen jäseneksi Jari Sainmaan (PS). Samassa yhteydessä Juuso valittiin Sainmaan varajäseneksi. Kaupunginvaltuusto myönsi 27.5.2019 myös Kosti Ollilalle (SDP) eron kaupunginhallituksen jäsenyydestä toimikauden alussa laadittuun paikkajakosopimukseen perustuen ja valitsi hänen tilalleen kaupunginhallituksen jäseneksi Janne Olsenin (SDP). Edelleen 27.5.2019 kaupunginvaltuusto myönsi Matti Lankilalle (KESK) eron kaupunginhallituksen jäsenyydestä toimikauden alussa laadittuun paikkajakosopimukseen perustuen ja valitsi hänen tilalleen Marja-Liisa Husan (KESK).

Kaupunginhallituksen kokoonpano 31.12.2019:

Aalto Merja (VAS)	varajäsen Muhonen Marjo
Husa Marja-Liisa (KESK)	varajäsen Lankila Matti
Juntura Sari (KESK)	varajäsen Kristo Helena
Kapraali Ilkka (VAS) I vpj.	varajäsen Hyöppinen Sauli
Keinänen Outi (KESK)	varajäsen Aho Kirsti
Lummi Raija (KOK)	varajäsen Kaarlela Antti
Olsen Janne (SDP)	varajäsen Kanto Eija
Pelttari Pekka (KESK) pj.	varajäsen Kari Jarmo
Rainio Olli (KESK)	varajäsen Alatalo Hannu
Sainmaa Jari (Tornio meidän kunta)	varajäsen Juuso Kaisa (PS)
Taramaa Markku (KESK) II vpj.	varajäsen Sadinmaa Markku

Kaupunginvaltuuston 30.1.2017 hyväksymän hallintosäännön 129 § mukaan kaupunginhallituksen kokouksissa on läsnäolo ja puheoikeus valtuuston puheenjohtaja Katri Kulmunilla (KESK) kaupunginvaltuuston myöntämään eroon 26.8.2019 saakka ja tämän jälkeen kaupunginvaltuuston puheenjohtajaksi 26.8.2019 valitulla Markku Ponkalalla (KESK). Läsnäolo ja puheoikeus on lisäksi kaupunginvaltuuston varapuheenjohtajilla, Markku Ponkalan sijalle 30.9.2019 valitulla I vpj. Päivi Pukerolla, II vpj. Jan-Mikael Hakomäellä sekä III vpj. Kosti Ollilalla.

Kaupunginhallitus kokoontui vuoden 2019 aikana kaksikymmentäkaksi (22) kertaa ja teki päätöksiä yhteensä 415 asiassa.

Tilinpäätöksen laadinnasta ovat vastanneet kaupunginjohtaja Timo Nousiainen, kehitysjohtaja Sampo Kangastalo, talousjohtaja Anne Vuorjoki, pääkirjanpitäjä Tuula Saari ja taloussuunnittelija Hannaleena Posti.

2.2 Tornion kaupungin organisaatio

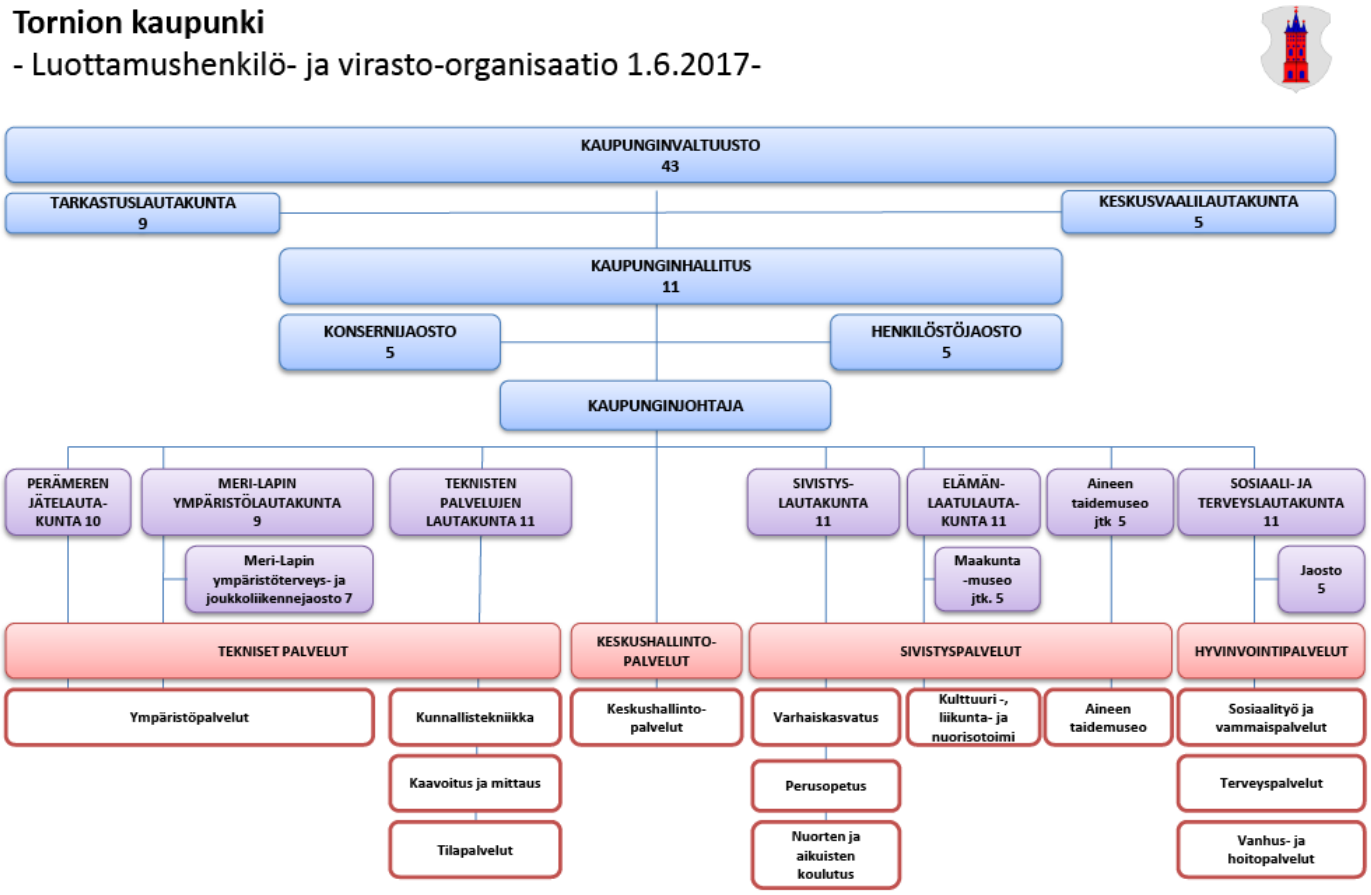

Kuva 1. Tornion kaupungin luottamushenkilö- ja virasto-organisaatio.

3. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Talouskasvu näyttää vielä lähiaikoina myönteiseltä huolimatta kansainvälisen talouden heikoista uutisista. Kotimainen kysyntä ylläpitää talouskasvua tulevina vuosina. Yksityisten investointien ja kulutuksen kasvu hidastuu epävarman ulkoisen ympäristön heijastuessa suomalaisten yritysten ja kuluttajien odotuksiin. Julkisen kulutuksen ja investointien merkitys BKT:n kasvulle korostuu varsinkin ensi vuonna.

Julkisen talouden menot ovat pysyneet koko korkeasuhdanteen ajan tuloja suurempina. Julkisessa taloudessa on rakenteellinen alijäämä, joka ennusteen mukaan kasvaa lähivuosina. Julkista taloutta heikentävät vaimeneva talouskasvu, väestön ikääntymisestä johtuva menojen kasvu sekä hallitusohjelman mukaiset menonlisäykset.

Maailmantalouden kasvu hidastuu kauppakonflikteihin liittyvän epävarmuuden takia. Vuonna 2020 kasvun odotetaan elpyvän pitkälti euroalueen, mutta myös monien kehittyvien talouksien vetämänä. Koronavirus luo epävarmuutta talouteen vuonna 2020.

Euroalueella talousnäkymiä varjosti vuonna 2019 tänä nopeasti hidastunut talouskasvu Saksassa. Kuitenkin näkymien odotetaan kirkastuvan vuonna 2020. Suhteellisen vahvana pysytellyt palveluiden kysyntä tukee elpymistä. Yhdysvaltojen talouden kasvu on ollut nopeaa vahvan kotimaisen kysynnän ja työllisyyden vetämänä. Iso-Britannian ero Euroopan Unionista loi epävarmuutta talouteen.

Vuonna 2019 Suomen BKT:n kasvoi 1,5 %. Suomen vientikysynnän kasvu hidastui voimakkaasti v. 2019. Suomen tärkeimmistä vientimarkkinoista Saksan talouden näkymät ovat heikot. Vientiteollisuuden näkymät eivät ole merkittävästi heikentyneet, mutta tavaraviennin kasvu jäi vaatimattomaksi muilla toimialoilla paitsi meriteollisuudessa.

Yksityisten investoinnit kääntyivät laskuun vuoden 2019 aikana. Asuinrakennusinvestoinnit supistuivat, mutta myös tuotannollisten investointien kasvu hidastui kansainvälisen talouden suhdanteen heikentyessä.
Yksityisen kulutuksen kasvu jatkui ripeänä v. 2019, sillä kotitalouksien käytettävissä olevien reaalitulojen kasvu oli lähes 2 %. Vuonna 2019 yksityisen kulutuksen kasvua tuki ansiotason nousu sekä työllisyyden koheneminen.

Työttömyys aleni vuonna 2019, mutta hitaasti. Työllisyyden kasvun vetämänä työttömien määrä väheni.

3.1 Kuntatalouden kehitys Suomessa

Tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien talous heikkeni vuonna 2019 edellisvuoden tavoin: kuntien rahoituksen riittävyys heikkeni, lainakanta kääntyi kasvuun ja toimintakate heikkeni.

Kuntien vuosikate heikkeni noin 270 milj. euroa vuodesta 2018. Vuosikate jäi edellisvuoden tapaan alle poistotason ja nettoinvestointien. Kuntien nettoinvestoinneissa ja poistotasoissa ei koko maan tasolla tapahtunut suurta muutosta. Vuosikatteen heikennystä selittää toimintakatteen suuri kasvu. Ilman kuntien kunnallisverotulojen tilityksissä esiintyneitä maksatusvaikeuksia vuosikate olisi noussut lähelle vuoden 2018 vuosikatteen tasoa. Vuodelta 2020 vuodelle 2019 aikaistettu valtionosuuksien maksatus (240 milj. euroa) ei aivan riittänyt korvaamaan verotulojen siirtymistä.

Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä kasvoi voimakkaasti. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 56 vuonna 2019, kun vuonna 2018 niitä oli 43 ja vuonna 2017 vain 4. Yhteenlaskettu negatiivinen vuosikate oli noin -61,4 milj. euroa, kun se vuonna 2017 oli vain -1,1 milj. Vuonna 2019 negatiivisen vuosikatteen kunnista oli 48 alle 10 000 asukkaan kuntaa ja näistä 33 alle 2 000 asukkaan kuntaa, ja mukana oli kolme yli 40 000 asukkaan kuntaa. Maantieteellisesti negatiivisen vuosikatteen kunnat sijoittuivat ympäri Suomea. Määrällisesti eniten niitä oli Lapissa (7 kpl) ja Varsinais-Suomessa (7), ainoastaan Kanta-Hämeessä ja Kainuussa ei ollut yhtään. Väestöään nopeasti menettävistä 141 kunnasta 31 kunnalla oli negatiivinen vuosikate. Väestöään menettävistä 94 kunnasta 17 kunnasta oli vuosikate negatiivinen. Maaseutumaisista kunnista 39 kunnalla oli negatiivinen vuosikate.

Toimintakate heikkeni 4,1 % ja verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) 2,3 % vuodesta 2018. Toimintakatteen heikentymistä selittävät toimintakulujen voimakas kasvu, johon vaikuttaa oletettavasti suuri sosiaali- ja terveydenhoitomenojen kasvu, sekä toimintatulojen pienoinen väheneminen.

Vuonna 2019 kuntien verotulojen kehitys oli poikkeuksellista, kun kuntien verokertymää pienensivät tulorekisterin käyttöönotosta johtuneet ongelmat ja muutokset ennakonpidätystavassa. Näistä seikoista johtuen arviolta noin 250 miljoonaa euroa kunnallisveroja siirtyy tilitettäväksi vuonna 2020. Verrattuna vuoteen 2018 sekä verotulojen että valtionosuuksien määrä kuitenkin hieman kasvoi.

Verorahoitus kasvoi 2,3 prosenttia edellisvuodesta. Valtionosuudet kasvoivat noin 180 milj. euroa viime vuonna ja verotulot lähes 600 milj. euroa. Kuntien verotulot olivat 22,91 mrd. euroa vuonna 2019 käyttötalouden valtionosuuksien ollessa noin 8,64 mrd. euroa.

Kuntien nettoinvestoinnit kasvoivat viime vuonna vain 1,0 %, kun kasvua vuonna 2018 oli hieman yli 17 prosenttia. Vuonna 2019 nettoinvestoinnit olivat noin 2,81 mrd. euroa, kun ne edellisvuonna olivat noin 2,78 mrd. euroa. Pienissä kuntakokoryhmissä nettoinvestoinnit kasvoivat vuonna 2019, kun ne vastaavasti vähenivät niissä vuonna 2018.

Kuntien lainakanta kasvoi edelleen vuonna 2019 ja lainakannan kasvu on kiihtynyt aiempiin vuosiin verrattuna. Kasvua oli peräti 1,71 mrd. euroa eli noin 10 prosenttia. Lainakanta nousi noin 18,44 mrd. euroon eli 3 360 euroon/asukas. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 137 kunnassa, kun vuonna 2018 maan keskiarvo ylittyi 134 kunnassa. Erot kuntien välillä ovat suuret: kolmella kunnalla ei ollut vuonna 2019 lainkaan lainaa, kun taas Reisjärven kunnalla sitä on noin 10 500 euroa/asukas.

4. TORNION KAUPUNGIN JA LÄHIALUEIDEN TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS

4.1 Väestönkehitys

Tornion väkiluku oli joulukuun 2019 lopussa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 21 637 asukasta, kun se vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana oli 21 875 asukasta. Tornion väkiluku väheni vuoden 2019 aikana 238 asukkaalla. Tätä suurempi asukasluvun väheneminen on tapahtunut Torniossa viimeksi vuonna 2002 (-301 as.) eli 17 vuotta sitten. Tornion väkiluku on nyt laskenut yhtäjaksoisesti kahdeksan vuotta peräkkäin vuodesta 2012 alkaen.
Tornion luonnollinen väestönlisäys oli vuonna 2019 -32 asukasta, vaikka syntyneiden määrä nousikin jälleen yli 200:n (201 syntynyttä lasta). Toisaalta myös kuolleisuus kasvoi edellisestä vuodesta hieman ollen vuoden lopussa 233 kuollutta. Luonnollinen väestönkasvu on aiemmin pystynyt kannattelemaan kaupungin väkilukua, mutta ei enää, sillä luonnollinen väestönlisäys on ollut vuodesta 2017 lukien negatiivista. Syntyvyyden osalta Tornion tilanne on kuitenkin ollut valtakunnallisessa kuntien välisessä vertailussa parempi kuin monen muun kunnan. Väestörakenteen muuttuminen myös Torniossa kuvastaa Suomen kansallisia haasteita eli väestön ikääntymistä ja alhaista syntyvyyttä.

Kuntien välinen tulomuutto laski hieman edellisestä vuodesta ja Tornioon muutti vuonna 2019 767 uutta asukasta. Vastaavasti kuntien välinen lähtömuutto kiihtyi edellisestä vuodesta ja Torniosta muutti Suomen muihin kuntiin 1 027 asukasta. Kuntien välinen nettomuuttotappio oli siten -260 asukasta, kun se vuonna 2018 oli ainoastaan -106 asukasta. Vastaava nettomuuttotappio kirjattiin Torniossa viimeksi vuonna 2013 (-261 asukasta).

Nettomaahanmuutto oli vuonna 2019 Tornion osalta +55 asukasta eli hieman pienempi kuin vuonna 2018 (+73). Kokonaisnettomuutto oli vuonna 2019 Torniossa -205 asukasta.

Taulukko 1. Tornion väestönmuutokset 2012-2019

TORNIO	**Tammi-joulukuu 12 kk**							
Väestönmuutos	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Elävänä syntyneet	256	260	218	231	217	201	195	201
Kuolleet	202	188	203	190	190	222	216	233
Luonnollinen väestönlisäys	54	72	15	41	27	-21	-21	-32
Kuntien välinen tulomuutto	909	831	895	887	856	821	842	767
Kuntien välinen lähtömuutto	1 079	1 092	995	1 106	1 066	1 049	948	1 027
Kuntien välinen nettomuutto	-170	-261	-100	-219	-210	-228	-106	-260
Nettosiirtolaisuus	62	78	46	47	107	79	73	55
Kokonaisnettomuutto	-108	-183	-54	-172	-103	-149	-33	-205
Kunnan sisäinen muutto	2 545	2 475	2 325	2 721	2 316	2 359	2 649	2 343
Kokonaismuutos	-56	-118	-49	-123	-82	-189	-53	-237
Kokonaismuutos %	-0,2	-0,5	-0,2	-0,6	-0,4	-0,8	-0,2	-1,1
Väkiluku	**22 489**	**22 371**	**22 322**	**22 199**	**22 117**	**21 928**	**21 875**	**21 637**
Väkilukutavoite, Tornion TA	**22 600**	**22 500**	**22 500**	**22 400**	**22 330**	**22 203**	**22 177**	**22 150**
Tilastokeskus, väestöennuste (-15)	**22 609**	**22 666**	**22 721**	**22 772**	**22 263**	**22 203**	**22 177**	**22 150**
Tilastokeskus, väestöennuste (-19)								**21 725**

**HUOM! Kokonaismuutos 2012-2018 sisältää väkiluvunkorjauksen*

***HUOM! Vuoden 2019 tiedot ennakkotietoja*

Taulukossa 1 on esitetty Tornion kaupungin väestön ikärakenne 5-vuotisikäryhmittäin vuoden 2019 lopussa. Luvut perustuvat Tilastokeskuksen ennakkoväkilukutietoihin. Erityisen merkittävää on pienten lasten eli 0-4 vuotiaiden pieni määrä suhteessa muihin ikäryhmiin sekä toisaalta eläkeikää lähestyvien ja ikäihmisten suuri määrä suhteessa muihin väestöryhmiin.

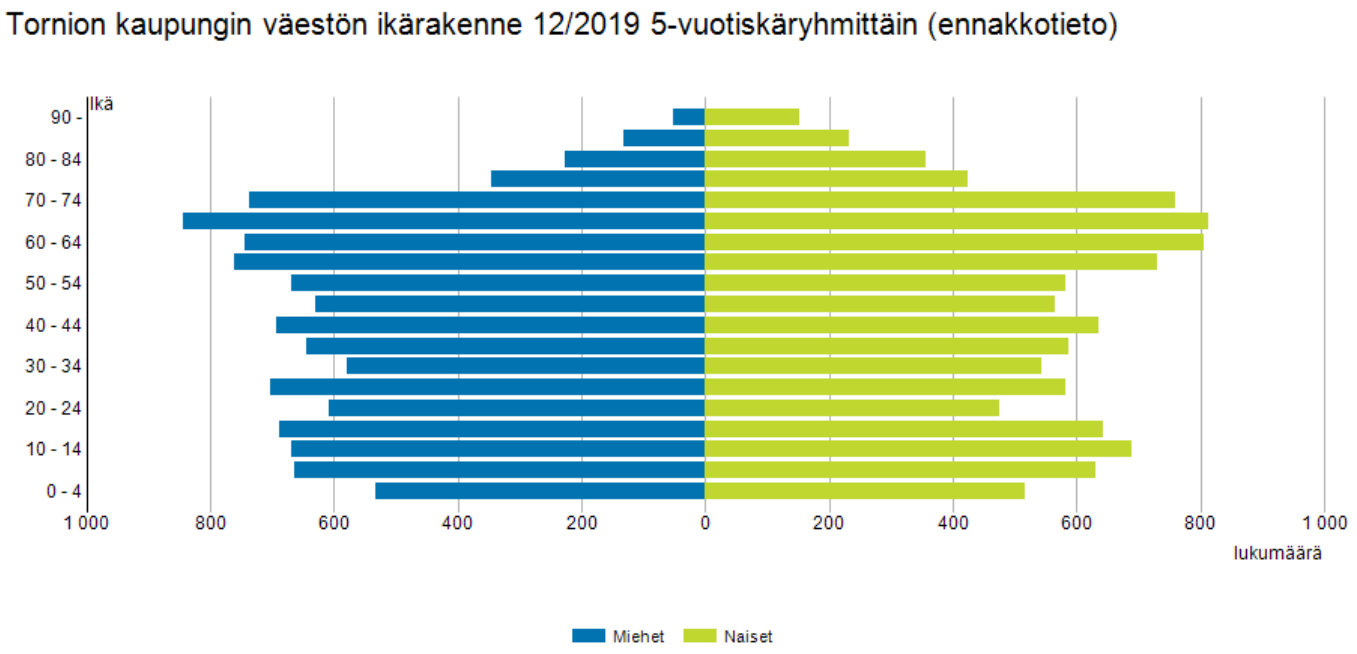

Lähde: Väestön ennakkotilasto, Tilastokeskus

Kuva 2. Tornion väestön ikärakenne joulukuussa 2019 5-vuotisikäryhmittäin.

Meri-Lapin alueen viidessä kunnassa (Tornio, Kemi, Keminmaa, Tervola, Simo) asui joulukuussa 2019 yhteensä 56 454 asukasta. Seudun väki väheni vuodessa 696 asukkaalla. Yksikään seudun kunnista ei kirjannut vuodelle väestönkasvua.

Koko Lapin väkiluku oli vuoden lopussa 177 310 asukasta. Maakunnan 21 kunnan väki väheni edellisestä vuodesta 1 212 asukkaalla. Lapissa oli neljä väestöltään kasvavaa kuntaa (Rovaniemi, Kittilä, Kolari, Muonio).

Koko maan väestönkasvu oli vuonna 2019 9 654 henkilöä ja maan väkiluku vuoden 2019 lopussa 5 527 573 asukasta. Väestönkasvu perustui maahanmuuttoon, sillä jo ennestään alhaisella tasolla ollut syntyvyys aleni vuonna 2019 entisestään 1 980 lapsella. Vuoden aikana syntyi koko maassa ainoastaan 45 597 lasta. Edellisen kerran Suomessa on ollut yhtä vähän tai vähemmän lapsia nälkävuonna 1868 ja 1830-luvun lopulla. Suomen maakunnista väestöään kasvattivat Uusimaa, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi, Pohjois-Pohjanmaa ja Ahvenanmaa.

4.2 Hyvinvointi

Valtuustokaudella 2017-2021 strategisia hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen painopistealueita ovat osallisuuden vahvistaminen vs. syrjäytymisen ennaltaehkäisy, liikunnallisen elämäntavan omaksuminen, kansanterveyssairauksien vähentäminen, mukaan lukien päihteistä johtuvat sairaudet ja tapaturmat sekä ikäihmisten kaatumistapaturmien vähentäminen. Asuin- ja elinympäristön turvallisuus sekä viihtyisyys ovat omana painopistealueenaan linjattu tukemaan kuntalaisten omaehtoista hyvinvoinnin edistämistä. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden johtoryhmä fokusoi vuonna 2019 keskeisiksi kohteiksi koko kaupungin osalta infran kehittämisen liikunnalliseen elämäntapaan ohjaavaksi ja erityisesti pienten lasten perheiden tukemisen toimijaverkoston hyvällä yhteistyöllä, sekä päihteiden käytöstä johtuvien haittatapahtumien vähentämisen.

Yleisesti tunnistettuja hyvinvointia lisääviä elämäntapavalintoja ovat liikunta, terveellinen ravinto, riittävä yöuni, tupakoinnin ja päihteiden käytön välttäminen sekä kognitiivinen/sosiaalinen aktiivisuus, jotka suojaavat monilta keskeisimmiltä kansanterveysongelmilta. Perheiden hyvinvointivajeiden kasautumisen ehkäisy on merkittävää syrjäytymisen ennaltaehkäisyä. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tutkimuksen mukaan syrjäytymiselle erityisesti altistavia tekijöitä ovat 1) vanhempien matala koulutustaso, 2) perhemuotona yksinhuoltajuus, 3) vähintään toisella vanhemmalla on käyntejä sosiaali- ja terveystoimen palveluissa henkisten häiriöiden ja käyttäytymisvaikeuksien vuoksi ja 4) perheen vanhemman toimeentulotuen kesto on vähintään 6 kk. Seuraavassa taulukossa tilanne Torniossa syrjäytymisen riskitekijöiden osalta (Taulukko x)

Taulukko 2. Syrjäytymiselle altistavat tekijät

Syrjäytymisen riskitekijät	Tornio	Muutos-% yks. Tornio	Lappi muutos-% yks.	Koko maa muutos-% yks.
Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa, 2015-2018 (Tilastokeskus)	2015 / 20-39 v. 734, 2018 / 20-39 v. 657	Muutos -10 %	Ei tietoja	–8,5 %
Yhden vanhemman perheitä, %-lapsiperheistä 2016 - 2017 (Sotkanet)	21,3 % asuntokunnista	Muutos +10 %	Muutos +5%	+2,2 %
Sote-palveluiden tarve henkisten häiriöiden ja käyttäytymisvaikeuksien vuoksi (aikuisten mt-avokäynnit/1000 aik.) 2016-2017 (Sotkanet)	2016 615,4 käyntiä, 2017 615,3 käyntiä	Muutos -0,2 %	Muutos +27%	+ 8 % (559,1 käyntiä 2017)
Toimeentulotuen tarve, yleinen asumistuki, velkajärjestelyt/kpl 2016 - 2018 (Sotkanet)	11,3 % asuntokunnista 2016/17 kpl - 2018/29 kpl	Muutos +29%, Muutos +70%	Muutos12,2 % Muutos +38%	8,5%, muutos +18%, 13,9%, muutos +37%

Työ sosiaalisen ympäristön kehittämiseksi syrjäytymistä ehkäiseväksi edellyttää pitkäjänteistä työtä torniolaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi ja erityisesti vanhemmuuden vahvistamiseksi. Muun muassa vahva perhedynamiikka tukee elämässä selviytymistä ja edistää terveellisten elämäntapojen vakiintumista lapsilla. Pienten lasten kohdalla huolenaiheena ovat mm. 4-vuotiaiden lasten ja heidän perheittensä hyvinvointia selvittäneen LTH-tutkimuksen (THL 2018) mukaan vanhempien vähäinen liikkumisaktiivisuus, tupakointi ja humalahakuinen alkoholinkäyttö. Aiemmassa kouluterveyskyselyssä (2017) torniolaiset yläkouluikäiset, erityisesti tytöt raportoivat verrokkejaan useammin häiritseväksi kokemastaan vanhempien alkoholinkäytöstä, minkä voidaan arvioida heikentävän myös perhedynamiikkaa. 2019 kyselyssä tilanne oli tyttöjen kohdalla selkeästi parantunut, poikien kohdalla pysynyt ennallaan. Ammattioppilaitoksissa opiskelevien nuorten kouluterveyskyselytietoja ei saatu käyttöön vuodelta 2019, ikäluokasta tietoja on vain lukiokoulutuksessa opiskelevilta. Hoitotietorekistereiden perusteella nuorten aikuisten mielenterveysperusteiset hoitojaksot ovat Torniossa selvästi lisääntyneet, samaan aikaan kun niiden esiintyvyys muissa ikäluokissa on ollut laskussa.

Terveyden ja elintapojen osa-alueella ala ja yläkouluikäisten kohdalla ohjaus terveellisiin elämäntapoihin jää kouluterveyskyselyn (2019) mukaan toteutumatta useammin kuin muualla maassa; säännöllisen yöunen puute johtaa siihen, että aamupala jää yhä useammin syömättä, kun ei jaksa nousta riittävän aikaisin, tai aamupalaa ei ole tarjolla. Myös hampaiden harjaaminen kahdesti päivässä jää sekä tytöillä että erityisesti pojilla entistä useammin toteutumatta. Yläkouluikäisten kouluterveyskysely- ja MOVE -tulosten mukaan lappilaisnuoret voivat huonommin, kuin vastaavan ikäiset muualla Suomessa. Fyysisen suorittamisen taso jää heikommaksi kuin muualla Suomessa, liikkuminen jää yhä useammalla suosituksia vähäisemmäksi, täysin raittiiden poikien osuus on laskussa, riittävät, vähintään kahdeksan tunnin yöunet toteutuvat yhä harvemman kohdalla ja erityisesti tytöt eivät koe olevansa tyytyväisiä elämäänsä.

Toisaalta koulun fyysiset työolot koettiin Torniossa hyviksi, koulukiusaaminen on selvästi vähentynyt aktiivisten toimenpiteiden myötä, koululounaat maistuvat oppilaille paremmin kuin aiemmin, joskin neljännes oppilaista jättää yhä koululounaan syömättä. Luvattomien poissaolojen määrä on laskenut alle valtakunnan tason, tupakointi on yläkouluikäisillä vähentynyt, mutta nuuskan käytössä torniolaiset nuoret erottuvat verrokeistaan selvästi negatiiviseen suuntaan, jo alakouluiässä. Kannabis- ja muiden huumaavien aineiden kokeilut ovat yläkoulussa ja lukiossa opiskelevilla pojilla ja tytöillä kahden vuoden seurannassa vähentyneet ja jäivät alle sekä koko maan että Lapin tason. Laittomien huumeiden kokeilussa lasku on ollut 55% vuodesta 2017 vuoteen 2019. Huumeiden hankkimista piti toisaalta noin puolet nuorista helppona.

Sosiaalisen ympäristön kehittäminen syrjäytymistä ehkäiseväksi ja terveyttä edistävien elämäntapojen edistäminen on poikkihallinnollista työtä. Äitiys- ja lastenneuvolatyössä se on perheiden voimavarojen, mm. vanhemmuuden tukemista, jossa 2019 on muun muassa vakiinnutettu ja edelleen kehitetty neuvolan ja varhaiskasvatuksen yhteistyökäytänteitä. Erotilanteiden palveluilla sekä sosiaalipalveluissa että yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa Tornion Perheidentalo –toiminnalla on pyritty tarjoamaan perheille välineitä ristiriitatilanteiden ennaltaehkäisyyn ja käsittelyyn. Verkostomainen, moniammatillinen perhekeskustoiminta eteni yhteisen toimitilan suunnitteluun ja siinä toimivien tahojen määrittelyyn 2019 ja käynnistymiseen vuoden 2020 alusta. Yhden vanhemman perheille, kuten muillekin haastavissa elämäntilanteissa eläville lapsiperheille, on tukena lapsiperhetyön palveluja, joita on vuonna 2019 kehitetty sisällöllisesti siten, että ehkäisevän ja korjaavan työn tarpeiden tehokkaampi tunnistaminen auttaa henkilöstövoimavarojen ja osaamisen oikeassa kohdentamisessa. Palvelussa on myös aloitettu perhearviointimenetelmän käyttöönoton suunnittelu.

Havainnot lasten ja nuorten hyvinvoinnin vajeista edellyttävät, että koulujen opetus- ja oppilashuoltohenkilöstö havaitsee nuorten ongelmat riittävän ajoissa ja osaa puuttua niihin. Oppilashuoltotyöhön on vuonna 2019 kehitetty kuntakohtaista toimintamallia ja opettajien osaamista on vahvistettu koulutuksin. Yläkouluissa koulunuorisotyön toimintamalleja ja yhteistyötä mm. etsivän nuorisotyön kanssa kehittämällä on tavoitettu haavoittuvassa asemassa olevia nuoria, edistetty nuorten ryhmäytymistä ja siten osallisuuden kokemusta. Tässä työssä on sekä tilastojen valossa, että koulujen arjen kokemusten perusteella vielä paljon tehtävää. Muun muassa koulusta pois jääminen pidemmiksi ajoiksi on yleistynyt jo nuoremmissa ikäluokissa. Koulutustason nostamiseen pyritään kannustamalla lapsia ja nuoria perusasteen jälkeisiin opintoihin mm. opinto-ohjauksella ja työelämään tutustumisen käytänteillä. 2. asteen oppilaitoksissa opintojen keskeyttämistä ehkäistään yksilöllisillä opetusjärjestelyillä ja opetussuunnitelmilla sekä erilaisilla ryhmätoiminnoilla mm. jännittämisestä tai unirytmin ongelmista kärsiville nuorille. Sosiaalityö, nuoriso- ja koulutoimi ovat 1.8.2019 alkaneen, Yhtymäpinnassa nuori – hankkeen puitteissa tavoittaneet koulupudokasuhan alla olevia nuoria yksilöllisten tukitoimien piiriin.

Edelleen, alle 30 –vuotiaiden monialainen palveluverkosto, Tohjaamo on aloittanut toiminnan vuonna 2019. Koulu, koulunuorisotyö, etsivä nuorisotyö, poliisi ja sosiaalipalvelut ovat viranomaisyhteistyöllä, alle 25 –vuotiaille suunnatun Ankkuri –mallin puitteissa, puuttuneet varhaisessa vaiheessa lasten ja nuorten päihde- ja muuhun rikollisuuteen sekä lähisuhdeväkivaltaan ja tehneet ehkäisevää työtä näillä saroilla. Ankkuri –yhteistyöllä on löydetty ja ohjattu hoitoon huumeita käyttäviä nuoria, rikkeisiin syyllistyneitä nuoria ja heidän perheitään on tuettu sosiaalityön ja poliisin yhteistyöllä. Nuorten sitoutuminen hoitoon ja tukeen on ollut hyvällä tasolla. Yhteistyö on myös vahvistanut osaamista ja madaltanut kynnystä yhteydenottoihin puolin ja toisin.

Liikunnallisen elämäntavan mahdollistamiseksi arkiliikunta huomioidaan maankäytössä ilman erilliskaavoja, kaikenikäisten kuntalaisten omaehtoiselle liikkumiselle on teknisten palveluiden toimialalla luotu edellytyksiä mm. rakentamalla nuorten harrastepaikkoja ja lähiliikuntapaikat Seminaarin sekä Kyläjoen kouluille, lisäämällä puistonpenkkejä ikääntyneiden suosituimmille liikkumisreiteille, rakentamalla uusi kevyenliikenteenväylä Nykäsenkadulle sekä kunnostamalla liikuntapaikkoja ja ulkoilureittien merkintöjä. Esimerkiksi latuverkostoa Torniossa on yhteensä 83,5 km, josta valaistuja latuja 23,9 km. Ympäristön siisteyttä ja viihtyisyyttä on lisätty hankkimalla roska- ja koirankakka-astioita. Liikuntapalvelut viestivät aktiivisesti erilaisista liikuntamahdollisuuksista ja esimerkiksi uimahallissa kävi vuonna 2019 yhteensä 79 776 kävijää. Uimahallin käyttäjille on myös valmisteltu vuonna 2020 toteutettavaa palautekyselyä.

Vanhustenviikolla uimahalli tarjosi eläkeläiskortin haltijoille ilmaisia uintikertoja. Kouluikäisten lasten viikoittaisiin liikuntaharrastuksiin on vuodelle 2020 haettu ja saatu Aluehallintovirastolta erityismäärärahaa 6 000 euroa. Tässä prosessissa verkostoiduttiin vahvemmin liikunnallista aktiviteettia tuottavien järjestöjen kanssa.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa on kotihoidon ja kolmannen sektorin toimijan välisellä yhteistyöllä panostettu suunnitelmalliseen työhön ikäihmisten kaatumisten ja putoamisten ehkäisemiseksi. Tässä hyvinvointisuunnitelman yhden kehittämiskohteen mukaisessa työssä on saavutettu erinomaisia tuloksia. Ikäihmisten turvallisuutta lisäävät myös kotihoidon asiakkaiden kotien turvakartoitukset sekä koko 80 – vuotiaiden ikäluokalle (ei palveluiden piirissä olevat) tarjottavat hyvinvointia edistävät kotikäynnit. Ikäluokasta noin 35-50% on viime vuosina ottanut kotikäynnin vastaan. Ehkä tärkein palaute on ollut se, että kontaktin syntyminen madaltaa kynnystä ottaa yhteyttä palveluneuvontaan tarvittaessa sekä palveluneuvonnan tarjoama lisääntynyt turvallisuudentunne. Terveysneuvonta on aloittanut 2019 seniorineuvolatoiminnan, jonka asiakaslähtöinen toteutus kattaa niin turvallisuus-, terveys- kuin elämäntapanäkökulmatkin.

Pitkäaikaistyöttömien työllistymistä tukevat toimet ovat vaikuttavia paitsi työttömien, myös kaupungin talouden näkökulmasta; niin sanotut Kelan sakkomaksut on saatu viime vuosina selkeään laskuun. Nuorten kohdalla resursseja on kyetty vahvistamaan mm. Tornion työvoimalasäätiön useilla hankkeilla, esimerkiksi nuoren tuen tarpeeseen kokonaisvaltaisesti vastaavalla Stara –starttivalmennuksella, johon asiakkaat ohjautuvat laajan toimijaverkoston kautta. Työttömien aikuisten aktivointisuunnitelmia on laadittu, mutta laadintaa on hidastanut sosiaalipalveluissa nimettyjen työntekijöiden vajaus. Taloudellista tukea on tarjottu talouden vaikeuksista kärsiville vuonna 2019 tavanomaisten sosiaalietuuksien lisäksi Kaikukortilla. Kortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja ja kurssipaikkoja Kaikukortti -verkostojen kulttuuri- ja liikuntakohteisiin.

Loppuvuodesta 2019 aloitettiin Tornion osallisuusmallin valmistelutyö, eli osallisuus osaksi uutta kaupunkibrändiä. Kuuluminen johonkin ja kuulluksi tuleminen lisäävät voimavaroja ja samalla kiinnostusta ottaa vastuuta omasta sekä lähiympäristön hyvinvoinnista. Tornion brändityöhön osallistui noin 1 400 torniolaista. Sähköisten palveluiden käyttö ja kysyntä ovat kasvussa, ja verkkosivuvierailujen määrä on lisääntynyt 16 % vuodesta 2018. Uudistetut Internetsivut toimivat hyvänä palvelualustana ja tarjolla oli 2019 yhteensä 125 erilaista palvelua kaupunkilaisille. Osallisuuden teemaan liittyviä aktiviteetteja toteutui vuoden 2019 aikana, esimerkiksi kulttuuritoimiston ja vanhuspalveluiden kutsu torniolaisille kirjetalkoisiin, ja tästä innostuneet torniolaiset koululaiset kirjoittivat 555 kirjettä ikäihmisille. Myös kansalaisopisto, taidemuseo ja uimahalli tarjosivat vuoden aikana monenlaisia virikkeitä kuntalaisille.

Vuoden 2019 alusta rekrytoidun hyvinvointisuunnittelijan tehtäviin on kuulunut hyvinvointitiedon ja järjestöyhteistyön systemaattinen kokoaminen ja vieminen kaupungin monialaisen hyvinvointiryhmän käsittelyyn. Aktiivista verkostoitumista sekä viranomaistoimijoiden että 3. sektorin välillä on jatkettu liikenneturvallisuusyhteistyössä, ennaltaehkäisevässä päihdetyössä, järjestötapaamisissa, seudullisessa järjestöverkostossa, vaikuttamistoimielinten kanssa sekä toimialoilla omien yhteistyökumppaneiden kanssa. Oman palvelutuotannon lisäksi hyvinvointia Torniossa lisätään järjestämällä erilaisissa verkostoissa kuntalaisille mahdollisuuksia osallistua kaupunki-infran sisällä tapahtuvaan toimintaan ja tapahtumiin. Koordinoitua kaupunki - järjestö -yhteistoimintaa on aktiivisesti viety eteenpäin muun muassa Meän Talon ja Tornion perheidentalon toiminnassa, Kumppanuuskeskus Luotsin, Kamraatti – hankkeen, Torniotupa- ja Senioripistetoiminnassa. Toimijatreffeillä on tavattu noin 60 eri toimijaa kahdessa eri tilaisuudessa 2019. Agendalla ovat olleet järjestöjen avustusasiat sekä hyvän yhteistyön periaatteet, esimerkiksi järjestöjen toiveet saada kaupungilta erilaisia teemaluentoja toiminnan tueksi.

Kokonaisuudessaan valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman painopisteet ja kehittämiskohteet ovat ohjanneet toimenpiteiden suuntaamista toimialoilla vuonna 2019. Tornion kaupungin kaupunkistrategiasta johdetut hyvinvointisuunnitelman kehittämiskohteet ovat kiinteä osa kaupungin toimialojen palvelutuotantoa. Hyvinvoinnin edistämisessä ja esimerkiksi syrjäytymisen ehkäisemisessä näkyvät tulokset indikaattoreissa edellyttävät pitkäjänteistä ja suunnitelmallista työtä yli valtuustokausien. Lisää tietoa kaupunkilaisten hyvinvoinnista ja hyvinvointityöstä löytyy sähköisestä hyvinvointikertomuksesta www.hyvinvointikertomus.fi.

4.3 Elinkeinot

Lapin elinkeinoelämän kehityskuva on ollut viime vuosina pääosin myönteinen ja uusia työpaikkoja on syntynyt varsinkin pk-yrityksiin. Matkailun toimialalla on ollut vahvaa kasvua ja eri teollisuuden alojen suurinvestointeja on ollut vireillä eri puolilla maakuntaa. Maakunnan aleneva väestönkehitys ja väestön ikääntyminen ovat aiheuttaneet kuitenkin sen, että työvoiman saatavuudessa on ollut haasteita eri puolilla maakuntaa ja useilla eri toimialoilla.

Erityisesti Torniossa merkityksellinen terästeollisuus on ollut kauppapoliittisten haasteiden kourissa ja alan yritykset ovat taistelleet mm. eri maiden tullisäädösten kanssa. Yhdysvaltojen ja Kiinan kauppasota on myös heijastunut markkinatilanteeseen ja Kiina sekä Indonesia ovat kasvattaneet ruostumattoman teräksen tuotantoa. Outokummun tilikauden tulos painui vuonna 2019 75 miljoonaa euroa tappiolliseksi, kun se vuonna 2018 oli vielä 130 miljoonaa euroa voitollinen.

Lapin matkailussa vuosi 2019 oli edelleen ainakin yöpymisten valossa myönteinen, sillä rekisteröidyt yöpymiset kasvoivat Lapissa edellisestä vuodesta 3,8 % ja yöpymisiä kirjattiin maakuntaan koko vuoden aikana noin 3,1 miljoonaa kappaletta. Luvut olisivat voineet olla vieläkin suurempia ilman maailman suurimpiin kuuluvan matkanjärjestäjän eli Thomas Cookin konkurssia syyskuussa 2019. Konkurssilla oli jonkin verran negatiivisia vaikutuksia mm. joulumatkailuun Lapissa.

Tornion työpaikkamääristä ei ole vuodelta 2019 ajankohtaista tietoa saatavilla, mutta uusimman tilaston (2017) mukaan Torniossa oli 8 689 työpaikkaa. Työpaikkojen kokonaismäärä laski vuodesta 2016 88 työpaikalla ollen silti suurempi kuin esimerkiksi vuosina 2014-2015. Toimialoittain tarkasteltuna työpaikat vähenivät eniten teollisuudessa (-74), tukku- ja vähittäiskaupassa (-37) ja kuljetuksissa sekä varastoinnissa (-18). Suurimpia kasvualoja olivat terveys- ja sosiaalipalvelut (+24), rakentaminen (+23) ja tuntematon (+21).

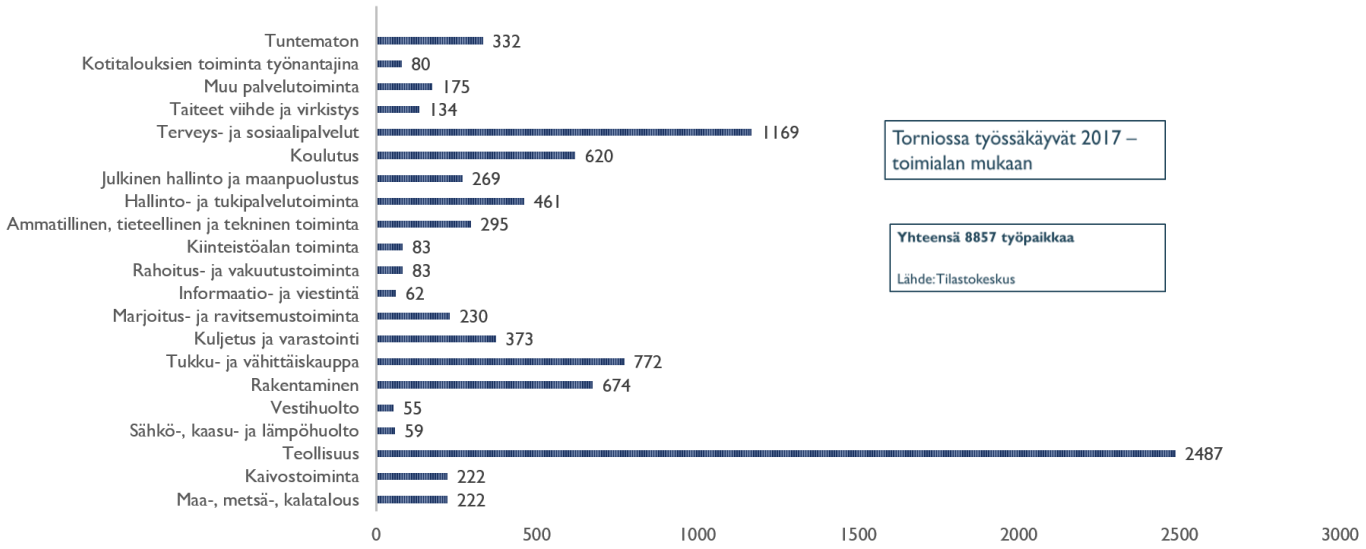

Kuva 3. Torniossa työssäkäyvät, v. 2017, toimialan mukaan.

Tornion yrityskanta oli kesäkuun 2019 tilanteessa Tilastokeskuksen mukaan 1 487 yritystä. Tammi-joulukuussa 2019 kaupparekisteriin merkittiin Torniossa 107 yritystä ja rekisteristä poistettiin 55 yritystä. Noin ollen yritysten nettolisäys oli 52 yritystä. Vuonna 2018 nettolisäys oli 62 yritystä. Teollisuus, sosiaali- ja terveyspalvelut sekä tukku- ja vähittäiskauppa muodostavat noin 51 % kaikista Tornion työpaikoista. Ylivoimaisesti suurin toimiala on edelleen teollisuus, joka käsittää lähes 29 % kaikista Tornion työpaikoista.

Meri-Lapin alueella suurin vuonna 2019 käynnissä ollut investointihanke on ollut Outokummun noin 250 miljoonan euron Kemin kaivoksen laajennushanke (2017-2020). Investoinnilla halutaan varmistaa ferrokromi raaka-aineen

kromin riittävyys pitkälle tulevaisuuteen. Laajennuksessa kaivokselle rakennetaan uusi taso kilometrin syvyyteen. Oma ferrokromituotanto on Outokumpu Oyj:n ydinliiketoimintaa ja kilpailuetu verrattuna muihin kilpailijoihin.

Outokumpu julkisti syyskuussa 2019 selvittävänsä myös toisen suurhankkeen käynnistämistä Meri-Lappiin. Tornion tehtaiden liepeille suunnitellaan kuonasulattoa, joka voi olla mittakaavaltaan usean sadan miljoonan euron investointi. Päätöksiä asiasta ei kuitenkaan tehty vuoden 2019 puolella.

Kolmas Outokumpuun liittyvä uusinvestointi julkistettiin lokakuussa 2019, kun Outokumpu julkisti aikeensa selvittää ja mahdollisesti siirtää Kemin Elijärven kaivoksen ja Tornion Röyttän tuotantolaitosten välisen malmiliikenteen kumipyöriltä kiskoille. Vuositasolla kuljetukset ovat tällä hetkellä noin 1,1 miljoonaa tonnia. Tavaraliikenteen mahdolliset järjestelyt liittyvät Rinteen/Marinin hallitusohjelman kirjaukseen sähköistää Tornion ja Laurilan välinen rataosuus. Selvitystyö jatkuu ainakin vuoden 2020 puolelle ja päätöksiä asiasta ei saatane ennen kuin Tornio-Laurila rataosuuden kehittämisen kokonaisuus on selvitystyön osalta valmis (arviolta 2022).

Torniossa nousi vuonna 2019 suunnittelupöydälle muutaman vuoden tauon jälkeen uusi tuulivoimapuistohanke kaupungin pohjoisosiin Karhakkamaahan. Tuuliwatti Oy:n enimmillään 48 tuulivoimalan käsittävä hanke oli vuoden 2019 lopulla vielä alkutekijöissään ja tuotanto voisi alkaa 2023-2025. Vuoden 2019 puolella kaupunki päätti asiaan liittyen maanvuokrauksesta, mutta esimerkiksi kaavoitusvaihe ei vielä käynnistynyt.

Tornion matkailun toimialalla oli kasvua yöpymisissä tammi-joulukuussa 2019 yhteensä 7,5 %. Kotimaisten yöpymisten määrä kasvoi edellisestä vuodesta 10,5 % ja ulkomaisten 0,2 %. Kokonaisuudessaan yöpymisiä kirjattiin Tornioon 59 238 kappaletta. Tornioon ei tehty vuonna 2019 uusia suuria matkailuinvestointeja, mutta esimerkiksi hotellien perusparannuksia ja laajennuksia jatkettiin. Lähialueilla kuitenkin investoitiin, sillä esimerkiksi Haaparannalla avautui kylpylähotelli vuosien kiinniolon jälkeen ja Kemissä avattiin ympärivuotinen lumilinna.

Laurila-Tornio-Haaparanta rataosuuden sähköistäminen lähti etenemään vuonna 2019 selvitys- ja suunnittelutyön kautta sen jälkeen, kun hanke kirjattiin ensin Rinteen ja sittemmin Marinin hallitusohjelmaan. Väylävirasto, Trafikverket sekä Tornion ja Haaparannan kaupungit tapasivat eri kokoonpanoilla syksyllä 2019 useaan otteeseen ja työ saatiin käynnistettyä. Hankkeen suunnittelutyö vienee 2-3 vuotta, jonka jälkeen tehdään lopulliset investointipäätökset. Hankekortin mukainen alustava kustannusarvio on 24 miljoonaa euroa, mikä sisältää sähköistyksen Laurilasta Ruotsin rajalle (14 ME) ja Tornionjoen uuden ratasillan (10 ME). Hankkeen sisältö, aikataulu ja kustannukset ovat kuitenkin alustavia ja sidoksissa valittavaan toteutusmalliin. Hankkeen toteutuminen edellyttää myös Suomen ja Ruotsin valtioilta yhteistä näkemystä ja päätöksentekoa hankkeesta (valtion budjetti).

EU:ssa on ollut jo pitkään vireillä Verkkojen Eurooppa -välineen uudistaminen osana EU:n seuraavaa budjettikautta 2021-2027. Uudistukseen sisältyy Komission esitys liittää TEN-T Pohjanmeri-Itämeri ydinkäytävä sekä Skandinavia-Välimeri ydinkäytävä Perämeren pohjukkaan sekä Norjan Narvikiin. Päätöstä asiasta odoteltiin jo keväällä 2019, mutta lopullista päätöstä ei saatu vielä joulukuussa 2019.

Kemi-Tornion lentoaseman vuoroliikenteessä Helsinkiin tapahtui vuonna 2019 jälleen muutoksia ja alueelle tärkeä aamuvuoro lakkautettiin maaliskuussa 2019. Myöhemmin reittejä muutettiin siten, että Kemi-Torniosta lennettiin kolmiolentoja Kokkolan ja Helsinki-Vantaan välillä. Koko lentoaseman matkustajamäärä oli vuoden lopussa 63 579 matkustajaa (-4,8 %).

Tornion Röyttän sataman kautta kulki ulkomaan tavaraliikennettä hieman yli 3 miljoonaa tonnia, missä kasvua oli edelliseen vuoteen verrattuna 2 %. Suurin osa Tornion satamaliikenteestä on ulkomaan liikennettä ja kotimaan liikenteellä on vain marginaalinen osuus.

Tornion kansainvälinen rajanylityspaikka on maaliikenteessä Suomen vilkkain. Vuositasolla rajan ylittää noin 14 miljoonaa matkustajaa ja 4,9 miljoonaa ajoneuvoa. Marraskuun 2019 loppuun mennessä rajaliikenne kasvoi Torniossa

saapuneiden ja lähteneiden ajoneuvojen osalta 2 %.

4.4 Työllisyys

Lapin ELY-keskuksen tilastojen mukaan Torniossa oli vuoden 2019 joulukuussa 1066 työtöntä työnhakijaa. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli näin ollen 10,8 %. Työttömien työnhakijoiden määrä väheni 79 henkilöllä ja työttömyysaste laski 0,5 % verrattuna edellisvuoden tilanteeseen. Vuodesta 2017 lähtien työttömyysaste on laskenut 2,0 %.

Taulukko 3. Työttömyyden tunnusluvut vuosina 2017-2019

	2017	2018	2019
Työttömien työnhakijoiden määrä	1 304	1 145	1066
Työttömyysaste Torniossa	12,8 %	11,3 %	10,8 %

Lapissa työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2019 joulukuussa 9040 henkilöä. Näin ollen alueellinen työttömyysaste oli 11,1 %, kun koko maassa vastaava luku on 9,8 %. Lapin työttömien määrä on vähentynyt yli 5 300:lla (37 %) vuoden 2015 joulukuun tilanteeseen verrattuna. Viimeksi työttömyys Lapissa on ollut alhaisempi 30 vuotta sitten joulukuussa 1989. Enimmillään työttömiä on ollut joulukuussa vuonna 1993 noin 26 650.

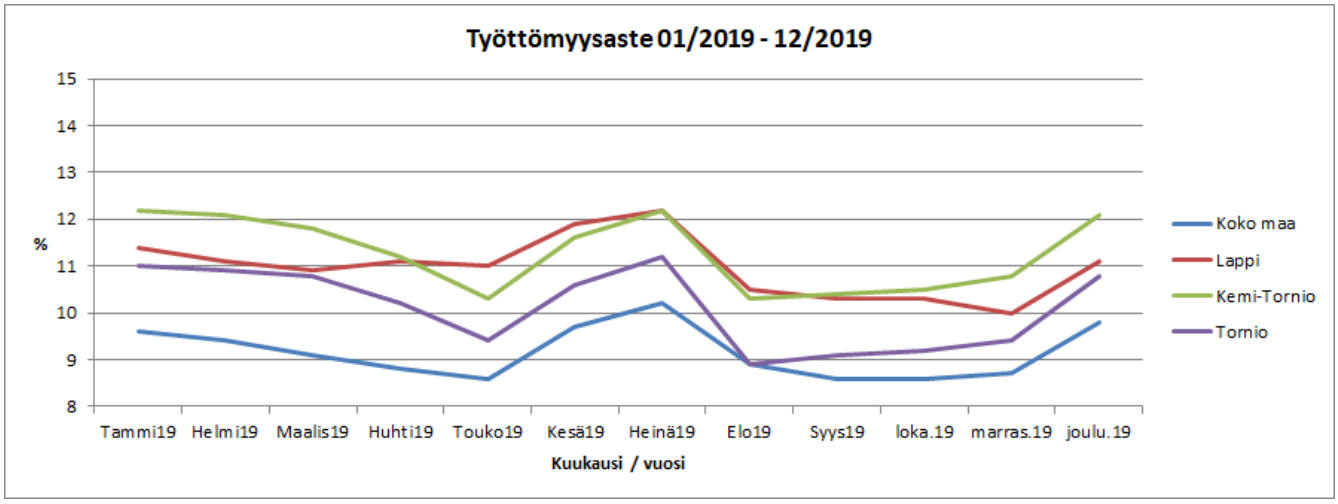

Kuva 4. Työttömyysaste 1-12/2019

Joulukuun 2019 tilanteen mukaan 1066 työttömästä työnhakijasta 619 oli miehiä ja 447 naisia. Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 48, alle 25-vuotiaita 186, yli 50-vuotiaita 377, pitkäaikaistyöttömiä 203 sekä vammaisia ja pitkäaikaissairaita 132 henkilöä. Verrattuna joulukuun 2018 tilanteeseen, työllisyystilanne oli parantunut edellä mainituissa ryhmissä merkittävästi ainoastaan naisten osalta, joita oli työttömänä 74 henkilöä vähemmän joulukuussa 2019.

Suuri osa pitkäaikaistyöttömistä on ollut työttömänä yli 3 vuotta. Työmarkkinatukea maksettiin vuonna 2019 keskimäärin 262 henkilöstä/kk. Heidän osuutensa ja maksettava työmarkkinatuen kuntaosuus on vähentynyt edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2019 työmarkkinatukea maksettiin 1 118 516 euroa, joka on 261 760 euroa vähemmän verrattuna edellisvuoteen. Keskimääräinen tuensaajien määrä kuukautta kohti laski 17 henkilöllä.

Vuonna 2019 nuorten kesätyöseteliin ja avustuksiin käytettiin 112 200 euroa. Kesätyösetelin avulla työllistettiin 275 torniolaista nuorta yhteensä 91 yritykseen ja 10 yhdistykseen 1-4 viikon mittaisiin työjaksoihin. Vuonna 2018 kesätyösetelin avulla työllistettiin 282 nuorta.

Tornion kaupunki oli mukana Lapin alueellisessa työllisyyskokeilussa ajalla 1.8.2017 - 31.12.2018, jossa pyrittiin rakentamaan työllisyyden hoidon toimintamallia tulevaa maakuntaa varten. Alueellisen työllisyyskokeilun aikana luotiin Tornion malli, jossa työnhakijoita aktivoitiin omaehtoiseen työn hakemiseen sekä ohjattiin heidän tarvitsemien tukipalvelujen käyttöön. Viikoittain pidetyissä tilaisuuksissa esiteltiin työnhakijan mahdollisuuksia työllistyä alueen yrityksiin, aloittaa yritystoimintaa tai hakeutua koulutukseen. Osallistumalla Tornion mallin puitteissa järjestettyihin tilaisuuksiin, työnhakija täytti lain edellyttämän aktivointiehdon. Kokeilun tuloksena pitkäaikaistyöttömien määrä laski merkittävästi. Tornion mallin toiminta jatkui vuoden 2019 loppuun ja päättyi aktiivimallin purkamiseen 1.1.2020 alkaen.

Tornion kaupunki hakeutui mukaan alueelliseen työllisyyden kuntakokeiluun yhdessä Rovaniemen kaupungin, Kemijärven kaupungin sekä Sodankylän kunnan kanssa. Kuntakokeilu toteutetaan vuosina 2020-2022. Kuntakokeilun tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilun tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Hallituksen on tarkoitus linjata työvoimapolitiikan pysyvästä palvelurakenteesta hallituskauden aikana pohjautuen kuntakokeilujen tuloksiin.

Kuntakokeiluihin ohjautuva asiakaskohderyhmä pitää sisällään kaikki ne työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat sekä kaikki maahanmuuttajat ja vieraskieliset, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa hankealueiden TE-toimistoissa. Torniossa kuntakokeiluun siirtyvien asiakkaiden määrän on arvioitu olevan noin 911 henkilöä. Kuntakokeilun ajaksi kuntien työnjohdon alle siirtyy TE-toimiston henkilöstöä. Tornion osalta tämä tarkoittaa 4,2 henkilötyövuoden siirtymistä.

Torniossa käynnistyi syksyllä 2019 Sosiaali- ja terveysministeriön rahoittama ja Työ- ja elinkeinoministeriön toteuttama Perhevapaalta työelämään hanke. Hankkeen tavoitteena on tukea perhevapaalla olevien joustavaa siirtymistä koulutukseen tai työelämään heille räätälöityjen palvelujen avulla sekä lisätä tietoisuutta kyseisen kohderyhmän työelämätarpeista.

4.5 Asuminen ja rakentaminen

Tornio on pientalovaltainen kaupunki. Kaikista asuinrakennuksista 67 % on rakennettu vuonna 1970 tai sen jälkeen. Asuinrakentamisen suhteen vilkkaimmat vuosikymmenet olivat 1970- ja 1980-luvuilla.

Tornion yleiskaava 2021:n mukaisesti Tornion kerrostalomuotoista asumista tiivistetään Suensaaren ja Miukin kaupunginosissa. Tornion kaupungin maapoliittinen ohjelma 2014-2021 on hyväksytty 2014, jonka mukaisesti pientalotyyppisen asuntorakentamisen asemakaavoitus ja niiden toteuttaminen keskittyvät lähivuosina keskeisellä kaupunkialueella Färinmäen ja Pihjalajasaaren alueille. Näistä Färimäen asemakaava on vahvistunut 2018 ja Pihlajasaaren alueen asemakaava valmistuu vuonna 2020. Keskeisen kaupunkialueen ulkopuolella pientaloasemakaavoja ei voimakkaasti vähentyneen pientalorakentamisen vuoksi ole toistaiseksi tarpeen laatia.

Vuoden 2019 aikana on TornioHaparanda työstänyt kansainvälisen Europan 14 –arkkitehtikilpailun voittotyötä viitesuunnitelmilla, jonka pohjalta on jatkettu ja laajennettu vuoden 2019 aikana nk. Green Linen kaavamuutosta.

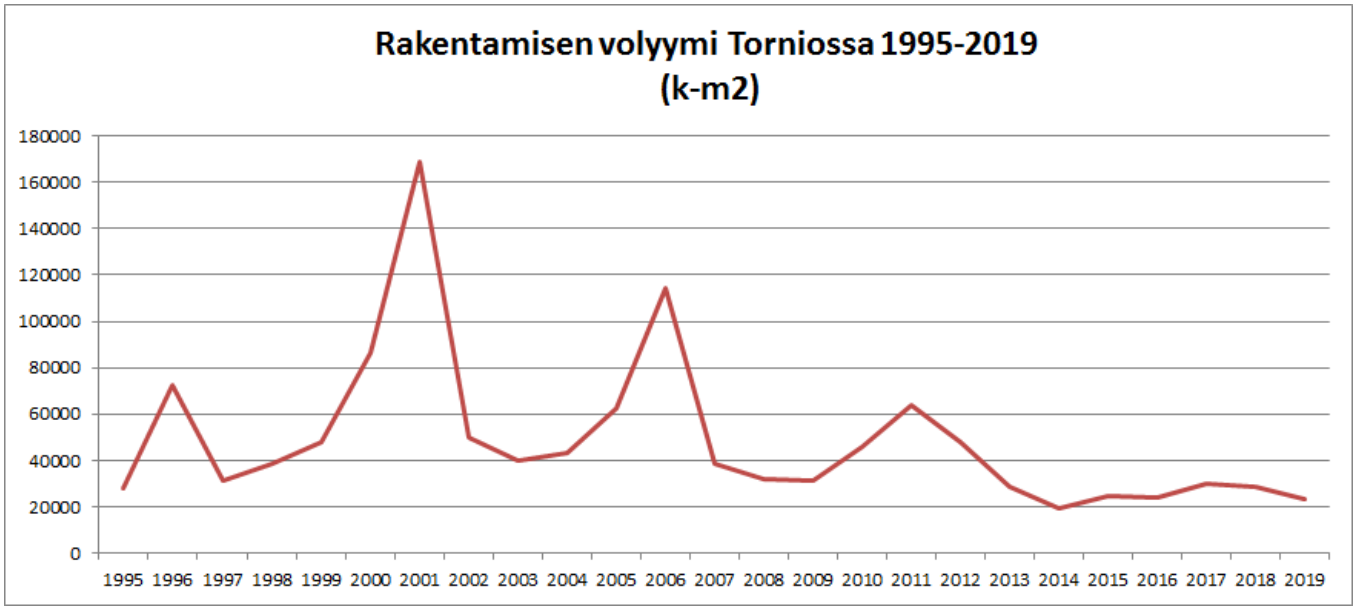

Kuva 5. Rakentamisen volyymi Torniossa 1995-2019 (k-m2).

Vuonna 2019 myönnettiin rakennuslupia yhteensä 23 059 k-m^2, josta uudisrakentamisen osuus oli 22 394 k-m^2. Vuoteen 2017 verrattuna omakotitalorakentaminen pysyi samalla tasolla (37 -> 36 kpl) mutta kerros- sekä rivitalotuotanto kasvoi voimakkaasti edellisvuoteen verrattuna (11 -> 54 asuntoa).

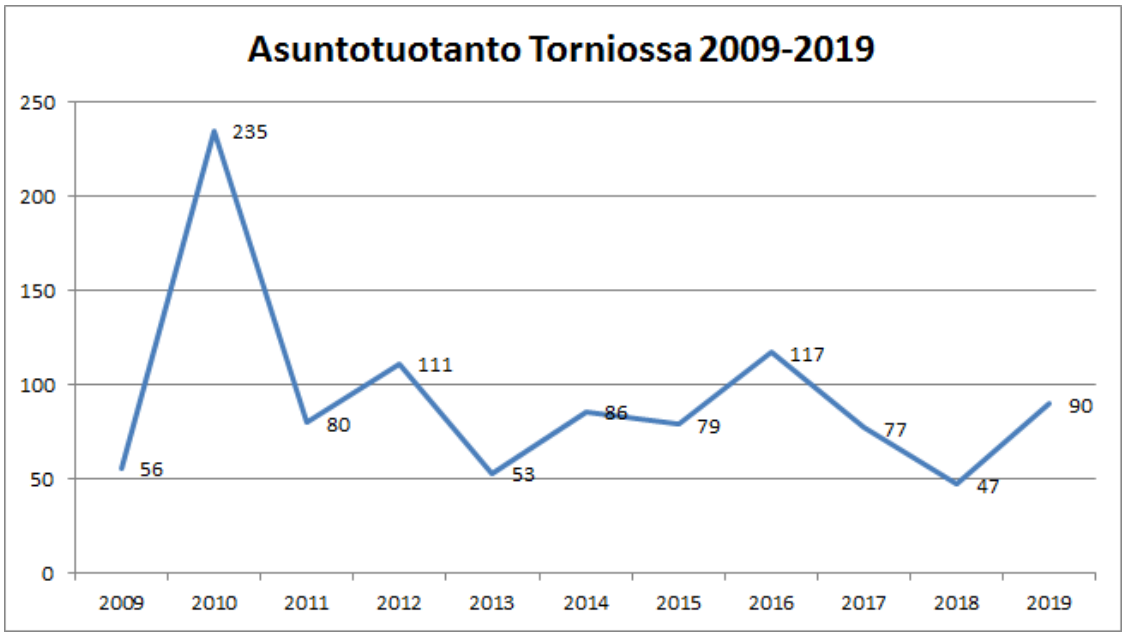

Kuva 6. Asuntotuotanto Torniossa 2009-2019.

4.6 Kuntatalouden kehitys Torniossa

Tornion kaupungin vuoden 2019 tilinpäätös on 5 820 424 euroa alijäämäinen. Talousarviossa tilikauden tulokseksi arvioitiin 993 387 euroa alijäämäiseksi.

Toimintamenot toteutuivat 141 107 635 euroa ja ne ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon 6 209 084 eurolla ja talousarvioon tehtyjen muutosten jälkeen 653 eurolla. Suurimpana yksittäisenä ylityksenä erikoissairaanhoidon meno 3 403 382 euroa. Valtuusto on hyväksynyt talousarvion ylitykset tekniselle lautakunnalle, sivistyslautakunnalle sekä elämänlaatulautakunnalle. Tarkemmat tiedot lautakuntien omissa tilinpäätösselvityksissä.

Toimintatuotot toteutuivat 18 781 688 euroa ja ylittyivät alkuperäisen talousarvion 2.719.025 eurolla ja talousarvioon tehtyjen muutosten jälkeen 1 598 138 eurolla. Tarkemmat tiedot lautakuntien omissa tilinpäätösselvityksissä.

Kunnallisveroa kertyi 73 795 482 euroa, joka on 2 204 518 euroa talousarviossa arvioitua vähemmän. Suurin selittävä tekijä liittyy verokortti uudistukseen, sekä tulorekisteri-ilmoittamiseen liittyviin ongelmiin jolloin kunnilta jäi kunnallisveroja saamatta noin 250 M€. Verohallinnosta on ilmoitettu, että vuonna 2019 saamatta jääneet verot tilitetään kunnille vuoden 2020 aikana. Kiinteistöveroa kertyi 7 084 953 euroa ja se alittui talousarvioon nähden noin 15 047 euroa. Yhteisöveroa kertyi 3 000 853 euroa, mikä alitti talousarvion 427 147 eurolla.

Vuoden 2018 verotietojen mukaan ansiotulot kasvoivat Torniossa 2,6 % kun ne koko maassa kasvoivat keskimäärin 3,2 %. Verotettavat tulot nousivat Torniossa 2,6 % ja koko maassa keskimäärin 3,1 %. Torniossa kunnallisvero nousi 0,6 % ja koko maassa kasvua oli keskimäärin 2,6 %.

Valtionosuuksia saatiin 38 345 574 euroa, mikä ylitti talousarvion 1 241 573 eurolla. Valtionosuuden ylityksiin vaikuttivat Valiovarainministeriön marras- ja joulukuussa 2019 maksama KiKy- lomarahaleikkauksen kompensaatio 937 000 euroa. Harkinnanvaraista rahoitusosuutta ei haettu vuonna 2019. Verotulotasausta saatiin 7 753 352 euroa. Verotulotasaus väheni edellisestä vuodesta 666 849 eurolla.

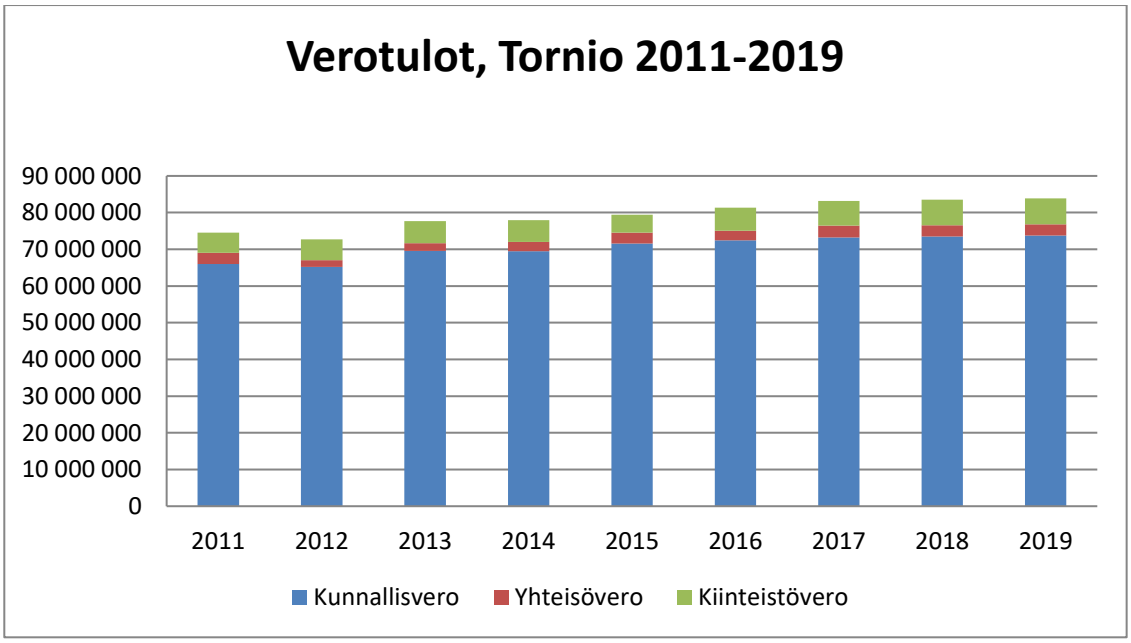

Kuva 7. Verotulot 2011-2019

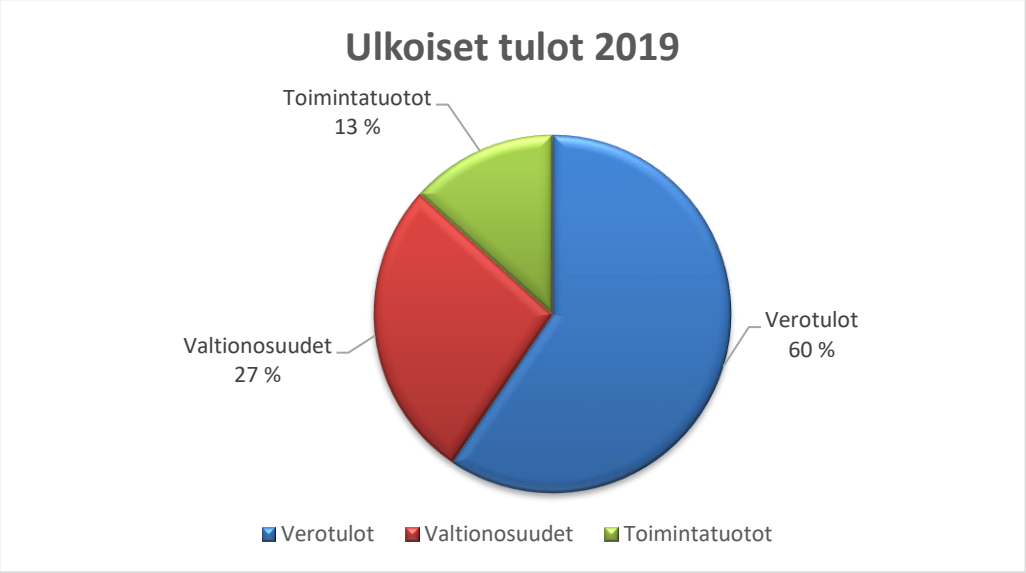

Kuva 8. Ulkoiset tulot 2019

Taulukko 4. Valtionosuudet 2015-2019

Valtionosuudet	**2015 e**	**2016 e**	**2017 e**	**2018 e**	**2019 e**	**Muutos 19-18 e**	**Muutos 19-18 %**
Peruspalvelujen valtionosuus	30 983 124	32 736 744	31 111 469	31 007 588	31 166 600	-159 012	**100,51 %**
Verotulojen tasaus	8 751 600	8 497 063	8 328 228	8 420 201	7 753 352	666 849	**92,08 %**
Opetus- ja kulttuurit. valtion os.	-2 023 088	-1 423 850	-773 616	-826 754	-574 378	-252 376	**69,47 %**
VO:n järjestelmän muutoksen tasaus	0	0	0	0	0	0	**0,00 %**
Valtionosuudet yhteensä	**37 711 636**	**39 809 957**	**38 666 080**	**38 601 035**	**38 345 574**	**255 461**	**99,34 %**

4.6.1 Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely, Kuntalaki 118§

Arviointimenettely käynnistyy, jos

1. Kunta ei ole kattanut alijäämää (peruskunnan taseessa) säädetyssä määräajassa tai
2. Kriisikuntakriteerien perusteella (konsernitiedot vuodesta 2017 lukien)
   - Asukasta kohti laskettu kertynyt alijäämä kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä on vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa tai
   - Kaikki seuraavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet säädetyt raja-arvot:
     - o Kuntakonsernin vuosikate ilman harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta on negatiivinen
     - o Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien keskimääräinen
     - o Asukasta kohti laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla
     - o Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia

Taulukko 5. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan raja-arvot

TORNION KAUPUNKI	RAJA-ARVO	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020
Vuosikate e/as	negatiivinen	76	283	341	225	-1,1	273
Tuloveroprosentti Tornio		20,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti	ka +1 %	20,82	20,85	20,89	20,86	20,86	20,86
Lainamäärä/as		2538	2367	2299	2740	3036	3039
Kaikkien kuntien keskimääräinen lainamäärä	ka + 50 %	4253	4400	4400	5040	5040*)	
Taseeseen kertynyt ylijäämä e/as	alij.	460	581	670	645	364	588
Suhteellinen velkaantuneisuus %	väh. 50 %	48,6	48,2	48,6	53,00	56,3	51,7
Asukasmäärä		22193	22107	21931	21872	21637	21600

= kriisikuntakriteerit täyttyvät

= kriiskuntakriteerit eivät täyty

*) Vuoden 2018 keskimääräinen lainakanta. Tilastokeskus julkaisee vuoden 2019 ennakkotiedot 31.5.2020.

Kuntien keskimääräinen lainakanta vuonna 2019 oli 3 360 e (ka +50 % =5040). Vuosien 2015-2019 tilinpäätösten mukaan raja-arvoista täyttyivät tuloveroprosentti, vuonna 2016 – 2019, vuosikate e/as täyttyi vuonna 2019. Lisäksi suhteellisen velkaantumisen raja-arvo täyttyi vuoden 2018 - 2019 tilinpäätösten osalta.

Taulukko 6. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemaa olevan kuntakonsernin raja-arvot, Tornion kaupunkikonserni.

TORNION KAUPUNKIKONSERNI	RAJA-ARVO	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020
Vuosikate e/as	negatiivinen	578	823	655	654	404	608
Tuloveroprosentti Tornio		20,5	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti	ka+1 %	20,82	20,85	20,89	20,86	20,86	
Tornion kaupunkikonsernin lainamäärä/as		4245	4777	4625	4992	5190	5106
Kaikkien kuntien keskimääräinen lainamäärä	ka + 50 %	8963	9222	9449	9806	9806*)	
Taseeseen kertynyt ylijäämä e/as	alij.	1531	1781	1931	2028	1777	1983
Suhteellinen velkaantuneisuus	väh. 50 %	73,6	68,2	69,6	69,0	69,9	70,2
Asukasmäärä		22193	22107	21931	21872	21637	21600

= kriisikuntakriteerit täyttyvät

= kriiskuntakriteerit eivät täyty

*) Vuoden 2018 keskimääräinen lainakanta. Tilastokeskus julkaisee vuoden 2019 ennakkotiedot 31.5.2020.

4.7 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

4.7.1 Kaupungin toimintojen kehittäminen

Tornion kaupunkistrategian toteuttamista jatkettiin ja strategian toteuttamisohjelmista hyväksyttiin mm. Tornion kaupungin elinkeino-ohjelma sekä matkailun masterplan. Myös kaupungin henkilöstöohjelma saatiin ajantasaistettua.

Kaupungin ja konsernin toimintoja yhdenmukaistettiin mm. uusilla ohjeistuksilla. Vuonna 2018 hyväksytty sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeistus toimeenpantiin heti vuoden 2019 alusta. Tietosuoja- ja tietoturvaohjeistus uusittiin marraskuussa 2019 ja joulukuussa kaupungille saatiin hyväksyttyä strategiset hankintalinjaukset ja niitä täydentävä hankintaohje. Irtaimisto-ohjeen päivittäminen sekä tiedon-ohjaussuunnitelman laatiminen aloitettiin, mutta asiakirjoja ei saatu valmiiksi vuoden 2019 loppuun mennessä.

Viestintään ja markkinointiin liittyen kaupunginhallitus hyväksyi helmikuussa 2019 uuden viestintäohjeen ja viestintä- ja markkinointisuunnitelman. Syksyllä 2019 julkaistiin kaupungin myös uusi brändi, joka liittyy samalla Tornio400 -juhlavuoden valmisteluihin. Kriisiviestintäohjeen päivitystä tehtiin vuoden mittaan, mutta asiakirja ei vielä valmistunut. Viestintä- ja markkinointi oli keskushallinnossa muutenkin yhtenä painopisteenä toimintojen kehittämisessä.

Tornion hyvinvointi-, turvallisuus- ja terveysjohtamista (HYTETU) vahvistettiin palkkaamalla kaupungille uusi hyvinvointisuunnittelija / työsuojelupäällikkö.

Tornio teki myös päätöksen hakeutua työllisyyden kuntakokeiluun vuosille 2020-2022.

Tornion kaupungilla, Lapin ammattikorkeakoululla ja Ammattiopisto Lappialla on ollut vuodesta 2018 lähtien kolmikantakumppanuussopimus, jonka kautta organisaatioiden välistä yhteistyötä on saatu vahvistettua. Vuonna 2019 kaupunki solmi erillisen kumppanuussopimuksen myös Peräpohjolan Opiston kanssa ja tätä kautta yhteistyötä halutaan ylläpitää ja vahvistaa myös Peräpohjolan Opiston suuntaan.

Sähköisiä palveluja kehitettiin digiagendan sisällön mukaisesti. Lisäksi kaupunki teki yhdessä Kaakamon Tietoverkko-osuuskunnan kanssa selvityksen valokuituverkon laajentamisesta keskeiselle kaupunkialueelle. Selvitys osoitti, että kysyntää ei vielä tällä hetkellä ollut ja näin ollen rakentamishankkeelle ei ryhdytty hakemaan erillisrahoitusta. Tornio selvitty myös ICT:n osalta mahdollisuutta ulkoistaa palvelujaan maakunnalliselle toimijalle, mutta se todettiin tällä erää kustannuksiltaan liian kalliiksi ratkaisuksi.

Keskushallinnon toimialan ainoa organisaatiomuutos 2019 oli talous- ja velkaneuvonnan siirtyminen kunnilta valtiolle vuoden alusta lähtien. Muutoin toimintoja kehitettiin ja järjesteltiin koko vuoden ajan pienemmässä mittakaavassa mm. Henkilöstön eläköitymisen yhteydessä.

Hyvinvointipalveluissa Mehiläinen Länsi-Pohja Oy ja Mehiläinen Työelämäpalvelut Oy aloittivat toimintansa kesällä 2018. Toimintaa on kehitetty ja kehitetään edelleen yhteistyössä yritysten kanssa. Satunnaisesti lääkärityövoima ei ole toteutunut sopimuksen mukaisesti. Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:n kanssa solmittiin sopimus Keminmaan vuodeosaston käytöstä siirtoviivepotilaille, joka selkeytti potilassiirtoja. Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri laskutti toiminnasta entiseen malliin kuntalaskutushinnoin, eikä palvelusopimuksen mukaisella kiinteällä hinnalla.

Kasvanut asiakaspaine lastensuojelussa on lisännyt kustannuksia avohuoltopalveluiden lisäämisestä huolimatta. Lastensuojeluilmoitusten määrä 607 kpl on pysynyt ennallaan verrattuna vuoteen 2018. Avohuollon sijoituksia on ollut 49 kpl, kiireellisiä sijoituksia 45 kpl, huostaanottoja 40 kpl, ja avohuollon asiakkaita on ollut 252 kpl. Lastensuojelussa

on kehitetty erityisesti päivystys- ja tukihenkilöpalveluita. Perhekeskus avattiin Putaalle, siellä toimivat perheneuvola, toimintaterapeutti, puheterapeutit, perhetyö ja neuvola. Perhearviointia ja – kuntoutusta kehitettiin vastaamaan perheiden tarpeita. Virka-ajan ulkopuolisen sosiaalipäivystyksen siirtoa suunniteltiin siirrettäväksi Rovaniemen kaupungille koko Meri-Lapin alueella, muun Lapin tavoin.

Ankkuritoiminnan puitteissa a-klinikalle ohjautui viime syksynä 30 nuorta, joista suurin osa suoritti onnistuneesti 6kk:n seurannan. Pääosin nuoret olivat sekä poliisin että a-klinikan kanssa tekemisissä ensimmäistä kertaa. Hoitomallia tullaan tarvittaessa jatkamaan mutta se vaatii koko ankkurityöryhmän/kunnan sitoutumista jatkossakin. Nuorten asiakasmäärät ovat edelleen nousussa, uusien asiakkaiden määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna.

Vanhus- ja hoitopalveluissa 20 asuntoa käsittävä tavallisen palveluasumisen yksikkö (Ruskakoti) avattiin syyskuussa. Tavallisen palveluasumisen palveluseteli on otettu käyttöön. Palvelusetelitoiminnassa on tehostettu palvelusetelituottajien ohjausta, neuvontaa ja valvontaa lisäresurssein.

Sivistyspalveluissa palveluverkon suhteen muutokset olivat varsin maltillisia. Varhaiskasvatuksessa kasvavan kysynnän vuoksi oli tarpeen vuokrata Peräpohjolan Opistolta tila Kivirannan alueen 3 – 6 - vuotiaita lapsia varten. Siirtämällä yksi ryhmä vuokratiloihin teimme tilaa Kivirannan päiväkotiin alle 3 – vuotiaille.

Merkittävin muutos elämänlaatulautakunnan alaisen toiminnan osalta tapahtui syksyllä 2019, kun Tornionlaakson museo sai ns. vastuumuseo oikeudet. Näiden myötä museon hallinnollinen rooli korostui. Samalla museon henkilökunta lisääntyi ja valtiovalta otti rahoittajana keskeisemmän rooli.

Sopimusten suhteen merkittävin muutos oli kielikoulusopimuksen uudistaminen. Uusi sopimus mahdollisti tiiviimmän yhteistyön Haaparannan kanssa ja aitojen kaksikielisten luokkien perustamisen. Lisäksi sopimus huomioi molemmissa kaupungeissa tapahtuneen oppilasmäärän vähenemisen, joka heijastui alenevana hakijamääränä kielikouluun. Aikuisten perusopetuksen ostopalvelusopimuksen jatkaminen Peräpohjolan Opiston kanssa on ollut edelleen perusteltua ja järkevää. Opisto on hoitanut sekä opetuksen, että opintososiaaliset edut kokonaisvaltaisesti. Laskutus on tapahtunut sen jälkeen, kun valtionosuudet ovat tulleet kaupungille.

Ruokapalvelut siirtyivät vuoden 2019 alusta sivistyspalveluilta teknisten palvelujen alaisuuteen. Tilapalvelujen palvelualue on ruokapalvelujen hallinnollinen osoite, muiden tukipalvelujen tapaan. Muutoksessa siirtyi 26 vakituista ja 7 määräaikaista sekä muutamia palkkatuella palkattuja henkilöitä uuteen yksikköön. Yksi vapautunut suurtalousesimiehen toimi muutetiin ruokapalveluohjaajan toimeksi, johon rekrytoitiin uusi työntekijä yksikön lähiesimieheksi.

4.7.2 Alue-, seutu- ja kansainvälinen yhteistyö

Meri-Lapin kehittämiskeskus toimi edelleen seudulla kuntien yhteistyön alustana ja painopisteenä olivat mm. sosiaali- ja terveyshuoltoon liittyvät asiat sekä edunvalvonta. Kehittämiskeskuksen hanketoiminta on ollut viime vuosina vähäisempää, mutta esimerkiksi matkailuhankkeita on ollut käynnissä ja vireillä (esim. Maas, Taas). Matkailuun liittyen Meri-Lapin Matkailu Oy:n toiminnan jatko oli myös seudullisesti keskusteltavana ja toimintaa päätettiin jatkaa ainakin 6 kk vuoden 2020 puolelle.

TornioHaparanda kaksoiskaupunkiyhteistyössä kehitettiin kuntapalveluja, tehtiin investointeja, toteutettiin tapahtumia ja kehittämishankkeita. Peruspalvelujen osalta rajayhteistyön merkittävin saavutus oli vuonna 2018 solmitun kielikoulusopimuksen toimeenpano vuona 2019, jolla varmistettiin koulun jatko ainakin lähivuosiksi. Koulutus- ja opetuspuolella jatkettiin yhteistyötä muutenkin uuden työryhmän puitteissa. Kulttuurin ja tapahtumien saralla yhteisen uudenvuoden tapahtuma uudistettiin ja Kalott jazz & Blues tapahtuma järjestettiin aiempien vuosien tapaan. Uutena tapahtumana järjestettiin mm. On the Border -seminaari ja Tornionjoen rautatiesillan 100-vuotisjuhlallisuudet.

Teknisellä toimialalla toteutettiin “rajapuistoon” uusi kevyenliikenteen yhteys Tornion ja Haaparannan kaupunkien välille. Myös Europan 14 –hanke eteni yleissuunnitelman hyväksymisen kautta Tornion puolella asemakaavavaiheeseen. Victoriantorin kehittämiseksi toteutettu maalaistori -hanke päättyi vuoden 2019 lopussa kuten myös Tornion ja Haaparannan yhteinen matkailun master plan –hanke, joka luo pohjan kaupunkien väliselle matkailuyhteistyölle lähivuosina. Logistiikkapuolella toteutettiin lisäksi Barents LOGHUB –hanke Team Botnia Oy:n vetämänä. Liikenneyhteyksien kehittämisessä yhteistyö oli muutenkin vilkasta liittyen Laurila-Tornio-Haaparanta radan sähköistämishankkeeseen.

Ympäristöpalvelujen yhteistoimintasopimusta päivitettiin 1.1.2019 alkaen siten, että Tervola jäi pois yhteistyöstä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun osalta. Vuoden aikana toiminta vakiintui päivitetyn yhteistoimintasopimuksen mukaiseksi.

Pitkään jatkunut Tornionjoen tulvansuojeluyhteistyötä valmisteltiin eteenpäin ja Näränperän tulvapenkereen suunnitelma valmistui 2019. Lisäksi Tornion Energia Oy teki tarjouksen Haparanda Värmevärket Ab:n osakkeiden ostamisesta. Asiaan ei saatu ratkaisua vielä vuoden 2019 puolella.

Vuoden 2019 lopulla Tornion ja Haaparannan yhteinen rajayhteistyön kehittäjän toimi jäi avoimeksi työntekijän siirryttyä muihin tehtäviin.

Perämerenkaaren yhteistyötä on harjoitettu pitkään ruotsalaisen yhdistyksen alaisuudessa, mutta vuonna 2018 käynnistettiin organisaatiomuutos, jossa ruotsalainen yhdistys ajetaan alas ja perustetaan yhteistyö jatkossa suomalaisen yhdistyksen varaan. Vuoden 2019 aikana kaikilta jäsenkunnilta ei kuitenkaan saatu vielä lopullisia päätöksiä asiasta, jonka vuoksi esimerkiksi yhdistyksen hanketoiminta on ollut vuosina 2018-2019 vähäisempää. Tornion kaupunki osallistui Perämerenkaaren yhteistyöhön seudullisesti osana Meri-Lapin kehittämiskeskus ry:n toimintaa, sillä kehittämiskeskus on yhdistyksen varsinainen jäsen.

Tornionlaakson neuvostossa (13 jäsenkuntaa Suomesta, Ruotsista ja Norjasta) toteutettiin yhteisesti hyväksyttyä strategiaa ja toimintasuunnitelmaa. Yhteistyön puitteissa osallistuttiin mm. Hankkeisiin, hoidettiin edunvalvontatyötä sekä järjestettiin tilaisuuksia ja seminaareja. Tornionlaakson neuvoston kannalta merkittävin yksittäinen asia oli toiminnanjohtajan vaihtuminen kesällä 2019.

Tornion ystävyyskaupunkiasioista vastasi vuoden 2019 aikana kaupunginhallitus. Tornion kaupungin edustajat tekivät virallisen ystävyyskaupunkivierailun Englannin Devizesiin huhti-toukokuussa. Vierailun yhteydessä tutustuttiin ystävyyskaupungin julkishallintoon, oppilaitoksiin sekä elinkeinoelämään. Venäjän Kirovskista saatiin kutsu virallisille vierailulle ja kutsuun lähetettiin kaupungin puolelta vastaus, mutta aikataulusyistä vierailuajankohdaksi päätettiin esittää Kirovskin suuntaan vuotta 2020. Muiden ystävyyskaupunkien suhteen yhteydenpito oli vähäisempää tai sitä ei ollut (Ikast-Brande, Vetlanda, Hammerfest, Szekszard).

Tornion kaupunki on vaikuttanut aktiivisesti Lapin maakuntaliiton ja johdon strategiafoorumin toimintaan. Toiminnan keskiössä on ollut hallitusohjelmaan vaikuttaminen, SOTE ja MAKU -uudistus ja alueen vetovoimasta huolehtiminen. Vuonna 2019 käynnistettiin ”Lappi viisaan kasvun keskus” 10 miljoonan euron hanke vahvistamaan alueen veto- ja pitovoimaa. Lapin valtavan työllistävä sosiaali- ja terveyspalvelujen ja maakuntauudistuksen valmistelu päättyi Sipilän hallituksen kaaduttua maaliskuussa 2019. Tämän jälkeen Lapissa sovittiin yhteisenä linjana, että odotetaan lainsäädäntöä ennen seuraavan valmistelun käynnistymistä. Marinin hallituksen SOTE-uudistuksen valmistelua on käynnistetty Lapissa kuluvan vuoden tammikuussa. Valmisteluorganisaationa on Pohjois-Suomen sosiaalialan kehittämiskeskus (POSKE) ja hallinnoivana organisaationa Kolpeen palvelukeskus. Hallitusohjelmaan saatiin Tornion kaupungin pitkäjänteisen vaikuttamistyön tuloksena Laurila-Haaparanta rataosuuden sähköistäminen.

Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin uusi perussopimus hyväksyttiin keväällä 2019. Uuden perussopimuksen pohjalta on käynnistetty omistajaohjausneuvottelukunta. Omistajaohjeuksessa on huolehdittu uuden perussopimuksen käyttöönotosta ja Mehiläinen Länsipohja Oy:n toiminnan vakiinnuttamisesta. Sopimustilanteen selvittäminen ja tilaajan

yhteisen agendan luominen on myös ollut kokouksissa esillä ja kuluvan vuoden tammikuussa asiasta järjestettiin seudun valtuutetuille yhteinen seminaari.

Sivistyspalveluissa seutuyhteistyö jatkui erityisesti yhteisten opettajille tarkoitettujen koulutuspäivien muodossa. Sekä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen että lukiokoulutuksen opettajille järjestettiin yhteisiä koko seutukuntaa palvelevia koulutuspäiviä. Yhden kansalaisopiston mallia alueelle kartoitettiin, mutta yhteistä tahtotilaa ei löydetty ja neuvottelut lopetettiin. Yhteistyötä päätettiin kuitenkin jatkaa kahden itsenäisen opiston pohjalta.

Maakunnallisesti Tornio oli mukana ns. Paras-koulu hankkeessa, jossa tarkoituksena oli kehittää peruskoulua pohjoisen suunnasta katsottuna. Hankkeen avulla järjestettiin useita koulutuksia ja keskustelutilaisuuksia maakunnan opetushenkilöstölle. Tarkoitus oli laajentaa hanketta koskemaan myös Kainuuta ja Itä-Suomea, mutta jatkorahoitusta ei saatu.

Kansainvälistä yhteistyötä toteutettiin lähinnä yksittäisten koulujen ja nuorisotoimen toimesta eri hankkeiden kautta. Rahoitusta näihin hyvin erityyppisiin hankkeisiin haettiin opetushallitukselta, opetusministeriöltä ja Euroopan Unionin eri rahoituskanavista. Tavoitteena on tarjota torniolaisille lapsille ja nuorille mahdollisuus kansainvälisiin kontakteihin.

Hyvinvointipalveluissa seudullinen yhteistyö palvelutiimin muodossa (Meri-Lapin kunnat ja sairaanhoitopiiri) on mahdollistanut yhteisten kriteerien valmistelun ja käytön palvelujen saatavuuden perusteeksi.

4.7.3 Olennaiset muutokset kunnan taloudessa

Tornion kaupungin tilinpäätös vuodelta 2019 osoittaa 5 820 424 euroa alijäämää. Käyttötalouden toimintakulut toteutuivat 141 107 635 euroa, mikä ylitti alkuperäisen talousarvion 6 209 084 eurolla. Henkilöstökulut toteutuivat 54 756 356 euroa, mikä ylitti alkuperäisen talousarvion 811 462 eurolla ja muutetun talousarvion 574 830 eurolla. Palveluiden ostot toteutuivat 64 249 359 euroa, mikä ylitti alkuperäisen talousarvion 5 415 069 eurolla, ja muutetun talousarvion 68 928 eurolla. Palvelujen ostoissa erikoissairaanhoito ylittyi 3 403 382 euroa.

Avustuksissa palvelusetelikulut toteutuivat talousarvioon tehtyjen muutosten jälkeen 6 229 683 euroa. Alkuperäisessä talousarviossa palvelusetelikuluihin varattiin 6 572 914 euroa. Päivähoidon palvelusetelit ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon nähden249 485 euroa, ja kotihoidon palvelusetelit alittuivat alkuperäiseen talousarvioon nähden 64 159 euroa. Palveluasumisen palvelusetelit toteutuivat 4 254 489 euroa ja alittivat alkuperäisen talousarvion 433 625 eurolla. Muut palvelusetelit alittuivat talousarviosta 94 932 eurolla (mm. kehitysvammaisten tukipalvelut, vammais- ja vanhuspalvelun sosiaalityö).

Toimintatuottoja kertyi 18 781 688 euroa. Ylitystä alkuperäiseen talousarvioon on 2 719 025 euroa, ja muutettuun talousarvioon nähden 1 598 138 euroa. Hyvinvointi-palvelujen myyntituottojen ylityksestä noin 749 000 euroa joka koostuu useasta eri tilistä. Sivistyslautakunnan toimintatuotot ylittyivät 154 000 euroa ja suurin ylitys koostuu iltapäiväkerhomaksuista.

Verotuloja kertyi 83 881 289 euroa ja ne alittuivat kokonaisuudessaan 2 646 711 euroa talousarvioon nähden. Kunnallisverot toteutuivat 73 795 482 euroa ja alitti talousarvion 2 204 518 eurolla. Suurin syy kunnallisverotuoton alitukseen on verokorttiuudistukseen ja tulorekisteri-ilmoittamiseen liittyvät verohallinnon ongelmat Kiinteistöverot toteutuivat 7 084 953 euroa ja alittuivat talousarvioon nähden 15 047 euroa. Yhteisöverot toteutuivat 3 000 853 euroa ja alittuivat 427 147 euroa. Valtionosuuksia kertyi 38 345 574 euroa, ylitystä 1 241 573 euroa. Valtiovarainministeriö maksoi kunnille KiKy-lomarahojenleikkauksesta johtuvia kompensaatioita jo vuonna 2019, Tornioon maksettiin 937 000 euroa.

Rahoitus tulot ja -menot olivat 213 775 euroa, ylitystä talousarvioon nähden 75 542 euroa. Tornionlaakson sähkövoima maksoi osinkoja 80 750. Korot pysyivät alhaisina koko vuoden. Pitkäaikaista lainaa nostettiin 10 000 000 euroa vuonna 2019.

Vuosikate oli 23 542 euroa negatiivinen ja se alitti alkuperäisen talousarvion 4 630 155 eurolla. Poistot toteutuivat 5 796 882 euroa ja ylittivät talousarvion 196 882 eurolla. Poistoja lisäsi mm. uimahallin poistot jotka toteutuivat koko vuoden 2019 ajalta sekä Kivirannan ja Seminaarin koulujen remontista aiheutuvat poistot.

Vuoden 2019 tilikauden tulos oli 5 820 424 euroa alijäämäinen. Talousarviossa arvoitiin tuloksen olevan 993 387 euroa alijäämäinen.

Taulukko 6. Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	Talousarvio-19	Toteutuma-19	TA-poikkeama -19	
	e	e	e	%
Kunnallisvero	76 000 000	73 795 482	-2 204 518	-2,90 %
Kiinteistövero	7 100 000	7 084 953	-15 047	-0,21 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 428 000	3 000 853	-427 147	-12,46 %
Verotulot yhteensä	**86 528 000**	**83 881 289**	**-2 646 711**	-3,06 %
Kunnan tulovero euroa/asukas	3 431	3 411	-21	
Verotulot yht. euroa/asukas	3 906	3 877	-30	
Asukasmäärä	22 150	21 637	-513	

Taulukko 7. Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely	Talousarvio-19	Toteutuma-19	TA-poikkeama -19	
	e	e	e	%
Peruspalvelujen valtionosuus	30 237 143	31 166 600	929 457	3,1 %
Verotulojen tasaus	7 753 352	7 753 352	0	0,0 %
Opetus- ja kulttuurit. valtion os.	-886 494	-574 378	312 116	-35,2 %
VO:n järjestelmän muutoksen tasaus			0	
Valtionosuudet yhteensä	**37 104 001**	**38 345 574**	**1 241 573**	**3,35 %**

5 KUNNAN HENKILÖSTÖ

5.1 Henkilöstön määrä

Henkilöstön määrä on arvioitu vuosittain 31.12. tilanteen mukaan. Kokonaishenkilöstömäärä 31.12.2019 tilanteen mukaan oli 1355, joista vakinaisia oli 920, määräaikaisia 388 ja työllistettyjä 47. Kokonaishenkilöstömäärä lisääntyi 57 henkilöllä vuonna 2019 verrattuna vuoteen 2018. Vakinaisen henkilöstön määrä vähentyi 23 henkilöllä, määräaikaisen henkilöstön määrä lisääntyi 85 henkilöllä ja työllistettyjen määrä väheni 5 henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko 8. Henkilöstömäärä toimialoittain ja palvelusuhteittain vuosina 2017-2019

	Vakinaiset			Määräaikaiset			Työllistetyt			Yhteensä		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Keskushallintopalvelut	39	40	37	8	6	4	4	4	4	47	50	45
Hyvinvointipalvelut	362	304	287	157	116	167	18	19	16	519	439	470
Sivistyspalvelut	451	475	441	162	162	199	22	24	15	613	661	655
Tekniset palvelut	127	124	155	18	19	18	8	5	12	145	148	185
Yhteensä	979	943	920	345	303	388	52	52	47	1324	1298	**1355**
Muutos ed. vuoteen		-36	-23		-42	+85		0	-5		-78	57

Keskushallintopalveluiden henkilöstön määrä väheni 5 henkilöllä. Talous- ja velkaneuvonnan siirtyessä valtion vastuulle, väheni keskushallinnon henkilöstön määrä 2 henkilöllä.

Hyvinvointipalveluissa henkilöstön määrä kasvoi 31 henkilöllä. Määräaikaista henkilöstöä työskenteli hyvinvointipalveluissa 51 henkilöä enemmän verrattuna vuoteen 2018.

Sivistyspalvelujen osalta henkilöstön kokonaismäärä pysyi vuonna 2019 lähes tulkoon edellisvuoden tasossa. Sivistyspalvelujen vakinaisten henkilöiden määrä väheni 34:llä henkilöllä, vakituisen henkilöstön vähenemisen syynä on ruokapalveluhenkilöstön siirto sivistystoimen alaisuudesta teknisen toimen alaisuuteen. Määräaikaisen henkilöstön määrän kasvu johtuu avustajien kasvaneesta tarpeesta varhaiskasvatuksessa ja peruskoulutuksessa. Erityisesti henkilökohtaisia avustajia sekä ns. luokka- avustajia on jouduttu palkkaamaan opetustyön tukemiseksi yli 24 oppilaan luokissa. Lisäksi varhaiskasvatuksen lisääntynyt kysyntä ja sen myötä henkilöstön lisääminen on näkynyt määräaikaisten palvelussuhteiden kasvuna. Määräaikaisten henkilöstön määrää kasvattaa lisäksi nuorisotyössä tehtävät hankkeet kehittyvän nuorisotyön tukemiseksi. Työllistettyjen määrä laski sivistyspalvelujen osalta 9 henkilöllä vuonna 2019 verrattuna edeltävään vuoteen.

Teknisten palvelujen henkilöstömäärä kasvoi 27 henkilöllä. Suurin muutos tapahtui vakinaisen henkilöstön kohdalla, jonka määrä kasvoi 31 henkilöllä. Tätä selittää pääasiassa ruokapalveluhenkilöstön siirtyminen teknisten palvelujen alaisuuteen. Muutoksen yhteydessä teknisiin palveluihin siirtyi 26 vakituista, 7 määräaikaista ja 7 työllistettyä työntekijää. Työllistettyjen määrän kasvu johtui myös ruokapalvelujen siirtymisestä teknisten palvelujen alaisuuteen.

Työllisyysvaroin palkatun henkilöstön määrä vuonna 2019 oli 47 henkilöä ja vuonna 2018 määrä oli 52 henkilöä. Lähes kaikki työllisyysmäärärahat kohdennettiin yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneisiin pitkäaikaistyöttömiin, joiden Kelan työmarkkinatukimaksuista kunta maksaa 50-70 %.

Henkilöstöjärjestelyjen tavoitteena on ollut henkilöstön vakinaistaminen sekä määräaikaisten palvelussuhteiden vähentäminen ja siten henkilöstön eläköitymiseen varautuminen. Vuonna 2019 määräaikaisten palvelussuhteiden määrä kasvoi merkittävästi niin hyvinvointipalveluissa kuin sivistyspalveluissa.

Käytettäessä henkilöstömäärää mittarina tulee huomioida, että osa-aikaiset palvelussuhteet aiheuttavat usein henkilöstömäärän kasvua. Kunta-alan henkilöstön kohdalla eläköityminen on voimakasta lähivuosina, jolloin työvoiman

resursoinnin näkökulmasta ajankohtaiseksi tulee osa-aikatyön kehittäminen. On huomioitava, että osa-aikatyön lisääminen lisää henkilöstömäärää sekä joitain palkkaukseen liittyviä sivukuluja. Osa-aikatyöllä on kuitenkin myönteisiä vaikutuksia henkilöstön työssä jaksamiseen ja sitä kautta esim. sairauspoissaolokustannusten sekä työkyvyttömyyseläkemaksujen vähentymiseen. Osa-aikatyön edistämisellä voi olla myönteisiä vaikutuksia myös työllisyyden edistämisen näkökulmasta.

5.2 Henkilötyövuodet

Henkilötyövuosien määrä oli 31.12.2019 tilanteen mukaan yhteensä 1217,5 työvuotta. Vuonna 2018 henkilötyövuosien vähennykseen on vaikuttanut terveyskeskuksen lääkärinvastaanoton, suun terveydenhuollon ja työterveyshuollon henkilöstön siirtyminen Mehiläinen Länsi-pohjan palvelukseen 18.6.2018 alkaen. Vuoden 2019 osalta henkilötyövuosien vähennystä selittää systemaattinen ja pitkäjänteinen toimien ja virkojen tarkastelu palvelusuhteiden päättymisen yhteydessä.

Taulukko 9. Henkilötyövuosien kehitys vuosina 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Henkilötyövuodet	1317,6	1301,2	1281,4	1246	1217,5

5.3 Henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma sekä eläke-ennuste

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä vuonna 2019 oli 49,7 vuotta. Henkilöstön keski-ikä laski 0,2 vuotta verrattuna vuoteen 2018. Koko henkilöstön keski-ikä oli 46,7 vuotta, kun vuonna 2018 koko henkilöstön keski-ikä oli 47,9 vuotta.

Vakinaisen henkilöstön määrä oli 31.12.2019 920 henkilöä, joista 802 (87%) oli naisia ja 118 (13 %) miehiä.

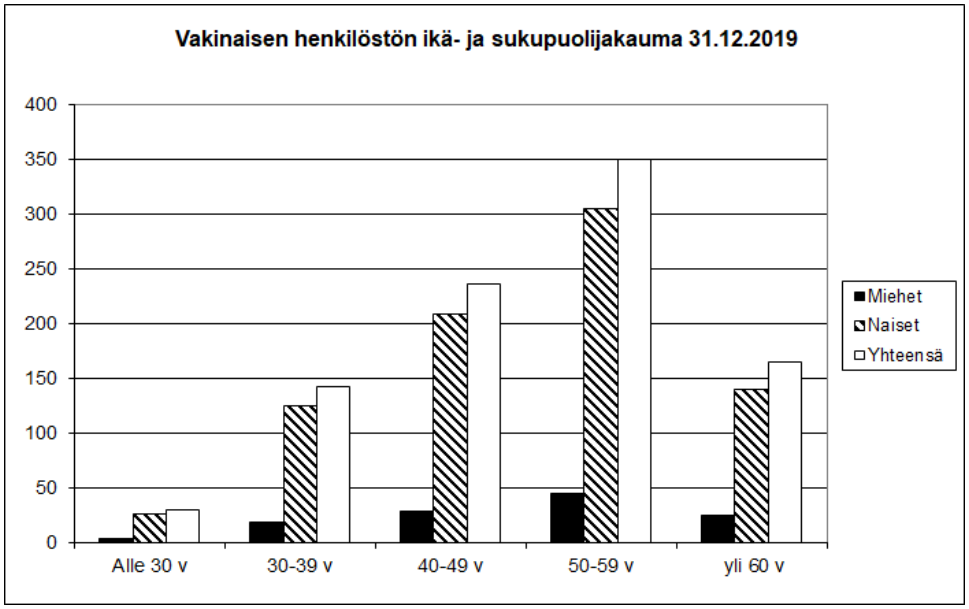

Kuva 9. Vakinaisen henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma

5.4 Henkilöstön sairauspoissaolot

Vuonna 2019 sairauspoissaolojen kokonaismäärä oli 21 083 kalenteripäivää (kpv). Sairauspoissaolopäivien määrä kasvoi 2 892 päivällä verrattuna vuoteen 2018, joten kasvu on ollut merkittävä. Tarkempi sairauspoissaolopäivien analysointi tehdään henkilöstökertomuksen yhteydessä.

Taulukko 10. Sairauspoissaolopäivät vuosina 2017-2019

	2017	2018	2019
Sairauspoissaolopäivät (kpv)	18 550	18 191	21 083
Sairauspoissaolopäivät (kpv/htv)	14,4	14,6	17,32

Vuoden 2019 aikana on tehty yhteistyötä Kevan, LähiTapiolan sekä Mehiläisen työterveyspalvelujen kanssa. Kevan kanssa tehdyn yhteistyön keskiössä on ollut mm. ammatillisen kuntoutuksen asiat sekä korvaavan työn mallin kehitteleminen. LähiTapiolan kanssa on käyty yhdessä läpi työturvallisuuden johtamista, joka pitää sisällään myös työhyvinvoinnin johtamisen. Mehiläisen työterveyspalvelujen kanssa on kehitetty edelleen yhteisiä toiminta tapoja sekä suunniteltu sairauspoissaolojen seurannan tehostamista.

Tornion kaupunki on jättänyt ESR-hankehakemuksen yhdessä Lapin yliopiston koulutus- ja kehittämispalvelujen sekä Pellon kunnan, Kolarin kunnan, Ylitornion kunnan sekä ammattiopiston Lappian kanssa yhteisestä Jokivarren työhyvinvointihankkeesta. Hankkeen tavoitteena on kehittää hyvinvointijohtamista ja hyvinvointia tukevaa työskentelykulttuuria Jokivarren kuntiin. Hankkeen toimenpiteinä mm. kehitetään johtamisen ja lähiesimiestyön käytäntöjä sekä hyvinvointitiedolla johtamisen osaamista.

5.5 Henkilöstökulut

Vuoden 2019 henkilöstökulut olivat 54 929 390,60 euroa (sisältää käyttöomaisuuteen aktivoidut henkilöstömenot), jossa vähennystä edellisvuoteen oli 38 942,75 euroa eli 0,07%. Vuoden 2019 henkilöstökulut olivat 54 968 333,35 euroa. Henkilöstökuluista palkat ja palkkiot olivat 43 304 841 euroa, joissa lisäystä edellisvuoteen oli 82 975 euroa eli 0,19 %.

Vuonna 2019 palkat ja palkkiot olivat 43 304 841 euroa. Henkilösivukulut olivat 11 451 514 euroa, jossa vähennystä edelliseen vuoteen 1,27 %. Vuonna 2018 vastaava luku oli 11 598 851 euroa. Henkilösivukuluista eläkekulut olivat 9 840 347 euroa, jossa vähennystä edelliseen vuoteen on 0,58 %. Vuonna 2018 vastaava luku oli 9 897 778 euroa.

Henkilöstökorvauksissa tulot olivat 754 704 euroa, jossa kasvua edellisvuoteen oli noin 10%. Vuonna 2018 vastaava luku oli 682 103 euroa.

Henkilöstömenoja on aktivoitu vuonna 2019 käyttöomaisuuteen 173 034,93 euroa, jossa lisäystä edelliseen vuoteen on 17,2 %. Vuonna 2018 vastaava luku oli 147 616,69 euroa.

6 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTYMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

Tornion kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä ohje uudistettiin vuonna 2018, mutta ohjeistukset astuivat voimaan vasta 2019, jolloin niiden toimeenpano käynnistettiin.

6.1 Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset riskit voivat toteutua henkilöstön osaamisessa, saatavuudessa, suhdannevaihteluissa ja lainsäädännön muutoksissa. Henkilöstön saatavuuden ongelmat näkyvät erityisesti lyhytaikaisten sijaisten rekrytoinnissa. Lisäksi erityisasiantuntijoiden saatavuudessa on ilmennyt ongelmia esim. psykologit ja sosiaalityöntekijät. Suurten ikäluokkien eläköityminen saattaa aiheuttaa lisääntyviä ongelmia kunnallisten palvelujen tehokkaaseen tuottamiseen.

6.2 Rahoitusriskit

Rahoitusriskien osalta arvioidaan korko-, valuutta-, likviditeetti- sekä luottoriskiä.

Kaupungin lainakanta oli vuoden 2019 lopussa 65 700 000 euroa. Lainakanta nousi edellisestä vuodesta 5 764 137 000 euroa. Pitkäaikaista lainaa nostettiin 10,0 milj. euroa vuonna 2019. Talousarviolainoja oli 31.12.2019 tilanteessa 42 700 000 euroa, jonka lisäksi tilinpäätöshetkellä oli lyhytaikaisia kassalainoja 23 000 000 euroa. Asukaskohtainen lainamäärä on 3 036 euroa eli viime vuoteen nähden lisäystä on 296 euroa / asukas.

Taulukko 11. Lainasalkun korkojakauma ja keskikorot tilinpäätöstilanteessa.

Lainasalkku 31.12.2019				
Pitkät korot	**Pääoma**	**Keskikorko**	**Osuus korko-ryhmästä**	**Osuus laina-kannasta**
10 v 8 kpl	41 900 000	1,055 %	100 %	64 %
Yhteensä	**41 900 000**	**1,055 %**	98 %	**64 %**
Lyhyet viitekorot				
1 kk 1 kpl	800 000	0,121 %	2 %	1 %
Yhteensä	**800 000**	**0,121 %**	2 %	**1 %**
Talousarviolainat yhteensä	**42 700 000**	**1,038 %**	100 %	**65 %**
Kassalainat Korkosuojaus	**23 000 000**	**-0,150 %**		35 %
Lainkanta yht.	**65 700 000**	**0,770 %**		100 %

Korkotaso on edelleenkin pysynyt alhaisena koko vuoden 2019 ajan. 3 kuukauden euribor on vaihdellut tammikuun -0,308 ja joulukuun -0,394välillä. 6 kuukauden euribor -0,236- -0,335 ja 12 kuukauden euribor on vaihdellut -0,116 -0,561välillä.

Lainat ovat euromääräisiä, joten niihin ei liity valuuttariskiä. Toimintamenoihin sisältyy avoin SEK-kurssiriski kielikoulun maksujen osalta. Kielikoulu laskuttaa kaupunkia Ruotsin kruunuissa.

Kaupungin likviditeettiä hoidetaan kuntatodistusohjelmien avulla, joilla nostetaan kilpailukykyiseen päivän hintaan lyhytaikaista rahoitusta. Kaupunginvaltuusto vahvistaa vuosittain kassalainojen enimmäismäärät. Vuonna 2019 kassalainoja on saanut olla samanaikaisesti nostettuna enintään 23 milj. euroa.

Periaatteellista luottoriskiä sisältyy tytäryhtiöille annettuihin pääomalainoihin, Tornion Energia Oy:lle 3,00 milj. euroa ja Tornion Vesi Oy:lle 5,00 milj. euroa. Pääomalainoille ei voi saada vakuutta eli ne ovat rinnastettavissa pääomasijoituksiin, jotka huonoimmassa tapauksessa voidaan kokonaan menettää. Tytäryhtiöiden luottoriskin toteutuminen ei tällä hetkellä ole todennäköistä. Kaupunginvaltuusto 25.11.2013 § 98 on alentanut Tornion Vesi Oy:n 5 milj. euron pääomalainan korkoa 2,5 % 1.1.2014 alkaen.

Kaupungin myöntämät takaukset 31.12.2019 tilanteessa ovat yhteensä 84,2 milj. euroa jakaantuen seuraavasti: tytäryhteisöjen veloista yhteensä 71,2 milj. euroa, osakkuusyhteisöjen veloista 6,3 milj. euroa ja muiden puolesta 6,7 milj. euroa. Takauksiin liittyy aina riskiä. Takauksille vaaditaan pääsääntöisesti vastavakuudet omistajapolitiikan mukaisesti. Takauksien käsittely tapahtuu kaupunginvaltuuston 26.11.2012 § 76 hyväksymän omistajapolitiikan ja 28.5.2018 päivitetyn omistajapolitiikan mukaan.

6.3 Ympäristötekijät

Tornion kaupungilla ei tällä hetkellä ole sellaisia avoimia ympäristökysymyksiä, joilla olisi olennaista vaikutusta kaupungin taloudelliseen tulokseen tai asemaan tai toiminnan kehitykseen. Tilinpäätöksessä taseeseen sisältyy tulevia ympäristövelvoitteita varten varattu pakollinen varaus noin 1,144 milj. euroa, jolla katetaan mm. Miukin alueen puhdistusvelvoitteet. Alueella on vielä teollisuuskaava, mutta tulevaisuudessa se on tarkoitus muuttaa asuinalueeksi. Kaavamuutoksen ja alueen käyttöönoton yhteydessä tulee myös alueen maaperän puhdistaminen ajankohtaiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriö on 20.12.2011 nimennyt alueet, joilla tulvimisesta aiheutuvia riskejä pidetään merkittävinä. Tornio on yksi 21:stä riskialueesta ja mahdollisen tulvan vaikutusalueella on 3000 asukasta. Tornionjoen vesistöalueelle on laadittu tulvariskien hallintasuunnitelma vuosiksi 2016-2021. Suunnitelmassa on esitetty toimenpiteitä tulvariskien vähentämiseksi, tulvansuojelun toimenpiteitä, valmiustoimia, toimintaa tulvatilanteessa sekä jälkitoimenpiteitä. Ensisijaiseksi toimenpiteeksi esitetään Tornion Kaupunginlahden tulvapenkereen korottamista siten, että se suojaa kerran 250 vuodessa toistuvalta tulvalta. Käytännössä tämä tarkoittaisi padon korottamista keskimäärin 0,6 m.

Tulvapenkereen korottamiseksi laadittiin suunnitelma vuoden 2019 aikana. Suunnitelman laati Geobotnia O. Korottamisen ja muiden vaadittavien toimenpiteiden kustannusarvio on noin 620 000 euroa (alv 0 %). Hankkeen toteuttamiseen liittyvistä lupakysymyksistä on järjestetty yhteistoimintaneuvottelu suomalaisten ja ruotsalaisten viranomaisten kesken rajajokikomission johdolla. Yhteenvetona todettiin, että suunnitellut toimenpiteet vaativat vesilain mukaisen ympäristöluvan. Lupa tulee hake Ruotsin viranomaiselta, koska penger sijaitsee lähes kokonaisuudessaan Ruotsin puolella.

6.4 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Kaupunginvaltuuston 30.1.2017 hyväksymän hallintosäännön §:n 72 mukaan:

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä;

1. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat
2. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti
3. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Lautakunnat ja johtavat viranhaltijat vastaavat omalla tehtäväalueellaan sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestämisestä ja asianmukaisesta toimivuudesta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista.

Tornion kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 19.11.2018 ja Tornion kaupungin ja kaupunkikonserni sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perustee hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 10.12.2018.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kaupunkikonsernin hyvää hallintoa ja johtamista ja ne koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja tilivelvollisia viranhaltijoita sekä kaupunkikonsernin toimintaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kaupungille ja kaupunkikonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista.

Toimialajohtajat ovat toimittaneet tammikuun loppuun mennessä toimialansa kuvauksen sisäisen valvonnan järjestämisestä vuonna 2019 sekä raportin sisäisen valvonnan toteutumisesta edelliseltä vuodelta ao. lautakunnalle ja kaupunginjohtajalle käyttösuunnitelman liitteenä

Vuonna 2019 riskien arvioinnissa on toteutettu keväällä 2016 sovittuja periaatteita jotka perustuivat Kuntaliiton riskienarviointilomakkeeseen. Riskit on muotoiltu kunkin toimialan tarpeita vastaavaksi ja niitä on päivitetty vuoden 2019 aikana. Toimialat ovat raportoineet riskienhallinnasta kesäkuun 2019 osavuosikatsauksen ja vuoden 2019 tilinpäätöksen yhteydessä.

Vuoden 2018 suunnitelmien osalta oli painotettu ohjeistuksessa toimialojen käyttötalouden seurannan toteutumisen ja järjestämisen sekä toimialan tiedonkulun varmistamisen lisäksi myös johtoryhmätyöskentelyn tärkeyttä. Kaupunginjohtajan johtoryhmä kokoontuu säännönmukaisesti maanantaisin ja käsiteltäväksi otetaan kaupunginhallituksen- ja valtuuston lista-asioiden lisäksi kaikki jäsenten esiin tuomat ao. toimialan ja/tai yhteiset asiat. Kaupunginjohtajan johtoryhmä muodostaa sisäisen valvonnan ja ohjauksen kannalta ensiarvoisen tärkeän foorumin, koska sen kautta välittyy tieto kaupungin toimintojen kehityksestä, ongelmista ja toimintojen tai tavoitteiden toteutumista mahdollisesti uhkaavista riskeistä.

Keskitetty talouden seuranta toteutettiin valtuustolle neljännesvuosittain osavuosikatsauksissa maalis-, kesä- ja syyskuun tilanteista. Operatiivinen johto ja kaupunginhallitus seuraavat talouden kehittymistä kuukausiraporttien muodossa. Jokaisella toimialalla on lisäksi omat sisäisen valvonnan suunnitelmassa ilmoitetut talouden seurantatavat ja -ajat.

Valtuusto on hyväksynyt konserniyhtiöille talousarviotavoitteet ja talouden seuranta toteutettiin osavuosikatsausten ja tilinpäätösten yhteydessä. Vuoden 2019 aikana konsernijaostossa on käynyt kuultavana eri konserniyhtiöiden edustajia kertomassa yhtiöiden toiminnasta ja talouden toteutumisesta. Konsernijaosto on ohjeistanut tytäryhteisöjä hallintosäännön, konserniohjeen ja omistajapolitiikan mukaisesti.

Laskujen hyväksyntätavat on järjestetty ja dokumentoitu asianmukaisesti käyttösuunnitelmien yhteydessä. Toimialat ovat käyttösuunnitelmien yhteydessä määritelleet hankintarajat ja hyväksyjät asianmukaisesti.

Kaupunginhallitus on nimennyt erillisiä työryhmiä ja toimikuntia palvelutoimintojen seurantaa ja kehittämistä varten. Kaupunginjohtajan nimeämässä atk- toimintojen kehittämistyöryhmässä käydään läpi atk- toimintoihin liittyvien riskien hallintaa. Viikoittain kokoontuvassa elinkeinotyöryhmässä käydään läpi kaupungin kehittämiseen liittyviä elinkeinotoiminnan asioita.

7 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

7.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

	2019	2018
	e	e
Toimintatuotot	18 781 688	17 847 996
Toimintakulut	-141 107 635	-135 248 676
Toimintakate	**-122 325 947**	**-117 400 680**
Verotulot	83 881 289	83 507 153
Valtionosuudet	38 345 574	38 601 035
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	355 554	354 235
Muut rahoitustuotot	133 434	354 940
Korkokulut	-414 054	-495 248
Muut rahoituskulut	607	-152
Vuosikate	**-23 542**	**4 921 283**
Poistot ja arvonalennukset	-5 796 882	-5 934 874
Satunnaiset tuotot		
Tilikauden tulos	**-5 820 424**	**-1 013 591**
Varausten lisäys(-) tai vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-5 820 424**	**-1 013 591**
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	**13,3**	**13,2**
Vuosikate/Poistot, %	**-0,4**	**82,9**
Vuosikate/e/asukas	**-1,1**	**225,0**
Asukasmäärä	**21637**	**21872**

Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle kuuluvien tulojen riittävyyttä tilikaudella aiheutuneisiin menoihin. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan toiminta- ja vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla.

Toimintakate osoittaa, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Tornion kaupungin -122 325 947 euron toimintakate on edellisvuoden toimintakatetta 4 925 267 euroa heikompi. Talousarvioon nähden toimintakate oli 1 597 485 euroa heikompi. Yhteenlaskettuna 122 226 863 euron verotulot ja valtionosuudet eivät riitä kattamaan toimintakatetta. Jäljelle jäävä 99 084 euroa ei riittää kattamaan nettoinvestointeja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuoden 2019 vuosikate on 23 542 euroa negatiivinen ja se ei riitä kattamaan 5 796 882 euron poistoja.

Tilikauden tulos -5 820 424 euroa, on tilikaudelle kuuluvien jaksotettujen tulojen ja menojen erotus. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksenjärjestelyeriä. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikaudelta 2019 alijäämäksi muodostuu -5 820 424 euroa.

Tunnuslukujen analysointi

Toimintatuottojen % -osuus toimintakuluista osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Tornion kaupungin vuoden 2019 tunnusluku on 13,3 % ja vuonna 2018 se oli myös 13,2 %.

Vuosikatteen oikeamääräisyyttä voidaan yksinkertaisimmin arvioida vertaamalla vuosikateprosenttia poistoprosenttiin. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Tornion kaupungin vuoden 2019 vuosikate/poistot -prosentti, on -0,4 %, kun edellisvuonna tunnusluku oli 82,9 %.

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Asukaskohtaisen vuosikatteen tulisi olla muutaman vuoden tarkastelujaksolla keskimäärin saman suuruinen kuin keskimääräinen investointitaso asukasta kohden. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kunnan koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteen määrittämiseen kunnassa. Asukaskohtainen vuosikate vuonna 2019 -1,1 euroa/asukas, kun edellisvuonna tunnusluku oli 225 euroa/asukas.

7.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018
	e	e
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-23 542	4 921 283
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-292 585	-226 230
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 212 250	-8 971 106
Rahoitusosuuden investointimenoihin	118 219	719 783
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	297 643	297 091
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-5 112 516**	**-3 259 179**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000	10 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 235 863	-7 485 862
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000 000	7 000 000
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-630 845	-4 692 464
Rahoitustoiminnan rahavirta	5 133 292	4 821 674
Rahavarojen muutos	**20 776**	**1 562 495**
Rahavarat 31.12.	2 649 983	2 629 207
Rahavarat 1.1.	2 629 207	1 066 712
RAHOITUSLASKLEMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, e	**-10 920 666**	**-12 086 236**
Investointien tulorahoitus, %	**-0,5**	**59,6**
Lainanhoitokate	**0,3**	**0,7**
Kassan riittävyys, pv	**6**	**6**
Asukasmäärä	**21 637**	**21 872**

Rahoituslaskelma osoittaa, miten kunnan menot on rahoitettu. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella. Varsinaisen toiminnan ja investointien positiivinen kassavirta osoittaa kuinka paljon on käytettävissä lainojen lyhennyksiin ja rahoitus- ja vaihto-omaisuuden lisäyksiin. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuo-

delta on 10 920 666 negatiivinen. Negatiivinen rahavirta tai erittäin niukka positiivinen rahavirta on osoitus rahoitustarpeesta, joka on katettava joko lainojen lisäyksellä tai vapauttamalla rahoitus- ja vaihto-omaisuuteen sitoutunutta pääomaa.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Vuonna 2019 tunnusluvun arvo on -0,5 %.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Tornion kaupungin lainanhoitokate -tunnusluku on vuonna 2019 0,3, vuonna 2018 0,7, vuonna 2017 1,1, vuonna 2016 0,86 ja vuonna 2015 0,36.

Maksuvalmius

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Vuonna 2019 tunnusluku oli 6 päivää ja vuonna 2018 se oli myös 6 päivää.

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Tornion kaupungilla oli 31.12.2019 varoja maksuliikennetileillä yhteensä 2 649 983 euroa. Vuoden 2019 vaihteessa oli lyhytaikaisia kassalainoja yhteensä 23 000 000 euroa, kun edellisvuoden lopussa kassalainoja oli 20 000 000 euroa.

Tulorahoituksen riittävyys

Tuloslaskennan näkökulmasta kunnan tavoitteena ei ole tuloksen maksimointi vaan palvelutuotannon menorakenteen optimointi. Useamman tilikauden tarkastelujaksolla tuloslaskelmaan merkittyjen tulojen tulisi kattaa tuloslaskelmaan merkityt menot.

Tulojen riittävyyttä tulee arvioida myös rahoitusnäkökulmasta. Vuosikatetta eli rahoitustulosta suhteutetaan investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Vuoden 2013 tulos on 7 080 573 euroa positiivinen. Näin hyvään ylijäämään vaikutti Lapin ammattikorkeakoulu Oy:n perustaminen ja siihen liittyvät omaisuuden siirrot kaupungin kautta Lapin ammattikorkeakoulu Oy:lle. Järjestelystä kirjattiin satunnaisia tuloja 5 250 363,33 euroa. Vuoden 2015 tulos oli -3 685 936 euroa negatiivinen, vuoden 2016 tulos oli 806 984 euroa positiivinen. Vuoden 2017 tulos oli 1 846 133 euroa positiivinen ja vuoden 2018 tulos oli -1 013 591 euroa negatiivinen. Vuoden 2019 tulos on -5 820 424 euroa negatiivinen. Tilinpäätöksessä 2019 muodostuu taseen omaan pääomaan yhteensä 7 867 833 euron kertynyt ylijäämä.

7.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2 019	2 018
	e	e
PYSYVÄT VASTAAVAT	**119 771 831**	**120 479 740**
Aineettomat hyödykkeet	**653 234**	**716 613**
Aineettomat oikeudet	43 170	50 520
Muut pitkäv.menot	610 064	666 094
Aineelliset hyödykkeet	**86 871 204**	**87 523 610**
Maa-ja vesialueet	14 702 132	14 652 549
Rakennukset ja rakennelmat	51 840 008	52 420 503
Kiinteät rak.ja laitteet	17 797 769	17 945 392
Koneet ja kalusto	1 346 284	1 358 022
Muut aineell.hyödykkeet	341 372	311 370
Enn.maksut ja kesk.er.hank.	843 639	835 775
Sijoitukset	**32 247 393**	**32 239 516**
Osakkeet ja osuudet	22 815 737	22 807 860
Muut lainasaamiset	9 289 437	9 289 437
Muut saamiset	142 219	142 219
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**88 475**	**95 831**
Valtion toimeksiannot	0	2 465
Lahjoitusrahastojen erit.kat.	88 475	93 366
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**7 624 019**	**14 848 645**
Vaihto-omaisuus	**47 337**	**82 274**
Aineet ja tarvikkeet	41 124	79 316
Ennakkomaksut	6 213	2 958
Saamiset	**7 576 682**	**7 392 930**
Pitkäaikaiset saamiset	**78 497**	**19 488**
Myyntisaamiset	0	0
Lainasaamiset	78 497	19 488
Muut saamiset	0	0
Siirtosaamiset	0	0
Lyhyaikaiset saamiset	**7 498 186**	**7 373 441**
Myyntisaamiset	3 107 603	3 279 777
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	884 390	1 765 537
Siirtosaamiset	3 506 194	2 328 127
Rahat ja pankkisaamiset	**2 649 983**	**2 629 207**
Yhteensä	**130 134 309**	**130 679 982**

VASTATTAVAA	2 019	2 018
	e	e
OMA PÄÄOMA	**48 901 713**	**54 722 137**
Peruspääoma	40 133 880	40 133 880
Muut omat rahastot	900 000	900 000
Edell.tilik.yli-/alijäämä	13 688 257	14 701 848
Tilik.yli-/alijäämä	-5 820 424	-1 013 591
POISTOERO JA VAPAAEH-		
TOISET VARAUKSET	**220 870**	**220 870**
Työyhteisöjen kehittämisvaraus	220 870	220 870
PAKOLLISET VARAUKSET	**1 197 604**	**1 197 604**
Muut pakolliset varaukset	1 197 604	1 197 604
TOIM.ANT.PÄÄOMAT	**393 340**	**397 327**
Valtion toim.annot	0	2 487
Lahjoitusrahastojen pääomat	195 097	206 414
Muut toimeksiantojen pääomat	198 243	188 426
VIERAS PÄÄOMA	**79 420 782**	**74 142 044**
Pitkäaikainen	**35 100 000**	**32 700 000**
Lainat rahoitus- ja		
vakuutuslaitoksilta	35 100 000	32 700 000
Lainat julk.yhteisöiltä	0	0
Muut velat	0	0
Lyhytaikainen	**44 320 782**	**41 442 044**
Lainat rahoitus- ja		
vakuutuslaitoksilta	30 600 000	27 235 863
Lainat julk.yhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot	14 131	1 496
Ostovelat	3 554 244	4 619 477
Muut velat	1 142 595	2 519 441
Siirtovelat	9 009 813	7 065 766
Yhteensä	**130 134 309**	**130 679 982**
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuus %	**37,8**	**42,0**
Suhteellinen velkaant. %	**56,3**	**53,0**
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 e	**66 915**	**61 198**
Lainat ja vuokravastuut 31.12., e/asukas	**3 093**	**2 798**
Kertynyt ylijäämä, 1000 e	**7 868**	**13 688**
Kertynyt ylijäämä e/as	**364**	**626**
Lainakanta 31.12., 1000 e	**65 700**	**59 936**
Lainat, e/asukas	**3 036**	**2 740**
Lainasaam. 31.12., 1000 e	**9 289**	**9 289**
Asukasmäärä	**21 637**	**21 872**

Taseen tunnuslukujen analysointi

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alhaisempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Tornion kaupungin omavaraisuusaste vuonna 2019 on 37,8 %. Vuonna 2018 se oli 42,0 %.

Suhteellinen velkaisuus tunnusluku osoittaa kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Vuonna 2019 suhteellinen velkaantuneisuus tunnusluku oli 56,3%. Vuonna 2018 se oli 53,0 %.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa, johon lasketaan sekä pitkäaikainen että lyhytaikainen korollinen vieras pääoma. Tornion kaupungin lainakanta vuoden 2019 vaihteessa on 65 700 00 euroa. Vuoden 2019 lopussa oli lyhytaikaisia kassalainoja 23 000 000 euroa. Asukaskohtainen lainamäärä on kasvanut 296 euroa edellisvuoden 2 740 eurosta 3 036 euroon asukasta kohden. Kuntien keskimääräinen asukaskohtainen lainamäärä on vuonna 2019 ennakkotietojen mukaan 3 360 e/asukas. Tornion kaupungin velkamäärä alittaa 324 e/asukas kuntien keskimääräisen velkamäärän.

7.4 Kokonaistulot ja –menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelmaan yhdistetään kunnan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Laskelma osoittaa, että toimintakulujen osuus kokonaismenoista oli 91,6 % ja vastaavasti toimintatuottojen osuus on 12,1 % kokonaistuotoista.
Kunnan kokonaistulot ja –menot:

TULOT		%	MENOT		%
TOIMINTA			**TOIMINTA**		
TOIMINTATUOTOT	18 781 688	12,1	TOIMINTAKULUT	141 107 635	91,6
VEROTULOT	83 881 289	54,2	KORKOKULUT	414 054	0,3
VALTIONOSUUDET	38 345 574	24,8	MUUT RAHOITUSKULUT	-607	0,0
KORKOTUOTOT	355 554	0,2	**INVESTOINNIT**		
MUUT RAHOITUSTUOTOT	133 434	0,1	INVESTOINTIMENOT	5 212 250	3,4
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT			**RAHOITUSTOIMINTA**		
- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT	-292 585	-0,2	PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	7 235 863	4,7
INVESTOINNIT			**KOKONAISMENOT YHTEENSÄ**	**153 969 195**	100,0
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	118 219	0,1			
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	297 643	0,2			
RAHOITUSTOIMINTA					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	10 000 000	6,5			
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	3 000 000	1,9			
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	**154 620 816**	100,0			

7.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous

7.5.1 Konsernirakenne

	Yhdistelty lkm	Ei yhdistelty lkm
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	5	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	4	
Muut yhtiöt	3	
Säätiöt	1	
Tytäryhteisöt yhteensä	**13**	
Kuntayhtymät	**4**	
Osakkuusyhteisöt	**5**	3
Yhteensä	**22**	**3**

7.5.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuusto on Tornio-konsernin toiminnan ylin ohjaaja, joka kuntalain 14 §:n mukaan päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Tornion kaupungin konserniohjaus perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään ohjeistukseen. Konserniohje on päivitetty ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 30.10.2017. Omistajapolitiikka on päivitetty ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 28.5.2018.

Vuoden 2019 aikana konserniohjauksesta on vastannut hallintosäännön 24 §:n perusteella kaupunginhallituksen alaisuudessa toimiva konsernijaosto. Konsernijaosto kokoontui vuoden 2018 aikana 13 kertaa. Kokouksissa on kuultu merkittävimpien tytäryhteisöjen tilannekatsauksia sekä talousarvio- ja toteutumaennusteita.

Virallista raportointia on toteutettu seuraavasti: Valtuuston 10.12.2018 §104 hyväksymässä vuoden 2019 talousarviossa on merkittävimpien tytäryhteisöjen talousarviotavoitteet vuodelle 2019. Tytäryhteisöistä merkittävimpien kanssa konsernijaosto on käynyt useita keskusteluja mm. yhteisöjen talouteen, vuositavoitteiden toteutumiseen, investointeihin, talousarvioon liittyen sekä omistajaohjaukseen liittyen. Vuoden 2019 tilinpäätöksen toimintakertomukseen on liitetty tytäryhteisöistä yhtiökohtaiset selvitykset vuodelta 2019. Kaupunginvaltuusto on vahvistanut vuoden 2019 talousarviossa tytäryhteisöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Minkä lisäksi talousarviot keskeisine tavoitteineen on liitetty kaupungin talousarviokirjaan.

7.5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätöksen laativa kunta on emoyhteisö. Emoyhteisöasema perustuu määräysvaltaan toisessa kirjanpitovelvollisessa. Konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuudella pyritään saamaan kunnan toiminnasta ja taloudesta riittävä ja oikea kokonaiskuva myös tilanteessa, jossa kunnan palvelutuotantoa ja vastuita on merkittävissä määrin siirretty tytäryhteisöihin ja kuntayhtymiin. Lisäksi sillä pyritään parantamaan kuntakonsernien ja kuntakonsernin eri tilikausien välistä vertailtavuutta. Vertailukelpoisuutta edellyttää myös se, että kuntalain 118 §:n 3 momentin mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää muun muassa konsernitaseeseen kertyneen alijäämän perusteella.

Kunnan konsernitilinpäätös käsittää konsernituloslaskelman, konsernitaseen, konsernin rahoituslaskelman sekä niiden liitteenä ilmoitettavat tiedot (KuntaL 114 § 2 mom).

Vuoden 2019 aikana on kaupunginvaltuusto myöntänyt seuraavat omavelkaiset takaukset.

- Tytäryhteisöille:
    - Tornion Vesi Oy 750 000 euron lainalle, 25.3.2019 § 41
    - Tornion Palveluasunnot Oy 97 126,07 euron lainalle, 25.3.2019 § 42

7.5.4 Konsernivalvonnan järjestäminen

Kirjanpitolautakunnan konsernijaoston yleisohjeen mukaan konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimivallan ja -vastuunjako konsernivalvonnassa on kirjattu kaupunginvaltuuston 30.10.2017 hyväksymään konserniohjeeseen. Tiedonkulku ja omistajaohjaus tytäryhteisöjen ja kaupungin välillä on toiminut hyvin.

Konsernitavoitteiden toteutumista koskevaa arviointia on valvottu konsernin osavuosikatsauksen yhteydessä sekä vuoden 2019 tavoitteiden toteutumisen ja vuoden 2020 tavoitteiden asettamisen yhteydessä.

Tytäryhteisöt ovat laatineet yhteenvedot tilinpäätöksistä sekä konsernitavoitteiden toteutumisesta kaupungin toimintakertomusta varten seuraavassa esitettävillä lomakkeilla. Lomakkeissa on käytettyjen tunnuslukujen kaavat ja Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeelliset luokitusarvot ovat seuraavat:

Liiketulos-%
= (Liiketulos/Liikevaihto) * 100
Liiketulos mittaa yrityksen varsinaisen toiminnan tulosta ennen rahoituskuluja ja eroja.

YTN luokitusasteikko	Arvo
Hyvä	yli 10 %
Tyydyttävä	5-10 %
Heikko	alle 5 %

Omavaraisuusaste, %
= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Vastattavaa yhteensä – Saadut ennakot)
Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappion sietokykyä ja ylipäätään kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omat varat muodostavat puskurin mahdollista tappiota varten.

YTN luokitusasteikko	Arvo
Hyvä	yli 40 %
Tyydyttävä	20-40 %
Heikko	alle 20 %

Kuntataloudessa luokitusasteikko: yli 70 % hyvä, alle 50 % merkittävän suuri velkarasite

Suhteellinen velkaantuneisuus, %
= 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Liikevaihto
Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa velkaantuneisuuden suhdetta toiminnan laajuuteen. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan yritysten kesken.

YTN luokitusasteikko	Arvo
Hyvä	alle 40 %
Tyydyttävä	40-80 %
Heikko	yli 80 %

7.5.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUNSLUVUT

	2019	2018
Toimintatuotot	74 754 850	72 983 634
Toimintakulut	-201 071 213	-193 382 394
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta	58 241	98 027
Toimintakate	**-126 258 122**	**-120 300 733**
Verotulot	**83 613 237**	**83 252 531**
Valtionosuudet	**51 857 470**	**51 542 255**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	9 812	36 218
Muut rahoitustuotot	415 778	391 817
Korkokulut	-913 112	-1 263 340
Muut rahoituskulut	-19 407	-44 545
Vuosikate	**8 705 655**	**13 614 203**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 478 894	-13 126 981
Satunnaiset erät	-918 534	150 845
Tilikauden tulos	**-4 691 773**	**638 066**
Tilinpäätössiirrot	230 825	92 068
Tilikauden verot	-208 239	-245 527
Laskennalliset verot	10 023	-51 136
Vähemmistöosuus	836	52 311
Tilikauden yli/-alijäämä	**-4 658 327**	**485 781**

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	**37,2**	**37,7**
Vuosikate/Poistot, %	**70**	**104**
Vuosikate/e/asukas	**402**	**622**
Asukasmäärä	**21637**	**21872**

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	31.12.2019		31.12.2018	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	8 705 655,02		13 614 202,73	
Satunnaiset erät	-918 534,47		150 844,74	
Tilikauden verot	-208 238,64		-245 526,98	
Tulorahoituksen korjauserät	127 480,77	7 706 362,68	395 806,17	13 915 326,66
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-11 962 767,44		-16 930 021,74	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	281 223,83		976 072,14	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	551 684,12	-11 129 859,49	355 129,50	-15 598 820,10
Toiminnan ja investointien rahavirta		**-3 423 496,81**		**-1 683 493,44**
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys			57 632,64	
Antolainasaamisten vähennys				57 632,64
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 924 232,97		13 120 402,03	
Pitkäaikaisten lainojen muutos	-12 944 115,11		-11 656 884,96	
Lyhytaikaisten lainojen muutos netto	4 845 812,24	2 825 930,10	6 074 148,98	7 537 666,05
Lainakannan muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	185,72		614 978,31	
Vaihto-omaisuuden muutos	8 894,18		-96 122,82	
Saamisten muutos	-1 321 508,60		-1 797 696,15	
Korottomien velkojen muutos	2 154 626,33	842 197,63	-3 391 179,03	-4 670 019,69
Rahoituksen rahavirta		**3 668 127,73**		**2 925 279,00**
Rahavarojen muutos		**244 630,92**		**1 241 785,56**
Rahavarat 31.12.	15 373 413,03		15 128 782,11	
Rahavarat 1.1.	-15 128 782,11	**244 630,92**	-13 886 996,55	**1 241 785,56**

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	**3 171 277**	**4 953 273**
Investointien tulorahoitus, %	74,5	85,3
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	1,2
Kassan riittävyys, pv	25	25

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2019	2018
	e	e
PYSYVÄT VASTAAVAT	**201 053 682**	**201 966 071**
Aineettomat hyödykkeet	**1 500 381**	**1 719 489**
Aineettomat oikeudet	676 395	654 360
Muut pitkäv.menot	823 984	1 017 430
Ennakkomaksut	2	47 699
Aineelliset hyödykkeet	**186 313 622**	**188 351 807**
Maa-ja vesialueet	15 749 705	15 698 886
Rakennukset	125 272 451	127 281 881
Kiinteät rak.ja laitteet	34 749 610	34 473 156
Koneet ja kalusto	7 054 148	7 472 727
Muut aineell.hyödykkeet	819 314	823 986
Enn.maksut ja kesk.er.hank.	2 668 395	2 601 173
Sijoitukset	**13 239 678**	**11 894 775**
Muut osakkeet ja osuudet	13 199 436	11 842 559
Muut lainasaamiset		
Muut saamiset	40 242	52 216
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**3 037 518**	**2 616 843**
Valtion toimeksiannot	384 986	481 273
Lahjoitusrahastojen erityisk.	88 475	2 135 570
Muut toimeksiantojen varat	2 564 057	
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**34 043 342**	**33 202 695**
Vaihto-omaisuus	**837 582**	**846 476**
Aineet ja tarvikkeet	831 368	843 518
Ennakkomaksut	6 213	2 958
Saamiset	**17 602 467**	**17 003 830**
Pitkäaikaiset saamiset	**81 569**	**4 154 875**
Myyntisaamiset		3 982 990
Lainasaamiset	89 480	22 558
Muut saamiset		68
Siirtosaamiset	-7 911	149 258
Lyhyaikaiset saamiset	**17 520 898**	**12 848 956**
Myyntisaamiset	11 388 679	7 029 469
Lainasaamiset	-16 184	-16 184
Muut saamiset	1 907 258	2 737 238
Siirtosaamiset	4 241 144	3 098 433
Rahoitusarvopaperit	**229 881**	**223 607**
Muut arvopaperit	229 881	223 607
Rahat ja pankkisaamiset	**15 373 413**	**15 128 782**
Yhteensä	**238 134 541**	**237 785 609**

VASTATTAVAA	2019	2018
	e	e
OMA PÄÄOMA	**80 955 013**	**86 659 425**
Peruspääoma	40 133 880	40 133 880
Säätiöiden ja yhd.peruspääoma	237 586	237 586
Muut omat rahastot	2 140 777	2 253 511
Edell.tilik.yli-/alijäämä	43 101 097	43 548 667
Tilik.yli-/alijäämä	-4 658 327	485 781
VÄHEMMISTÖOSUUDET	**561 092**	**580 942**
PAKOLLISET VARAUKSET	**3 859 839**	**3 427 556**
Eläkevaraukset	2 990	4 090
Muut pakolliset varaukset	3 856 849	3 423 466
TOIM.ANT.PÄÄOMAT	**3 365 038**	**2 944 178**
Valtion toim.annot	373 121	535 861
Lahjoitusrahastojen pääomat	228 263	242 184
Muut toimeksiantojen pääomat	2 763 654	2 166 133
VIERAS PÄÄOMA	**149 393 560**	**144 173 508**
Pitkäaikainen	**83 966 651**	**85 869 266**
Lainat rahoitus- ja		
vakuutuslaitoksilta	63 525 317	65 679 672
Lainat julk.yhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta	9 378 592	9 633 686
Saadut ennakot	386 922	673 535
Muut velat	8 777 088	7 983 641
Laskennalliset verovelat	1 898 731	1 898 731
Lyhytaikainen	**65 426 909**	**58 304 243**
Lainat rahoitus- ja		
vakuutuslaitoksilta	39 209 040	33 877 117
Lainat julk.yhteisöiltä	182 577	
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	1 992 271	205 390
Ostovelat	7 785 121	8 111 823
Muut velat	2 567 768	4 071 324
Siirtovelat	13 509 140	11 817 970
Laskennalliset verovelat	180 992	220 619
Yhteensä	**238 134 541**	**237 785 609**
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuus %	**34,6**	**36,8**
Suht.velkaantuneisuus %	**69,9**	**69,0**
Kertynyt ylijäämä , 1000 e	**38 443**	**44 034**
Kertynyt ylijäämä/as	**1 777**	**2 013**
Konsernin lainat, e/asukas	**5 190**	**4 992**
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 e	**112 296**	**109 190**
Lainat ja vuokravastuut 31.12.,1000 e	**116 185**	**115 155**
Lainat ja vuokravastuut e/asukas	**5 370**	**5 265**
Asukasmäärä	**21 637**	**21 872**

7.5.6 Tytäryhteisöjen toiminta ja tilinpäätöstiedot

Yhteisön nimi:	**TORNION ENERGIA OY**
Yhteisön tytäryhtiöt:	
Yhteisön toiminta-ajatus:	Tornion Energia Oy:n perustehtävä on toimittaa asiakkailleen sähköä ja kaukolämpöä edullisesti, luotettavasti ja taloudellisesti
Hallituksen puheenjohtaja **Hallituksen jäsenet**	Markku Taramaa Helena Kristo, Marja-Liisa Husa, Lauri Nykänen, Kari Hietala, Jaana Niva
Toimitusjohtaja	Jukka Järnström
Hallituksen käsittely pvm:	

TULOSLASKELMA	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2019**
Toimintatuotot	12 261 644	12 935 682	12 406 553
Toimintakulut	-8 419 621	-9 317 319	-9 479 334
Toimintakate	**3 842 023**	**3 618 363**	**2 927 219**
Rahoitustuotot	0	199 390	0
Rahoituskulut	-52 146	-253 270	-266 900
Vuosikate	**3 789 877**	**3 564 483**	**2 660 319**
Poistot	-2 370 026	-2 452 761	-2 207 000
Tilikauden tulos	**1 419 851**	**1 111 722**	**453 319**
Tilinpäätössiirrot	-303 150	0	0
Verot	-183 773	-147 721	-91 664
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**932 928**	**964 001**	**361 655**

TASE	**TP 2018**	**TP 2019**
Peruspääoma/osakepääoma	1 208 000	1 208 000
Taseen loppusumma	32 332 538	32 424 924
Investoinnit netto	2 217 432	2 801 285
Leasing- ja vuokravastuut		
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	16 328 622	15 427 006
- josta kaupungin myöntämät lainat	3 000 000	3 000 000
- josta kaupungin takaamat lainat	5 590 125	4 544 317

TUNNUSLUKUJA	**TP 2018**	**TP 2019**
Liiketulos -%	11,6 %	8,6 %
Vuosikate/Poistot -%	159,9 %	145,3 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,76	1,75
Henkilöstömäärä keskimäärin	24,0	22,0

Kaupunginvaltuusto asettaa seuraavat tavoitteet vuodelle 2019

TAVOITE	MITTARI	ARVIO TOTEUTUMISESTA
Kaupungin pääomalainalle maksetaan sopimuksen mukainen korko	korkotulo	Toteutunut
Sähkönsiirtotoiminnan siirtohinnat sijoittuvat EMV:n valtakunnallisessa tilastossa alimpaan neljännekseen.	Emv:n tilasto	Toteutunut
Kaukolämmön hinnat sijoittuvat Energiateollisuus Oy:n valtakunnallisessa tilastossa alimpaan viidennekseen.	Energiateollisuus Oy:n tilasto	Toteutunut
Verkostojen laajennus- ja peruskorjausinvestoinnit toteutetaan hallitusti talous huomioon ottaen.	Investointitaso, rahoituksen kestävyys	Sähköverkkoon 1.413k€ KL-verkkoon 262 k€ Muut 1.208 k€ Kassavirta -392 k€ **Ei toteutunut, mutta toteutunut hyväksyttävästi.**
Minimoidaan käyttökatkokset alle 1 tunti.	Käyttökatkosten lukumäärä, pituus, vaikuttavuus (riskianalyysi) 2019; 0,15h/asiakas (2018; 0,20h/asiakas, tilanne 5.11.2018)	Toteutunut
Sähkön siirtotoiminnan kohtuullinen tuotto.	Emv:n laskelma	Toteutunut

Yhteisön toiminta vuonna 2019:
Yhtiö harjoittaa sähköverkko- ja kaukolämpötoimintaa Tornion kaupungin keskeisellä alueella. Paikallisena sähkönmyyjänä toimii Oulun Sähkönmyynti Oy.

Merkittävät investoinnit ja investointitarpeet:
Yhtiö investoi sähköverkkoon 1,4 milj euroa ja kaukolämpöverkkoon lähes 0,3 milj. euroa. Yhtiö osti Oulun Sähkönmyynti Oy:n osakkeita yli 1,1 milj. euron edestä. Yhtiön tulee korjausinvestoida 2 milj. euron edestä, jotta verkon nykykäyttöarvo säilyisi. Myös korjausvelkaa yhtiöllä on yli yli 5 milj. euroa, jotka tulee hoitaa suunnitellusti tällä vuosikymmenellä.

Toiminta liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät:
Varautuminen myrsky- ja tykkylumituhojen varalle lisää kustannuspaineita käyttö- /investointimenoissa mm. maakaapelointivelvoitteen lisäämisen sekä johtokatujen levittämisen seurauksina.

Tilinpäätöksen jälkeen tapahtuneet tärkeät tapahtumat:
Liiketoiminnassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia tilikauden päättymisen jälkeen.

Riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta:
Taloudellisten riskien hallintaan on kiinnitetty erityistä huomiota mm. vieraan pääoman määrää supistamalla. Toiminnallisiin riskeihin puututaan suunnitelmallisilla korjausinvestoinneilla ja varautumalla ääri sääilmiöiden aikana lisäresurssein ja toimintavalmiutta nostamalla. Yhtiön omaa riskianalyysia päivitetään säännöllisin välein.

Konserniohjeen käsittely hallituksessa ja yhtiökokouksessa:
Hallituksen kokoukset valmistellaan siten, että konserniohjeistus toteutuu. Hallituksen jäsenille on järjestetty koulutusta mm. Hallitustyöskentely ja omistajaohjaus kuntaomisteisessa energiayhtiössä (9.5.2019).

Konsernipalvelujen käyttö:
Tietohallintopalvelut, siivouspalvelut, mittauspalvelut, Maanvuokraus, yhteisrakentaminen

Yhteisön nimi:	**TORNION VESI OY**
Yhteisön tytäryhtiöt:	
Yhteisön toiminta-ajatus:	Toimittaa asiakkailleen hyvälaatuista vesijohtovettä kohtuullisella hinnalla. Huolehtia jätevesien johtamisesta ja käsittelystä vesiensuojelun vaatimukset ja kestävän kehityksen periaatteet huomioon ottaen.
Hallituksen puheenjohtaja **Hallituksen jäsenet**	Arto Liikamaa Anne Kulju, Teemu Kalliokoski, Anne-Mari Korhola, Markku Salmi, Timo Keinänen
Toimitusjohtaja	Juha Ylioinas
Hallituksen käsittely pvm:	9.3.2020

TULOSLASKELMA	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2019**
Toimintatuotot	4 591 692	4 650 971	4 627 150
Toimintakulut	-3 097 526	-3 153 302	-3 276 399
Toimintakate	**1 494 166**	**1 497 669**	**1 350 751**
Rahoitustuotot	15 021	13 580	0
Rahoituskulut	-188 574	-187 946	-176 200
Vuosikate	**1 320 613**	**1 323 302**	**1 174 551**
Poistot	-1 091 714	-1 112 305	-1 126 000
Tilikauden tulos	**228 899**	**210 997**	**48 551**
Tilinpäätössiirrot	72 162	86 517	0
Verot	-60 114	-59 497	-29 967
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**240 947**	**238 017**	**18 584**

TASE	**TP 2018**	**TP 2019**
Peruspääoma/osakepääoma	1 008 000	1 008 000
Taseen loppusumma	19 898 730	19 739 831
Investoinnit netto	1 118 273	984 668
Leasing- ja vuokravastuut	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	12 849 206	12 444 140
- josta kaupungin myöntämät lainat	5 000 000	5 000 000
- josta kaupungin takaamat lainat	7 849 206	7 444 140

TUNNUSLUKUJA	**TP 2018**	**TP 2019**
Liiketulos -%	5,0 %	4,5 %
Vuosikate/Poistot -%	121,0 %	119,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,80	0,83
Henkilöstömäärä keskimäärin	13,5	12,0

Kaupunginvaltuusto asettaa seuraavat tavoitteet vuodelle 2019

TAVOITE	MITTARI	ARVIO TOTEUTUMISESTA
Kaupungin pääomalainalle maksetaan sopimuksen mukainen korko	korkotulo	Toteutuu
Vesi- ja jätevesikuution kokonaishinta sijoittuu valtakunnallisen tilaston keskikolmannekseen	valtakunnallinen tilasto	Toteutuu, vertailuhinta vuoden 2019 tilastossa 2 % keskiarvon alapuolella.
Verkostohäiriöiden ja vuotovesien määrä vähenee ja käyttökatkosten määrä minimoidaan	verkostohäiriöt lkm < 45kpl vuotovesi m3 < 17 % jätevesi < 45 % käyttökatkokset < 20 kpl	Toteutuu osittain Verkostohäiriöt 24 kpl Vuotovesi puhdas 17,5 % Vuotovesi jäte 46,3 % Käyttökatkokset 15 kpl

Yhteisön toiminta vuonna 2019:
Jokivarren viemärin toiminta-alueella kiinteistöjen liittyminen viemäriverkostoon oli toimintavuonna jälleen vähäistä. Liittymäsopimuksia tehtiin 14 kpl, ja kaikki sopimuksen tehneet kiinteistöt liitettiin verkostoon. Viemärilaitoksen toiminta-alueen päivitys ei edennyt tämänkään toimintavuoden aikana valtuustokäsittelyyn, mikä vaikuttaa liittyjien vähäisyyteen. Haja-asutusalueen jätevesijärjestelmien uusimisen takarajan täyttyminen lisäsi jonkin verran kiinnostusta viemäriin liittymiseen

Talousarviossa oli määritelty otettavaksi investointien rahoittamiseen lainaa 750 000 €. Toimintavuonna investointitaso oli yhteensä noin 864 000 euroa, joka oli suunniteltua n. 138 000 € alhaisempi. Merkittävimmät saneerauskohteet vuonna 2019 olivat Pirkontien ja Kirkkokadun saneeraus sekä Kioski- ja Pysäkkitien vesijohtosaneeraus. Vesi- ja viemäriverkostojen saneerauksiin käytettiin toimintavuonna yhteensä noin 608 000 euroa, joka oli jonkin verran vähemmän kuin edellisvuonna.

Merkittävät investoinnit ja investointitarpeet:
- Uusien kaava-alueiden investointitarpeet, n. 300 000 e/a
- Vesihuoltoverkoston saneerauksien investointitarpeet tulevaisuudessa on n. 1 000 000 e/a

Toiminta liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät:
- Riskinä on ikääntyvä verkosto, ja siitä johtuvat korjaustarpeet
- Viemäröintiä tulisi laajentaa haja-asutusalueella mutta laajentuminen on riippuvainen valtion avustuksista, joita ei tällä hetkellä ole saatavilla

Tilinpäätöksen jälkeen tapahtuneet tärkeät tapahtumat:
-

Riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta:
- Tehtiin selvitys verkoston todellisesta kunnosta ja saneeraustarpeista, jonka pohjalta laaditaan pitkän tähtäimen suunnitelma saneerauksille.
- Valvontatutkimussuunnitelma, sekä valmiussuunnitelma ja riskienarviointi hyväksyttiin alkuvuodesta 2018

Konserniohjeen käsittely hallituksessa ja yhtiökokouksessa:
- Hallitus 14.12.2017 ja yhtiökokous 12.04.2018

Konsernipalvelujen käyttö:
Talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, tietohallintopalvelut, rakennuttamispalvelut ja varastopalvelut

Yhteisön nimi:	**TORNION VUOKRA-ASUNNOT OY**
Yhteisön tytäryhtiöt:	
Yhteisön toiminta-ajatus:	Kohtuuhintaisten laadukkaiden vuokra-asuntojen tarjoaminen ja ylläpitäminen
Hallituksen puheenjohtaja **Hallituksen jäsenet**	Ismo Urpilainen Arja Karhu, Arto Kanto, Eija Sunnari Lasse Jutila, Sanna Lehtinen, Voitto Nivaoja
Toimitusjohtaja	Ulla Juntunen
Hallituksen käsittely pvm:	

TULOSLASKELMA	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2019**
Toimintatuotot	6 804 313	6 675 413	6 925 810
Toimintakulut	-4 627 537	-4 570 878	-4 856 270
Toimintakate	**2 176 776**	**2 104 535**	**2 069 540**
Rahoitustuotot	0	25 838	29 600
Rahoituskulut	-624 582	-783 954	-337 200
Vuosikate	**1 552 194**	**1 346 419**	**1 761 940**
Poistot	-1 468 660	-1 380 450	-1 706 600
Tilikauden tulos	**83 534**	**-34 030**	**55 340**
Tilinpäätössiirrot	0	0	0
Verot	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**83 534**	**-34 030**	**55 340**

TASE	**TP 2018**	**TP 2019**
Peruspääoma/osakepääoma	2 462 608	2 463 608
Taseen loppusumma	33 338 977	32 338 080
Investoinnit netto	583 124	760 797
Leasing- ja vuokravastuut	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	25 418 879	24 222 967
- josta kaupungin myöntämät lainat	1 208 579	11 737 614
- josta kaupungin takaamat lainat	12 552 089	

TUNNUSLUKUJA	**TP 2018**	**TP 2019**
Liiketulos -%	1,2 %	-0,5 %
Vuosikate/Poistot -%	105,7 %	97,5 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,63	0,56
Henkilöstömäärä keskimäärin	12,0	8,0

Kaupunginvaltuusto asettaa seuraavat tavoitteet vuodelle 2019

TAVOITE	MITTARI	ARVIO TOTEUTUMISESTA
Vuokra-taso pysyy kilpailukykyisellä tasolla	vuokrausaste ja alle vastaavan kokoisten lähikuntien keskiarvovuokrien	ARAn tilasto 8/2019; Kemi 9,39 €, Keminmaa 8,88 €, Tornio 9,48 € TVA Oy 8,77 €
Vuokra-asuntojen laatu ja määrä säilyy kohtuullisena	Vuokrausaste 93%, korjausinvestointitaso, vaihtuvuus, luovutaan sellaisesta asuntokannasta joka ei palvele yhtiön toimintaa.	Vuokrausaste 86,81 %, vuosikorjauksia 723 222,84 €:lla, taseeseen aktivoituja 284 237,72 €; Arpelan vuokrarivitalot ja Puolaajankatu 1 myyty v. 2019, Tapiolantieltä purettu 1 talo, toinen kesken ja kolmannelle haettu purkuavustus
Vuokrasaatavien prosenttimäärä liikevaihdosta, luottotappioiden määrä liikevaihdosta.	vuokrasaatavat 2,0%, luottotappiot 0,2%, luovutaan sellaisesta asuntokannasta joka ei palvele yhtiön toimintaa	Vuokrasaatavat 2,79 % Luottotappiot 0,34 %
Asuntoja on tarjolla riittävästi erityisryhmille	kaupungin sosiaalitoimen tarpeet	Viikottainen yhteistyö sosiaalitoimen kanssa asuntotarpeiden selvittämiseksi

Yhteisön toiminta vuonna 2019:
Kohtuuhintaisten, laadukkaiden asuntojen tarjoaminen asunnontarvitsijoille

Merkittävät investoinnit ja investointitarpeet:
Ruskakodin (Länsipohjankatu 16 A) peruskorjaus osittain kesken
Röyttäntie 4:n peruskorjauksen suunnittelu käynnistyy 3/2020
Tapiolantien talojen purku jatkuu, avustus haettu 1-talolle (18 asuntoa)
Saarenpäänkatu 28 ikkunoiden vaihto

Toiminta liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät:
Asunnoista paikkakunnalla ylitarjontaa, mistä seuraa vajaakäyttöä

Tilinpäätöksen jälkeen tapahtuneet tärkeät tapahtumat:

Riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta:
Liikeriskit; luottotietojen tarkistaminen kaikilta hakijoilta, vakuuden määrä jopa 3 kk, perinnän tehostaminen panostaminen asumisneuvontaan

Konserniohjeen käsittely hallituksessa ja yhtiökokouksessa:
Hallitus 2.11.2017, yhtiökokous 8.12.2017

Konsernipalvelujen käyttö:
Lainojen takaukset
Lainopilliset palvelu

Yhteisön nimi:	**TORNIO OPPILASASUNTOLAT OY**
Yhteisön tytäryhtiöt:	
Yhteisön toiminta-ajatus:	Asuntojen ylläpito ja vuokraaminen pääasiassa opiskelijoille
Hallituksen puheenjohtaja **Hallituksen jäsenet**	Ismo Urpilainen Linda Oinas, Virve Södervall, Virpi Lilja
Toimitusjohtaja	Ulla Juntunen
Hallituksen käsittely pvm:	

TULOSLASKELMA	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2019**
Toimintatuotot	709 624	483 327	671 090
Toimintakulut	-322 145	-316 343	-370 350
Toimintakate	**387 479**	**166 984**	**300 740**
Rahoitustuotot	0	861	0
Rahoituskulut	-84 004	-415 007	-20 950
Vuosikate	**303 475**	**-247 162**	**279 790**
Poistot	-179 664	0	-279 750
Tilikauden tulos	**123 811**	**-247 162**	**40**
Tilinpäätössiirrot	-123 750	123 750	0
Verot	0	-12	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**61**	**-123 424**	**40**

TASE	**TP 2018**	**TP 2019**
Peruspääoma/osakepääoma	25 228	25 228
Taseen loppusumma	4 388 704	3 660 025
Investoinnit netto	23 067	-673 021
Leasing- ja vuokravastuut	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	4 008 714	3 541 519
- josta kaupungin myöntämät lainat	26 365	26 365
- josta kaupungin takaamat lainat	338 613	58 299

TUNNUSLUKUJA	**TP 2018**	**TP 2019**
Liiketulos -%	17,4 %	-51,1 %
Vuosikate/Poistot -%	168,9 %	0,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,65	0,20
Henkilöstömäärä keskimäärin	0,0	0,0

Kaupunginvaltuusto asettaa seuraavat tavoitteet vuodelle 2019

TAVOITE	MITTARI	ARVIO TOTEUTUMISESTA
Yhtiön talous saadaan tervehdyttämisohjelmalla tasapainoon	tilipäätös, vaihtuvuus, tervehdyttämisohjelman mukaiset toimenpide tehtynä vuoden 2019 loppuun mennessä	Ks. alla
Vuokra-asuntojen vuokrausaste on yli 90%	vuokrausaste, kesäkäyttöaste, tervehdyttämisohjelman mukaiset toimenpide tehtynä vuoden 2019 loppuun mennessä	82,94 % 84,10 % Kirkkokatu 1 B ja Sairaalakatu5/Saarenpäänkatu 15 myyty Fuusio Palveluasuntoihin käynnistyy v. 2020
Vuokrasaatavien prosenttimäärä liikevaihdosta	vuokrasaatavat 2,0%	0,13 %

Yhteisön toiminta vuonna 2019:
Asuntojen vuokraaminen pääasiassa opiskelijoille

Merkittävät investoinnit ja investointitarpeet:
-

Toiminta liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät:
Soluasuntojen heikko kysyntä ja ylitarjonta asunoista paikkakunnalla

Tilinpäätöksen jälkeen tapahtuneet tärkeät tapahtumat:
ARA on nimennyt Tornion Palveluasunnot Oy:n Tornion Oppilasasuntola Oy:n osakkeiden luouvutuksensaajaksi
Sairaalakatu 5/Saarenpäänkatu 15 omistusoikeus on siirtynyt uudelle omistajalle 10.1.2020

Riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta:
Vahinkoriskit; vakuutukset ja ajantasaiset pelastussuunnitelmat
Taloudellinen riski; hakijoiden luottotietojen tarkistaminen, useamman kuukauden vakuus ja perinnän tiukentaminen

Konserniohjeen käsittely hallituksessa ja yhtiökokouksessa:
Hallitus 8.11.2017, yhtiökokous 8.12.2017

Konsernipalvelujen käyttö:

Yhteisön nimi:	**TORNION PALVELUASUNNOT OY**
Yhteisön tytäryhtiöt:	
Yhteisön toiminta-ajatus:	Asuntojen vuokraaminen ja ylläpito palvelua tarvitseville erityisryhmille.
Hallituksen puheenjohtaja **Hallituksen jäsenet**	Pekka Tallgren Arja Karhu, Lasse Jutila, Pauli Pyykkö, Marja-Liisa Hentilä
Toimitusjohtaja	Ulla Juntunen
Hallituksen käsittely pvm:	

TULOSLASKELMA	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2019**
Toimintatuotot	296 453	311 088	312 115
Toimintakulut	-175 820	-186 593	-194 295
Toimintakate	**120 633**	**124 495**	**117 820**
Rahoitustuotot	0	3	0
Rahoituskulut	-21 579	-15 118	-18 900
Vuosikate	**99 054**	**109 380**	**98 920**
Poistot	-99 009	-105 047	-98 920
Tilikauden tulos	**45**	**4 333**	**0**
Tilinpäätössiirrot	0	0	0
Verot	2	-867	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**47**	**3 467**	**0**

TASE	**TP 2018**	**TP 2019**
Peruspääoma/osakepääoma	8 000	8 000
Taseen loppusumma	3 208 798	3 217 331
Investoinnit netto	1 381 579	2 271
Leasing- ja vuokravastuut	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	3 146 016	3 156 607
- josta kaupungin myöntämät lainat	54 493	54 493
- josta kaupungin takaamat lainat	1 214 400	1 161 600

TUNNUSLUKUJA	**TP 2018**	**TP 2019**
Liiketulos -%	0,0 %	1,4 %
Vuosikate/Poistot -%	100,0 %	104,1 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,29	0,30
Henkilöstömäärä keskimäärin	0,0	0,0

Yhteisön toiminta vuonna 2019:
Asuntojen vuokraaminen kehitysvammaisille.

Merkittävät investoinnit ja investointitarpeet:
-

Toiminta liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät:
Vahinkoriski

Tilinpäätöksen jälkeen tapahtuneet tärkeät tapahtumat:
ARA on nimennyt Tornion Palveluasunnot Oy:n Tornion Oppilasasuntola Oy:n osakkeiden luovutuksensaajaksi.

Riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta:
Vahinkoriski; vakuutuksen ajan tasalla ja talon henkilökunta koulutettu vaaratilanteita varten

Konserniohjeen käsittely hallituksessa ja yhtiökokouksessa:
Hallitus 07.11.2017, yhtiökokous 8.12.2017

Konsernipalvelujen käyttö:
Lainojen omavelkainen takaus

Yhteisön nimi:	**TORNION KRUNNI OY**
Yhteisön tytäryhtiöt:	Kiinteistö Oy Tornion Veljeskoti
Yhteisön toiminta-ajatus:	Isännöinti- ja kunnossapitopalvelujen tuottaminen Tornion kaupungin omistamille vuokrataloyhtiöille
Hallituksen puheenjohtaja **Hallituksen jäsenet**	Ismo Urpilainen Eija Sunnari, Lasse Jutila, Juhani Jaako, Minna Tarkka
Toimitusjohtaja	Ulla Juntunen
Hallituksen käsittely pvm:	

TULOSLASKELMA	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2019**
Toimintatuotot	602 325	662 230	623 770
Toimintakulut	-590 209	-611 549	-605 600
Toimintakate	**12 116**	**50 681**	**18 170**
Rahoitustuotot	332	449	0
Rahoituskulut	-710	-51 674	-600
Vuosikate	**11 738**	**-544**	**17 570**
Poistot	-5 423	-4 240	-6 100
Tilikauden tulos	**6 315**	**-4 783**	**11 470**
Tilinpäätössiirrot	0	0	0
Verot	-1 274	0	-2 300
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**5 041**	**-4 783**	**9 170**

TASE	**TP 2018**	**TP 2019**
Peruspääoma/osakepääoma	50 456	50 456
Taseen loppusumma	378 759	240 074
Investoinnit netto	4 834	845
Leasing- ja vuokravastuut	2 239	2 239
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	100 138	0
- josta kaupungin myöntämät lainat	0	0
- josta kaupungin takaamat lainat	100 138	0

TUNNUSLUKUJA	**TP 2018**	**TP 2019**
Liiketulos -%	1,0 %	-0,7 %
Vuosikate/Poistot -%	216,4 %	-12,8 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,94	1,00
Henkilöstömäärä keskimäärin	9,0	8,0

Yhteisön toiminta vuonna 2019:
Isännöinti- ja kunnossapitopalvelujen tuottaminen konsernin vuokrataloyhtiöille

Merkittävät investoinnit ja investointitarpeet:
-

Toiminta liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät:
Isännöitävän asuntokannan väheneminen

Tilinpäätöksen jälkeen tapahtuneet tärkeät tapahtumat:

Riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta:
Taloudelliset ja toiminnalliset riskit; pyritään sopeuttamaan henkilöstö vastaamaan isännöitävien asuntojen määrää
Vahinkoriskit; vakuutukset ajan tasalla, henkilöstöllä voimassa olevat ensiapu-, tulityö yms. kortit

Konserniohjeen käsittely hallituksessa ja yhtiökokouksessa:
Hallitus 8.11.2017, yhtiökokous 13.3.2018

Konsernipalvelujen käyttö:

Yhteisön nimi:	**KIINTEISTÖ OY TORNION VELJESKOTI**
Yhteisön tytäryhtiöt:	
Yhteisön toiminta-ajatus:	Asuntojen ylläpitäminen ja vuokraaminen veteraa-neille ja eläkeläisille
Hallituksen puheenjohtaja **Hallituksen jäsenet**	Ismo Urpilainen Lasse Jutila, Saara Mantere, Erkki Kangas
Toimitusjohtaja	Ulla Juntunen
Hallituksen käsittely pvm:	

TULOSLASKELMA	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2019**
Toimintatuotot	142 522	145 072	141 000
Toimintakulut	-106 167	-101 499	-121 910
Toimintakate	**36 355**	**43 573**	**19 090**
Rahoitustuotot	0	0	0
Rahoituskulut	-9 494	-73	-220
Vuosikate	**26 861**	**43 500**	**18 870**
Poistot	-14 898	-15 109	-10 000
Tilikauden tulos	**11 963**	**28 391**	**8 870**
Tilinpäätössiirrot	-11 930	-28 350	-8 800
Verot	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**33**	**41**	**70**

TASE	**TP 2018**	**TP 2019**
Peruspääoma/osakepääoma	25 228	25 228
Taseen loppusumma	344 666	354 749
Investoinnit netto	8 244	15 311
Leasing- ja vuokravastuut	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	15 000	0
- josta kaupungin myöntämät lainat	0	0
- josta kaupungin takaamat lainat	0	0

TUNNUSLUKUJA	**TP 2018**	**TP 2019**
Liiketulos -%	8,4 %	19,6 %
Vuosikate/Poistot -%	180,3 %	287,9 %
Laskennallinen lainanhoitokate	12,94	0,00
Henkilöstömäärä keskimäärin	0,0	0,0

Yhteisön toiminta vuonna 2019:
Asuntojen vuokraaminen pääasiassa eläkeläisille.

Merkittävät investoinnit ja investointitarpeet:
-

Toiminta liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät:
Vahinkoriski

Tilinpäätöksen jälkeen tapahtuneet tärkeät tapahtumat:
-

Riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta:
Ajantasaiset vakuutukset

Konserniohjeen käsittely hallituksessa ja yhtiökokouksessa:
08.11.2017

Konsernipalvelujen käyttö:

Yhteisön nimi:	**TORNIN TYÖVOIMALASÄÄTIÖ SR**
Yhteisön tytäryhtiöt:	
Yhteisön toiminta-ajatus:	Sosiaalisen työllistämisen ja kuntoutuksen järjestäminen ja kehittäminen Tornion kaupungissa ja lähikunnissa
Hallituksen puheenjohtaja **Hallituksen jäsenet**	Päivi Pukero Eija Kanto, Marja-Liisa Hentilä, Jouni Kurttio, Tenho Vaarala
Toimitusjohtaja	Samuel Juntunen
Hallituksen käsittely pvm:	

TULOSLASKELMA	TP 2018	TP 2019	TA 2019
Toimintatuotot	1 984 932	1 835 926	2 089 680
Toimintakulut	-1 973 255	-1 897 243	-2 066 807
Toimintakate	**11 677**	**-61 317**	**22 873**
Rahoitustuotot	831	354	0
Rahoituskulut	0	-1	0
Vuosikate	**12 508**	**-60 964**	**22 873**
Poistot	-17 266	-25 025	-20 150
Tilikauden tulos	**-4 758**	**-85 988**	**2 723**
Tilinpäätössiirrot	0	0	0
Verot	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-4 758**	**-85 988**	**2 723**

TASE	TP 2018	TP 2019
Peruspääoma/osakepääoma	25 000	25 000
Taseen loppusumma	387 349	294 664
Investoinnit netto		
Leasing- ja vuokravastuut	1 288	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	0	0
- josta kaupungin myöntämät lainat	0	0
- josta kaupungin takaamat lainat	0	0

TUNNUSLUKUJA	TP 2018	TP 2019
Liiketulos -%	-0,2 %	-4,7 %
Vuosikate/Poistot -%	72,4 %	-243,6 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,00	0,00
Henkilöstömäärä keskimäärin	40,0	37,0

Kaupunginvaltuusto asettaa seuraavat tavoitteet vuodelle 2019

TAVOITE	MITTARI	ARVIO TOTEUTUMISESTA
Säätiön toiminta perustuu tulorakenteeseen	tilinpäätös, osavuosikatsaukset	Ei toteutunut.
Säätiön toiminta kehittyy sosiaalisen työllistämisen yksikkönä	kehityshankkeiden tai muiden kehittämistoimenpiteiden raportointi toimintakertomuksessa	Toteutui.
Nuorten ohjaaminen koulutukseen ja työelämään, työnantajayhteistyön lisääminen	nuorten jatkosijoittuminen 85%, valtakunnallinen keskiarvo 75%, nuorisotyöttömyys	Ei toteutunut. Nuorten edelleen sijoittuminen oli 82%

Yhteisön toiminta vuonna 2019:
Toimintavuonna asiakasmäärä 349 – pudotusta edellisvuoteen 103 asiakasta. Positiivinen edelleensijoittuminen 82,2%. Asiakasohjaus heikkeni merkittävästi jälkimmäisellä vuosipuoliskolla.

Merkittävät investoinnit ja investointitarpeet:
-

Toiminta liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät:
Säätiön toimintaan liittyviä riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat ostopalveluiden toteutuminen ja toimintaympäristön muutokset tulevaisuudessa. Epävarmuustekijät liittyvät lähes poikkeuksetta tulojen toteutumiseen. Koska palveluiden tarjoaminen laadukkaasti vaatii vakituisen henkilökunnan tarkoittaa se samalla sitä, että reagointi vähentyneiden ostojen määrään tapahtuu aina viiveellä. Tilikaudella myös verkoston asiakasohjauksessa on ollut suuria ongelmia, eikä säätiö ole voinut omalla toiminnallaan siihen vaikuttaa.

Tilinpäätöksen jälkeen tapahtuneet tärkeät tapahtumat:
Päätös verotarkastuksesta. Säätiössä aloitettiin verotarkastus vuoden 2019 lopulla. Verottaja otti tarkastettavakseen verovuoden 2018, jota laajensi myöhemmin myös vuoteen 2017. Vuoden 2019 osalta tehtiin tarvittavat oikaisut verottajan päätösten mukaisesti. Säätiön tekemät verovähennykset em. vuosina ovat verottajan mukaan kohdistuneet yleishyödylliseksi tulkittavaan toimintaan, josta ei ole verovähennysoikeutta. Verotarkastuksen mukaisesti vuoden 2017 ja 2018 arvonlisäverojen sekä vuoden 2017 tuloverotuksen oikaisut, viivästyskorot ja verojen korotukset yhteensä 152 565,15 euroa. Vuoden 2019 arvolisäveroa on oikaisut 52 256,38 eurolla. Tämä on kirjattu tulosvaikutuksellisesti vuodelle 2019. Syntynyt alijäämä kirjataan Tilikauden yli-/alijäämä -tilille. Säätiön oma pääoman taseessa on -158 421,43 negatiivinen.

Riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta:
Taloustietojen kuukausittainen seuraaminen ja reagointi niiden mukaisesti.

Konserniohjeen käsittely hallituksessa ja yhtiökokouksessa:
Päivitetty konserniohje on käsitelty säätiön hallituksen kokouksessa 9.11.2017 §4

Konsernipalvelujen käyttö:
Säätiö ostaa kirjanpitoon, maksuliikenteeseen ja tietoliikenteeseen liittyvät palvelut kaupungilta.

Yhteisön nimi:	**KIINTEISTÖ OY TORNION KISAKOTI**
Yhteisön tytäryhtiöt:	
Yhteisön toiminta-ajatus:	Asuntojen vuokraaminen mielenterveysasiakkaille. Asuntoja 7 kpl
Hallituksen puheenjohtaja **Hallituksen jäsenet**	Anja Huhtanen Ulla Juntunen, Matti Puumala, Maritta Rytisalo-Aarnio
Toimitusjohtaja	Eeva Heikkinen
Hallituksen käsittely pvm:	

TULOSLASKELMA	**TP 2018**	**TP 30.11.2019**	**TA 2019**
Toimintatuotot	44 584	19 549	40 517
Toimintakulut	-31 489	-150 030	-24 728
Toimintakate	**13 095**	**-130 481**	**15 789**
Rahoitustuotot	0		0
Rahoituskulut	-3 180	-2 107	-3 199
Vuosikate	**9 915**	**-132 588**	**12 590**
Poistot	-9 911	0	-31 697
Tilikauden tulos	**5**	**-132 588**	**-19 108**
Tilinpäätössiirrot	0	24 265	0
Verot	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**5**	**-108 323**	**-19 108**

TASE	**TP 2018**	**TP 2019**
Peruspääoma/osakepääoma	21 023	21 023
Taseen loppusumma	243 842	76 358
Investoinnit netto	0	0
Leasing- ja vuokravastuut	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	194 353	163 206
- josta kaupungin myöntämät lainat	0	0
- josta kaupungin takaamat lainat	0	0

TUNNUSLUKUJA	**TP 2018**	**TP 2019**
Liiketulos -%	0,0 %	-678,3 %
Vuosikate/Poistot -%	100,0 %	0,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,48	-5,80
Henkilöstömäärä keskimäärin	0,0	0,0

Yhteisön toiminta vuonna 2019:
Kiinteistö on myyty 15.6.2019. Tuloja ei enää ole. Valtionkonttorin laina on lyhennettävä kokonaisuudessaan pois ja kiinteistöosakeyhtiö lakkautettava, koska vuokraustoimintaa ei enää ole.

Merkittävät investoinnit ja investointitarpeet:

Toiminta liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät:

Tilinpäätöksen jälkeen tapahtuneet tärkeät tapahtumat:

Riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta:

Konserniohjeen käsittely hallituksessa ja yhtiökokouksessa:

Konsernipalvelujen käyttö:

Yhteisön nimi:	**LÄNSI-POHJAN HEVOSURHEILUKESKUS OY**
Yhteisön tytäryhtiöt:	
Yhteisön toiminta-ajatus:	Kilparadan ja siihen liittyvien rakennusten ja laitteiden rakentaminen, ylläpito ja vuokraus sekä hevosurheilutilaisuuksien ja muiden erilaisten kurssi-, koulutus- ja yleisötilaisuuksien järjestäminen
Hallituksen puheenjohtaja **Hallituksen jäsenet**	Matti Lankila Teemu Alatalo, Markus Kannala, Santeri Lindholm, Matti Vaajoensuu
Toimitusjohtaja	Marja-Riitta Tervahauta
Hallituksen käsittely pvm:	

TULOSLASKELMA	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2019**
Toimintatuotot	28 186	31 090	27 570
Toimintakulut	-5 794	-6 546	-8 690
Toimintakate	**22 392**	**24 544**	**18 880**
Rahoitustuotot	0	0	0
Rahoituskulut	-2 852	-2 426	-3 003
Vuosikate	**19 540**	**22 118**	**15 877**
Poistot	-30 937	-30 937	-30 937
Tilikauden tulos	**-11 397**	**-8 819**	**-15 060**
Tilinpäätössiirrot	0		0
Verot	0		0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-11 397**	**-8 819**	**-15 060**

TASE	**TP 2018**	**TP 2019**
Peruspääoma/osakepääoma	374 294	374 294
Taseen loppusumma	406 367	380 351
Investoinnit netto	0	0
Leasing- ja vuokravastuut	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	126 590	109 416
- josta kaupungin myöntämät lainat	16 300	16 300
- josta kaupungin takaamat lainat	110 290	93 116

TUNNUSLUKUJA	**TP 2018**	**TP 2019**
Liiketulos -%	-40,4 %	-28,4 %
Vuosikate/Poistot -%	63,2 %	72,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,20	1,52
Henkilöstömäärä keskimäärin	0,0	0,0

Yhteisön toiminta vuonna 2019:
Katon osan korjauksen suunnittelu ja muutoin normaali toiminta.

Merkittävät investoinnit ja investointitarpeet:
Katsomorakennuksen katon osan korjaaminen ja ilmanvaihtojärjestelmän parantaminen.

Toiminta liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät:
Lainojen hoitokulujen hoitaminen normaalien korjaustoimenpiteiden lisäksi.

Tilinpäätöksen jälkeen tapahtuneet tärkeät tapahtumat:
Ei ole.

Riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta:
Lainojen rahoitusjärjestelyt.

Konserniohjeen käsittely hallituksessa ja yhtiökokouksessa:
Konserniohjeet käsitelty yhtiökokouksessa 25.4.2018.

Konsernipalvelujen käyttö:
Tornion kaupungin teknisten palvelujen tilapalvelut.

Yhteisön nimi:	**TORNIN KEILAHALLI OY**
Yhteisön tytäryhtiöt:	
Yhteisön toiminta-ajatus:	Keilailu on koko perheen harrastus, joko yksin tai porukalla. Keilailu sopii kaiken ikäisille. Tavoitteena on joka vuodelle harrastemäärien lisääminen
Hallituksen puheenjohtaja **Hallituksen jäsenet**	Markus Kannala, Heikki Keinänen, Pauli Ojanperä, Markku Taramaa
Toimitusjohtaja	
Hallituksen käsittely pvm:	

TULOSLASKELMA	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2019**
Toimintatuotot	16 200	21 500	16 200
Toimintakulut	-5 481	-10 177	-5 200
Toimintakate	**10 719**	**11 323**	**11 000**
Rahoitustuotot	0		0
Rahoituskulut	-1 431	-1 177	-1 500
Vuosikate	**9 288**	**10 147**	**9 500**
Poistot	-9 296	-10 245	-9 500
Tilikauden tulos	**-8**	**-98**	**0**
Tilinpäätössiirrot	0		0
Verot	0		0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-8**	**-98**	**0**

TASE	**TP 2018**	**TP 2019**
Peruspääoma/osakepääoma	108 901	108 901
Taseen loppusumma	276 212	264 137
Investoinnit netto	0	
Leasing- ja vuokravastuut	0	
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	123 019	112 729
- josta kaupungin myöntämät lainat	0	
- josta kaupungin takaamat lainat	108 019	99 729

TUNNUSLUKUJA	**TP 2018**	**TP 2019**
Liiketulos -%	0,0 %	-0,5 %
Vuosikate/Poistot -%	99,9 %	99,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,64	0,74
Henkilöstömäärä keskimäärin	0,0	0,0

Yhteisön toiminta vuonna 2019:
Keilahalli on lasten, nuorten, aikuisten, ikäihmisten sekä eri erityisryhmien harrastus- ja tapaamispaikka. Siellä keilataan yhdessä ja vaihdetaan kuulumisia, joten se on myös sosiaalinen kohtaamispaikka.

Kilpakeilaajat ovat keilanneet kahtena päivänä viikossa ja tarvittaessa useamminkin. Veteraanit myös kilpailevat kaksi kertaa viikossa. Veteraaneja on käynyt noin 14-18 henkilöä tiistaisin ja torstaisin.

Keilahalli on ollut tärkeä liikuntapaikka kaikenikäisille ihmisille.

Merkittävät investoinnit ja investointitarpeet:
Vuoden 2019 aikana on hankittu uudet keilat. Muita investointitarpeita ei ole nyt näköpiirissä.

Toiminta liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät:
Epävarmuustekijänä on jatkuva pelko keilahallin tulevaisuudesta. Keilailu on suurelle joukolle se ainoa liikuntamuoto, jota he harrastavat. Keilahalli on yksi liikuntapaikka kaupungin monipuolisen vapaa-ajan tarjonnan joukossa ja sen tulevaisuus tulee turvata.

Tilinpäätöksen jälkeen tapahtuneet tärkeät tapahtumat:
Halliyhtiö on käynyt keskusteluja yhtiön tulevaisuudesta.

Riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta:

Konserniohjeen käsittely hallituksessa ja yhtiökokouksessa:

Yhteisön nimi:	**TEAM BOTNIA OY**
Yhteisön tytäryhtiöt:	
Yhteisön toiminta-ajatus:	Tornion elinkeinoelämän kehittäminen ja monipuolistaminen, työllisyyden edistäminen, sekä matkailupalvelujen tarjoaminen
Hallituksen puheenjohtaja **Hallituksen jäsenet**	Kimmo Auno Tapio Herajärvi, Terhi Luokkanen, Timo Nousiainen, Raimo Pohjanen, Mikko Ylitalo
Toimitusjohtaja	Jukka Kujala 31.3.2019 saakka Marko Alamartimo 1.4.2019 alkaen
Hallituksen käsittely pvm:	

TULOSLASKELMA	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2019**
Toimintatuotot	757 942	793 002	916 800
Toimintakulut	-769 960	-775 486	-917 150
Toimintakate	**-12 018**	**17 516**	**-350**
Rahoitustuotot	0	5	0
Rahoituskulut	-26	-129	0
Vuosikate	**-12 044**	**17 393**	**-350**
Poistot	-2 925	-3 371	0
Tilikauden tulos	**-14 969**	**14 022**	**-350**
Tilinpäätössiirrot	0	0	0
Verot	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-14 969**	**14 022**	**-350**

TASE	**TP 2018**	**TP 2019**
Peruspääoma/osakepääoma	181 643	181 643
Taseen loppusumma	247 715	234 804
Investoinnit netto	0	
Leasing- ja vuokravastuut	6 136	7 919
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	0	
- josta kaupungin myöntämät lainat	0	
- josta kaupungin takaamat lainat	0	

TUNNUSLUKUJA	**TP 2018**	**TP 2019**
Liiketulos -%	-2,0 %	1,8 %
Vuosikate/Poistot -%	-411,8 %	515,9 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,00	0,00
Henkilöstömäärä keskimäärin	7,0	7,0

Kaupunginvaltuusto asettaa seuraavat tavoitteet vuodelle 2019

TAVOITE	MITTARI	ARVIO TOTEUTUMISESTA
Yhtiö neuvoo yritystoiminnan käynnistämistä suunnittelevia asiakkaita	uudet yritykset 100 kpl ja yritysten nettolisäys 55 kpl	107 uutta yritystä. Nettolisäys 52 yritystä.
Yhtiö tukee toimivia yrityksiä niiden liiketoiminnan kehittämisessä	palvelussa mukana olevien yritysten määrä ja yrityksille hankittu kehittämistuki	Investointi- ja kehittämispalveluiden piirissä vuonna 2019 oli 52 yritystä. (ei sisällä uusia perustettuja yrityksiä tai neuvontapalveluja käyttäneitä henkilöitä) Team Botnian avustuksella hankittu yritysten kehittämistuki Tornioon 529 482 euroa.
Tornion yritysalueiden markkinointi	yritystonttikaupat ja -vuokrat, uudet toimitilarakennukset	Team Botnia on osana Tornion kaupungin elinkeinoryhmää markkinoinut ja edistänyt yritysten sijoittumista kaupungin yritysalueille. Vuoden 2019 aikana uusia teollisuusrakennuksia 1 kpl
Matkailualan kehittämissuunnitelman laatiminen	Saatetaan kehittämissuunnitelma loppuun vuoden 2019 aikana yhteistyössä Tornion kaupungin ja olemassa olevien matkailuyritysten kanssa	Hanke on saatettu päätökseen vuoden 2019 aikana ja hankkeen raportointi on esitelty kattavasti alueen yrityksille, sekä kaupungin organisaatiolle.

Yhteisön toiminta vuonna 2019:
Vuoden 2019 aikana yhtiön toimitusjohtaja vaihtui, Jukka Kujala toimi yhtiön toimitusjohtajana maaliskuun 2019 loppuun saakka. Yhtiön uutena toimitusjohtaja aloitti 1.4.2019 Marko Alamartimo.

Merkittävät investoinnit ja investointitarpeet:
Vuoden 2019 aikana ei tehty merkittäviä investointeja.

Toiminta liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät:
Organisaation on henkilö- ja taloudellisilta resursseiltaan suhteellisen pieni huomioiden laaja tehtäväkenttä. Mahdolliset henkilöstömuutokset voivat aiheuttaa yhtiölle osaamisvajetta, sekä myös taloudellisia tappioita. Yllättävät menoerät voivat vaikuttaa herkästi yhtiön toimintaan, koska ennakoidut tulot ovat budjetoitu kokonaisuudessa toiminnan kuluihin.

Tilinpäätöksen jälkeen tapahtuneet tärkeät tapahtumat:
Vuoden 2019 tilinpäätös on valmistunut 14.2.2019. Tilinpäätös käsitellään hallituksen kokouksessa 20.2.2020.

Riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta:
Systemaattisella toiminnanohjaus- ja asiakashallintajärjestelmän käytöllä pyritään varmistamaan tärkeän tiedon säilyminen yhtiön sisällä ja käytettävissä myös mahdollisten henkilöstömuutosten jälkeen.

Konserniohjeen käsittely hallituksessa ja yhtiökokouksessa:
16.2.2017 hallituksessa.

Konsernipalvelujen käyttö:
Tietoliikenne- ja tukipalvelut, tilapalvelut.

Yhteisön nimi:	**BOTTENVIKENS RENINGSVERK AB**
Yhteisön tytäryhtiöt:	
Yhteisön toiminta-ajatus:	Rening av avloppsvatten från Tornio och Hapa-randa.
Hallituksen puheenjohtaja **Hallituksen jäsenet**	Markus Kannala Markku Taramaa, Sven Tornberg
Toimitusjohtaja	Allan Fjellvind
Hallituksen käsittely pvm:	

TULOSLASKELMA	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2019**
Toimintatuotot	1 345 740	1 424 571	1 247 619
Toimintakulut	-1 256 934	-1 201 524	-1 019 048
Toimintakate	**88 806**	**223 047**	**228 571**
Rahoitustuotot	0	0	0
Rahoituskulut	-58 684	-59 714	-57 142
Vuosikate	**30 122**	**163 333**	**171 429**
Poistot	-161 040	-167 905	-161 905
Tilikauden tulos	**-130 918**	**-4 572**	**9 524**
Tilinpäätössiirrot	0		0
Verot	0		0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-130 918**	**-4 572**	**9 524**

TASE	**TP 2018**	**TP 2019**
Peruspääoma/osakepääoma	117 018	114 285
Taseen loppusumma	2 487 421	2 380 857
Investoinnit netto	0	
Leasing- ja vuokravastuut	0	
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	1 399 052	1 322 571
- josta kaupungin myöntämät lainat	0	0
- josta kaupungin takaamat lainat	0	12 108

TUNNUSLUKUJA	**TP 2018**	**TP 2019**
Liiketulos -%	-9,7 %	-0,3 %
Vuosikate/Poistot -%	18,7 %	1,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,38	
Henkilöstömäärä keskimäärin		

Kurssi 10,2548 Kurssi 10,50 Kurssi 10,50

Yhteisön toiminta vuonna 2019:

De senaste åren har bolaget p.g.a. skärpta utsläppskrav gjort förändringar i processen i syfte att möta de nya kraven. Detta har påverkat ekonomin hårt och då särskilt kassalikviditeten och även det egna kapitalet. Utrymmet för investeringar har därför varit begränsad. Under 2019 gjordes investeringar för ca 700 tkr. Avgiftshöjning fr.o.m. 2020 innebär att resultatet kommer att förbättras och därmed också utrymmet för investeringar. För 2020 har 4 Mkr avsatts för investeringar, bl.a. UV desinficiering av förorenat vatten och en förstudie om möjligheten till försedimentering av inkommande avloppsvatten. UV desinficiering är ett myndighetskrav och en försedimentering skulle förbättra möjligheterna att klara kraven för fosfor.
Miljö- och klimatfrågor står idag högt på den politiska agendan och därför är det sannolikt att miljö-kraven kommer att skärpas ytterligare i framtiden.

Nuvarande avloppsreningsverk är omodernt och begränsar möjligheten att utveckla reningsprocessen särskilt mycket mer. Diskussion om ett nytt avloppsreningsverk med modern reningsteknik kommer oundvikligen allt närmare.

Merkittävät investoinnit ja investointitarpeet:

Inga särskilda investeringar, totalt ca 66 000 euro investerat 2019. Endast 7

Toiminta liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät:

Bolaget bedriver tillståndspliktig verksamhet som tar hänsyn till både den finska och svenska miljölagstiftningen.Tillståndsmyndighet Länsstyrelsens miljlöprövningsdelegation. Tillsynsmyndighet är Haparanda kommuns samhällsbyggnadsnämnd. Under både 1:a och 3:e kvartalet 2019 har inte haltkravet för fosfor uppnåtts i enlighet med gällande tillstånd. I april 2019 har därför tillsyns-myndigheten polisanmält bolaget. Ärendet är för närvarande under utredning.

Miljö- och klimatfrågor står idag högt på den politiska agendan och därför är det sannolikt att miljö-kraven kommer att skärpas ytterligare i framtiden.

Tilinpäätöksen jälkeen tapahtuneet tärkeät tapahtumat:

Riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta:

Konserniohjeen käsittely hallituksessa ja yhtiökokouksessa:

Konsernipalvelujen käyttö:

7.6 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä

Kaupunginhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelmanriittävyydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tornion kaupunginhallitus on kokouksessaan 16.3.2020 § 98 päättänyt esittää vuoden 2019 tilinpäätöksen tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tilikauden 2019 alijäämä 5 820 424 euroa siirretään taseen omaan pääomaan tilikauden alijäämäksi. Talouden tasapainottamisen osalta taseen jäävä 7 867 833 euron kertynyt ylijäämä toimii puskurina, mikäli taloudessa tapahtuu nopeita talousarviossa ennakoimattomia muutoksia. Vuoden 2019 alkuperäisessä talousarviossa vuosikate on 4 606 613 euroa ja alijäämä 993 387euroa.

8 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8.1 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarvion rakenteesta säädetään kuntalaissa siten, että talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Hyväksyessään talousarvion kaupunginvaltuusto on määritellyt toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toimielinten ja vastuuhenkilöiden sitovasti noudatettaviksi. Kaupunginhallitus antaa selvityksen tavoitteiden toteutumisesta toimintakertomuksessa.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019 esitetään toimialueittain yhtenä kokonaisuutena.

Tornion kaupunkistrategia 2017-2021 - toteutuminen TP2019

Yleistä

Tornion kaupunkistrategia 2014-2017 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 25.11.2013 § 101. Vuonna 2017 käynnistettiin kaupunkistrategian uudistamistyö ja Tornion uusi kaupunkistrategia 2017-2021 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 26.2.2018 § 18. Vuosi 2018 oli strategiatyön näkökulmasta ”murrosvuosi”, jossa talousarviorakenne on laadittu syksyllä pitkälti vanhan strategiarungon pohjalta, mutta uuden strategian hyväksymisen jälkeen ryhdyttiin toteuttamaan ajantasaista kaupunkistrategiaa alkuvuodesta 2018 eteenpäin.

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumisen arviointipohjana on käytetty nykyistä ja ajantasaista kaupunkistrategiaa. Arviointi on toteutettu sähköiseen muotoon toimialoilta saatujen tietojen pohjalta.

Alla on esitetty yhteenveto keskeisimmistä strategian mukaisista toimenpiteistä kokonaisuuksittain tilikaudella 2019.

Vetovoimainen rajakaupunki				
Valtuustokauden strateginen tavoite	Toimenpiteet	Toimenpiteet 2019	Mittarit	Toteuma 2019 / uusin tieto
1. Tornion väkiluku kasvaa	Kaupunkistrategian toimenpiteet tähtäävät kokonaisvaltaisesti kaupunginväkiluvun kasvattamiseen.	Seutukaupunkien vetovoimatutkimus julkaistu 18.3.2019. Tornio tutkimuksen mukaan vertailuryhmässä hyvin tai erittäin hyvin tunnettu ja sillä on hyvin myönteinen imago.	Kaupungin väkiluku 31.12. Lähtötaso: 21 931 (ennakkotieto 31.12.2017)	Tavoite: 22 150 (TKennuste2015) **->** Väestöennuste TK2019: 21 725 as. Toteuma: 6/2019: 21 798 as. (ennakkotieto) 12/2019: 21 637 as. (ennakkotieto)
2. Investoinnit lisääntyvät, työpaikkamäärä kasvaa ja työttömyys vähenee	Aktiivinen elinkeinopolitiikka ja yritysmyönteinen päätöksenteko	Tornion elinkeino-ohjelma hyväksytty kh. 21.1.2019 § 8, toimeenpanon käynnistäminen	Työpaikat lkm. (2015: 8 603) Yritysperustanta, netto	Työpaikat lkm. 2017: 8 689 työpaikkaa

	Asiakaslähtöiset elinkeinopalvelut ja rajasijainnin hyödyntäminen sijoittumispalveluissa Kasvualoihin panostaminen (LNG / energia, bio- ja kiertotalous, matkailu, logistiikka, hoiva-ala) Tornion elinkeino-ohjelman ajantasaistaminen Aktiivinen, kokeileva ja vaikuttava työllisyyspolitiikka (mm. Lapin työllisyyskokeilu (1.8.2017-31.12.2018)	Arction osayleiskaavan laatiminen, ehdotusvaiheen kuuleminen kh. 18.11.2019 § 352 Barents LOGHUB TornioHaparanda -hanke 10/2017-5/2019 Yritysvaikutusten huomioiminen päätöksenteossa osana EVA-arviointia Vuonna 2020 käynnistyvän työllisyyden kuntakokeilun valmisteleminen Osallistuminen Perhevapaalta työllistyminen -hankkeeseen (kh. 19.8.2019 § 247)	Toteutuneet investoinnit Luovutetut yritystontit kpl Rakentamisen volyymi m2 (rakennusluvat) Yritysvaikutusten huomioiminen Elinkeinopoliittinen mittaristo (ELPO 2016: 6,9) Työttömyysaste %	Yritysperustanta netto 1-12/2019: +52 Toteutuneet investoinnit: Julkista kehittämistukea sisältävät investointihankkeet yhteensä 3 ME Luovutetut yritystontit 1 kpl Rakentamisen volyymi m2 22 394 m2 (rakennusluvat) Yritysvaikutusten huomioiminen: Valmisteltu osana EVA-arviointia (kh. 21.1.2019 § 27) Elinkeinopoliittinen mittaristo: ELPO-kyselyä ei toteutettu 2019 (Suomen Yrittäjät) EK Kuntaranking 2019: Kemi-Tornion seutukunta sija 17. 45 pistettä (2017: sija 21.), Tornio sija 18. 50 pistettä (2017: ei mitattu) Työttömyysaste % 3/2019 10,8 % 6/2019 10,6 % 9/2019 9,1 % 12/2019 10,8 %
3. Matkailuvetovoiman vahvistaminen	Tornion matkailun master plan Aktiivinen tapahtumatuotanto ja kaupunkikulttuurin vahvistaminen yhteistyössä kaupungin ja elinkeinoelämän kanssa	Matkailun master plan -hanke (kh. hyväksyi 21.10.2019 § 315) ja toimenpiteiden toimeenpano Tapahtumia Torniossa 2019: - mm. Venetsialaiset, Suurmarkkinat, kevät- ja syysmarkkinat, Suurpilkit, Kalotti jazz ja Blues, Perä-pohjolan markkinat, Tornio-päivät, Border Pride, TornioHaparanda yhteinen uusivuosi, Pipolätkäturnaus, On the Border -seminaari, Lapin kunta- ja aluekehityspäivät, Lapin	Matkailutilastot ja tutkimukset Vetovoimakohteiden ja tapahtumien kävijämäärät Matkailuinvestoinnit Matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset / selvitys	Tornion matkailutulo 2019: Ei tiedossa, ei selvitetty Yöpymiset (lkm) 1-12/2019: 59 238 (+7,5%) Kävijämäärät 2019: Aineen taidemuseo 20 969, Torniolaakson maakuntamuseo 6 275, Kalott jazz & blues 1 600, Rajalla kauppakeskus 2,4 milj., Perämeren kansallispuisto 6 500

		matkailuparlamentti, Lapin maaseutugaala..		
4. TornioHaparandan yhteinen ydinkeskusta kasvaa ja kehittyy myönteisesti	Europan 14 -jatkosuunnittelu Kaupunkikuvan ja viihtyisyyden parantaminen / keskustavisio Kaupunkikeskustan kehittämisen uudelleen organisointi	E14 alueen tarkistettu yleissuunnitelma (kv. 27.5.2019 § 49) E14 alueen asemakaavan laadinta Rajapuiston silta valmis, avajaiset 10.6.2019 Victorian maalaistori -hanke 1/2017-12/2019	Tehdyt toimenpiteet Keskustan investoinnit Kaupunkikeskustan elinvoimamittaus (2017: 3,558)	Julkiset investoinnit: - Vesaisenkadun 2. vaihe - Kirkkokatu ja Ylipäänkatu (aloitus) Yksityiset investoinnit: - As. Oy Panimonkuohu - Grand Hotel Mustaparta, laajennus aloitettu - ParkHotellin kunnostustyöt TornioHaparandan kaupunkikeskustan elinvoimaluku 2,747 (-0,78), heikentynyt 22,2 %
5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)	Tornion maine- ja mielikuvan vahvistaminen, maineenhallinta Tornio 400 v -juhlavuoden hyödyntäminen (2021)	Tornion kaupungin viestintäohje ja viestintä- ja markkinointisuunnitelma hyväksytty kh. 4.2.2019 § 37 Tornion vetovoimaisuus / mielikuvamarkkinoinnin toteuttaminen (viestintä- ja markkinointisuunnitelman toimeenpano) Tornio 400 v. valmistelun käynnistäminen (kv. 28.1.2019 § 4)	Kuntaimagotutkimukset Mediaseuranta	Seutukuntien vetovoimatutkimus 2019 (Innolink Oy): Tornio parhaassa viidenneksessä seutukaupunkien vetovoimassa (55 seutukaupunkia)
6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut	Kumppanuussopimukset (kaupunki/Lappia/Lapin AMK/PPO) Edunvalvonta ja uusien työvoimatarpeeseen perustuvien koulutusohjelmien saaminen kaupunkiin. Lisäksi edistetään oppilaitosten koulutusvientiä.	Kumppanuussopimusten toteutus Lapin korkeakoulustrategian markkinointitoimenpiteiden toteuttaminen Kumppanuussopimuksen solmiminen kaupungin ja PPO:n kesken (kh. 1.4.2019 § 126)	Kaupungissa toimivat oppilaitokset, koulutusalat/-ohjelmat ja niiden vetovoimaisuus Aloituspaikat	<u>Lappia Tornio</u> - 1 781 opiskelijaa, joista 288 ammattitutkinto, 98 erikoisammattitutkinto, 1 395 perustutkinto - Painottamattomat opiskelijavuodet yhteensä 955,95

7. Saavutettavuuden parantaminen	Edunvalvonta Kv-raideliikenneyhteyksien palvelutason ja infrastruktuurin kehittäminen (Bothnian Corridor, Silkkitie, Jäämerenrata/Narvik) Seudullinen yhteistyö Kemi-Tornion lentoaseman yhteyksien kehittämiseksi	Käynnistettiin Väylävirasto ja Trafikverketin sekä Haaparannan kaupungin kanssa Laurila-Tornio-Haaparanta sähköistämisselvitys (Rinteen/Marinin hallitusohjelmahanke) Meri-Lapin lentoliikennerahastoa ei käytetty, jatko ja tarve edelleen auki	Edunvalvonnassa onnistuminen Kemi-Tornion lentoaseman matkustajamäärä	TEN-T päätöstä ei saatu 2019. Käynnistettiin Väylä-viraston ja Trafikverketin sekä Haaparannan kaupungin kanssa Laurila-Tornio-Haaparanta sähköistämisselvitys (Rinteen/Marinin hallitusohjelmahanke) Kemi-Tornion lentoasema 1-12/2019: 63 579 matkustajaa (-4,8 %)
8. Toimiva maankäyttöpolitiikka	Tornion yleiskaava 2021 + ajantasaisuuden arviointi Maapoliittisen ohjelman toteuttaminen (2014-2021) Riittävä tonttituotanto	Färinmäen uuden asuinalueen 2. vaiheen toteutus (23 tonttia) Tornion yleiskaava 2021:n ajantasaisuuden selvittäminen Pihlajasaaren alueen asemakaavoituksen käynnistäminen	Yleiskaava 2021 Maapoliittinen ohjelma Tonttituotanto / vuosi (tavoitetaso 30 kpl / vuosi)	- 23 tonttia (Färimäki)

Toimivat ja uudistuvat palvelut

Valtuustokauden strateginen tavoite	Toimenpiteet	Toimenpiteet 2019	Mittarit	Toteutuma 2019 / uusin tieto
9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Sähköisen asioinnin laajentaminen (ajantasainen digiagenda) Kaupungin internet-sivujen kehittäminen sähköisenä palvelualustana Käyttäjätyytyväisyyskysely Valokuidun saatavuuden parantaminen	Digiagendan päivittäminen TA2020 valmisteluun Tornion valokuituselvitys 10 / 2018 - 5 / 2019 Kaakamon tietoverkko-osuuskunnan valokuituhanke IV (Kuitua Tornion itäisille kylille): Lautamaa, Kantojärvi, Arpela	Sähköisten palvelujen käyttäjä- ja lukumäärä kasvaa Sähköisten palvelujen käyttäjätyytyväisyys Valokuituverkon kattavuus	Sähköiset palvelut lkm.: 47 kpl (sisäiset + ulkoiset), tilanne 23.8.2019 Nykyinen valokuituverkko: Korpikylä, Kaakamo, Laivaniemi, Laivajärvi, Kyläjoki, Raumo, Ruohokari, Kirkkokari, Pihlajasaari (lähes 600 liittymää) Laajennusalue 2019-2020: Lautamaa, Kantojärvi, Arpela
10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu	Asiakaspalvelun kehittäminen palveluyksiköissä (mm. koulutussuunnitelmat, koulutukset, asiakaspalvelusuunnitelmat) Asiakaspalautejärjestelmä Asiakastyytyväisyyskyselyt	Kuntapalvelututkimus / KAPA, tulokset (ei toteutettu 2019), sovittu tehtäväksi kuntalais- ja päättäjätutkimus yhteistyössä Kuntaliiton kanssa keväällä 2020. Sivistyspalveluissa asiakastyytyväisyyskysely alakoulujen huoltajille oman lähikoulunsa toiminnassa	Tehdyt toimenpiteet (esim. toteutuneet koulutuspäivät) Asiakastyytyväisyys / -palaute Kuntapalvelututkimukset 2-4 vuoden välein	Kuntapalvelututkimus / KAPA, tulokset (ei toteutettu 2019), sovittu tehtäväksi kuntalais- ja päättäjätutkimus yhteistyössä Kuntaliiton kanssa keväällä 2020. Sivistyspalveluissa asiakastyytyväisyyskysely alakoulujen huoltajille oman lähikoulunsa toiminnassa

		Hyvinvointipalveluissa sähköinen asiakaspalautekysely jatkuvasti auki, säännöllinen seuranta		Hyvinvointipalveluissa sähköinen asiakaspalautekysely jatkuvasti auki, säännöllinen seuranta
11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Tornion kaupungin toimintojen jatkuva uudistaminen (palvelut, palveluprosessien kuvaaminen ja kehittäminen, palveluverkko, henkilöstö, kiinteistöt, hankinnat, työkalut)	Kiinteistöjen ja julkisen käyttöomaisuuden korjausvelkalaskelma päivitetty, jonka perusteella määritetty investointien rahoitustarve	Tutkimukset ja selvitykset Palvelukustannukset Palveluiden optimointi Kaupungin omistamien tilojen käyttöaste	USO5 koulutus 23.8.2019 / kuntatalous ja palvelujen kustannukset Kiinteistöjen ja julkisen käyttöomaisuuden korjausvelkalaskelma päivitetty, jonka perusteella määritetty investointien rahoitustarve Ikäihmisten palvelutuotannossa tuottavuus noussut
12. Vaihtoehtoiset palveluiden tuottamistavat yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa	Asiakassetelin käytön laajentaminen tarkoituksenmukaisissa palveluissa Monituottajamallien ja verkostokumppanuuksien aktiivinen edistäminen	Hyvinvointipalveluissa aktiivinen palvelujen kehittäminen hankeyhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Lisäksi palvelusetelillä tuotettavan palveluvalikoiman laajentaminen (mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut 1.1.2019) Tiekuntien aktivointi, 13 tiekuntaa perustettu	Asiakassetelin piirissä olevat palvelut Selvitetyt ja toteutuneet monituottajamallit	Sosiaali- ja terveyspalvelut (42 palvelutuottajaa): henkilökohtainen apu, kotihoito, omaishoito, ympärivuorokautinen palveluasuminen, mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut (tukiasunnot, tavallinen ja ympärivuorokautinen asuminen) - Ikäihmisten asumispalvelut ja laitoshoito: oma toiminta 42 %, palveluseteli 58 % - Kotihoito: oma toiminta 80 %, palveluseteli 20 % Sivistyspalvelut: toisen yksityisen päiväkodin avaaminen (Pilke). Palvelusetelitoiminnan laajentuminen 20 % Aikuisten perusopetuksen toteuttaminen ostopalveluna PPO:lla. Sopimus uusitaan tarvittaessa vuosittain. Tiekuntien aktivointi, 13 tiekuntaa perustettu
13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Kuntarajat ylittävä yhteistyö tuottavuutta, tehokkuutta ja vaikuttavuutta parantavissa palveluissa (raja-, seutu- ja maakuntayhteistyö). Palveluyhteistyön kehittäminen Kemi-Tornion alueella	Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämissuunnitelman hyväksyminen (kv. 28.1.2019 § 8)	Tehdyt selvitykset ja päätökset	Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämissuunnitelman hyväksyminen (kv. 28.1.2019 § 8)

	seutuyhteistyön nykytilaselvityksen pohjalta	ERVA järjestämissopimuksen hyväksyminen (kv. 10.6.2019 § 70) ERVA Osuuskuntaan liittyminen (kv. 10.6.2019 § 71) Seutuopistoa koskeva selvitystyö päättyi. Seutuopistoa ei syntynyt. Seudullinen varhaiskasvatussuunnitelma (sivistysltk. 24.4.2019 § 46) Tornion Energia Oy:n ostotarjous Haparanda Värmevärket Ab:n osakkeista (kv. 9.12.2019 § 122) Tornionlaakson maakuntamuseon hakeutuminen vastuumuseoksi ja nimenmuutos 1.1.2020 (kv. 9.12.2019 § 124) Selvitys tietohallintoyhteistyöstä Lapissa (LapIT) Näränperän tulvapenkereen suunnitelma valmistui 2019, käynnistetään lupaprosessi 2020 Uudistettu kielikoulua koskeva sopimus voimassa. Haaparanta-yhteistyön tiivistäminen mm. koulujen sekä kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-ajan toimijoiden kesken (työryhmät)		ERVA järjestämissopimuksen hyväksyminen (kv. 10.6.2019 § 70) ERVA Osuuskuntaan liittyminen (kv. 10.6.2019 § 71) Sosiaali- ja terveyspalvelujen seudullinen palvelutiimi kehittää seudullisesti yhteneväisiä palveluja Seutuopistoa koskeva selvitystyö päättyi. Seutuopistoa ei syntynyt. Seudullinen varhaiskasvatussuunnitelma (sivistysltk. 24.4.2019 § 46) Tornion Energia Oy:n ostotarjous Haparanda Värmevärket Ab:n osakkeista (kv. 9.12.2019 § 122) Tornionlaakson maakuntamuseon hakeutuminen vastuumuseoksi ja nimenmuutos 1.1.2020 (kv. 9.12.2019 § 124) Selvitys tietohallintoyhteistyöstä Lapissa (LapIT) Näränperän tulvapenkereen suunnitelma valmistui 2019, käynnistetään lupaprosessi 2020 Uudistettu kielikoulua koskeva sopimus voimassa. Haaparanta-yhteistyön tiivistäminen mm. koulujen sekä kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-ajan toimijoiden kesken (työryhmät)
14. Maakunta- ja sote-rakenne -uudistuksen sekä muiden hallinnon uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus	Sote- ja maakunta- lainsäädännön edellyttämien toimenpiteiden toteuttaminen Torniossa ja Lapissa Mehiläinen Länsi-Pohja Oy (yhteisyritys) Talous- ja velkaneuvonta valtiolle 1.1.2019	Sote- ja maakuntauudistus kaatui Sipilän hallituksen kaaduttua 8.3.2019. Valmistelu päättyi. Sote-uudistuksen valmistelu käynnistettiin uudelleen Rinteen/Marinin hallitusohjelman 6.6.2019 puittessa.	Tehdyt toimenpiteet	Sote- ja maakuntauudistus kaatui Sipilän hallituksen kaaduttua 8.3.2019. Valmistelu päättyi. Sote-uudistuksen valmistelu käynnistettiin uudelleen Rinteen/Marinin hallitusohjelman 6.6.2019 puittessa.

		Talous- ja velkaneuvonta siirtyy valtiolle 1.1.2019		

Onnellinen ja osallistuva torniolainen				
Valtuustokauden strateginen tavoite	Toimenpiteet	Toimenpiteet 2019	Mittarit	Toteuma 2019 / uusin tieto
15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - **Koko väestö / työikäiset**	HYTETU -työn organisointi uudessa kunnassa (mm. hyvinvointikoordinaattori) Väestön aktivointi hyvinvointia tukeviin ja terveellisiin elämäntapoihin	Hyvinvoinnista raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa HYTETU järjestäytyminen on tehty ja työ alkanut (mm. hyvinvointisuunnittelijan rekrytointi) Hyvinvointisuunnitelman toimeenpano / toimenpiteet toimialoilla Uimahallin kävijämäärän lisääminen ja kävijöiden profiilin laajentaminen KAIKU -kortin käyttöönotto (liikunta- ja kulttuuri)	Hyvinvointikertomus THL Ikävakioitu sairastavuusindeksi HYTETU -organisointi	Hyvinvointisuunnittelijan rekrytoitu, 50% työaika. HYTETU kertomus vuosittain Hyvinvointityön rakenne ja vuosikello vahvistettu. Terveyspuntarin ikävakioitu sairastavuusindeksi 2018: Tornio 100,1 (Koko maa 100) Kansantauti-indeksi, ikävakioitu 2018: Tornio 111,2 (Koko maa 100)
15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -**Lapset ja lapsiperheet**	Verkostomaisen yhteistyön vahvistaminen (mm. Perhekeskus-malli) Koulukiusaamisen ennaltaehkäisy	Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman toteuttaminen (LAPE) Perhekeskuksen toiminnan käynnistäminen Kouluilla kiusaamisen ehkäisy teemaksi (mm. opettajien koulutus) Esiopetus ja 1-2 lk. yhteistyömallin laajentaminen (Arpela, Karunki, Seminaari, Pirkkiö, Näätsaari) Oppilashuoltoon liittyvän kuntakohtaisen toimintamallin uudistaminen Kouluterveyskyselyn ja MOVE -mittauksen tulokset viety tiedoksi päättäjille ja huomioidaan toiminnan kehittämisessä sekä TP2019 HYTETU raportissa	Hyvinvointikertomus Kouluterveyskysely OPH / MOVE- mittaristo	Raportoidaan hyvinvointikertomuksen yhteydessä vuosittain Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä 2019: 607 Sijoitettuna olleiden lasten lkm. 2019: 75 Avohuollon asiakkaina olleiden lasten lkm. 2019: 252 Perheitä sosiaalihuoltolain mukaisessa perhetyössä 2019: 120 Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista 2019: 7,3% Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista 2019: 34,3%

15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -**Nuoret**	Koulunuorisotyö pysyväksi toimintamalliksi Ohjaamo -mallin selvittäminen ja mahdollinen käyttöönotto Koulukiusaamisen ennaltaehkäisy	Koulunuorisotyö pysyväksi toimintamalliksi (min. 7-9 lk) Koulunuorisotyön laajentaminen teemoittain myös 5-6 luokkien oppilaille Päätös Ohjaamo-mallista, TOHJAAMO (ella 25.9.2019 § 19) Yhtymäpinnassa nuori -hankkeen (2019-2021) käynnistäminen Kaupungin ja viranomaisten välinen yhteistyö nuorten huumeidenkäytön estämiseksi	Hyvinvointikertomus Kouluterveyskysely OPH / MOVE-mittaristo	MOVE - tulos Lapissa koko maata heikompi. Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9 luokan oppilaista 2019: 5,3 % Ylipaino 8-9lk: 22,20% Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, 8. ja 9 luokan oppilaista 21,5 % Heng, liikkumista kork. 1h/vko 26,9% Nuuskaa päivittäin, ammatillisten oppilaitosten opiskelijat 2019: ei tietoja, 8. ja 9. luokan oppilaat, 9,7 % Laittomien huumeiden kokeilu ainakin kerran 2019: ammatillisten oppilaitosten opiskelijat: ei tietoja, lukio 3,5 %, yläluokat 2,9 %, lukio 3,5%, Rikoksista syyllisiksi epäilyt / 1000 vastaavan ikäistä 2018: 15-17v. 61,3 ja 18-20v. 231,5
15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -**Ikäihmiset**	Verkostomaisen yhteistyön vahvistaminen	Toimiva kotihoito Lappiin -hankkeen mukaisen toiminnan jatkaminen (toimiva kotikuntoutus, teknologia, seniorineuvonnan käynnistäminen) Ikäihmisten sosiaalinen osallistaminen (elämänlaatulautakunnan toteuttama toiminta), mm. Tornio-tupa ja kansalaisopisto toteuttavat	Hyvinvointikertomus	Raportoidaan hyvinvointikertomuksen yhteydessä vuosittain <u>75 v. täyttäneistä:</u> 90,9% asui kotona (2018: 91,4 %), joista 2,3% asui tavallisessa palveluasumisessa (2018: 1,6%) 21,6% sai kotihoidon palveluja (2018: 19,6%) 4,6% sai omaishoidon tukea (2018: 4%) 7,7% asui ympärivuorokautisessa palveluasumisessa (2018: 7,3%) 1,4% oli pitkäaikaisessa laitoshoidossa (2018: 1,3%) Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65-vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä 2018 skaalattu HYTE-indikaattori 53 (sijoittuu kuntakentän keskivaiheille)

16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia	Liikenneturvallisuuden parantaminen Maankäyttöpolitiikan toteuttaminen Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen	Tornion liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttaminen Sitoutuminen Lapin liikenneturvallisuustyöhön 2020-2022 (kh. 18.11.2019 § 361) Liikenneturvallisuuskohteet: 1 kpl, Nykäsenkadun kevyen liikenteen väylän rakentamisen käynnistäminen Hankehakemus Tornion kylien yhteisten ulkoilureittien opasteet -hankkeeseen (kh. 7.10.2019 § 300), rahoituspäätös saadaan 2020 puolella	Liikenneturvallisuussuunnitelman ja -työryhmän toimenpiteet Yleiskaava, maapolitiikka Luonto- ja viheralueet Tehdyt toimenpiteet	Sitoutuminen Lapin liikenneturvallisuustyöhön 2020-2022 (kh. 18.11.2019 § 361) Liikenneturvallisuuskohteet: 1 kpl, Nykäsenkadun kevyen liikenteen väylän rakentamisen käynnistäminen Hankehakemus Tornion kylien yhteisten ulkoilureittien opasteet -hankkeeseen (kh. 7.10.2019 § 300), rahoituspäätös saadaan 2020 puolella
17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja me-henki vahvistuvat	Positiivisten viestien lisääminen julkisuuteen Tornio 400 v -juhlavuosi (2021) Kylien ja kaupunginosien yhteisöllisyyden vahvistaminen Kaupunki-järjestöyhteistyön vahvistaminen	Järjestöyhdyshenkilön nimeäminen (hyvinvointisuunnittelija), nimetty Tornio 400 juhlavuoden organisointi (mm. työryhmien nimeäminen) ja juhlavuoden graafisesta ilmeestä päättäminen (mm. kv. 28.1.2019 § 4) KAIKU-kortti otettu käyttöön keväällä 2019	Yhdistyksiä / 1000 as.19,2 (2017) Yhdistysten aktiivisuus ja toiminta Kouluterveyskysely	Yhdistyksiä / 1000 as.: asukasluku 12/2019 20,1 (12/2019, 434 yhdistystä) Toimijatreffien määrä 2 kpl / vuosi, osallistujia 2019 noin 60 henkilöä
18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat	Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien ja kanavien lisääminen, kuntalaisten aktivointi Vammais-, ikäihmisten ja nuorisoneuvostojen sekä Tornion kylien neuvoston tehtävien kirkastaminen ja valjastaminen hyötykäyttöön Tornion kaupungin osallisuussuunnitelman laatiminen Asiakaspalautejärjestelmän kehittäminen ja käyttöönotto	Tornion osallisuusohjelman laatiminen aloitettu Toimijatapaamiset (mm. järjestötreffit, harrastemessut) Vaalien järjestäminen (eduskuntavaalit 14.4. / europarlamenttivaalit 26.5.2019)	Osallistumis- ja vaikuttamiskanavat (tilaisuudet, osallistujat, kanavat) Kuntalais- ja asiakaspalautteiden määrä Äänestysaktiivisuus (Kuntavaalit 2017: 58 %)	Äänestysaktiivisuus: Eduskuntavaalit 14.4.2019: 69,8 % (koko maa: 72,1 %) Europarlamenttivaalit: 26.5.2019: 35,4 % (koko maa: 42,7 %)

Toimiva kaupunkikonserni				
Valtuustokauden strateginen tavoite	Toimenpiteet	Toimenpiteet 2019	Mittarit	Toteuma 2019 / uusin tieto
19. Talouden tasapainottaminen	Kaupungin talouden ja toimintojen sopeuttaminen (uusi kunta 1.1.2020), tasapainoinen käyttötalous Talouden kannalta kestävä investointiohjelma Investointien tulorahoituksen vahvistaminen Talouden tasapainottamisohjelman päivitys tarvittaessa	Jatketaan vuonna 2015 hyväksyttyjen valtuustossa hyväksyttyjen talouden tasapainottamistoimenpiteiden peruslinjausten toteuttamista Kh. iltakoulut 2 ja 4/2019 sekä valtuustoseminaari 5/2019 TA2019: Investointien nettomeno -5 538 400 milj.e	Kaupunkikonsernin taloudellisten raja-arvojen toteutuminen (tavoite max.1 raja-arvo täyttyy 2021) Peruskunnan tilikauden tulos positiivinen (minimi 1,5 ME) Peruskunnan ja konsernin lainakanta e / asukas alle koko maan kuntien keskiarvon	Raportoidaan vuoden 2019 tilinpäätöksen yhteydessä, kv. 6/2020 Kriisikunta raja-arvoista täyttyy: 3 kpl TA2019: tilikauden ylijäämä -993 387 e **TP2019:** Lainakanta e / asukas: 3036e kaupunki (koko maa: 3360e) 5190 e konserni
20. Omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen vahvistaminen	Omistajapoliittisissa linjauksissa toteutetaan kaupungin strategiaa. Kaupungilla on omistuksilleen selkeät ja mitattavat tavoitteet, joita johdetaan ja seurataan vuosittain. Omistajapoliittiset linjaukset uudistetaan 2018.	Konsernijaoston työskentelyn vahvistaminen. Emon ja tytäryhtiöiden väliset arviointikeskustelut, tytäryhtiöiden käytäntöjen ja tukipalveluiden yhtenäistäminen kaupunkistrategian mukaiseksi. Erilliset omistajaohjauskannanotot (mm. LPSHP kh. 16.9.2019 § 273)	Konserniohjeen ja omistajapolitiikan toteutuminen (tavoitteet, toimenpiteet) Kiinteistö- ja toimitilasalkku, toimenpiteiden toteutuminen	Erilliset omistajaohjauskannanotot (mm. LPSHP kh. 16.9.2019 § 273)
21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	Muutosjohtamisen ja henkilöstön muutoksiin valmistautumisen tukeminen Henkilöstön motivointi ja osaamisen vahvistaminen Työhyvinvoinnin edistäminen Myönteisen työnantajamielikuvan vahvistaminen	Henkilöstöohjelma 2018-2021 hyväksytty kh. 18.2.2019 § 62 Uuden työsuojelupäällikön nimeäminen, nimetty	Työyhteisö- ja esimiespalaverit Kehityskeskustelujen toteutuminen Sairauspoissaolot lkm. Koulutuspäivien lkm.	Työyhteisö- ja esimiespalaverit: Esimiespäivät 4 kpl. Pääsääntöisesti työyksikköpalaverit pidetään. Kehityskeskustelut: XX % (sis. vakinaiset + ma.) -> raportoidaan henkilöstöraportin yhteydessä Sairauspoissaolot lkm.: 21 083 päivää Koulutuspäivien lkm.: 1 114 kalenteripäivää
22. Johtamisjärjestelmän kehittäminen	Toimintatapojen yhtenäistäminen koko kaupunkikonsernissa (yhteiset pelisäännöt) Sisäisen ja ulkoisen viestinnän vahvistaminen	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden sekä ohjeen toimeenpano (käyttösuunnitelma, esimiespäivä 3.4.2019) Organisaatiomuutos: ruokapalvelut siirtyivät sivistyspalveluilta teknisiin palveluihin,	Tehdyt toimenpiteet	Omistajapolitiikan toteutuminen, konsernijaoston työskentelyn vahvistaminen. Organisaatiomuutos: ruokapalvelut siirtyivät sivistyspalveluilta teknisiin

	Toimintaprosessien kehittäminen	n. 35 työntekijää (tilapalvelut) Viestintäohje ja viestintä- ja markkinointisuunnitelma hyväksytty kh. 4.2.2019 § 37, toimeenpano Tiedonohjaussuunnitelman (TOS) laatiminen Tornion kaupungin tietosuoja- ja tietoturvaohje (kh. 18.11.2019 § 364) Tornion kaupunkikonsernin hankintalinjaukset (kh. 2.12.2019 § 389) Tornion kaupunkikonsernin hankintaohje (kh. 2.12.2019 § 390) Irtaimisto-ohjeen päivittäminen, päätös ohjeesta siirtyi vuodelle 2020 Esi- ja peruskoulujen oppilaskuljetusperiaatteiden uudistaminen (stlk. 6.6.2019 § 79)		palveluihin, n. 35 työntekijää (tilapalvelut) Viestintäohje ja viestintä- ja markkinointisuunnitelma 2019 (Kh. 21.1.2019 § 6) Tornion kaupungin tietosuoja- ja tietoturvaohje (kh. 18.11.2019 § 364) Tornion kaupunkikonsernin hankintalinjaukset (kh. 2.12.2019 § 389) Tornion kaupunkikonsernin hankintaohje (kh. 2.12.2019 § 390)

Tornion kaupunkistrategia 2017–2021

Toiminta-ajatus / kaupungin perustehtävä

Onnellisten asukkaiden, uudistuvien palveluiden ja menestyvien yritysten vetovoimainen rajakaupunki

Visio 2027 / tavoiteltava tulevaisuuskuva

Maailman toimivin rajakaupunki

Strategiset päämäärät ja valtuustokauden tavoitteet 2017–2021

1 Vetovoimainen rajakaupunki

1. Tornion väkiluku kasvaa
2. Investoinnit lisääntyvät, työpaikkamäärä kasvaa ja työttömyys vähenee
3. Matkailuvetovoiman vahvistaminen
4. TornioHaparandan yhteinen ydinkeskusta kasvaa ja kehittyy myönteisesti
5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)
6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut
7. Saavutettavuuden parantaminen
8. Toimiva maankäyttöpolitiikka

2 Toimivat ja uudistuvat palvelut

9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät
10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu
11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat
12. Vaihtoehtoiset palveluiden tuottamistavat yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa
13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa
14. Maakunta- ja soterakenneuudistuksen sekä muiden hallinnon uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus

3 Onnellinen ja osallistuva torniolainen

15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat
16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia
17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja me-henki vahvistuvat
18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat

4 Toimiva kaupunkikonserni

19. Talouden tasapainottaminen
20. Omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen vahvistaminen
21. Strateginen henkilöstöjohtaminen
22. Johtamisjärjestelmän kehittäminen

Toimintaperiaatteet / näin toimimme

Tornion kaupunki toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Jatkuva uudistuminen / asiakaslähtöisyys / avoimuus / turvallisuus

Kuva 10. Tornion kaupunkistrategia 2017-2021

8.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen toimialoittain 2019

8.2.1 Tarkastustoimi

Lautakunnan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä investointien toteutumisesta vuonna 2019:

LAUTAKUNTA:	**Tarkastuslautakunta**
Toimiala	
Lautakunnan palvelualueet	
TOIMINNALLISET TAVOITTEET:	
Vetovoimainen rajakaupunki	Tarkastuslautakunta on kaupunginvaltuuston alainen toimielin. Sen tehtävät ja asema poikkeavat muista toimielimistä. Lautakunnan ensisijaisena tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Tarkastuslautakunta on kehittänyt omaa toimintaansa koulutuksilla ja pyytämällä asiantuntijoiden arvioita arviointityöstään/arviointikertomuksesta.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	Lautakunnan toiminnan luonne rajoittaa lautakunnan osallisuuden ja kuntalaisvaikuttamisen mahdollisuuksia. Tarkastuslautakunta on seurannut ja arvioinut asumisessa ja ympäristössä tapahtuneita muutoksia vastuullisilta viranhaltijoilta saamiensa informaatioiden perusteella, tekemällä käyntejä toimintayksiköihin ja seuraamalla toimielinten päätöksentekoa. Kuntalaisten reaktioita on seurattu saatujen palautteiden ja mm. median kautta.
Toimiva kaupunkikonserni	Tarkastuslautakunta on vastannut kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä. Tilivuoden yhtenä painopistealueena on ollut konserniyhteisöt ja omistajaohjaus. Lautakunta on seurannut mm. sitä, että omistajaohjauksen periaatteet on määritelty kuntalain mukaisesti ja konserniohjeessa konserniyhteisölle asetetut tavoitteet ja puitteet ovat omistajaohjauksessa kaupungin tavoitteiden mukaiset.
TALOUDELLISET TAVOITTEET:	
Toimiva kaupunkikonserni / Talous	Tarkastuslautakunta on alittanut talousarvionsa.
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	-

TARKASTUSTOIMI 1 ULKOINEN LASKENTA	ALKUPERÄINEN TA	TA MUUTOKSET	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOTEUMA%
TOIMINTAKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT	-38 190,00	0,00	-38 190,00	-32 520,76	-5 669,24	85,16%
HENKILÖSIVUKULUT	-7 620,00	0,00	-7 620,00	-3 426,94	-4 193,06	44,97%
PALVELUJEN OSTOT	-41 700,00	0,00	-41 700,00	-18 569,61	-23 130,39	44,53%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	-400,00	0,00	-400,00	-348,88	-51,12	87,22%
MUUT TOIMINTAKULUT	0,00	0,00	0,00	-416,57	416,57	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-87 910,00**	**0,00**	**-87 910,00**	**-55 282,76**	**-32 627,24**	**62,89%**
TOIMINTAKATE	**-87 910,00**	**0,00**	**-87 910,00**	**-55 282,76**	**-32 627,24**	**62,89%**
TARKASTUSTOIMI **2 SISÄINEN LASKENTA**						
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	**-3 450,00**	0,00	-3 450,00	-2 723,10	-726,90	78,93%
MUUT TOIMINTAKULUT	**-920,00**	0,00	-920,00	-920,40	0,40	100,04%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-4 370,00**	**0,00**	**-4 370,00**	**-3 643,50**	**-726,50**	**83,38%**
TOIMINTAKATE	**-4 370,00**	**0,00**	**-4 370,00**	**-3 643,50**	**-726,50**	**83,38%**
TARKASTUSTOIMI **YHTEENSÄ**						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-92 280,00**	**0,00**	**-92 280,00**	**-58 926,26**	**-33 353,74**	**63,86%**
TOIMINTAKATE	**-92 280,00**	**0,00**	**-92 280,00**	**-58 926,26**	**-33 353,74**	**63,86%**

Työllisyyskustannukset eivät sisälly lukuihin. Työllisyyskustannusten jako esitelty liitetiedoissa kohdassa 43.

8.2.2 Keskushallintopalvelut

Lautakunnan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä investointien toteutumisesta vuonna 2019:

LAUTAKUNTA:	**KAUPUNGINHALLITUS**
Toimiala	**Keskushallintopalvelut**
Lautakunnan palvelualueet	**Keskushallintopalvelut**
TOIMINNALLISET TAVOITTEET:	
Vetovoimainen rajakaupunki	Jatkettu kaupunkistrategian toimeenpanoa suunnitellusti ja osallistuttu seutukaupunkien vetovoimatutkimukseen. Ajantasaistettu Tornion elinkeino-ohjelma ja hakeuduttu työllisyyden kuntakokeiluun 2020-2022. Viestintäohje ja viestintä- ja markkinointisuunnitelma laadittu. Myös Tornion brändi uudistettu. Oppilaitosyhteistyötä (AMK, Lappia) jatkettu kumppanuussopimusten puitteissa ja solmittu uusi kumppanuussopimus PPO:n kanssa. Liikenteen edunvalvontaa tehty erityisesti Tornio-Laurila radan sähköistämisen suhteen. Kokonaisuuden osalta toiminnalliset tavoitteet täyttyneet hyvin.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Toteutettu Tornion kaupungin digiagendaa ja sitä kautta saatu otettua käyttöön myös uusia sähköisiä palveluja. Kuntapalvelututkimus siirretty vuodelle 2020. USO5 –hankkeen kautta hankittu asiantuntijapalveluita mm. Talous- ja kustannusseurantaan liittyen. Selvitetty myös alueellista ICT-yhteistyötä. Osallistuttu alueuudistukseen edellisen hallituskauden loppuun saakka. Tavoitteet täyttyneet hyvin.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	HYTETU –mallia kehitetty edelleen ja vahvistettu henkilöstöresurssia. Osallistuttu alueellisen hyvinvointihankkeen valmisteluun, mutta rahoituspäätös ollut kielteinen. Osallisuussuunnitelman laatiminen käynnistetty. Järjestetty kahdet vaalit. Tavoitteet täyttyneet hyvin.
Toimiva kaupunkikonserni / Henkilöstö	Henkilöstöohjelma saatu uudistettua. Valmisteltu lisäksi Lapin yliopiston ja Tornionjokivarren yhteistä työhyvinvointihanketta. Rekrytoitu henkilöstöpäällikkö, hallintopäällikkö, hankintapäällikkö, palveluneuvoja ja ma. hyvinvointisuunnittelija / työsuojelupäällikkö. Tavoitteet täyttyneet hyvin.
TALOUDELLISET TAVOITTEET:	
Toimiva kaupunkikonserni / Talous	Talouden osalta raportointi ja seuranta hoidettiin asianmukaisesti. Ulkoiset käyttötaloustuotot olivat 2,456 milj. euroa (106,41 %) ja ulkoiset käyttötalousmenot -8,555 milj. Euroa (96,41 %). Näin ollen toimialan ulkoinen nettototeuma oli -6,099 milj. euroa (92,89 %). Talous pysyi hyvin annetuissa raameissa. Lisäksi päivitetty konsernin johtamiseen liittyviä asiakirjoja ja ohjeita.
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	Investointimenot 248 345 euroa (38,4 %) ja investointituotot 297 643 euroa (220 %). Näin ollen nettoinvestoinnit olivat 49 298 euroa, kun TA2019 investoinneille oli varattu -510 600 euroa. Investoinnit toteutuivat annetuissa raameissa.

☐ Ei toteudu ◧ Toteutuu osittain ■ Toteutuu

Toiminnalliset tavoitteet						
Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**	**Mittarit**	**Toteuma**	**Tila**
Vetovoimainen rajakaupunki	1. Tornion väkiluku kasvaa	Tilastokeskuksen väestöennusteen (2015) mukainen väkiluku TA2019 on 22 150 asukasta. Tornion tavoitteena on väestönkasvu vuodesta 2018 (tilanne 8/2018: 21 912 asukasta).	Tornion kaupunkistrategian 2017-2021 toimenpiteet tähtäävät kokonaisvaltaisesti kaupungin väkiluvun kasvattamiseen. TA2019 jatketaan kaupunkistrategian toimeenpanoa.	Kaupungin väkiluku 31.12.	Tornion kaupungin väkiluku 12/2018: 21 875 as. Väkiluku Q1 (tammi-maaliskuu): väkiluku 3/2019: 21 834, väestönmuutos -41 asukasta Q2 (huhti-kesäkuu): väkiluku 6/2019: 21 801, väestönmuutos -33 asukasta Q3: (heinä-syyskuu) väkiluku 9/2019:21 683, väestönmuutos -118 asukasta Q4: (loka-joulukuu) väkiluku 12/2019:21 637, väestönmuutos -46 asukasta Kaupunkistrategian toimeenpanoa jatkettu suunnitellusti. Seutukaupunkien vetovoimatutkimuksessa (Innolink, 2018) Tornio menestyi hyvin.	◧
	2. Investoinnit lisääntyvät, työpaikkamäärä kasvaa ja työttömyys vähenee	Aktiivinen elinkeinopolitiikka ja yritysmyönteinen päätöksenteko Aktiivinen, kokeileva ja vaikuttava työllisyyspolitiikka	Elinkeinojen kehittämissopimus (Team Botnia Oy - kaupunki) / elinkeinoryhmän toiminta Yritysvaikutusten huomiointi päätöksenteossa Kumppanuussopimus TE-hallinnon kanssa Osallistuminen TE-hallinnon mahdollisiin pilotteihin	Kehittämissopimuksen toteuma Yritysperustanta, netto Toteutuneet investoinnit Yritysvaikutusten huomioiminen Työttömyysaste % Työllistämisen toimenpiteet / pilotit	Tornion kaupungin elinkeino-ohjelma 2019-2021 hyväksytty kh. 21.1.2019 § 8 Kehittämissopimus hyväksytty kh. 21.1.2019 § 9 Yritysperustanta, netto: tammi-joulukuu 2019: netto +52 kpl Investoinnit: toimialan talousarvion mukaisesti, mm. kaupungintalon peruskorjauksen suunnittelu + Kromilaakson opastetaulu Työttömyysaste 3/2019: Tornio 10,8 % (Lappi 10,9 %, koko maa 9,1 %) Työttömyysaste 6/2019: Tornio 10,6 % (Lappi 11,9 %, koko maa 9,7 %)	■

					Työttömyysaste 9/2019: Tornio 9,1 % (Lappi 10,3 %, koko maa 8,6 %) Työttömyysaste 12/2019: Tornio 10,8 % (Lappi 11,1 %, koko maa 9,8 %) Työllistämisen toimenpiteet / pilotit:työllisyysohjelma 2019 hyväksytty ja kesätyöpaikat ja - setelit 2019 jaettu. Hakeutuminen työllisyyden kuntakokeiluun 2020-2022 kh. 4.11.2019 § 345	
	5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)	Tornion maine- ja mielikuvan vahvistaminen, maineenhallinta	Tornion kaupungin viestintäohjelman laatiminen ja toimeenpano	Kuntaimagotutkimukset Mediaseuranta	Tornion viestintäohje ja viestintä- ja markkinointisuunnitelma 2019 hyväksytty kh. 4.2.2019 § 37 Valmisteltu Tornion kaupungille uutta kriisiviestintäohjetta. Hyväksyntä ja toimeenpano 2020. Tornion brändityön käynnistäminen kh. 1.4.2019 § 124 / tammimaaliskuussa asian valmistelu. Brändityön 1. työpaja pidetty 13.6.2019. Toinen työpaja pidetty 15.8.2019. Tornion uuden brändin julkistaminen 29.10.2019. Mediaseurannan toteuttaminen käynnissä. Maaliskuussa 2019 saatu kaupungin julkisuusanalyysi ajalta 1.6.-31.12.2018 yhteenveto	
	6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut	Tiivis kaupunki-oppilaitos -yhteistyö Torniossa toimivien koulutuspalveluiden vetovoimaisuuden lisäämiseksi.	Kumppanuussopimukset / toimeenpano-ohjelma (AMK / Lappia). Uusi kumppanuussopimus PPO:n kanssa	Toimenpiteiden toteutuminen	Kaupunki / AMK / Lappia kumppanuussopimuksen toimeenpano toimenpideohjelman 2019 mukaisesti. PPO:n kanssa valmisteltu kumppanuussopimus 2019-2022 hyväksytty Tornion osalta kh. 1.4.2019 § 126. Kumppanuussopimus allekirjoitettu 9.9.2019.	
	7. Saavutettavuuden parantaminen	Aktiivinen edunvalvonta Tornion liikenneinfrastruktuurin ja -palveluiden kehittämiseksi (mm. Laurila-Tornio-raja ratayhteyden sähköistäminen)	Verkostoyhteistyö edunvalvonnassa (mm. Lappi, Kemi-Tornio, Perämerenkaari, Tornionlaakso)	Edunvalvonnassa onnistuminen (investointipäätökset)	Päärata / TEN-T / Silkkitie edunvalvontayhteistyö eri toimijoiden kanssa (mm. markkinointimateriaalin työstäminen). Pohjois-Suomen pääradan varren kuntien yhteiskokous 15.3.2019 Oulussa ja Pohjois-Pohjanmaan kokous 28.10.2019. Kemi-Tornion lentoaseman edunvalvontatyötä tehty seudullisesti. Lentoliikennerahastoa ei ole käytetty 2018-2019.	

					Laurila-Tornio radan sähköistäminen kirjattu Rinteen/Marinin hallitusohjelmaan (6.6.2019). Yhteistyö käynnistetty Väyläviraston, Trafikverketin ja Haaparannan kaupungin kanssa. Jatkuu 2020 puolella.	
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Sähköisten palvelualustojen jatkuva kehittäminen. Valokuidun saatavuuden parantaminen	Palveluiden sähköistämissuunnitelman toimenpiteet (digiagenda) Paikallisten valokuituverkkohankkeiden tukeminen ja niihin osallistuminen	Sähköisten palvelujen lukumäärä Sähköisten palveluiden käyttäjätyytyväisyys Valokuituverkon kattavuus	Uudet sähköiset palvelut: verkkomaksaminen (sopimus tehty, käyttöön 2/2020). Digiagendaa toteutettu suunnitelman mukaisesti sekä valmistauduttu mahdolliseen kaupungintalon peruskorjaukseen tietoliikenneyhteyksien näkökulmasta Selvitystyö Kaakamon tietoverkko-osuuskunnan kanssa kesken valokuituyhteystarpeista Tornion kaupungin taajama-alueella. Työ päättynyt 5/2019. Kh. hyväksyi loppuraportin 24.6.2019 Haettu kahta VM:n digikannustin -hanketta syksyllä 2019. Hankkeisiin ei saatu myönteistä rahoituspäätöstä.	■
	10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu	Asiakaslähtöisen palvelukulttuurin kehittäminen toimialoja tukien	Kuntapalvelututkimuksen toteuttaminen	Asiakastyytyväisyys / tutkimuksen tulokset	Toteutuu keväällä 2020 Kuntaliiton toteuttamana kuntalaiskyselynä. Edelliset tutkimukset 2015 ja 2017.	□
	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Keskushallinnon toimialan tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranee	Toimintojen jatkuva uudistaminen (mm. palvelut, palveluprosessit, henkilöstö, hankinnat)	Tutkimukset ja selvitykset Palvelukustannukset	Tilattu USO5 -hankkeen puitteissa talous- ja kustannusvertailuaineisto Tornion kuntapalveluista. Toimialan toimintoja kehitetty koko kevään ajan. Keskiössä ollut henkilöstöasiat.	■
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Selvitetään edellytykset tiivistää Lapin alueellista yhteistyötä tietohallintopalveluissa	Yhteistyöneuvottelut ja mahdolliset päätökset	Tehdyt selvitykset ja päätökset	LapIT:ltä tilattu Tornion ICT-kartoitus ja sen mukana tarjous ICT-palveluiden ulkostamisen kustannuksista. Asiakirjat esitelty kaupungille 30.9.2019. Virallinen päätös jatkon osalta tekemättä vuoden 2019 puolella.	■
	14. Maakunta- ja sote-rakenne -uudistuksen sekä muiden hallinnon uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus	Maakunta- ja soterakenneuudistuksen sekä muiden hallinnon uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus	Alueuudistuksen valmistelu maakunnassa, seudulla ja kaupungilla. Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:n edellyttämä kehittämistyö.	Tehdyt toimenpiteet	Sote- ja maakuntauudistus kaatui 8.3.2019 ja valmisteluorganisaatio ajettu vaiheittain alas. Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:n laskutuksen kohdentaminen kuntien ja sairaanhoitopiirin välillä, Tornion päätös asiasta kh. 25.3.2019 § 111	■

			Talous- ja velkaneuvonnan järjestämisvastuun siirto valtiolle 1.1.2019		Talous- ja velkaneuvonta siirtynyt valtiolle 1.1.2019. Toimipiste edelleen kaupungintalolla.	
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - **Koko väestö / työikäiset**	Hyvinvointijohtamisen rakenteiden ja toimintamallin uudistaminen	Hyvinvointisuunnittelijan / työsuojelupäällikön rekrytointi Hyvinvointijohtamisen toimintamallin toimeenpano Hyvinvointisuunnitelman toimeenpano	Tehdyt toimenpiteet	Hyvinvointisuunnittelija / työsuojelupäällikkö aloittanut työssään 1.1.2019. Järjestelty työryhmien kokoonpanoja uudelleen (HYTETU jory + työryhmä) sekä sovittu toimintamallista hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi. HYTETU-johtoryhmä on kokoontunut tammi-joulukuussa kaksi kertaa ja työryhmä seitsemän kertaa. Hanke Kestävää hyvinvointia Pohjois-Pohjanmaalle ja Lappiin -ei saanut myönteistä rahoituspäätöstä. Hakijana Pohjois-Pohjanmaan liitto. Haettu syyskuussa Aluehallintovirastolta valtionavustuksena erityisavustusta kunnille vähävaraisten perheiden lasten ja nuorten liikunnan harrastuksen tukemiseksi. Avustushakemus hyväksyttiin.	
	18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat	Tornion kaupungin osallisuuskäytännöt / osallisuusmalli on kuvattu	Tornion osallisuussuunnitelman laatiminen ja toimeenpano Toimijatapaamiset Vaalien järjestäminen: eduskuntavaalit 14.4. / europarlamenttivaalit 5 tai 6 / 2019, mahdolliset maakuntavaalit 5/2019	Tehdyt toimenpiteet Osallistamisen toimenpiteet	Osallisuussuunnitelman rungon luonnostelu johtoryhmäkäsittelyä varten aloitettu. Järjestötreffit pidetty 19.3.2019 ja 15.10.2019 Eduskuntavaalit järjestetty 14.4.2019. Tornion äänestysprosentti 61,1 % (koko maa 69,8 %) Europarlamenttivaalit järjestetty 26.5.2019. Tornion äänestysprosentti 31 % (koko maa 35,4 %)	
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasapainottaminen	Talouden tasapainottaminen ja toimintojen sopeuttaminen. Mahdollinen uusi kunta 1.1.2020.	Jatketaan vuonna 2015 valtuustossa hyväksyttyjen talouden tasapainottamisen peruslinjausten toteuttamista Talouden tasapainottamisohjelman päivitys tarvittaessa.	Talouden toteuma. -kuukausiraportit -osavuosikatsaukset -tilinpäätös Kriisikuntakriteerit	Kuukausiraportit käsitelty kaupunginhallituksessa (11/2018: kh. 21.1.2019 § 12, 1/2019: kh. 18.3.2019 § 85, 1-2/2019: kh. 1.4.2019 § 123, 1-4/2019: kh. 3.6.2019 § 194, 1-5/2019: kh. 24.6.2019 § 218, 1-7/2019 kh. 2.9.2019 § 258, 1-8/2019: kh. 7.10.2019 § 291, 1-10/2019: kh. 2.12.2019 § 379, 1-11/2019: kh. 20.1.2020 § 13 Osavuosikatsaukset käsitelty kaupunginvaltuustossa (1-3/2019: kv. 27.5.2019 § 47 / 1-6/2019 kv. 26.8.2019 § 81 / 1-9/2019 kv. 11.11.2019 § 106	

					Kaupunkikonsernikatsaus 1-6/2019 käsitelty kh:ssa 16.9.2019 § 272. Tornion vuoden 2018 tilinpäätös allekirjoitettu kaupunginhallituksessa 25.3.2019 § 110. Kaupunginhallituksen iltakoulu 1 toteutettu 28.2.2019 ja iltakoulu 2 15.4.2019. Valtuustoseminaari pidetty 5.6.2019. USO5 taloustietopäivä -koulutus 23.8.2019	
	20. Omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen vahvistaminen	Omistajapoliittisten linjausten toteuttaminen kaupunkistrategian mukaisesti	Emon ja tytäryhteisöjen väliset keskustelut Konsernijaoston työskentelyn vahvistaminen Konsernin yhteiset käytännöt ja tukipalvelut	Omistajapolitiikan toteutuminen	Konsernijaosto on laatinut vuosikellon omistajaohjauksen toteuttamiseksi. Omistajaohjausta on annettu yksittäisissä kysymyksissä.	
	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	Henkilöstöohjelma tukee johtamista ja esimiestyötä	Henkilöstöohjelman toimeenpano (mm. hankeyhteistyö Lapin yliopiston kanssa)	Henkilöstöohjelman toteutuminen	Henkilöstöohjelma hyväksytty kh. 18.2.2019 § 62. Toimeenpanoon liittyvää Tornionjokivarren kuntien (Tornio, Ylitornio, Pello, Kolari), Lappian ja Lapin yliopiston yhteistä työhyvinvointihanketta valmisteltu koko alkuvuoden ajan. Hanke tarkoitus toteuttaa 2020-2022.	
	22. Johtamisjärjestelmän kehittäminen	Uudistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje otetaan käyttöön koko organisaatiossa. Henkilöstöohjelma tukee johtamisjärjestelmän kehittämistä.	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen toimeenpano ja jalkautus Henkilöstöohjelman toimeenpano	Ajantasaistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje käytössä Henkilöstöohjelman toteutuminen	Sisäisen valvonnan perusteet ja ohje toimeenpantu käyttösuunnitelman yhteydessä 1/2019. Esittely esimiespäivässä 3.4.2019. Tornion kaupungin tietosuoja- ja tietoturvaohje hyväksytty kh. 18.1.2019 § 364. Tornion kaupunkikonsernin hankintalinjaukset hyväksytty kh. 2.12.2019 § 389 Tornion kaupunkikonsernin hankintaohje hyväksytty kh. 2.12.2019 § 390 Tiedonohjaussuunnitelman laatiminen aloitettu Irtaimisto-ohje laadittu, hyväksyminen 2020	

Keskushallintopalvelut
Riskienhallinta

Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvio	Toimenpiteet	Toteuma	Vastuuhenkilöt
Strateginen riski - Ulkoinen	**Kuntatalous ei ole tasapainossa** - Käyttötaloudessa suurimmat taloushaasteet hyvinvointipalveluissa - Verotulokehityksen ennustaminen vaikeutunut - Valtionosuudet pienentyneet valtion säästötoimenpiteiden seurauksena, kunnilta leikattu määrärahoja - Kunnan velkamäärä (investoinnit) - Maakunta- ja soteuudistuksen vaikutukset kunnan taloudellisuuden asemaan	**Todennäköisyys: 3** **Vaikutus: 6** **18**	1) Tornion taloudellinen tilannekuva - Kaksi iltakoulua KH:n kanssa (2/2019, 4/2019) ja KV:n talousseminaari 5/2019 2) Talouden ajantasainen seuranta ja raportointi (mm. osavuosikatsaukset, kk-raportit) 3) Yksilöidyt talouden tasapainottamistoimenpiteet päätetään tarvittaessa erikseen	Miten toimenpiteet on toteutuneet? Onko riski toteutunut vai onko se saatu vältettyä? 1) Pidetty kaupunginhallituksen iltakoulut 28.2. ja 15.4. sekä valtuustoseminaari 5.6. talouden tasapainottamisen teemalla. Tilattu USO5 -hankkeen kautta asiantuntijamateriaalia kunnan / konsernin taloudellisesta tilasta. Pidetty 23.8. taloustietokoulutus USO5:n puitteissa Tornion kaupungin esimiehille. Lisäksi pidetty talousarvion laatijoille budjetoinnin erilliskoulutus 18.6.2019. 2) Talouden seuranta: Kuukausiraportit käsitelty kaupunginhallituksessa (11/2018: kh. 21.1.2019 § 12, 1/2019: kh. 18.3.2019 § 85, 1-2/2019: kh. 1.4.2019 § 123, 1-4/2019: kh. 3.6.2019 § 194, 1-5/2019: kh. 24.6.2019 § 218, 1-7/2019 kh. 2.9.2019 § 258, 1-8/2019: kh. 7.10.2019 § 291, 1-10/2019: kh. 2.12.2019 § 379, 1-11/2019: kh. 20.1.2020 § 13 Osavuosikatsaukset käsitelty kaupunginvaltuustossa (1-3/2019: kv. 27.5.2019 § 47 / 1-6/2019 kv. 26.8.2019 § 81 / 1-9/2019 kv. 11.11.2019 § 106 3) Talouden tasapainottaistarvetta linjattu kh:n kokousten yhteydessä syksyllä 2019.	Timo Nousiainen, Sampo Kangastalo, Leena Karjalainen, Salla Kivelä, Anne Vuorjoki, Ilkka Halmkrona, Markus Kannala
Strateginen riski - Ulkoinen	**Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:n kanssa laadittu sopimus** Sopimuksen laajuuteen (15 v.) liittyen vastuut, tehtävänjako ja sopimuskustannusten oikeellisuus	**Todennäköisyys: 3** **Vaikutus: 6** **18**	1) Palvelusopimuksen päivittäminen 2) Sopimuksen seurantatyöryhmän työhön aktiivinen osallistuminen 3) Jatkuva sopimuksen seuranta	1) Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:n laskutuksen kohdentaminen kuntien ja sairaanhoitopiirin välillä. Kh. 25.3.2019 § 111. 2) Seurantaryhmä kokoontunut kevätkaudella kaksi- ja syyskaudella kaksi kertaa.	Timo Nousiainen, Leena Karjalainen

				3) Kaupungin sisäinen seuranta + seudullinen seuranta	
Strateginen riski - Sisäinen	**Käyttötalous ei ole tasapainossa** Erikoissairaanhoidon kustannuskehitys ollut kasvava	**Todennäköisyys: 3** **Vaikutus: 6** **18**	1) Jatkuva seuranta, raportointi (osavuosikatsaukset, kuukausiraportit) 2) Omistajaohjaus	1) Kuukausiraportit käsitelty kaupunginhallituksessa (11/2018: kh. 21.1.2019 § 12, 1/2019: kh. 18.3.2019 § 85, 1-2/2019: kh. 1.4.2019 § 123, 1-4/2019: kh. 3.6.2019 § 194, 1-5/2019: kh. 24.6.2019 § 218, 1-7/2019 kh. 2.9.2019 § 258, 1-8/2019: kh. 7.10.2019 § 291, 1-10/2019: kh. 2.12.2019 § 379, 1-11/2019: kh. 20.1.2020 § 13 Osavuosikatsaukset käsitelty kaupunginvaltuustossa (1-3/2019: kv. 27.5.2019 § 47 / 1-6/2019 kv. 26.8.2019 § 81 / 1-9/2019 kv. 11.11.2019 § 106 2) Annettu omistajaohjausta yksittäistapauksissa. LPSHP omistajaohjauskannanotto käsitelty kh:ssa 16.9.2019 § 273.	Timo Nousiainen, Sampo Kangastalo, Leena Karjalainen, Salla Kivelä, Ilkka Halmkrona, Anne Vuorjoki, Markus Kannala

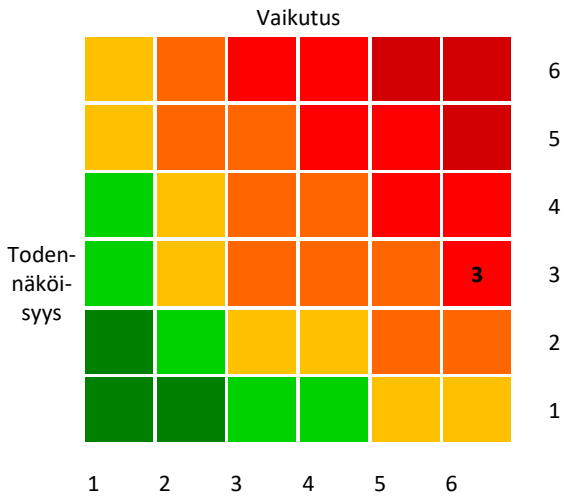

Tornion kaupunki toteuttaa riskiarvioinnissa kuntaliiton mallia, lisätietoja löydät: Kuntaliiton riskienarviointilomake

KESKUSHALL.PALVELUT ULKOINEN LASKENTA	ALKUPERÄINEN TA	TA MUUTOKSET	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOTEUMA%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	1 024 305,00	0,00	1 024 305,00	1 236 738,21	-212 433,21	120,74%
MAKSUTUOTOT	55 000,00	0,00	55 000,00	55 416,20	-416,20	100,76%
TUET JA AVUSTUKSET	429 810,00	0,00	913 810,00	851 917,78	61 892,22	93,23%
MUUT TOIMINTATUOTOT	315 580,00		315 580,00	312 663,34	2 916,66	99,08%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**2 308 695,00**	**0,00**	**2 308 695,00**	**2 456 735,53**	**-148 040,53**	**106,41%**
TOIMINTAKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT	-2 849 370,00	0,00	-2 849 370,00	-2 881 030,07	31 660,07	101,11%
HENKILÖSIVUKULUT	-747 899,00	0,00	-747 899,00	-765 850,77	17 951,77	102,4%
PALVELUJEN OSTOT	-4 403 313,00	0,00	-4 403 313,00	-4 128 731,87	-274 581,13	93,76%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	-312 695,00	0,00	-312 695,00	-337 220,68	24 525,68	107,84%
AVUSTUKSET	-533 800,00	0,00	-533 800,00	-419 765,27	-114 034,73	78,64%
MUUT TOIMINTAKULUT	-27 290,00	0,00	-27 290,00	-23 221,86	-4 068,14	85,09%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-8 874 367,00**	0,00	**-8 874 367,00**	**-8 555 820,52**	**-318 546,48**	**96,41%**
TOIMINTAKATE	**-6 565 672,00**	**0,00**	**-6 565 672,00**	**-6 099 084,99**	**-466 587,01**	**92,89%**
KESKUSHALL.PALVELUT SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	**2 330 860,00**	0,00	2 330 860,00	2 344 846,06	-13 986,06	100,6%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**2 330 860,00**	0,00	**2 330 860,00**	**2 344 846,06**	**-13 986,06**	**100,6%**
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-79 180,00	0,00	-79 180,00	-108 203,47	29 023,47	136,66%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	0,00	0,00	0,00	-4 264,80	4 264,80	
MUUT TOIMINTAKULUT	-213 590,00	0,00	-213 590,00	-210 607,00	-2 983,00	98,6%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-292 770,00**	**0,00**	**-292 770,00**	**-323 075,27**	**30 305,27**	**110,35%**
TOIMINTAKATE	**2 038 090,00**	**0,00**	**2 038 090,00**	**2 021 770,79**	**16 319,21**	**99,2%**
KESKUSHALL.PALVELUT YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**4 639 555,00**	**0,00**	**4 639 555,00**	**4 801 581,59**	**-162 026,59**	**103,49%**
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-9 167 137,00**	**0,00**	**-9 167 137,00**	**-8 878 895,79**	**-288 241,21**	**96,86%**
TOIMINTAKATE	**-4 527 582,00**	**0,00**	**-4 527 582,00**	**-4 077 314,20**	**-450 267,80**	**90,06%**

Työllisyyskustannusten jako esitelty liitetiedoissa kohdassa 43.

8.2.3 Hyvinvointipalvelut

Lautakunnan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä investointien toteutumisesta vuonna 2019:

LAUTAKUNTA:	**Sosiaali- ja terveyslautakunta**
Toimiala	**Hyvinvointipalvelut**
Lautakunnan palvelualueet	**Sosiaalityö- ja vammaispalvelut, vanhus- ja hoitopalvelut, terveyspalvelut**
TOIMINNALLISET TAVOITTEET:	
Vetovoimainen rajakaupunki	Asukkaat ovat päässeet hoitotakuun ja asetusten rajoissa palvelujen piiriin. Hyvinvointikertomuksen indikaattoreiden mukaan torniolaiset voivat hyvin verrattuna koko maan ja verrokkikuntien väestöön 75 v. täyttäneistä 90,9 % asui omassa kodissaan, 21,6 % sai kotihoidon palveluja, 4,6 % oli omaishoidon tuen piirissä, 7,7 % oli tehostetussa ja palveluasumisessa ja 1,4 % oli laitoshoidossa. Perhetyöhön on satsattu omalla toiminnalla ja ostopalveluilla.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Kilpailutetut ostopalvelut ovat toimineet sopimusten mukaisesti. Kotihoito on 81 % omana toimintana ja 19 % palvelusetelinä. Ikäihmisten tehostettu palveluasuminen on 34 % omana toimintana ja 66 % ostopalveluna/palvelusetelinä. Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut 100 % palvelusetelillä. Perhekeskus on aloittanut toiminnan Putaalla. Yksityisten palvelutuottajien kanssa on lisätty yhteistyötä ja tehostettu valvontaa.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	Vammaisneuvosto ja ikäihmisten neuvosto ovat toimineet aktiivisesti. Neuvolan chat palvelu ja seniorineuvonta ovat lisänneet asukkaiden osallisuutta ja aktiivisuutta palveluissa. Palvelualue on työllistänyt asukkaita työllisyystuella.
Toimiva kaupunkikonserni	
TALOUDELLISET TAVOITTEET:	
Toimiva kaupunkikonserni / Talous	Talous toteutuu alijäämäisesti. Suunnitellun talousarvion ylitykset muodostuvat erikoissairaanhoidosta 3,4 M€ ja lastensuojelusta (0,3Me), sekä vammaisille annetuista avustuksista (0,3 M€) . Hyvinvointipalvelujen nettoylitys on 3,1 M€
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	Hoitajakutsulaitteisto Ruskakoti, 49 672 (Investointiosan muutos käyttösuunnitelmaan 28.10.2019) Yöpöydät Suensaaren palvelukeskus, 15 990 Yleisten tilojen kalusteet Ruskakotiin, 20 843 Keittopata terveyskeskuksen keittiöön, 19 766 Suun terveydenhuollon koneyksikkö, 25 409 Yhteensä 131 680 Hammashuollon röntgenohjelman päivitys, 3 788 yhteensä 135 468

☐ Ei toteudu ◧ Toteutuu osittain ■ Toteutuu

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Toiminnalliset tavoitteet

Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit	Toteuma	Tila
Vetovoimainen rajakaupunki	2. Investoinnit lisääntyvät, työpaikkamäärä kasvaa ja työttömyys vähenee	Huomioidaan pitkäaikaaistyöttömien ja nuorten työllistäminen toimialalle.	Työllistetään resurssien mukaan.	Työllistettyjen määrä.	Työllistämistuella työllistetty 33 henkilöä.	■
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Sähköisen palvelu-valikoiman laajentaminen ja kehittäminen	Neuvolapalveluiden sähköinen ajanvaraus Chat palvelut Seudullinen ikäihmisten palveluneuvonta	Asiakaskokemus Käyttäjämäärät	Neuvolan chat palvelu on aloitettu 2.5, yhteydenottoja 223 kpl, käyttäjät ovat olleet tyytyväisiä palveluun. Loppuvuodesta aloitettu opiskelijaterveydenhuollon chat palvelu. Seudullinen ikäihmisten palveluneuvontaan yhteydenottoja keskimäärin 8-15 päivässä.	■
	10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu	Palveluiden asiakaslähtöinen kehittäminen.	Kehitetään palvelujen yhdyspintoja asiakaslähtöisesti yhteistyössä sairaanhoitopiirien ja yksityisen palvelutuottajan kanssa. Jatketaan puhelinneuvonnan kehittämistä seudullisesti. Parannetaan palveluiden laatua SHQS itsearviointimenetelmän avulla.	Asiakaskokemus Käyttäjämäärät	Palvelut ovat toteutuneet asetusten mukaisesti. Palveluja on kehitetty yhteistyössä yksityisten palvelutuottajien kanssa. Reklamaatiot käsitelty yhteistyössä yksityisten palvelutuottajien kanssa. Puhelinpalveluista on saatu positiivista palautetta.	■
	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Kehitetään neuvolapalvelujen sisältöä vastaamaan perheiden tarpeita. Vahvistetaan ikäihmisille suunnattua ohjausta ja neuvon-	Palveluiden toteuttaminen poikkihallinnollisesti, yksityisen tuottajan ja kolmannen sektorin kanssa.	Toimintojen toteutuminen Talouden seuranta	Ruskakoti on otettu käyttöön 1.9, valmistuminen viivästynyt kolme kuukautta. Viivästyminen on aiheuttanut kustannuksia toimialalle. Palvelusetelillä tuotettujen palveluiden seuranta ja valvontakäynnit	■

		taa vanhuspalvelulain edellyttämälle tasolle. Kehitetään palvelusetelituottajiin kohdistettua neuvontaa, ohjausta ja valvontaa. Kehitetään yhteistyössä yhteisyrityksen kanssa kuntalaisten palveluja. Lisätään ikäihmisille tarkoitettua tavallista palveluasumista ja tuetaan kotihoitoon resursoimalla ikäihmisten mahdollisuutta asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Sosiaalityön saavutettavuutta kehitetään ja parannetaan			aloitettu. Palveluohjaaja aloittanut 1.1.2019 palvelusetelitoiminnassa. Yhtymäpinnassa Nuori - 2-vuotinen hanke on käynnistynyt. Hankkeen tavoitteena on kehittää lapsilähtöisiä lastensuojelun palveluita.	
	12. Vaihtoehtoiset palveluiden tuottamistavat yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa	Palvelusetelillä tuotettavien palveluiden lisääminen	Mielenterveyskuntoutujen tukiasuminen ja palveluasuminen tuotetaan palvelusetelillä. Ikäihmisten palveluasumista tuotetaan palvelusetelillä.	Palvelusetelillä tuotettavien palvelujen asiakkaat/määrä. Oma toiminta/ostopalvelut, palveluseteli/kolmas sektori %.	Palveluseteliasiakkaat: Kotihoito 79. Ikäihmisten ympärivuorokautinen palveluasuminen 121. Mielenterveyskuntoutujien tavallinen tuki- ja palveluasuminen 33 ja ympärivuorokautinen palveluasuminen 13. Oma toiminta/palveluseteli %: Kotihoito 81 % oma toiminta ja 19 % palveluseteli. Ikäihmisten asumispalvelut ja laitoshoito 34 % oma toiminta ja 66 % palveluseteli. Henkilökohtaista apua on ostettu palvelusetelillä 218 000 eurolla.	
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja	Palveluiden kehittäminen seudullisesti ja maakunnallisesti	Otetaan käyttöön maakunnalliset omaishoidontuen	Tehdyt toimenpiteet	Omaishoidontuen seudulliset, uudet	

	verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa		myöntämisen edellytykset ja maksuluokat. Otetaan käyttöön maakunnalliset myöntämiskriteerit ikäihmisten palveluasumisessa ja laitoshoidossa. Perhekeskuksen kehittäminen Lape hankkeen mukaisesti		myöntämisedellytykset otettu käyttöön 1.1.2019. Samois palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen seudulliset kriteerit. Perhekeskus on aloittanut toiminnan uusissa tiloissa 1.11.2019. Tiloissa ovat perheneuvola, perhetyöntekijät, neuvola, toimintaterapeutti ja puheterapeutit.	
	14. Maakunta- ja sote-rakenne -uudistuksen sekä muiden hallinnon uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus	Rakenneuudistuksen toteuttaminen	Aktiivinen osallistuminen maakunnan kehittämistyöhön	Tehdyt suunnitelmat ja toimenpiteet	Osallistuttu kehittämishankkeisiin ja seudulliseen yhteistyöhön .	
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - **Koko väestö / työikäiset**	Tarjotaan resurssien mukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Kuntalaisten aktiivisuus oman hyvinvointinsa parantamiseen lisääntyy. Ennaltaehkäisevät palvelut tukevat omaehtoista terveydentilan kohentamista. Sosiaalityön saavutettavuutta parannetaan.	Palveluiden laadun arviointi ja palveluiden kehittäminen SHQS ohjelman avulla. Osallistutaan poikkihallinnolliseen yhteistyöhön omaehtoista hyvinvoinnin tukemista lisäävissä toimissa. Turvataan ennaltaehkäisevät palvelut STM.n kärkihankkeiden linjausten mukaisina. Sosiaalipäivystystä vahvistetaan.	Hyvinvointikertomuksen mittarit Korjaavien kustannusten kasvu pysähtyy	Korvaavat kustannukset ovat nousseet edelliseen vuoteen verrattuna. Sosiaalipäivystystä on kehitetty yhteistyössä Rovaniemen kanssa, virka-ajan ulkopuolinen päivystys aloitetaan vuoden 2020 alusta Rovaniemen kaupungin toimesta.	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -**Lapset ja lapsiperheet**	Asetusten mukaiset palvelut toteutuvat. Ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä otetaan käyttöön. Perhetyön saatavuutta parannetaan.	Ehkäisevää lastensuojelua kehitetään. Asetusten mukaiset palvelut toteutuvat. Perhetyön sisältöä kehitetään. Sijaisperhetoimintaa vahvistetaan.	Hyvinvointikertomuksen mittarit Tilastotiedot Asiakaskokemukset Lastensuojeluilmoitusten määrä	Lastensuojeluilmoitukset lisääntyneet edelliseen vuoteen verrattuna, ilmoituksia 607 kpl. Huostaanottoja 40 kpl. Avohuollon sijoituksia 49 kpl, kiireellisiä sijoituksia 25 kpl. Avohuollon asiakkaita on ollut 252 kpl. Asetusten mukaiset palvelut ovat toteutuneet määräajassa.	

			Ehkäisevien ostopalveluiden käyttö monipuolistuu.		Sijaisperhetoiminta ei ole toteutunut suunnitelmien mukaisesti sijaisperheiden vähyyden vuoksi.	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -**Nuoret**	Hyvinvoinnin lisääminen varhaisen puuttumisen toimintamallin ja moniammatillisen verkostotyön keinoin. Sosiaalityön saavutettavuutta parannetaan.	Perheiden tukeminen kasvatustyössä ja tunnistetaan erityisen tuen tarpeessa olevat nuoret. Yhteistyö koulujen ja nuorisotyön kanssa.	Nuorten hyvinvointi paranee (Kouluterveyskysely). Syrjäytyminen ns. NEET -nuorten määrä vähenee. Päihteiden käyttö vähenee. Ehkäisevien palveluiden käyttö lisääntyy. Huostaanottojen määrä vähenee. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä vähenee. Lastensuojeluilmoitusten määrä vähenee. Korjaavien kustannusten kasvu hidastuu/pysähtyy.	Päihteiden käytön ilmaantuvuus lisääntynyt, lastensuojeluilmoitukset lisääntyneet edelliseen vuoteen verrattuna. Sijoitusten ja huostaanottojen määrä ri ole vähentynyt. Korjaavien kustannusten kasvu on jatkunut.	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -**Ikäihmiset**	Aktiivinen yhteistyö kolmannen sektorin kanssa hyvinvointia edistävien ja ennaltaehkäisevien palvelujen järjestämisessä.	Verkostomainen työote toimii. Yhteistyö eri hallintokuntien kanssa toimii. Lisätään yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Järjestöavustuksissa huomioidaan osallistava ja ehkäisevä toiminta. Osallistavan sosiaalityön menetelmiä kehitetään.	Ikäihmisten hyvinvointi lisääntyy. Päihteiden käyttö vähenee. Kotona asuvien ikäihmisten määrä kasvaa.	75 v. täyttäneistä: 90.9 % asui kotona (v.2018 91,4 %), joista 2,3 % asui tavallisessa palveluasumisessa (v. 2018 1,6 %) 21,6 % sai kotihoidon palveluja (v. 2018 19,6 %) 4,6 % sai omaishoidon tukea (v. 2018 4 %) 7,7 % asui ympärivuorokautisessa palveluasumisessa) v. 2018 7,3 %) 1,4 % oli pitkäaikaisessa laitoshoidossa (v. 2018 1,3 %) 75 vuotta täyttäneiden palvelurakenne on toteutunut omaishoidontuen	

					saajia lukuun ottamatta tavoitteiden mukaisesti. Seniorineuvolan toiminta on saanut hyvää palautetta.	
	16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia	Kuntalaisten osallistumis - ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen.	Asiakaskokemusten hyödyntäminen ja neuvostojen päätökset huomioidaan palvelujen kehittämisessä.	Tehdyt toimenpiteet.	Järjestetty seniori liikenteessä ja turvallisuuskurssit ikäihmisille.	
	17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja me-henki vahvistuvat	Kuntalaisten kuulluksi tulemisen ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen.			Ikäihmisten neuvosto ja vammaisneuvosto kokoontuneet säännöllisesti.	
	18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat	Kuntalaisten osallistuminen palvelujen kehittämiseen lisääntyy.	Kehitetään erilaisia vaikuttamismahdollisuuksia esimerkiksi asiakasraati, palautekanavat, kokemusasiantuntijoiden käyttö.	Tehdyt toimenpiteet.	Jatkuva palautteenanto on mahdollista, palveluja on kehitetty kuntalaisten aloitteiden perusteella.	
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasapainottaminen	Palvelujen toteuttaminen kustannustehokkaasti talousarvion puitteissa. Kehittämistä tukevat henkilöstömuutokset ja investoinnit. Henkilöstön koulutus talouden seurantaan.	Säännöllinen vaikuttavuuden ja talouden seuranta. Kustannusten kansallinen vertailu. Taloustietojen kirjaaminen toteutuu ajantasaisesti.	Hoitopäivä-/suoritehinnat, Suoritteet ja kuormitus-% Asiakasmäärät. Henkilöstötilinpäätös. Toteutuneet uudistukset. Toteutuneet investoinnit. Kansalliset tilastotiedot	Erikoissairaanhoito, lastensuojelu ja vammaisille suunnatut avustukset ylittävät annetun määräraha. Erikoissairaanhoidon alijäämä on 3.4 miljoonaa euroa. Läpilaskutus (yhteisyritys ja veteraanimäärärahat) n.1Me. Hyvinvointipalvelujen alijäämä on 3,17 M €. Investoinnit toteutuneet suunnitellusti. Kansallisten tilastotietojen mukaan Tornion sosiaali- ja terveydenhuollon menot ovat maan keskitasoa.	
	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	Muutosvalmiuksien parantaminen. Henkilöstön vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen.	Säännölliset työhyvinvointikeskustelut vähintään kerran vuodessa.	Toteutuneet työhyvinvointikeskustelut. Täydennyskoulutustilastot. Sairauspoissaolotilastot.	Hyvinvointikeskustelut ovat toteutuneet 80%:sti. Sairauspoissaolot ovat lisääntyneet vanhus- ja hoitopalveluissa. Koulutuspäivät ovat toteutuneet 60%:lla	

		Työhyvinvointi paranee.	Henkilöstön ammattitaito ja työkyky vaaditun tehtävän tasolla. Kehittäminen tapahtuu yhdessä henkilöstön kanssa. Henkilöstölle tiedotetaan toiminnan tavoitteista ja strategiasta.		henkilöstöstä (kolme koulutuspäivää/v).	
	22. Johtamisjärjestelmän kehittäminen	Kannustava, avoin, tasapuolinen ja joustava johtaminen ja päätöksenteko.	Riittävä ja avoin tiedottaminen. Pidetään yllä avointa ja keskustelevaa ilmapiiriä.	Tehdyt toimenpiteet		

Hyvinvointipalvelut
Riskienhallinta

Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvio	Toimenpiteet	Toteuma	Vastuuhenkilöt
Taloudellinen riski - Sisäinen	Erikoissairaanhoidon kustannusrakenteen epäselvyys Yhteistyö perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kanssa ei ole rakentavaa. Yhtenäiset hoito- ja kotoutusprosessit eivät ole sujuvia. Erikoissairaanhoidon hinnoittelu ja toiminta ei noudata omistajakuntien tahtotilaa.	**Todennäköisyys: 5** **Vaikutus: 5** 25	Omistajakuntien ja erikoissairaanhoidon yhteistyö.	Tornion erikoissairaanhoidon kustannukset ovat kasvaneet vuosittain, erikoissairaanhoidon alijäämä on 3,4 M€.	Perusturvajohtaja Johtavalääkäri
Omaisuusriski - Sisäinen	Kiinteistöissä sisäilmaongelmia, ilmastoinnin toimimattomuus Kuumuudesta johtuva työolosuhteiden heikentyminen ja potilaiden/asukkaiden yleiskunnon heikkeminen.	**Todennäköisyys: 3** **Vaikutus: 5** 15	Työolosuhteiden parantaminen tehokkaammalla ilmastoinnilla.	Tänä vuonna riskit ovat olleet hallittavissa.	Perusturvajohtaja Tekninen johtaja
Toiminnallinen riski - Sisäinen	Ammattitaitoista henkilöstöä ei ole saatavilla Erityisosaamista vaativien tehtävien esim. psyklogien rekrytointi on haasteellista.	**Todennäköisyys: 5** **Vaikutus: 4** 20	Palkkauksen tarkistaminen ja yhteistyön mahdollistaminen muiden erityisosaajien kanssa.	Koulutetun henkilöstön rekrytointi haasteellista. Sijaisten rekrytointi ollut vaikeaa, kaikkiin sijaisuuksiin ei ole saatu henkilöstöä.	Perusturvajohtaja Henkilöstöpäällikkö
Toiminnallinen riski - Ulkoinen	Tietojärjestelmien häiriötilanteet	**Todennäköisyys: 3**	Häiriötilanteisiin varautuminen.	Häiriötilanteita ei ole ollut.	Tietohallintopäällikkö

	Jörjestelmien toiminnan häiriöt lamauttavat toiminnan toimialalla.	**Vaikutus: 5** **15**			

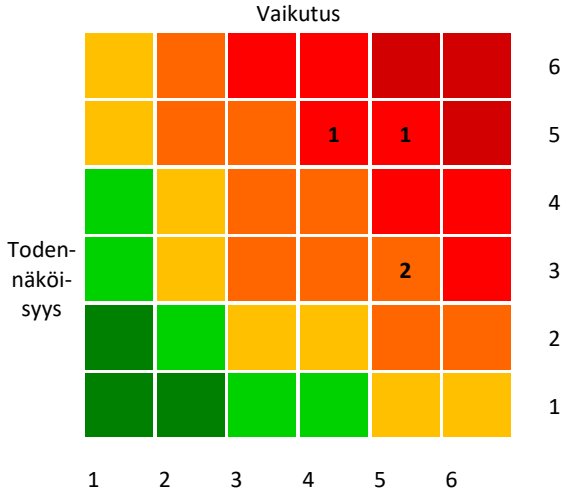

Tornion kaupunki toteuttaa riskiarvioinnissa kuntaliiton mallia, lisätietoja löydät: Kuntaliiton riskienarviointilomake

HYVINVOINTIPALVELUT 1 ULKOINEN LASKENTA	ALKUPERÄINEN TA	TA MUUTOKSET	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOTEUMA%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	1 467 070	1 009 609	2 476 679	3 225 385	748 706	30,23%
MAKSUTUOTOT	3 732 230	0	3 732 230	3 729 993	-2 237	-0,06%
TUET JA AVUSTUKSET	155 050	0	155 050	226 183	71 133	45,88%
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 068 010	31 300	1 099 310	1 143 823	44 513	4,05%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	6 422 360	1 040 909	7 463 269	8 325 384	862 115	11,55%
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-18 337 960	0	-18 337 960	-18 369 497	-31 537	-0,17%
PALKAT JA PALKKIOT	-14 359 120	0	-14 359 120	-14 426 774	-67 654	-0,47%
HENKILÖSIVUKULUT	-3 978 840	0	-3 978 840	-3 942 723	36 117	0,91%
ELÄKEKULUT	-3 442 290	0	-3 442 290	-3 402 003	40 287	1,17%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-536 550	0	-536 550	-540 720	-4 170	-0,78%
PALVELUJEN OSTOT	-44 988 293	-4 961 831	-49 950 124	-50 193 471	-243 347	-0,49%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 748 944	0	-1 748 944	-2 043 945	-295 001	-16,87%
AVUSTUKSET	-9 841 569	-195 700	-10 037 269	-9 439 539	597 730	5,96%
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 507 220	0	-1 507 220	-1 403 907	103 313	6,85%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-76 423 986	-5 157 531	-81 581 517	-81 450 360	131 157	0,16%
TOIMINTAKATE	-70 001 626	-4 116 622	-74 118 248	-73 124 976	993 272	1,34%
HYVINVOINTIPALVELUT 2 SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	1 495 640	0	1 495 640	1 395 008	-100 632	-6,73%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 495 640	0	1 495 640	1 395 008	-100 632	-6,73%
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-2 985 700	0	-2 985 700	-2 883 116	102 584	3,44%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-70 911	-70 911	
AVUSTUKSET	-141 000	0	-141 000	-160 815	-19 815	-14,05%
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 322 540	0	-1 322 540	-1 323 427	-887	-0,07%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 449 240	0	-4 449 240	-4 438 270	10 970	0,25%
TOIMINTAKATE	-2 953 600	0	-2 953 600	-3 043 262	-89 662	-3,04%
HYVINVOINTIPALVELUT YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	7 918 000	1 040 909	8 958 909	9 720 392	761 483	108,50 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-80 873 226	-5 157 531	-86 030 757	-85 888 630	142 127	99,80 %
TOIMINTAKATE	-72 955 226	-4 116 622	-77 071 848	-76 168 237	903 611	98,80 %

Työllisyyskustannukset eivät sisälly lukuihin. Työllisyyskustannusten jako esitelty liitetiedoissa kohdassa 43.

8.2.4 Sivistyspalvelut

Lautakunnan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä investointien toteutumisesta vuonna 2019:

LAUTAKUNTA:	**Sivistyslautakunta**
Toimiala	Sivistys
Lautakunnan palvelualueet	Varhaiskasvatuspalvelut, peruskoulutus sekä nuorten – ja aikuisten koulutus
TOIMINNALLISET TAVOITTEET: Tuottaa ja kehittää monipuolisia ja laadukkaita varhaiskasvatus, perusopetus sekä nuorten ja aikuisten koulutuspalveluita.	
Vetovoimainen rajakaupunki	Kielikoulusopimuksen uusiminen. Uusi sopimus ottaa huomioon alenevan oppilasmäärän, mutta integroimalla oppilaita samaan ryhmään molemmista kaupungeista turvataan koulun jatkaminen.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Sivistyslautakunnan alainen toiminta toteutui suunnitellusti vuonna 2019. Varhaiskasvatuspalveluiden kysyntä oli edelleen varsin korkealla tasolla ja tähän vastasimme perustamalla uuden yli kolmevuotiaille tarkoitetun päiväkotiryhmän Peräpohjolan Opiston tiloihin. Kysynnän kasvun taustalla on perhepäivähoidon väheneminen, työtilanteen paraneminen sekä varhaiskasvatuksen hyvä maine. Perusopetuksen puolella oppilashuoltoon lisättiin resurssia palkkaamalla koulukuraattori yhdessä nuorisotoimen kanssa. Yläkouluiille laadittiin koulupudotusuhan alla oleville oppilaille henkilökohtaisia opintopolkuja. Tässä työssä kumppanina toimivat työvoimalasäätiö ja sosiaalitoimi. Perusopetuksessa on hyödynnetty valtion jakamaa tukea suurten ryhmien jakamiseen. Vuosittain tukea on haettu opetushallitukselta. Tällä tuella on palkattu kolme samanaikaisopettajaa sekä pystytty lisäämään jakotunteja eri kouluille. Aikuisten perusopetus hoidettiin edelleen yhteistyössä Peräpohjolan Opiston kanssa.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	Perusopetuksen yhtenä painopisteenä oli ja on edelleen kiusaamisen vähentäminen. Uusimman kouluterveyskyselyn tulosten mukaan tässä työssä on päästy hyvään alkuun. Kiusaaminen oli Torniossa selkeästi vähentynyt.
Toimiva kaupunkikonserni	
TALOUDELLISET TAVOITTEET: Käyttötalouden tasapainottaminen.	
Toimiva kaupunkikonserni / talous	Toimintatuotot ylittyivät talousarvion muutosten jälkeen 154 tEur. Tämä johtui lähinnä avustuksista +240 tEur sekä kotikuntakorvauksista +84 tEur. Päivähoidon maksutuotot jäivät alle budjetin -187 tEur. Toimintakulut ylittyivät talousarvion muutosten jälkeen 155 tEur. Palkat ja henkilösivukulut ylittyivät +258 tEur. Tämä johtuen lähinnä sairaslomasijaisten sekä työllistämistuella palkattujen palkkakuluista. Palvelujen ostot ylittyivät +89 tEur, johtuen aikuisten perusopetuksen kuluista. Aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä avustukset alittuivat 238 tEur. Talousarvion ylitys on käsitelty sivistyslautakunnan kokouksessa 27.11.2019 §121 ja kaupunginvaltuustossa 9.12.2019 §117.
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	Investointiohjelma toteutui suunnitellusti. Pääpainoa investointien suhteen siirrettiin osittain kalusteisiin eikä pelkästään tietotekniikkaan.

☐ Ei toteudu ◧ Toteutuu osittain ■ Toteutuu

Sivistyslautakunta
Toiminnalliset tavoitteet

Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit	Toteuma	Tila
Vetovoimainen rajakaupunki	6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut	Yhteistyö Lappian, Lapin ammattikorkeakoulun ja Peräpohjolan opiston kanssa.	Kumppanuussopimuksen mukainen yhteistyö kaikkien näiden toimijoiden kanssa. Sopimus tekeillä myös Peräpohjolan opiston kanssa. Lisäksi yhteistyötä tilojen käytön suhteen. Peräpohjolan opiston kanssa sopimus aikuisten perusopetuksen järjestämisestä maahanmuuttajille.	Tilojen käytön määrä. Aikuisten perusopetukseen osallistuvien määrä.	Kumppanuussopimus hyväksytty Peräpohjolan Opiston kanssa. Aikuisten perusopetuksen järjestäminen jatkuu Peräpohjolan Opiston kanssa. Lukion ja Lappian yhteistyö jatkuu tilojen yhteiskäytön osalta sekä jo perinteisen ammattilukiotoiminnan osalta.	■
	8. Toimiva maankäyttöpolitiikka	Varhaiskasvatuksen ja koulujen sijainti huomioidaan maankäyttö - ja kaavoituspolitiikassa.	Suunnitteluvaiheessa yhteistyö teknisten palveluiden kanssa	Päiväkotien käyttöasteet ja koulujen oppilasmäärä.		■
Toimivat ja uudistuvat palvelut	12. Vaihtoehtoiset palveluiden tuottamistavat yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa	Aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen järjestäminen tarpeen mukaan.	Ostopalvelun jatkaminen aikuisten perusopetuksen suhteen Peräpohjolan opiston kanssa.	Toteutuneet kurssit ja opetukseen osallistujien määrä.	Toteutunut suunnitellusti. Uutta sopimusta lukuvuodeksi 2019-2020 laaditaan. Sopimus hyväksytty lautakunnassa.	■
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Perus - ja lukiokoulutuksessa opettajien tiivistyvä yhteistyö Haaparannan opettajien kanssa. Seudullisesti yhteistyö opettajien ja varhaiskasvatuksen koulutuksessa Merilapin muiden kuntien kanssa.	Tornion ja Haaparannan opettajat tutustuvat toistensa työhön ns. vaihtopäivinä. Eri kunnissa järjestettävät opettajien koulutukset ovat myös lähikuntien opettajien ja varhaiskasvatuksen saatavilla.	Tutustumisiin osallistuvien opettajien määrä. Koulutukseen osallistuvien määrä.	Toteutunut suunnitellusti. Yhteistyötoimikunta Haaparannan koulutoimen kanssa kokoontunut säännöllisesti. Opettaja - ja oppilasvaihtoa suunnitellaan. Alueellisesti yhteisiä koulutuksia järjestetty. Kohteena erityisopettajat ja rehtorit.	■
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -**Lapset ja lapsiperheet**	Uusi varhaiskasvatussuunnitelma käytössä. Uusi opetussuunnitelma käytössä koko peruskoulussa syksystä 2019 alkaen. Uusi pedagogiikka vahvistuu kouluissa. Oppilaasta aktiivinen toimija, ta-	Jokaisessa yksikössä tehdään varhaiskasvatussuunnitelma lapselle. Uusi opetussuunnitelma ja sähköisten oppimisvälineiden käyttö lisääntyvät. Koulutus tukee tätä toimintaa.	Suunnitelmat toteutettu sovitusti.	Alkuopetustoiminnan suhteen tapahtunut muutos. Esikoulun siirtyminen koulun alaisuuteen siirtyy lukuvuodella eteenpäin. Syynä sopimustekniset tarkistukset. Esi -ja alkuopetuksen suhteen myös uusi hallitus suunnittelee	◧

		voitteita itselleen asettava ja ongelmia ratkova koululainen. Ennaltaehkäisevä malli osittain käytössä Perheille parasta - hankkeen mukaisesti. Tuki suunnataan erityisesti esi - ja alkuopetukseen.	Varhaista tukemista lisätään. Kaakamon ja Kyläjoen alkuopetuskokeilu jatkuu.	Uuden opetussuunnitelman tuomia uudistuksia toteutettu kouluilla. Sähköiset opetusvälineet tukevat tätä kehitystä. Uusia kouluja siirretään alkuopetustoiminnan piiriin.	uudistusta, jonka lähtökohtana on esiopetuksen ja peruskoulun kahden ensimmäisen luokan tiiviimpi pedagoginen yhteistyö, Jäämme odottamaan valtakunnantason linjauksia asian suhteen.	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -**Nuoret**	Uusi opetussuunnitelma käytössä yläkoulussa. Sähköisen oppimisympäristön käyttö lisääntyy. Oppilashuoltotyöryhmät toimivat aktiivisesti kaikissa kouluissa koulukiusaamiseen puuttumiseen ja koulupudokasuhan alla olevien oppilaiden auttamiseksi. Tavoitteena kiusaamisen väheneminen.	Uuden opetussuunnitelman tuomat muutokset, esim. teemat, valinnaisaineet ja arvioinnin muuttuminen juurtuvat kouluihin. Koulukiusaaminen esille kouluissa oppilashuoltoryhmän toimesta koko lukuvuoden ajan. Puuttuminen ja asiasta keskustelu niin henkilökunnan kuin oppilaiden kanssa. Oppilaskuntien sitominen tiukemmin asian ympärille.	Kouluterveyskyselyn tulokset	Koulukiusaamisen tausta ja siihen puuttuminen ollut koulutuksessa näkyvästi esillä. Veso koulutus järjestettiin aiheen ympärillä. Eri kouluissa mietitty asian tunnistamista ajoissa ja eri toimia asian suhteen. Koulukiusaaminen selkeästi vähentynyt kouluterveyskyselyn mukaan.	■
	16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia	Varhaiskasvatuspalvelut ja alakoulun opetus lähipalveluna. Tämä tukee alueiden ja palvelukylien statusta turvallisina ja viihtyisinä asuin ympäristöinä.	Varhaiskasvatuspaikat mitoitettu alueen tarpeen mukaan. Esikoulutoiminnan siirtäminen koulutoimen alaisuuteen.	Varhaiskasvatuspaikkojen riittävyyden seuranta ja ennakointi. Kuljettu matka ja käytetty aika kohtuullinen. Koulukuljetus järjestetty tätä tavoitetta tukien.	Varhaiskasvatuspaikkojen tarpeen suhteen ennakointi parantunut. Tällä hetkellä mahdolliseen lisääntyvään tarpeeseen vastataan omaa toimintaa lisäämällä.	■
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasapainottaminen	Käyttötalouden tasapainottaminen vuoden 2019 aikana.	Eläköityvien opettajien virkojen täyttämisen suhteen erityistä tarkkuutta. Kouluissa, joissa oppilasmäärä	Kuukausiraportit ja osavuosikatsaukset	Koulujen tuntikehyksessä otettu huomioon aleneva oppilasmäärä. Kehyksen tuntimäärän aleneminen	□

			laskee, vaikuttaa se perusopetus ryhmien määriin. Talouden seuranta ja säännöllinen raportointi. Tuntikehyksen tehokas käyttö.		niillä kouluilla, joissa oppilasmäärä oleellisesti pienenee. Alakoulujen osalta erityisesti luokanopettajien virkojen vakinaistamisessa varovaisia. Palkkamenoissa ylitystä jota kehysleikkaus jonkin verran alentaa. Määräaikaisten palkkamenoissa ylitystä. Taustalla henkilökohtaisen avun lisääntyvä tarve. Myös perhevapaasijaisten palkoissa ylitystä samoin sairauslomasijaisten palkoissa. Tarkemmat tiedot kts. käyttötalouden toteumaraportti	
	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	Johtajuudessa korostetaan avoimuutta, kannustavuutta ja erityinen huomio kiinnitetään riittävään ja nopeaan tiedottamiseen. Lisäksi esimiehille korostetaan talouden seurannan tärkeyttä ja sen seurantaa.	Työhyvinvointikeskustelut, johtoryhmät ja tehtyjen linjausten tiedottaminen ja niiden toteuttaminen.	Työhyvinvointikeskustelut käyty kaikkien työntekijöiden kanssa. työtyytyväisyyskyselyt ja työsuojelun kanssa tehtävä yhteistyö ja tuloksista raportointi.	Toteutunut suunnitellusti.	
	22. Johtamisjärjestelmän kehittäminen	Varhaiskasvatuksessa aluejohtajamallin selvittäminen.	Nykyisen aluejohtajamallin etujen ja ongelmakohtien kartoittaminen. Mahdollisen uuden varhaiskasvatuksen johtamismallin esittäminen.	Vastuiden jakaminen tasaisesti ja vastuuhenkilöiden saaminen joka yksikköön.	Vastuuhenkilöt nimetty pienempiin yksiköihin. Vastuujaon suunnittelu jatkuu.	

SIVISTYSLAUTAKUNTA 1 ULKOINEN LASKENTA	ALKUPERÄINEN TA	TA MUUTOKSET	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOTEUMA%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	487 300,00	65 000,00	552 300,00	586 950,80	-34 650,80	106,27%
MAKSUTUOTOT	1 191 670,00	85 000,00	1 276 670,00	1 105 436,41	171 233,59	86,59%
TUET JA AVUSTUKSET	103 040,00	0,00	103 040,00	397 535,30	-294 495,30	385,81%
MUUT TOIMINTATUOTOT	10 380,00	0,00	10 380,00	7 200,08	3 179,92	69,36%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**1 792 390,00**	**150 000,00**	**1 942 390,00**	**2 097 122,59**	**-154 732,59**	**107,97%**
TOIMINTAKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT	-17 678 720,00	0,00	-17 678 720,00	-17 858 911,59	180 191,59	101,02%
HENKILÖSIVUKULUT	-4 233 450,00	0,00	-4 233 450,00	-4 312 203,28	78 753,28	101,86%
PALVELUJEN OSTOT	-3 618 641,00	-300 000,00	-3 918 641,00	-4 007 739,66	89 098,66	102,27%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	-803 980,00	0,00	-803 980,00	-639 163,62	-164 816,38	79,5%
AVUSTUKSET	-2 155 750,00	-200 000,00	-2 355 750,00	-2 282 522,75	-73 227,25	96,89%
MUUT TOIMINTAKULUT	-59 490,00	0,00	-59 490,00	-104 731,44	45 241,44	176,05%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-28 550 031,00**	**-500 000,00**	**-29 050 031,00**	**-29 205 272,34**	**155 241,34**	**100,53%**
TOIMINTAKATE	**-26 757 641,00**	**-350 000,00**	**-27 107 641,00**	**-27 108 149,75**	**508,75**	**100,0%**
SIVISTYSLAUTAKUNTA **2 SISÄINEN LASKENTA**						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	70 000,00	0,00	70 000,00	104 274,86	-34 274,86	148,96%
MAKSUTUOTOT	0,00	0,00	0,00	-492,80	492,80	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**70 000,00**	0,00	**70 000,00**	**103 782,06**	**-33 782,06**	**148,26%**
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-3 649 580,00	0,00	-3 649 580,00	-3 676 241,38	26 661,38	100,73%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	0,00	0,00	0,00	-39 616,64	39 616,64	
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 980 440,00	0,00	-3 980 440,00	-3 988 593,94	8 153,94	100,2%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-7 630 020,00**	0,00	**-7 630 020,00**	**-7 704 451,96**	**74 431,96**	**100,98%**
TOIMINTAKATE	**-7 560 020,00**	0,00	**-7 560 020,00**	**-7 600 669,90**	**40 649,90**	**100,54%**
SIVISTYSLAUTAKUNTA **YHTEENSÄ**						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**1 862 390,00**	**150 000,00**	**2 012 390,00**	**2 200 904,65**	**-188 514,65**	**109,37%**
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-36 180 051,00**	**-500 000,00**	**-36 680 051,00**	**-36 909 724,30**	**229 673,30**	**100,63%**
TOIMINTAKATE	**-34 317 661,00**	**-350 000,00**	**-34 667 661,00**	**-34 708 819,65**	**41 158,65**	**100,12%**

Työllisyyskustannukset eivät sisälly lukuihin. Työllisyyskustannusten jako esitelty liitetiedoissa kohdassa 43.

Lautakunnan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä investointien toteutumisesta vuonna 2019:

LAUTAKUNTA:	**Elämänlaatulautakunta**
Toimiala	Sivistys
Lautakunnan palvelualueet	Kirjasto, kulttuuritoimi, maakuntamuseo, liikuntatoimi, nuoriso-toimi ja vapaa sivistystyö.
TOIMINNALLISET TAVOITTEET: Tarjota ja kehittää kulttuuri – nuoriso-vapaan sivistystyön ja liikuntapalve-luja ottaen huomioon kuntalaisten tarpeet ja toiveet.	
Vetovoimainen rajakaupunki	Rajayhteistyö jatkui perinteisin menoin. Uutena suuntana voidaan mainita kulttuuritoimien tiivistynyt yhteistyö, joka näkyi yhteisinä tilaisuuksina mm. talvirieha.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Elämänlaatulautakunnan alainen toiminta toteutui suunnitellusti vuonna 2019. Vuotta 2019 voidaan pitää toiminnan vakiinnuttami-sen vuotena. Edellisenä vuonna avattu uimahalli tuli kaupunkilai-sille tutuksi, Tornio – viikko jatkui uudistettuna ja uusia tapahtu-miakin kehitettiin. Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa jatkettiin ja edelleen syvennet-tiin. Tapahtumia järjestettiin yhteistyössä erityisesti ns. kulttuuri-kartanon alueella. Mukana olivat museot, nuorisotoimi, kirjasto sekä koulut. Nuorisotoimi tekee edelleen vahvasti kouluyhteistyötä kaupungin yläkoulujen kanssa. Kaiku-kortti otettiin kaupungissa käyttöön ja kokemus oli niin myönteinen. että käytäntöä päätettiin jatkaa myös vuonna 2020.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	Torniolaiset osallistuivat elämänlaatulautakunnan alaiseen toimin-taan seuraavasti: Kirjasto lainauksia: 203 979 Nuorisotoimi käyntejä: 40 223 Kulttuuritoimi käyntejä: 15 256 Maakuntamuseo: 6 275 kävijää Uimahalli: 79 776 käyntiä Kansalaisopisto opiskelijoita: 4 600 Luvuista voidaan päätellä usean torniolaisen osallistuneen elämän-laatulautakunnan alaiseen toimintaan. Omalta osaltaan tämä toi-minta on lisännyt yksilöiden onnellisuutta.
Toimiva kaupunkikonserni	
TALOUDELLISET TAVOITTEET:	Käyttötalouden saattaminen tasapainoon
Toimiva kaupunkikonserni / talous	Talousarvio ylitettiin n. 150 000 eurolla. Pääosin ylitys johtui henki-löstömenoista nuorisotoimen ja kansalaisopiston osalta.
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	Investointiohjelma toteutui suunnitellusti

☐ Ei toteudu ◧ Toteutuu osittain ■ Toteutuu

Elämänlaatulautakunta
Toiminnalliset tavoitteet

Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit	Toteuma	Tila
Vetovoimainen rajakaupunki	5. Myönteinen Torniokuva vahvistuu (brändi)	Maakuntamuseon statuksen säilyttäminen ja muuttuminen ns. vastuumuseoksi. Valtionosuuksien säilyminen nykytasolla.	Yhteydet päättäviin tahoihin (ministeriö, museovirasto) ja museon ainutlaatuisuuden korostaminen. (Haaparanta yhteistyö). Henkilökunnan määrästä kiinni pitäminen ja viranomaistehtävien esiin nostaminen.	Päätös ns. vastuumuseoiden määrästä ja sijainnista.	Toimittu suunnitelman mukaan. Päätös vastuumuseoista saadaan syksyyn mennessä. Vastuumuseostatus myönnettiin Tornionlaakson museolle.	■
Toimivat ja uudistuvat palvelut	12. Vaihtoehtoiset palveluiden tuottamistavat yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa	Kaupungin tapahtumissa yrittäjien ja kolmannen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön lisääminen.	Kaupungin eri tapahtumissa kolmannen sektorin toimijoille enemmän roolia. Tornio- viikon järjestelyissä ja ohjelmassa näiden toimijoiden määrä lisääntyy samoin muissa tapahtumissa.	Yrittäjien ja kolmannen sektorin toimijoiden määrä.	Toteutunut suunnitellusti.	■
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Seutuopistoneuvottelujen jatkaminen ja loppuun saattaminen. Tornio- Haaparanta uimahalliyhteistyön kehittäminen.	Sopimusluonnoksen laadinta ja esittely poliittisille päättäjille. Tornion uimahallin mahdollisen yhteiskäytön suunnittelu	Päätös seutuopistosta. Yhteiskäyttöä koskevat päätökset.	Neuvottelut jatkuvat alueen kuntien kesken koskien laajemmin kulttuuri- liikunta - nuorisotoimen ja kansalaisopistojen välistä yhteistyötä.	◧
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - **Koko väestö / työikäiset**	Kuntalaisten aktivoiminen ohjatun liikuntatoimen avulla. Uimahallin käyttäjämäärän kasvattaminen. Kansalaisopiston kurssilaisten kasvattaminen erityisesti uusilla osallistujilla.	Satsaa itseesi liikuntaryhmät, soveltavan liikunnan ryhmät, uimahallin teemapäivät eri käyttäjäryhmille. Kurssitoiminnan jalkauttaminen, kurssitarjonnan laajentaminen, markkinoinnin tehostaminen ja yhteistyön tiivistäminen mm. yhdistysten kanssa.	Ryhmien määrä ja osallistujien lukumäärä. Uusien kurssilaisten/osallistujien lukumäärä	Toteutunut suunnitellusti.	■
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -**Lapset ja lapsiperheet**	Lasten liikkumisen aktivointi. Erityisesti urheiluseuroihin kuulumattomat lapset.	Lasten liikuntakerhot ja koulujen yhteydessä liikuntamaa aktiviteetit.	Kerhojen ja kävijöiden lukumäärä.	Toteutunut suunnitellusti.	■

	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -**Nuoret**	Ohjaamo hankkeen niin toiminnallinen kuin taloudellinen kartoittaminen. Ennaltaehkäisevän nuorisotyön vahvistaminen. Lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien toimenpiteiden ja menetelmien kehittäminen. Yhteistyö koulun kanssa ns Tornion mallin kehittämiseksi. Tavoitteena varhainen puuttuminen.	Selvitys hankkeesta ja sen vaatimista tiloista. Valtionosuuksien hakeminen. Yläkouluissa etsivä nuorisotyö osana koulun toimintaa. Otetaan käyttöön koulujen tueksi kiusaamista ehkäiseviä ja tunnetaitoja vahvistavia toimintamalleja. Päihdetyössä nuuskan käytön tuomat ongelmat keskiöön.	Päätös hankkeeseen osallistumisesta. Ennakoivien toimenpiteiden ja menetelmien toteuttaminen. Nuuskaa vastustavan hankkeen organisointi.	Asiaa selvitetään. Tornioon luotu jo aiemmin malli, joka kattaa ns. ohjaamomallin tarjoamat palvelut. Koulun ja nuorisotyön yhteistyöllä puututtu sekä kiusaamisen että nuuskaongelmaan. Työmaata vielä riittää. Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan kiusaaminen selkeästi vähentynyt, mutta poikien nuuskan käyttö korkealla tasolla.	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -**Ikäihmiset**	Ikäihmisten huomioiminen niin kansalaisopiston kuin liikuntapuolen kurssitarjonnassa.	Toiveiden kartoitus ja niiden toteuttaminen.	Kurssien ja aktiviteettien määrä ja osallistujien lukumäärä.	Toteutunut suunnitellusti erityisesti liikuntaryhmien osalta.	
	18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat	Ajankohtaisten yleisö- ja keskustelutilaisuuksien järjestäminen. Museot ja kansalaisopisto.	Tilaisuuksien lisääminen ja ajankohtaisten tapahtumien esim. eduskuntavaalit huomioiminen. Tiedottamisen tehostaminen.	Tilaisuuksien lukumäärä ja kävijämäärä.		
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasapainottaminen	Palvelujen tuottaminen talouden kanssa tasapainossa. Käyttötalouden asettaminen talousarvion vaatimaan raamiin. Hallintosäännön mukaisen uuden organisaation toiminta ja talousarvio ovat tasapainossa.	Talousarvion asettamien taloudellisten raamien mukainen toiminta.	Käyttösuunnitelma, kuukausiraportit ja osavuosikatsaukset.	Tilapäisten palkoissa ylitystä samoin tuntipalkoissa. Syynä uimahallin henkilökunnan osittainen vaje. Palkkaylitysten suhteen tilanne tasoittuu vuoden loppuun mennessä, kun hankkeiden kautta palkatut siirtyvät oikeille kustannuspaikoille erityisesti kansalaisopiston ja nuorisotoimen alueella. Tarkemmat tiedot kts. käyttötalouden toteumaraportti	

	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	Johtajuudessa korostetaan avoimuutta, kannustavuutta ja erityisesti kiinnitetään huomiota riittävään ja nopeaan tiedottamiseen. Myös johtajan roolia talousasioista vastaavana korostetaan.	Työhyvinvointikeskustelut. Johtoryhmien säännölliset kokoontumiset ja linjauksista tiedottaminen.	Työhyvinvointikeskustelut ja työtyytyväisyyskyselyt. Työsuojelun kanssa tehtävä yhteistyö ja tuloksista raportointi.	Toteutunut suunnitellusti.	

ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA 1 ULKOINEN LASKENTA	ALKUPERÄINEN TA	TA MUUTOKSET	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOTEUMA%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	432 116,00	0,00	432 116,00	372 960,08	59 155,92	86,31%
MAKSUTUOTOT	233 839,00	0,00	233 839,00	280 219,47	-46 380,47	119,83%
TUET JA AVUSTUKSET	222 823,00	0,00	222 823,00	599 950,84	-377 127,84	269,25%
MUUT TOIMINTATUOTOT	18 570,00	0,00	18 570,00	48 971,65	-30 401,65	263,71%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**907 348,00**	0,00	**907 348,00**	**1 302 102,04**	**-394 754,04**	**143,51%**
TOIMINTAKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT	-1 866 930,00	0,00	-1 866 930,00	-2 120 989,21	254 059,21	113,61%
HENKILÖSIVUKULUT	-590 475,00	0,00	-590 475,00	-648 697,09	58 222,09	109,86%
PALVELUJEN OSTOT	-620 185,00	0,00	-620 185,00	-638 890,52	18 705,52	103,02%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	-226 151,00	0,00	-226 151,00	-232 081,34	5 930,34	102,62%
AVUSTUKSET	-129 340,00	0,00	-129 340,00	-126 730,00	-2 610,00	97,98%
MUUT TOIMINTAKULUT	-61 686,00	0,00	-61 686,00	-268 832,18	207 146,18	435,81%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-3 494 767,00**	**0,00**	**-3 494 767,00**	**-4 036 220,34**	**541 453,34**	**115,49%**
TOIMINTAKATE	**-2 587 419,00**	**0,00**	**-2 587 419,00**	**-2 734 118,30**	**146 699,30**	**105,67%**
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA 2 SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	0,00	0,00	0,00	38 433,18	-38 433,18	
MAKSUTUOTOT	125 480,00	0,00	125 480,00	136 065,15	-10 585,15	108,44%
MUUT TOIMINTATUOTOT	0,00	0,00	0,00	530,00	-530,00	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	125 480,00	0,00	**125 480,00**	**175 028,33**	**-49 548,33**	**139,49%**
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-384 440,00	0,00	-384 440,00	-388 751,07	4 311,07	101,12%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	0,00	0,00	0,00	-15 395,19	15 395,19	
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 685 230,00	0,00	-1 685 230,00	-1 692 850,06	7 620,06	100,45%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-2 069 670,00**	**0,00**	**-2 069 670,00**	**-2 096 996,32**	**27 326,32**	**101,32%**
TOIMINTAKATE	**-1 944 190,00**	**0,00**	**-1 944 190,00**	**-1 921 967,99**	**-22 222,01**	**98,86%**
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**1 032 828,00**	**0,00**	**1 032 828,00**	**1 477 130,37**	**-444 302,37**	**143,02%**
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-5 564 437,00**	**0,00**	**-5 564 437,00**	**-6 133 216,66**	**568 779,66**	**110,22%**
TOIMINTAKATE	**-4 531 609,00**	**0,00**	**-4 531 609,00**	**-4 656 086,29**	**124 477,29**	**102,75%**

Työllisyyskustannukset eivät sisälly lukuihin. Työllisyyskustannusten jako esitelty liitetiedoissa kohdassa 43.

Lautakunnan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä investointien toteutumisesta vuonna 2019:

LAUTAKUNTA:	**Aineen taidemuseon johtokunta**
Toimiala	**Sivistys**
Lautakunnan palvelualueet	**Aineen taidemuseo**
TOIMINNALLISET TAVOITTEET:	
Vetovoimainen rajakaupunki	Kävijämäärä 20 969, kasvua edellisvuodesta 4 159 kävijää. Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet erittäin hyvin: toimintaa oli laajasti kulttuurin eri osa-alueilla, josta tunnustuksena oli valinta Vuoden Nordistiksi pohjoismaisen yhteistyön hyväksi tehdystä työstä. Monipuolinen näyttely- taidekasvatus- ja tapahtumatarjonta rajan asukkaille ja turisteille. Paljon positiivista näkyvyyttä mediassa.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Toteutuneet suunnitellusti. Tarkempi selvitys toteutuneista toiminnoista on tuloskortit osiossa.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	Toteutuneet suunnitellusti. Tuotu museopalveluja kaikkien kuntalaisten ulottuville.
Toimiva kaupunkikonserni	Ei asetettuja tavoitteita.
TALOUDELLISET TAVOITTEET:	
Toimiva kaupunkikonserni / talous	Talouden osalta raportointi ja seuranta hoidettiin asianmukaisesti. Ulkoiset käyttötaloustulot olivat 85 404 € (118%) ja ulkoiset käyttötalousmenot -303 939 € (112%). Näin ollen toimielimen ulkoinen nettototeuma oli -218 535 € (110%). Talous pysyi hyvin suunnitelluissa raameissa, lukuun ottamatta ylityksiä tilapäisten kuukausipalkoissa sekä muissa palkkiossa (16 tEur). Toimintatuotoissa hankerahoitusta on siirretty vuodelle 2020 yhteensä 11.700 eur.
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	Investointimenot olivat toimielimellä 30 000 €, näillä hankittiin taidetta Aineen taidemuseon kokoelmaan yhteensä 30 116 eurolla.

☐ Ei toteudu ◧ Toteutuu osittain ■ Toteutuu

Aineen taidemuseon johtokunta
Toiminnalliset tavoitteet

Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**	**Mittarit**	**Toteuma**	**Tila**
Vetovoimainen rajakaupunki	3. Matkailuvetovoiman vahvistaminen	Taidemuseo kaupunkilaisten kohtaamispaikka ja matkailun vetonaula.	Laadukas näyttelyohjelma, aktiivinen toiminta. Kaupunki ottaa taidemuseon tilat ja toiminnot omakseen; kaupungin vieraat ja tärkeät tilaisuudet museoon. Aktiivinen markkinointi, jossa myös kaupunki mukana.	Kokonaiskävijämäärä. Tapahtumien ja tilaisuuksien lukumäärä. Ulkomaalaisten kävijöiden lukumäärä. Ryhmien määrä ja osallistujien lukumäärä.	Kävijämäärä 4 236, 75 tapahtumaa ja tilaisuutta, 108 ulkomaalaista, 63 ryhmää, 1 143 osallistujaa. Kävijä- ja tapahtumamäärät nousussa. 30.6.2019 Kävijämäärä 9 157, 134 tapahtumaa ja tilaisuutta,	■

			Kielitaitoinen ja asiakaspalveluhenkinen henkilökunta.		289 ulkomaalaista, 187 ryhmää, 5 812 osallistujaa. Kävijämäärät sekä kansainväliset kävijät ja tapahtumamäärät nousussa. Kokonaispalveluiden (tilat, sisältö, oheispalvelut) lisääntyminen. Kahvilan käyttöaste noussut merkittävästi. Vieraita mm. Sveitsistä, Unkarista, Ruotsista, Norjasta. Rekrytoinnissa painotettu kielitaitoa muun ohessa. Uudenlaisia tapoja hyödyntää Aineen taidemuseon palveluita, esim. polttarit. Mukana kaupungin Matkailun Master Plan- ja brändityöryhmässä. 30.9.2019: Kokonaiskävijämäärä 13 820, 178 tapahtumaa ja tilaisuutta, 489 ulkomaalaista, 291 ryhmää, joissa 6949 osallistujaa. Kävijämäärät ja tapahtumamäärät nousussa.	
	4. TornioHaparandan yhteinen ydinkeskusta kasvaa ja kehittyy myönteisesti	Aineen taidemuseon julkisivu ja ympäristö keskeinen ja näkyvä osa kaupunkikeskustaa.	Elvytetään pihapiiriä, siistitään veistokset ja tarkistetaan kasvillisuus.	Ilkivallan vähene-minen. Käyttöasteen nouseminen.	Kokoelmateokset pihapiirissä tukevat Rajakartanon identiteettiä ja TornioHaparandan yhteisen ydinkeskustan tunnettuutta. Piha ja lähialueiden taideteoksia tehdään tunnetuksi veistosreittiopastuksilla. Kun taide tehdään osaksi ihmisten arkea, jolloin ilkivalta vähenee ja käyttöaste nousee. Osa veistoksista pidetty lumettomana talven aikana ja osasta tehty kunnostussuunnitelma. 30.6.2019 Laattapihaa käytetty mm. lumenveistotapahtuma, Kalottijazz & Blues. Tornioviikolla Aineen taidemuseo taidekävelykohteena. Alustavia suunnitelmia julkisivun mediakäytöstä ja pihaalueen valaisusta. Amanuenssi mukana Lapin AMK:n Katutaide-tapahtumassa. Lappian turvallisuusalan opiskelijan Turvallisuussuunnitelma-kartoitus.	

					30.9.2019 Rajakartano-rakennuksessa kattoremontti jonka vuoksi kesällä taidemuseo jouduttiin sulkemaan noin viikoksi ja osa saleista oli vuorotellen kiinni, Aineen sali n. 2 kk. Veistosreitti-opastuksia 3 kpl, 68 osallistujaa	
	5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)	Museolla vahva ja kehittyvä brändi, joka tukee Tornio-kuvaa.	Jatketaan museoalaa uudistavaa toimintaa laadulla, ajan hermolla ja asiakaskeskeisesti. Tuodaan myönteistä brändiä esille aktiivisesti niin toiminnan kuin eri some-kanavien kautta.	Mediajulkisuus. Kävijämäärän nouseminen. Tilaisuuksien ja tapahtumien lukumäärän kasvu.	Tilojen ja palveluiden käyttöaste noussut, esim. Vuonna 2018 oli 2 966 kävijää, nyt 4 236 kävijää. Aktiivisuutta eri medioissa. Myönteistä mediajulkisuutta Jaettu ilo-kokoelmanäyttelystä, Veli Aineen tarinasta sekä kokoelmateoksista, joita teoslainoina esillä eri puolilla maata merkittävissä näyttelyissä. 30.6.2019 Tilojen ja palveluiden käyttöaste noussut, esim. Vuonna 2018 oli 6 848 kävijää, nyt 9 157 kävijää. Aktiivisuutta eri medioissa. Myönteistä mediajulkisuutta Jaettu ilo-kokoelmanäyttelystä, Veli Aineen tarinasta sekä kokoelmateoksista, joita teoslainoina esillä eri puolilla maata merkittävissä näyttelyissä. Joel Karppasen taiteilijatapaaminen. Kuvataidestipendi, Viggo Wallensköld ja KalottJazz & Blues-lehdistötilaisuudet. 30.9.2019 Tilojen ja palveluiden käyttöaste nousussa, vuonna 2018 kävijämäärä 10 644, nyt 13 820. BorderPride-viikosta mediajulkisuutta, elokuvanäytös ja ohjaajatapaaminen	
	6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut	”Museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään...” museolaki (11.11.2005/877)	Toimitaan sosiaalisesti aktiivisesti tuomalla esiin ajankohtaisia asioita mm. näyttelyiden sekä niiden oheistoimintana seminaarien, koulutusten ja puheenvuorojen muodossa.		Toimintaa laajasti kulttuurin eri osa-alueilla, josta tunnustuksena mm. valinta Vuoden Nordistiksi pohjoismaisen yhteistyön hyväksi tehdystä työstä. Aineen taidemuseo Rasisminvastaisen viikon pääjuhlapaikka.	

					Eettisyys ja vastuullisuus korostuu toiminnassa, mm. Café Aineen lounastorstai, jossa valitaan raaka-aineita, joita tuotettaessa luontoa ja ympäristöä vahingoitetaan mahdollisimman vähän. 30.6.2019 Mukana kansallisessa Sateenkaarihistoriakuukaudessa Tornionlaakson sateenkaarihistorian keruun kautta. Henkilökunnalle puheenvuoropyyntöjä. Museonjohtaja osallistunut mm. Lahti Design-viikon ja Maakunnallisen järjestöfoorumin puhujaksi. Amanuenssi paneelikeskustelijana #Stophatred-tapahtumassa Kaapelitehtaalla. Kokoelmanäyttelyn taiteilijoiden esilletuonti mm. luennon muodossa. 30.9.2019 BorderPride-viikon järjestäminen: luentoja, koulutuksia, työpajoja, elokuvanäytöksiä, sateenkaarihistorian keruuta, mukana paraatin ja pääjuhlan järjestämisessä. Borderpride-viikolla 481 osallistujaa. Museoviraston pääjohtajan Juhani Kostetin juhlaseminaari.	
	7. Saavutettavuuden parantaminen	Saavutettavassa museossa näyttelyt ja oheispalvelut ovat fyysisesti, henkisesti ja tiedollisesti kaikkien ulottuvilla.	Seurataan esteettömyyden muistilistan toteutumista ja kirjataan muutostarpeet. Kehitetään museopalveluja moninaiset asiakkaat huomioivaan suuntaan. Tehdään yhteistyötä esim. vammaispalveluiden kanssa.	Kävijämäärä. Uudet yhteistyökumppanit 3. sektorilta.	Tilojen käyttöaste nousussa, tilat ja palvelut saavuttavat uusia käyttäjiä. Yhdenvertaisuussuunnitelmaa varten tehty esiselvitys. Induktiosilmukka asennettu kahvilatilaan. Taikusydän-yhteistyöverkostoon sekä Kaikukorttipalveluun liittyminen. Matkailumarkkinointiyhteistyö Visit-Merilapin kanssa. Esitysoikeus AV-arkin ja Seta ry:n tuottamaan Queer Bodies-näytökseen. 30.6.2019 Mukana sisäministeriön ja kansalaisjärjestöjen yhteisessä Syrjinnästä vapaa	

					alue-kampanjassa. Mukana BorderPride-työryhmässä. Yhteistyö valmennustalo Spring House Oy kanssa tarjoamalla työharjoittelupaikkaa maahanmuuttajalle. Käytetty varoja kuljetusten järjestämiseen museoon mm. kouluille. 30.9.2019 Amanuenssi valittu Normikriittinen johtajuus-verkostoon taidemuseon edustajana. Taidemuseo pyydetty mukaan kansallisen vammaispäivän suunnitteluun ja järjestämiseen Kaksi maahanmuuttajaryhmää ottanut osaa taidemuseon taidekasvatusohjelmaan.	
Toimivat ja uudistuvat palvelut	10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu	Museopalvelut laajentuvat kokonaisvaltaiseen suuntaan vastaten asiakkaan tarpeisiin entistä kattavammin. Asiakkaan arvostaminen ja asiakaslähtöisyys on henkilöstön yhteinen tavoite ja päämäärä.	Huolehditaan palveluiden ja tuotteiden sisällöistä ja laadusta sekä niitä kehittäen ja asiakasnäkökulman huomioiden. Tuotekorttien tarkistaminen ja palveluiden uudelleenmuotoilu.	Uudet palvelut tuovat uusia museopalveluiden käyttäjiä. Asiakassuhteiden syventäminen, ts. tyytyväiset vanhat asiakkaat.	Laajoille palvelukokonaisuuksille (tilat, palvelut (ruokailu, kahvitus), sisältö (opastukset, työpajat)) vakiintuneita asiakkuuksia 3. sektorilta, kuten LPKS, Attendo, ProAgria. 30.6.2019 Laajoille palvelukokonaisuuksille (tilat, palvelut (ruokailu, kahvitus), sisältö (opastukset, työpajat)) vakiintuneita asiakkuuksia 3. sektorilta, kuten LPSHP, Attendo, ProAgria, MTK, alueen sote-toimijat ja -järjestöt, Pohjola Norden, alueen kulttuurijärjestöt, Tornion Naisliitto, eläkeläisjärjestöt, aluekehitystoimijat. Laajentunut asiakkuusverkosto koko Pohjois-Suomen alueelta. Tilojen käyttö mm. liitto, -yhteis-, ja valtuustokokouksiin. 30.9.2019 Palveluiden tarjoaminen loma-aikoina: kesällä avoimet grafiikanpajat, työpajoja varhaiskasvatukselle. Vakiintuneita asiakkuuksia laajoille palvelukokonaisuuksille (tilat, palvelut (ruokailu, kahvitus), sisältö (opastukset, työpajat): LPSHP, eläkeläisryhmät,	

					Meri-Lapin Seta, Svefi, Lapin AMK, Pohjola-Norden, Tornion Osuuspankki, Lappia, Oulun yliopisto, Museovirasto, Perheiden talo, Suomen elokuvasäätiö, Cecoforma.	
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Museo toimii aktiivisesti erilaisissa rajat ylittävissä yhteistyöverkostoissa. Alueella moninainen kuntarajat ylittävä tapahtumakulttuuri.	Yhteistyön rakentaminen ja verkostojen laajentaminen myös museoalan ulkopuolelle Tuotetaan itse ja osallistutaan kansallisiin ja kansainvälisiin hankkeisiin ja projekteihin. Jatketaan yhteistyötä Haaparannan kunnan sekä alueella toimivan 3. sektorin kanssa.	Tapahtumien määrä Uudet kumppanuudet ja verkostot.	Omia tapahtumia 16 kpl, 665 osallistujaa. Tilaustapahtumia 22. Koululaisvierailuja Haaparannalta mm. Montessori-Droppen. Mukana olo Norrbottenin Resurcentrum för konst - yhteistyörenkaassa. 30.6.2019 Omia tapahtumia 38 kpl, 1 139 osallistujaa. Tilaustapahtumia 47. Koululaisvierailuja Haaparannalta mm. Montessori-Droppen, Tornedalsskolan, Svefi. Mukana olo Norrbottenin Resurcentrum för konst – ja Swedish Lapland AiR-yhteistyörenkaassa. Mukana Heritage films screening events in European cities – elokuvatapahtumassa. 30.9.2019 Omia tapahtumia 65, 1970 osallistujaa. Tilaustapahtumia 59. Elokuvanäytös ohjaajavierailuineen osana Creative Europe-projektia. Yhteistyössä Tornion Osuuspankin kanssa taideteoshuutokaupan toteuttamisessa.	
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - **Koko väestö / työikäiset**	Tavoitteena on tuoda museopalvelut kaikkien kuntalaisten ulottuville huomioiden erilaiset kohderyhmät ja heidän tarpeensa.	Tuotetaan ajatuksia herättävä näyttely-ohjelma oheisohjelmineen	Osallistujamäärä. Mahdolliset palautteet.	Jaettu ilo-avajaiset, 304 osallistujaa. Joel Karppasen avajaiset. Tarjotaan osallistavaa ja keskustelua herättävää toimintaa, kuten Tapaa taiteilija-tapahtuma ja Queer Bodies-näytökset. Taikusydän-alueverkoston kautta uusia yhteistyökumppaneita, mm. sotetoimijoista. 30.6.2019 Kokoelmanäyttelyyn liittyen Ellen Thesleff-luento. KalottJazz & Blues-tapahtu-	

					majärjestäjänä. Torniovii-kolla teatteriesitys ja yleisöopastus. Tilojen tarjoaminen kaikille avoimille kulttuuritapahtumille. 30.9.2019 Opastuksia eri ikäryhmille: luokkakokous, miesten klubi, matkailuyhdistys, sukukokous Konsertteja 3kpl, elokuvanäytöksiä 3 kpl.	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -**Lapset ja lapsiperheet**	Tavoitteena tuottaa palveluja, joilla kasvatetaan tulevaisuuden museokävijöitä ja korostetaan taidemuseon roolia erilaisten perheiden yhdessäolopaikkana.	Järjestetään perheelle suunnattuja tapahtumia, kuten esim. Kauhukartano ja Joulupolku.	Osallistujamäärä. Mahdolliset palautteet	Lumenveistotapahtuma. Taidemuseon toiminnan esittely Kirjasto kaikille-hankkeessa. 30.6.2019 Taidekasvatusohjelmaan osallistunut 1 045 lasta ja nuorta. Opastuksia 120. Työpajoja 56. Koululaisia opastuksissa 984, työpajoissa 926. Työpajat Jaettu ilo 25 ryhmää, 425 osallistujaa, Postikortteja unohtuneesta kaupungista 27 työpajaa, 443 osallistujaa. Yhteensä tapahtumia 70 kpl. 30.9.2019 Taidekasvatusohjelmaan osallistunut 1891 lasta ja nuorta. Opastuksia 190, työpajoja 112. Koululaisia opastuksissa 1835, työpajoissa 1809. Työpajat Jaettu ilo, 27 ryhmää, 446 osallistujaa. Fantasiamuotokuvatyöpaja 43 työpajaa, 727 osallistujaa, avoin grafiikanpaja kesäperjantaisin 7 kpl /39 osallistujaa. Yhteensä tapahtumia 123. BorderPridessa perhejuhla, 100 osallistujaa.	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -**Nuoret**	Yhteistyö koulujen kanssa hyödyntäen perusopetuksen uutta opetussuunnitelmaa, joka tukee koulujen moniaineista opetusta ja korostaa oppilaiden omatoimisuutta, vuorovaikutustaitojen merkitystä sekä rohkaisee	Tiiviimpi yhteistyö koulujen kanssa. Museon näytteilyitä ja kokoelmia on helppo liittää eri oppiaineisiin: kuvataide, historia, suomen kieli ja kirjallisuus, yhteis-	Osallistujamäärä. Mahdolliset palautteet	Lappialle 9 opastusta ja työpajaa, Postikortteja unohtuneesta kaupungista –työpajajakso 27 työpajaa, 443 osallistujaa. 30.6.2019 Lapin AMK mukana Joel Karppasen taiteilijatapaamisessa 50 osallistujaa,	

		opettajia koulun ulkopuolisten oppimisympäristöjen käyttöön.	kuntaoppi, uskonto, elämänkatsomustaito, psykologia, biologia ja maantieto linkittyvät helposti museon näyttelyihin.		opastuksia ja työpajoja mm. TYL, Pudas ya. ja Tornedalsskolan. Avoimia grafiikanpajoja 2 kpl, jotka jatkuvat heinäkuun loppuun saakka. Taidekasvatustilojen tarjoaminen ulkopuolisten toimijoiden käyttöön, mm. mangakurssi. Queer Bodies 40 osallistujaa, Rasisminvastaisen viikon pääjuhlassa 100 osallistujaa, runsaasti nuoria näytteilleasettajia ja osallistujia. Kuvataidestipendin jako ylioppilaalle. 30.9.2019 Illanvieton järjestäminen Lapin AMK:n kansainvälisille opiskelijoille. Fantasiamutokuva-työpajaan osallistunut useita ryhmiä Lappialta, lukiosta ja Tornion yläkouluista. Opastuksia Keminmaan lukiolle ja Lapin Amk:lle. BorderPride-viikolla yhteistyötä Meri-Lapin Setan nuoriso-osaston kanssa.	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -**Ikäihmiset**	Tarjotaan virikkeellistä ja ajatuksia herättäviä helposti saavutettavia palveluita.	Erityisopastukset ja keskustelun mahdollistaminen museokäyntien yhteydessä. Jo olemassa olevien palveluiden jatkaminen. (mm. Muisti-Aine).	Osallistujamäärä. Mahdolliset palautteet.	Queer Bodies 40 osallistujaa, Tapaa taiteilija 50 osallistujaa. Rasisminvastaisen viikon pääjuhlassa 100 osallistujaa. 5 tapahtumaa ikääntyneille. 30.6.2019 16 tapahtumaa ikääntyneille, 5 ulkoilmaopastusta, 96 osallistujaa Tornion vanhain- ja hoivakodeista. Palveluun sisältynyt kuljetus, opastus, kahvitus. Asiakkuuksien vahvistuminen ja asiakkaiden itsenäisen museokäytön lisääntyminen. 30.9.2019 22 tapahtumaa ikääntyneille, 6 ulkoilmaopastusta, 104 osallistujaa Tornion vanhain ja hoivakodeista, 58 eläkeläistä Luleåsta opastuksessa ja kahvituksessa.	

480 AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA	ALKUPERÄINEN TA	TA MUUTOKSET	TA MUUTOSTEN JÄLK	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOTEUMA%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	30 620,00	0,00	30 620,00	32 079,66	-1 459,66	104,77%
MAKSUTUOTOT	15 370,00	0,00	15 370,00	16 921,51	-1 551,51	110,09%
TUET JA AVUSTUKSET	25 210,00	0,00	25 210,00	34 859,16	-9 649,16	138,28%
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 000,00	0,00	1 000,00	1 544,00	-544,00	154,4%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	72 200,00	0,00	**72 200,00**	**85 404,33**	**-13 204,33**	**118,29%**
TOIMINTAKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT	-188 150,00	0,00	-188 150,00	-205 672,54	17 522,54	109,31%
HENKILÖSIVUKULUT	-38 500,00	0,00	-38 500,00	-45 747,41	7 247,41	118,82%
PALVELUJEN OSTOT	-27 250,00	0,00	-27 250,00	-24 751,38	-2 498,62	90,83%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	-15 650,00	0,00	-15 650,00	-24 579,73	8 929,73	157,06%
MUUT TOIMINTAKULUT	-690,00	0,00	-690,00	-3 188,47	2 498,47	462,1%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-270 240,00**	**0,00**	**-270 240,00**	**-303 939,53**	**33 699,53**	**112,47%**
TOIMINTAKATE	**-198 040,00**	**0,00**	**-198 040,00**	**-218 535,20**	**20 495,20**	**110,35%**
480 AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	0,00	0,00	0,00	6 061,50	-6 061,50	
MAKSUTUOTOT	0,00	0,00	0,00	3 100,00	-3 100,00	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**9 161,50**	**-9 161,50**	
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-47 410,00	0,00	-47 410,00	-46 995,01	-414,99	99,12%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	0,00	0,00	0,00	-757,27	757,27	
MUUT TOIMINTAKULUT	-239 080,00	0,00	-239 080,00	-239 480,80	400,80	100,17%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-286 490,00**	**0,00**	**-286 490,00**	**-287 233,08**	**743,08**	**100,26%**
TOIMINTAKATE	**-286 490,00**	**0,00**	**-286 490,00**	**-278 071,58**	**-8 418,42**	**97,06%**
480 AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**72 200,00**	**0,00**	**72 200,00**	**94 565,83**	**-22 365,83**	**130,98%**
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-556 730,00**	**0,00**	**-556 730,00**	**-591 172,61**	**34 442,61**	**106,19%**
TOIMINTAKATE	**-484 530,00**	**0,00**	**-484 530,00**	**-496 606,78**	**12 076,78**	**102,49%**

Työllisyyskustannukset eivät sisälly lukuihin. Työllisyyskustannusten jako esitelty liitetiedoissa kohdassa 43.

Sivistyspalvelut Riskienhallinta					
Riskityyppi	**Riski ja kuvaus**	**Riskiarvio**	**Toimenpiteet**	**Toteuma**	**Vastuuhenki-löt**
Taloudellinen riski - Ulkoinen	Yleisen taloudellisen tilanteen heikkeneminen haittaa tavoitteiden toteutumista	**Todennäköisyys: 4** **Vaikutus: 4** 16	Seuranta ja raportointi kuukausittain sivistystoimenjohtoryhmälle.	Palkkamenoissa ylitystä erityisesti määräaikaisten henkilöiden osalta. Henkilökohtaisten avustajien palkkamenoissa ylitystä, samoin perhevapaansijaisten sekä sairauslomasijaisten.	Sivistystoimenjohtaja
Toiminnallinen riski - Ulkoinen	Väestörakenteen muutokset, lasten ja nuorten osuus väestöstä vähenee	**Todennäköisyys: 3** **Vaikutus: 5** 15	Raportointi taloushallinnon ohjeistuksen mukaisesti neljännesvuosittain ja tilinpäätöksessä peruskoulutuksen johtoryhmälle sekä koulutuslautakunnalle.	Väestörakenteen muutos ja siinä erityisesti lasten- ja nuorten osuuden väheneminen väestöstä ei ole näkynyt palkkamenojen vähenemisenä. Kouluverkkorakenne, kunnan laajuus ja kaupungin palvelustrategia	Sivistystoimenjohtaja

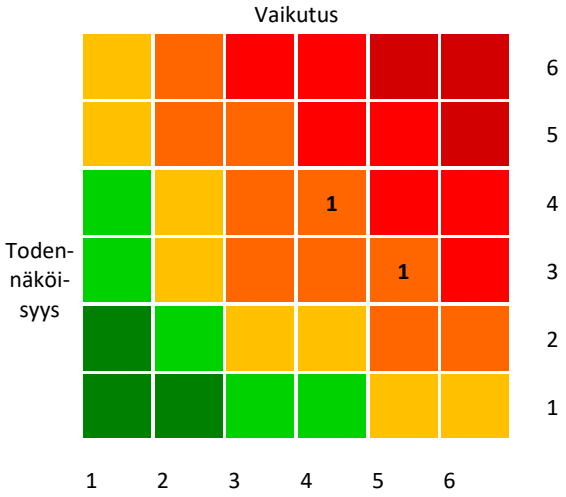

Tornion kaupunki toteuttaa riskiarvioinnissa kuntaliiton mallia, lisätietoja löydät: Kuntaliiton riskienarviointilomake

SIVISTYSPALVELUT ULKOINEN LASKENTA	ALKUPERÄINEN TA	TA MUUTOKSET	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOTEUTUMA%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	950 036,00	65 000,00	1 015 036,00	991 990,54	23 045,46	97,73%
MAKSUTUOTOT	1 440 879,00	85 000,00	1 525 879,00	1 402 577,39	123 301,61	91,92%
TUET JA AVUSTUKSET	351 073,00	0,00	351 073,00	1 032 345,30	-681 272,30	294,05%
MUUT TOIMINTATUOTOT	29 950,00	0,00	29 950,00	57 715,73	-27 765,73	192,71%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**2 771 938,00**	**150 000,00**	**2 921 938,00**	**3 484 628,96**	**-562 690,96**	**119,26%**
TOIMINTAKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT	-19 733 800,00	0,00	-19 733 800,00	-20 185 573,34	451 773,34	102,29%
HENKILÖSIVUKULUT	-4 862 425,00	0,00	-4 862 425,00	-5 006 647,78	144 222,78	102,97%
PALVELUJEN OSTOT	-4 266 076,00	**-300 000,00**	-4 566 076,00	-4 671 381,56	105 305,56	102,31%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 045 781,00	0,00	-1 045 781,00	-895 824,69	-149 956,31	85,66%
AVUSTUKSET	-2 285 090,00	**-200 000,00**	-2 485 090,00	-2 409 252,75	-75 837,25	96,95%
MUUT TOIMINTAKULUT	-121 866,00	0,00	-121 866,00	-376 752,09	254 886,09	309,15%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-32 315 038,00**	**-500 000,00**	**-32 815 038,00**	**-33 545 432,21**	**730 394,21**	**102,23%**
TOIMINTAKATE	**-29 543 100,00**	**-350 000,00**	**-29 893 100,00**	**-30 060 803,25**	**167 703,25**	**100,56%**
SIVISTYSPALVELUT **SISÄINEN LASKENTA**						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	**70 000**	0,00	70 000,00	148 769,54	-78 769,54	212,53%
MAKSUTUOTOT	**125 480**	0,00	125 480,00	138 672,35	-13 192,35	110,51%
MUUT TOIMINTATUOTOT	**0**	0,00	0,00	530,00	-530,00	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**195 480**	0,00	**195 480,00**	**287 971,89**	**-92 491,89**	**147,32%**
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	**-4 081 430**	0,00	-4 081 430,00	-4 111 987,46	30 557,46	100,75%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0,00	0,00	-55 769,10	55 769,10	
MUUT TOIMINTAKULUT	**-5 904 750**	0,00	-5 904 750,00	-5 920 924,80	16 174,80	100,27%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-9 986 180**	0,00	**-9 986 180,00**	**-10 088 681,36**	**102 501,36**	**101,03%**
TOIMINTAKATE	**-9 790 700**	0,00	**-9 790 700,00**	**-9 800 709,47**	**10 009,47**	**100,1%**
SIVISTYSPALVELUT **YHTEENSÄ**						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**2 967 418,00**	**150 000,00**	**3 117 418,00**	**3 772 600,85**	**-655 182,85**	**121,02%**
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-42 301 218,00**	**-500 000,00**	**-42 801 218,00**	**-43 634 113,57**	**832 895,57**	**101,95%**
TOIMINTAKATE	**-39 333 800,00**	**-350 000,00**	**-39 683 800,00**	**-39 861 512,72**	**177 712,72**	**100,45%**

Työllisyyskustannukset eivät sisälly lukuihin. Työllisyyskustannusten jako esitelty liitetiedoissa kohdassa 43.

8.2.5 Tekniset palvelut

Lautakunnan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä investointien toteutumisesta vuonna 2019:

LAUTAKUNTA:	**Teknisten palvelujen lautakunta**
Toimiala	**Tekniset palvelut**
Lautakunnan palvelualueet	**Kunnallistekniikka, kaavoitus ja mittaus, tilapalvelut**
TOIMINNALLISET TAVOITTEET:	
Vetovoimainen rajakaupunki	Asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet pääosin suunnitellulla tavalla. Yleiskaavan ajantasaisuuden arviointityö jatkuu vuoden 2020 puolella.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Maakuntauudistuksen peruuntumisen myötä ei sote-kiinteistöjen vuokrasopimuksia ole laadittu.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	Tavoitteet ovat toteutuneet muutoin, mutta uimahallin käyttäjäkysely on siirtynyt vuodelle 2020.
Toimiva kaupunkikonserni / henkilöstö	Ei erikseen henkilöstölle asetettuja tavoitteita.
TALOUDELLISET TAVOITTEET:	
Toimiva kaupunkikonserni / Talous	Toimintatulot ylittyivät +177 372 euroa (5,6%) lähinnä maa- ja vesivuokratuloista johtuen. Toimintamenot ylittyivät 427 968 eurolla (3,5%). Kunnallistekniikassa ulkoisia toimintakuluja nostaa varaston tarvikeostot, joita ei ole huomioitu talousarviossa. Varaston luovutukset näkyvät sisäisenä tulona. Tilapalveluissa toimintakustannukset ylittyvät pääasiassa ruokapalveluiden palkkakulujen sekä elintarvikekulujen vuoksi. Yhteispalveluissa Tornion pelastustoimen maksuosuus on ollut arvioitua suurempi. Talousarvion ylitys on käsitelty teknisten palvelujen lautakunnassa 12.2.2020 §23 ja kaupunginvaltuustossa 23.3.2020 §32.
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	Investoinnit ovat toteutuneet pääosin suunnitellulla tavalla ja toimintavuoden aikana haettujen muutosten mukaisesti. Toteutuneet investointimenot olivat 325 487 euroa alle talousarvion.

☐ Ei toteudu ◧ Toteutuu osittain ■ Toteutuu

Teknisten palvelujen lautakunta
Toiminnalliset tavoitteet

Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit	Toteuma	Tila
Vetovoimainen rajakaupunki	2. Investoinnit lisääntyvät, työpaikkamäärä kasvaa ja työttömyys vähenee	Uusien elinkeinoalueiden kehittäminen	Arction alueen osayleiskaavan laadinta	Osayleiskaava	Osayleiskaavaehdotus on ollut nähtävillä. Kaavan valmistuminen v 2020.	■
	4. TornioHaparandan yhteinen ydinkeskusta kasvaa ja kehittyy myönteisesti	E14 alueen kehittäminen	E14 alueen asemakaavan laadinta		Kaavarunkoa on valmis ja asemakaavaluonnosta laaditaan.	■
	5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)	Palveluista tiedottaminen E14 alueen totuttamiseen liittyvän profiilin selvittäminen	Palveluista tiedottaminen (blogi, lehtijutut, ym.) Yhteistyössä AMK:n ja Lappian kanssa käynnistetään hanke, jossa selvitetään mahdollisuudet alueen toteuttamisen esim. kiertotalousteeman mukaisesti	Tiedotteet, julkaisut, ym. Hankkeen tulokset	Kaksi blogia kirjoitettu. CEinCities hanke toteutettu yhdessä AMK:n kanssa. Tuloksena on tietoisuuden ja osaamisen kehittyminen kiertotalousasioissa, mutta käytännön sovellukset jäivät ohuiksi.	■
	7. Saavutettavuuden parantaminen	Katujen kunnon parantaminen	Katujen perusparannuksia ja päällystystöitä suoritetaan tavanomaista enemmän	Tilinpäätöksen mukainen toteuma	Työt on pääosin tehty kesällä. Viidankadun peruskorjaus siirtynyt katusuunnitelman päivittämisen vuoksi.	■
	8. Toimiva maankäyttöpolitiikka	Tornion yleiskaavan mukainen yhdyskuntarakenne Maapolitiikan mukainen toiminta	Tornion yleiskaava 2021 ajantasaisuuden selvittäminen Färinmäen 2. vaiheen toteutus Pihlajasaaren alueen asemakaavoitus	Laadittu selvitys ja asiaan liittyvät päätökset 23 uutta tonttia Valmis asemakaava	Arviointityö on kesken ja jatkuu v. 2020. Asuinalueen rakentaminen valmis ja ensimmäiset tontit luovutettu. Asemakaavasta laadittu luonnoksia.	◧
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Sähköisten palvelujen kehittäminen	Digiagendan mukaisten toimenpiteiden suorittaminen	Uudet sähköiset palvelut/lomakkeet	Verkkopankin hyödyntämistä venepaikkojen varaamisessa ja maksamisessa valmisteltu. Käyttöönotto v. 2020.	■

	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Kiinteistöjen ylläpidon kehittäminen Kaupungintalon työympäristön kehittäminen Uuden tekniikan hyödyntäminen suunnittelussa	Sähköisen huoltokirjan käyttöönotto Kaupungintalon peruskorjauksen suunnittelu Mobiilikartoituksen ja dronekuvauksen käytön laajentaminen maankäytön suunnittelun lähtötietojen hankinnassa	Sähköinen huoltokirja käytössä Valmiit suunnitelmat Käytännön sovellukset	Toteutuu myöhemmin. Peruskorjauksen suunnitelmat valmistuneet 15.1.2020. Dronea hyödynnetty mm. Pihlajasaaren alueen kuvauksessa.	■
	12. Vaihtoehtoiset palveluiden tuottamistavat yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa	Yksityistienpidon kehittäminen	Tiekuntien aktivointi	Järjestäytyneet tiekunnat	Yksityistietoimituksia pidettiin joulukuussa 2019 yhteensä 13 kpl.	■
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Tulvansuojelun kehittäminen	Näränperän tulvapenkereen korottamisen suunnittelu	Suunnitelma valmis	Suunnitelma valmis.	■
	14. Maakunta- ja sote-rakenne -uudistuksen sekä muiden hallinnon uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus	Sote-kiinteistöjen vuokraaminen Maakuntien Tilakeskus Oy:lle	Maakunnan käyttöön siirtyvien kiinteistöjen vuokrasopimukset	Sopimukset	Peruuntunut.	□
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - **Lapset ja lapsiperheet**	Lasten kannustaminen omaehtoiseen liikkumiseen	Lähiliikuntapaikkojen rakentaminen	Toteutetut lähiliikuntapaikat	Seminaarin koulun ja Kyläjoen koulun lähiliikuntapaikat valmistuneet.	■
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - **Ikäihmiset**	Ikäihmisten omaehtoisen liikkumisen edellytysten parantaminen	Puistopenkkien hankinta suosituimmille ikäihmisten kulkureiteille	Hankitut penkit	Uusia penkkejä hankittu.	■
	16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia	Asuin- ja elinympäristön viihtyisyyden lisääminen Liikenneturvallisuuden parantaminen	Roska-astioiden määrän lisääminen Liikenneturvallisuuskohteiden toteuttaminen laaditun suunnitelman mukaisesti	Hankitut roska-astiat Toteutetut liikenneturvallisuuskohteet Valmistunut suunnitelma	Roska-astioita ja koirankakkaroskiksia on hankittu. Nykäsenkadun kevyen liikenteen väylä	■

		Tulvansuojelun parantaminen	Näränperän tulvapenkereen korottamisen suunnittelu		toteutettu pääosin vuoden 2019 aikana. Penkereen suunnittelu valmis.	
	18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat	Uimahallin peruskorjauksen tulosten arviointi	Yhteistyössä liikuntatoimen kanssa järjestetään palautekysely uimahallin käyttäjiltä suoritettuun peruskorjaukseen liittyen	Kyselyn tulokset	Kyselyä valmisteltu, mutta toteutus siirtynyt vuodelle 2020.	
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasapainottaminen	Vastuullinen taloudenpito	Talousarvion mukainen toiminta	Käyttösuunnitelma Osavuosikatsaukset	Käyttösuunnitelma laadittu 1/2019. Osavuosikatsaukset laadittu erillisen ohjeistuksen mukaisesti. Ylitystä toteumaan aiheutui lähinnä ruokapalvelujen palkka- ja elintarvikekuluissa, jotka on jäänyt siirtämättä teknisten palvelujen talousarvioon ruokahuollon organisaatiomuutoksessa vuoden 2019 alusta.	

Työllisyyskustannukset eivät sisälly lukuihin. Työllisyyskustannusten jako esitelty liitetiedoissa kohdassa 43.

TEKNISTEN PALVELUJEN LTK 1 ULKOINEN LASKENTA	ALKUPERÄINEN TA	TA MUUTOKSET	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUTUMA	POIKKEAMA	TOTEUMA %
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	648 360	0	648 360,00	686 393,85	38 033,85	105,9 %
MAKSUTUOTOT	150 570	0	150 570,00	149 982,17	-587,83	99,6 %
TUET JA AVUSTUKSET	0,00	0	0,00	54 825,10		
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 386 150	0	2 386 150,00	2 471 251,66	85 101,66	103,6 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**3 185 080,00**	**0**	**3 185 080,00**	**3 362 452,78**	**-177 372,78**	**105,6 %**
TOIMINTAKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT	-4 497 140	-171 600	-4 668 740,00	-4 668 449,32	-290,68	100,0 %
HENKILÖSIVUKULUT	-1 372 700	-65 032	-1 437 732,00	-1 438 060,13	328,13	100,0 %
PALVELUJEN OSTOT	-4 839 630	-222 164	-5 061 794,00	-5 074 029,68	12 235,68	100,2 %
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 243 990	-171 036	-4 415 026,00	-4 422 266,81	7 240,81	100,2 %
AVUSTUKSET	-63 880	36 630	-27 250,00	-27 249,95	-0,05	100,0 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-206 050	42 302	-163 748,00	-200 320,76	36 572,76	122,3 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-15 223 390**	**-550 900**	**-15 774 290,00**	**-15 830 376,65**	**56 086,65**	**100,4 %**
TOIMINTAKATE	**-12 038 310,00**	**-550 900**	**-12 659 231,85**	**-12 467 923,87**	**-121 286,13**	**98,5 %**
TEKNISTEN PALVELUJEN LTK **2 SISÄINEN LASKENTA**						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	3 597 410,00	0,00	3 597 410,00	3 617 422,16	-20 012,16	100,6 %
MAKSUTUOTOT	0,00	0,00	0,00	11 591,25	-11 591,25	
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 546 230,00	0,00	7 546 230,00	7 544 805,20	1 424,80	100,0 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**11 143 640,00**	0,00	**11 143 640,00**	**11 173 818,61**	**-30 178,61**	**100,3 %**
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-852 170,00	0,00	-852 170,00	-807 560,68	-44 609,32	94,8 %
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	0,00	0,00	0,00	122 926,19	-122 926,19	
MUUT TOIMINTAKULUT	-180 160,00	0,00	-180 160,00	-181 216,20	1 056,20	100,6 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-1 032 330,00**	0,00	**-1 032 330,00**	**-865 850,69**	**-166 479,31**	**83,9 %**
TOIMINTAKATE	**10 111 310,00**	0,00	**10 111 310,00**	**10 307 967,92**	**-196 657,92**	**101,9 %**
TEKNISTEN PALVELUJEN LTK **YHTEENSÄ**						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**14 328 720,00**	**0**	**14 258 698,15**	**14 536 271,39**	**-277 573,24**	**101,9 %**
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-16 255 720,00**	**-550 900,00**	**-16 806 620,00**	**-16 696 227,34**	**-110 392,66**	**99,3 %**
TOIMINTAKATE	**-1 927 000,00**	**-550 900,00**	**-2 547 921,85**	**-2 159 955,95**	**-387 965,90**	**84,8 %**

Työllisyyskustannukset eivät sisälly lukuihin. Työllisyyskustannusten jako esitelty liitetiedoissa kohdassa 43.

Lautakunnan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä investointien toteutumisesta vuonna 2019:

LAUTAKUNTA:	**Meri-Lapin ympäristölautakunta**
Toimiala	**Tekniset palvelut**
Lautakunnan palvelualueet	**Rakennusvalvonta, eläinlääkintä, ympäristöterveysvalvonta, joukkoliikenne ja ympäristönsuojelu**
TOIMINNALLISET TAVOITTEET: Tavoitteiden arvioidaan toteutuneen tyydyttävästi. Ympäristöterveysvalvonnan valtakunnallinen järjestelmäuudistus (VATI) vaikeutti viranomaistyötä. Rakennusvalvonnan sähköisen asioinnin hankinta viivästyi hankintapäätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen vuoksi.	
Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	Lupien käsittelyajat ovat pääpiirteissään tavoitteiden mukaisia.
Asuminen ja ympäristö	Pääsääntöisesti tavoitteet ovat toteutuneet. Viranomaistoiminnoilla on asuinalueiden viihtyisyyttä saatu parannettua. Tarvittaessa on käytetty hallinnollisia pakkokeinoja.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	Vireillä olevista hakemuksista on tiedotettu kaupungin nettisivujen kautta.
Resurssit ja johtaminen	Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Työyhteisön yksikkökohtaisia palavereja on pidetty säännöllisesti. Sijaisjärjestelyt ovat pääsääntöisesti toimineet hyvin.
TALOUDELLISET TAVOITTEET: Meri-Lapin ympäristölautakunta on pysynyt hyvin taloudellisissa tavoitteissaan.	
Toimiva kaupunkikonserni / Talous	
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	Ei investointeja.

☐ Ei toteudu ◧ Toteutuu osittain ■ Toteutuu

Meri-Lapin ympäristölautakunta
Toiminnalliset tavoitteet

Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit	Toteuma	Tila
Vetovoimainen rajakaupunki	3. Matkailuvetovoiman vahvistaminen	Ympäristön terveellisyyden, turvallisuuden ja viihtyisyyden lisääminen Matkaketjujen vahvistaminen	Maisemahaittojen vähentäminen valvonnallisin keinoin Joukkomatkailun tarpeiden huomioiminen liikennepalvelujen suunnittelussa ja hankinnassa	Ympäristökatselmuket Matkamäärät	Toteutettu kesäkuussa. Osallistuttu Meri-Lapin matkailuMaaS -hankkeen ohausryhmään. LocalBus -esielvitys valmistunut.	■
	5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)	Viranomaistoimintojen helpottaminen	Lupaprosessien sujuvoittaminen	Asiakastyytyväisyys, palautteet	Ympäristötarkastaja rekrytoitu.	■
	8. Toimiva maankäyttöpolitiikka	Maankäytön suunnittelun tukeminen	Osallistutaan kaavoitusprosesseihin jo valmisteluvaiheessa	Lausunnot kaavoista	Toteutetaan tulevissa kaavahankkeissa.	■
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Asiakaspalvelun ja sisäisten prosessien tehostaminen	Rakennusvalvonnan sähköinen asiointi käyttöön	Sähköisten hakemusten määrä	Hankinta keskeytetty ja järjestelmän kilpailutusta valmistellaan.	■
	10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu	Asiakaspalvelun parantaminen	Kannustetaan asiakaslähtöisyyteen palveluissa	Asiakastyytyväisyys	Palvelujen kehittämistyötä on tehty asiakas edellä.	■
	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Selvitetään kustannustehokkain tapa järjestää joukkoliikennepalvelut Meri-Lapissa	Päätetään joukkoliikenteen järjestämistapa seudulla. Kehitetään kaupunkilinjaa	Matkamäärät	Selvitystyö käynnistyy myöhemmin. LocalBus-esiselvitys palvelee kaupunkilinjan kehittämistä.	◧
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Päivitetyn yhteistoimintasopimuksen mukainen toiminta Viranomaispalveluja kehitetään yli kuntarajojen Joukkoliikenneyhteistyötä jatketaan seudullisesti	Uuden palvelukokonaisuuden käytännön töiden tarkoituksenmukainen suorittaminen Etsitään vaihtoehtoisia toimintamalleja Joukkoliikenteen palvelutasotavoitteiden määrittäminen Meri-Lapin muiden kuntien sekä Haaparannan kanssa	Talouden toteuma ja toiminnalliset tavoitteet Yhteisten järjestelmien kehittyminen Palvelutasomääritykset	Toiminta jatkunut päivitetyn sopimuksen mukaisesti vuoden alusta. Terveystarkastajien valtakunnallisen VATI-järjestelmän käyttöönotto. Selvitystyö käynnistyy myöhemmin.	■
	14. Maakunta- ja sote-rakenne -uudistuksen sekä muiden hallinnon	Vaikuttaa käytännön toteutukseen Meri-Lapin edunvalvonnan näkökulmasta	Osallistutaan valmisteluun ja vaikutetaan uudistustyöhön	Työryhmiin osallistuminen	Peruuntunut.	☐

	uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus					
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia	Lisätään viranomaistoimin terveellisen, turvallisen ja viihtyisän asuinympäristön kehittymistä	Varataan viranomaistoimintoihin riittävät resurssit	Asukastyytyväisyys	Ympäristötarkastaja ja rakennustarkastaja rekrytoitu.	
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasapainottaminen	Vastuullinen talouden-pito	Talousarvion mukainen toiminta	Käyttösuunnitelma ja osavuosikatsaukset	Käyttösuunnitelma ja osavuosikatsaukset laadittu.	

MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLTK 1 ULKOINEN LASKENTA	ALKUPERÄINEN TA	TA MUUTOKSET	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOTEUMA%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	907 490,00	0,00	907 490,00	762 255,41	145 234,59	84,0%
MAKSUTUOTOT	310 280,00	0,00	310 280,00	315 860,66	-5 580,66	101,8%
TUET JA AVUSTUKSET	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
MUUT TOIMINTATUOTOT	42 000,00	0,00	42 000,00	680,00	41 320,00	1,62%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**1 259 770,00**	**0,00**	**1 259 770,00**	**1 078 796,07**	**180 973,93**	**85,63%**
TOIMINTAKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT	-1 153 260,00	0,00	-1 153 260,00	-1 057 580,03	-95 679,97	91,7%
HENKILÖSIVUKULUT	-284 460,00	0,00	-284 460,00	-284 635,54	175,54	100,06%
PALVELUJEN OSTOT	-256 840,00	0,00	-256 840,00	-155 937,29	-100 902,71	60,71%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	-66 210,00	0,00	-66 210,00	-24 403,17	-41 806,83	36,86%
AVUSTUKSET	-27 800,00	0,00	-27 800,00	-17 038,85	-10 761,15	61,29%
MUUT TOIMINTAKULUT	-72 990,00	0,00	-72 990,00	-60 299,68	-12 690,32	82,61%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-1 861 560,00**	**0,00**	**-1 861 560,00**	**-1 599 894,56**	**-261 665,44**	**85,94%**
TOIMINTAKATE	**-601 790,00**	**0,00**	**-601 790,00**	**-521 098,49**	**-80 691,51**	**86,59%**
MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLTK 2 SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	690 890,00	0,00	690 890,00	605 299,27	85 590,73	87,61%
MAKSUTUOTOT	0,00	0,00	0,00	5 622,89	-5 622,89	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**690 890,00**	**0,00**	**690 890,00**	**610 922,16**	**79 967,84**	**88,43%**
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-41 200,00	0,00	-41 200,00	-41 423,79	223,79	100,54%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	0,00	0,00	0,00	-450,68	450,68	
MUUT TOIMINTAKULUT	-47 900,00	0,00	-47 900,00	-47 949,20	49,20	100,1%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-89 100,00**	**0,00**	**-89 100,00**	**-89 823,67**	**723,67**	**100,81%**
TOIMINTAKATE	**601 790,00**	**0,00**	**601 790,00**	**521 098,49**	**80 691,51**	**86,59%**
MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLTK YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**1 950 660,00**	**0,00**	**1 950 660,00**	**1 689 718,23**	**260 941,77**	**86,62%**
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-1 950 660,00**	**0,00**	**-1 950 660,00**	**-1 689 718,23**	**-260 941,77**	**86,62%**
TOIMINTAKATE	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	

Työllisyyskustannukset eivät sisälly lukuihin. Työllisyyskustannusten jako esitelty liitetiedoissa kohdassa 43.

Lautakunnan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä investointien toteutumisesta vuonna 2019:

LAUTAKUNTA:	**Perämeren jätelautakunta**
Toimiala	**Tekniset palvelut**
Lautakunnan palvelualueet	-
TOIMINNALLISET TAVOITTEET:	
Vetovoimainen rajakaupunki	Ei asetettuja tavoitteita.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Asetetut tavoitteet on saavutettu pääosin suunnitellulla tavalla. Jätehuoltomääräysten päivitystyötä on hidastanut jätelain uudistamistyön hitaus.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	Ei asetettuja tavoitteita.
Toimiva kaupunkikonserni / henkilöstö	Tavoitteet saavutettu. Toimistosihteeri rekrytoitu.
TALOUDELLISET TAVOITTEET:	
Toimiva kaupunkikonserni / Talous	Toimintatuotot alittuneet 41 129 eur. Toimintakulut alittuneet 41 831 eur. Toimintakate ylittynyt positiivisesti 702,5 eur.
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	Ei investointeja.

☐ Ei toteudu ◧ Toteutuu osittain ■ Toteutuu

Perämeren jätelautakunta
Toiminnalliset tavoitteet

Näkökulma	**Valtuustokauden strateginen tavoite**	**TA Tavoite**	**TA Toimenpide**	**Mittarit**	**Toteuma**	**Tila**
Toimivat ja uudistuvat palvelut	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Nykyaikainen, ajantasainen ja tarkoituksenmukainen jätehuolto toimialueella	Jätepolitiikan/jätehuollon palvelutason määrittäminen yhdessä toimialueen kuntien, valvovan viranomaisen ja jäteyhtiön kanssa Kuljetusrekisterin ajan tasaistaminen Jätteenkuljetusjärjestelmästä päättäminen	Palvelutasomääritys Kuljetusrekisteri ajan tasalla Päätös kuljetusjärjestelmästä	Lautakunta hyväksy jätehuollon palvelutason vuosille 2020-2023 kokouksessaan 10.12.2019 (§ 87) Kuljetusyrityksiltä on saatu tiedot. Ongelmana on saatujen tietojen heterogeeninen esitystapa. Kuitenkin rekisterin tilanne on parantunut.	■

					Päätökset jätteenkuljetusjärjestelmästä tehdään myöhemmin.	
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Yhtenäinen ja ajantasainen jätehuoltoa ohjaava sääntöstö toimialueella	Jätehuoltomääräysten päivittäminen	Päivitetyt jätehuoltomääräykset	Jätehuoltomääräysten päivittäminen on jäänyt odottamaan jätelain muutosta joka on vireillä, mutta ei ole edennyt.	
Toimiva kaupunkikonserni	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	Tarkoituksenmukaiset henkilöstöresurssit	Toimistosihteerin rekrytoiminen	Htv	Toimistosihteeri aloittanut 25.2.2019.	

PERÄMEREN JÄTELTK 1 ULKOINEN LASKENTA	ALKUPERÄINEN TA	TA MUUTOKSET	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOTEUMA%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	108 670,00	0,00	108 670,00	72 970,53	35 699,47	67,15%
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 150,00	0,00	6 150,00	720,42	5 429,58	11,71%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**114 820,00**	0,00	**114 820,00**	**73 690,95**	**41 129,05**	**64,18%**
TOIMINTAKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT	-49 990,00	0,00	-49 990,00	-52 913,18	2 923,18	105,85%
HENKILÖSIVUKULUT	-10 080,00	0,00	-10 080,00	-10 170,44	90,44	100,9%
PALVELUJEN OSTOT	-38 440,00	0,00	-38 440,00	-7 238,47	-31 201,53	18,83%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 070,00	0,00	-2 070,00	-146,36	-1 923,64	7,07%
MUUT TOIMINTAKULUT	-11 720,00	0,00	-11 720,00	0,00	-11 720,00	0,0%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-112 300,00**	0,00	**-112 300,00**	**-70 468,45**	**-41 831,55**	**62,75%**
TOIMINTAKATE	**2 520,00**	0,00	**2 520,00**	**3 222,50**	**-702,50**	**127,88%**
PERÄMEREN JÄTELTK **2 SISÄINEN LASKENTA**						
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-670,00	0,00	-670,00	-1 324,90	654,90	197,75%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	0,00	0,00	0,00	-47,20	47,20	
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 850,00	0,00	-1 850,00	-1 850,40	0,40	100,02%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-2 520,00**	0,00	**-2 520,00**	**-3 222,50**	**702,50**	**127,88%**
TOIMINTAKATE	**-2 520,00**	0,00	**-2 520,00**	**-3 222,50**	**702,50**	**127,88%**
PERÄMEREN JÄTELTK **YHTEENSÄ**						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	114 820,00	0,00	**114 820,00**	**73 690,95**	**41 129,05**	**64,18%**
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-114 820,00	0,00	**-114 820,00**	**-73 690,95**	**-41 129,05**	**64,18%**
TOIMINTAKATE	0,00	0,00	**0,00**	**0,00**	**0,00**	

Työllisyyskustannukset eivät sisälly lukuihin. Työllisyyskustannusten jako esitelty liitetiedoissa kohdassa 43.

Tekniset palvelut
Riskienhallinta

Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvio	Toimenpiteet	Toteuma	Vastuuhenkilöt
Omaisuusriski - Sisäinen	Kiinteistöjen kunnossapidon ja peruskorjauksen laiminlyönti heikentää kiinteistöjen kuntoa	**Todennäköisyys: 3** **Vaikutus: 3** **9**	Investointien pitkän aikavälin suunnittelu (PTS)	Kevään aikana päivitetty kiinteistöjen korjausvelkalaskelmat ja laadittu laskelma vuosittaisesta investointitarpeesta.	Ulla-Maija Koskenranta, Markus Kannala

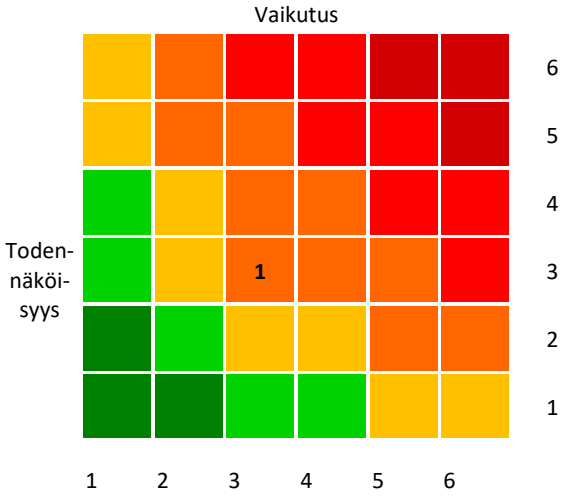

Tornion kaupunki toteuttaa riskiarvioinnissa kuntaliiton mallia, lisätietoja löydät: Kuntaliiton riskienarviointilomake

TEKNISET PALVELUT 1 ULKOINEN LASKENTA	ALKUPERÄINEN TA	TA MUUTOKSET	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOTEUMA%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	1 664 520	-38 034	1 626 486,15	1 521 619,79	104 866,36	93,55%
MAKSUTUOTOT	460 850	587	461 437,00	465 842,83	-4 405,83	100,95%
TUET JA AVUSTUKSET	0,00	52 526	52 526,00	54 825,10	-2 299,10	104,38%
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 434 300	-85 101	2 349 199,00	2 472 652,08	-123 453,08	105,26%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**4 559 670,00**	**-70 022**	**4 489 648,15**	**4 514 939,80**	**-25 291,65**	**100,56%**
TOIMINTAKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT	-5 700 390	**-171 600**	-5 871 990,00	-5 778 942,53	-93 047,47	98,4%
HENKILÖSIVUKULUT	-1 667 240	**-65 032**	-1 732 272,00	-1 732 866,11	594,11	100,0%
PALVELUJEN OSTOT	-5 134 910	**-222 164**	-5 357 074,00	-5 237 205,44	-119 868,56	97,76%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 312 270	**-171 036**	-4 483 306,00	-4 446 816,34	-36 489,66	99,19%
AVUSTUKSET	-91 680	**36 630**	-55 050,00	-44 288,80	-10 761,20	80,45%
MUUT TOIMINTAKULUT	-290 760	**42 302**	-248 458,00	-260 620,44	12 162,44	104,9%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-17 197 250**	**-550 900**	**-17 748 150,00**	**-17 500 739,66**	**-247 410,34**	**98,6%**
TOIMINTAKATE	**-12 637 580,00**	**-620 922**	**-13 258 501,85**	**-12 985 799,86**	**-272 701,99**	**97,9%**
TEKNISET PALVELUT **2 SISÄINEN LASKENTA**						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	4 288 300	0,00	4 288 300,00	4 222 721,43	65 578,57	98,47%
MAKSUTUOTOT	0,00	0,00	0,00	17 214,14	-17 214,14	
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 546 230	0,00	7 546 230,00	7 544 805,20	1 424,80	99,98%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**11 834 530,00**	**0,00**	**11 834 530,00**	**11 784 740,77**	**49 789,23**	**99,58%**
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-894 040	0,00	-894 040,00	-850 309,37	-43 730,63	95,11%
AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	0,00	0,00	0,00	122 428,31	-122 428,31	
MUUT TOIMINTAKULUT	-229 910	0,00	-229 910,00	-231 015,80	1 105,80	100,48%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-1 123 950,00**	**0,00**	**-1 123 950,00**	**-958 896,86**	**-165 053,14**	**85,31%**
TOIMINTAKATE	**10 710 580,00**	**0,00**	**10 710 580,00**	**10 825 843,91**	**-115 263,91**	**101,08%**
TEKNISET PALVELUT **YHTEENSÄ**						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**16 394 200,00**	**-70 022**	**16 324 178,15**	**16 299 680,57**	**24 497,58**	**99,85%**
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-18 321 200,00**	**-550 900**	**-18 872 100,00**	**-18 459 636,52**	**-412 463,48**	**97,8%**
TOIMINTAKATE	**-1 927 000,00**	**-620 922**	**-2 547 921,85**	**-2 159 955,95**	**-387 965,90**	**84,8%**

Työllisyyskustannukset eivät sisälly lukuihin. Työllisyyskustannusten jako esitelty liitetiedoissa kohdassa 43.

8.3 Tuloslaskelman toteutuminen

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 1.1. - 31.12.2019

ULKOINEN TULOSLASKELMA	TA 2019 €	TA MUUTOS €	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN €	TOTEUMA 12/19 €	ERO TA 2019 - TOT 12/19 €	TOT 12/19 %	TP 31.12. 2018 €
TOIMINTATUOTOT							
MYYNTITUOTOT	**5 105 931**	**1 074 609**	**6 180 540**	**6 975 733**	**795 193**	112,9 %	**6 176 080**
MAKSUTUOTOT	**5 688 959**	**85 000**	**5 773 959**	**5 653 829**	**-120 130**	97,9 %	**5 900 451**
TUET JA AVUSTUKSET	**1 419 933**	**0**	**1 419 933**	**2 165 271**	**745 338**	152,5 %	**1 826 765**
MUUT TOIMINTATUOTOT	**3 847 840**	**31 300**	**3 879 140**	**3 986 855**	**107 715**	102,8 %	**3 944 699**
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**16 062 663**	**1 190 909**	**17 253 572**	**18 781 688**	**1 528 116**	108,9 %	**17 847 996**
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	**-53 944 894**	**-236 632**	**-54 181 526**	**-54 756 356**	**-574 830**	101,1 %	**-54 820 717**
PALKAT JA PALKKIOT	**-42 680 870**	**-171 600**	**-42 852 470**	**-43 304 841**	**-452 371**	101,1 %	**-43 221 866**
HENKILÖSIVUKULUT	**-11 264 024**	**-65 032**	**-11 329 056**	**-11 451 514**	**-122 458**	101,1 %	**-11 598 851**
PALVELUJEN OSTOT	**-58 834 292**	**-5 483 995**	**-64 318 287**	**-64 249 359**	**68 928**	99,9 %	**-59 469 113**
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	**-7 420 090**	**-171 036**	**-7 591 126**	**-7 724 156**	**-133 030**	101,2 %	**-7 559 867**
AVUSTUKSET	**-12 752 139**	**-359 070**	**-13 111 209**	**-12 312 846**	**798 363**	93,9 %	**-11 645 716**
MUUT TOIMINTAKULUT	**-1 947 136**	**42 302**	**-1 904 834**	**-2 064 918**	**-160 084**	108,4 %	**-1 753 264**
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-134 898 551**	**-6 208 431**	**-141 106 982**	**-141 107 635**	**-653**	100,0 %	**-135 248 676**
TOIMINTAKATE	**-118 835 888**	**-5 017 522**	**-123 853 410**	**-122 325 947**	**1 527 463**	98,8 %	**-117 400 680**
SISÄINEN TULOSLASKELMA							
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**15 856 510**	**0**	**15 856 510**	**15 812 567**	**-43 943**	99,7 %	**14 641 651**
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-15 856 510**	**0**	**-15 856 510**	**-15 812 567**	**43 943**	99,7 %	**-14 641 651**
TOIMINTAKATE	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**		**0**
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**31 919 173**	**1 190 909**	**33 110 082**	**34 594 255**	**1 484 173**	104,5%	**32 489 647**
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-150 755 061**	**-6 208 431**	**-156 963 492**	**-156 920 202**	**43 290**	99,9 %	**-149 890 327**
TOIMINTAKATE	**-118 835 888**	**-5 017 522**	**-123 853 410**	**-122 325 947**	**1 527 463**	98,7 %	**-117 400 680**
VEROTULOT	**86 528 000**	**0**	**86 528 000**	**83 881 289**	**-2 646 711**	96,9 %	**83 507 153**
Kunnan tulovero	76 000 000	0	76 000 000	73 795 482	-2 204 518	97,1 %	73 472 011
Kiinteistövero	7 100 000	0	7 100 000	7 084 953	-15 047	99,8 %	6 947 266
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 428 000	0	3 428 000	3 000 853	-427 147	87,5 %	3 087 876
VALTIONOSUUDET	**37 104 001**	**0**	**37 104 001**	**38 345 574**	**1 241 573**	103,3 %	**38 601 035**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	**390 000**	**0**	**390 000**	**355 554**	**-34 446**	91,2 %	**354 235**
MUUT RAHOITUSTUOTOT	**132 000**	**0**	**132 000**	**133 434**	**1 434**	101,1 %	**354 940**
KORKOKULUT	**-703 000**	**0**	**-703 000**	**-414 054**	**288 946**	58,9 %	**-495 248**
MUUT RAHOITUSKULUT	**-8 500**	**0**	**-8 500**	**607**	**9 107**	-7,1 %	**-152**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	**-189 500**	**0**	**-189 500**	**75 542**	**265 042**	-39,9 %	**213 775**
VUOSIKATE	**4 606 613**	**-5 017 522**	**-410 909**	**-23 542**	**387 367**	5,7 %	**4 921 283**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	**-5 600 000**	**0**	**-5 600 000**	**-5 796 882**	**-196 882**	103,5 %	**-5 934 874**
TILIKAUDEN TULOS	**-993 387**	**-5 017 522**	**-6 010 909**	**-5 820 424**	**190 485**	96,8 %	**-1 013 591**
VARAUSTEN LIS.-/-VÄHENN. +							
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	**-993 387**	**-5 017 522**	**-6 010 909**	**-5 820 424**	**190 485**	96,8 %	**-1 013 591**

HENKILÖSTÖKULUT

ULKOINEN TULOSLASKELMA	TA 2019	TA MUUTOS	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUMA 12/19 €	ERO TA 2019 - TOT 12/19	ERO TOT 12/19 %	TP 2018
HENKILÖSTÖKULUT	-52 907 204	-236 632	-53 143 836	-53 593 909	-450 073	101,3	-53 687 391
TYÖLLISYYDEN HENKILÖSTÖKULUT	-1 037 690	0	-1 037 690	-1 162 447	-124 757	112,0	-1 133 326
HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ	**-53 944 894**	**-236 632**	**-54 181 526**	**-54 756 356**	**-574 830**	**101,1**	**-54 820 717**

ERIKOISSAIRAANHOITO

ULKOINEN TULOSLASKELMA	TA 2019	TA MUUTOS	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUMA 12/19 €	ERO TA 2019 - TOT 12/19	ERO TOT 12/19 %	TP 2018
LÄNSI-POHJA ERIKOISSAIRAANHOITO TUKIPALVELUT	0	-795 564	-795 564	-3 999 928	-3 204 364	502,8	
LÄNSI-POHJA ERIKOISSAIRAANHOITO	-12 179 300	-2 405 478	-14 584 778	-11 249 314	3 335 464	77,1	
LÄNSI-POHJA ERIKOISSAIRAANHOITO YHTEENSÄ	**-12 179 300**	**-3 201 042**	**-15 380 342**	**-15 249 242**	**131 100**	**99,1**	**-30 967 678**
MEHILÄINEN L-P ERIKOISSAIRAANHOITO	-15 892 186	0	-15 892 186	-16 225 626	-333 440	102,1	
ERIKOISSAIRAANHOITO YHTEENSÄ	**-28 071 486**	**-3 201 042**	**-31 272 528**	**-31 474 868**	**-202 340**	**100,6**	**-30 967 678**

PERUSTERVEYDENHUOLTO

ULKOINEN TULOSLASKELMA	TA 2019	TA MUUTOS	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUMA 12/19 €	ERO TA 2019 - TOT 12/19	ERO TOT 12/19 %	TP 2018
LÄNSI-POHJA PERUSTERVEYDENHUOLTO	-100 000	0	-100 000	-123 854	-23 854	123,9	-77 077
MEHILÄINEN L-P PERUSTERVEYDENHUOLTO	0	-6 795 052	-6 795 052	-6 705 924	89 128	98,7	
PALVELUJEN OSTOT YHTEENSÄ	**-100 000**	**-6 795 052**	**-6 895 052**	**-6 829 778**	**65 274**	**99,1**	**-77 077**

PALVELUSETELIT

ULKOINEN TULOSLASKELMA	TA 2019	TA MUUTOS	TA MUUTOSTEN JÄLKEEN	TOTEUMA 12/19 €	ERO TA 2019 - TOT 12/19	ERO TOT 12/19 %	TP 2018
KOTIHOIDON PALVELUSETELIT	-560 000	0	-560 000	-495 841	64 159	88,5	-423 843
PALVELUASUMISEN PALVELUSETELIT	-4 688 114	0	-4 688 114	-4 254 489	433 625	90,8	-3 678 841
TERVEYDENHUOLLON PALVELUSETELIT	0	0	-3 030	0	0	0,0	-1 577
MUUT PALVELUSETELIT	-324 800	0	-324 800	-229 868	94 932	70,8	-420 478
PÄIVÄHOIDON PALVELUSETELIT	-1 000 000	-200 000	-1 200 000	-1 249 485	-49 484,5	104,1	-932 333
PALVELUSETELIKULUT YHTEENSÄ	**-6 572 914**	**-200 000**	**-6 775 944**	**-6 229 683**	**546 261**	**91,9**	**-5 457 072**

8.4 Investointien toteutuminen

KESKUSHALLINTOPALVELUT		TA 2019	TA MUUTOKSET	TA MUUT. JÄLKEEN	TOTEUMA 31.12.2019	POIKKEAMA	TP 2018
10	**Investointiprojektit**						
101	**Kiinteä omaisuus/Kaup.hallitus**						
6060	MAANHANKINTA	-250 000	0	-250 000	243 002	493 002	169 912
Menot		-300 000	0	-300 000	-54 641	245 359	-111 179
Tulot		50 000	0	50 000	297 643	247 643	281 091
Pysyvien vastaavien myynnit		50 000	0	50 000	297 643	247 643	281 091
103	**Aineeton kom/Kaupunginhallitus**						
6070	LAPIN SÄHKÖVOIMA OY	0	0	0	-5 395	-5 395	-5 395
Menot		0	0	0	-5 395	-5 395	-5 395
Tulot		0	0	0	0	0	0
6090	TORNION GOLF OY, MONETRA OULU OY	-3 000	0	-3 000	2 482	518	-1 982
Menot		-3 000	0	-3 000	-2 482	518	-1 982
Tulot		0	0	0	0	0	0
106	**Irtain omaisuus/Kaup.hall**						
6101	ATK-LAITTEET	-172 600	0	-172 600	-165 407	7 193	-163 523
Menot		-172 600	0	-172 600	-165 407	7 193	-163 523
Tulot		0	0	0	0	0	0
109	**Muu investointitoim/Kaup.hall**						
6161	INVESTOINTIEN EU-PROJEKTIT	-85 000	0	-85 000	0	85 000	0
6162	MUUT INVESTOINNIT	0	0	0	-20 420	-20 420	0
Menot		-170 000	0	-170 000	0	170 000	0
Tulot		85 000	0	85 000	0	-85 000	0
Rahoitusosuudet		85 000	0	85 000	0	-85 000	0
KESKUSHALLINTOPALVELUT YHTEENSÄ		**-510 600**	**0**	**-510 600**	**49 298**	**559 898**	**-988**
Menot		**-645 600**	**0**	**-645 600**	**-248 345**	**397 255**	**-282 079**
Tulot		**135 000**	**0**	**135 000**	**297 643**	**162 643**	**281 091**
Rahoitusosuudet		**85 000**	**0**	**85 000**	**0**	**-85 000**	**0**
Pysyvien vastaavien myynnit		**50 000**	**0**	**50 000**	**297 643**	**247 643**	**281 091**

PERUSTELUT:

Kiinteä omaisuus
- tonttien osto 54 641 e
- tonttien myynti 297 643 e

Aineeton käyttöomaisuus
- Tornion Golf OY osakepääoma (KV 06.05.2010 §40) lisäys 1 982 e
- Lapin Sähkövoima Oy osakepääoma lisäys, (KH 02.05.2016 §130) 5 395 e
- Monetra Oulu Oy osakepääoma (KH 03.12.2018 §367) 500 e

Irtain omaisuus
- ATK-hankinnat 165 407 e

Muu investointitoiminta
- Kromilaakson yritysalueen opastetaulut (KH 16.09.2019 § 275) 20 420 e
- Kaupunginhallituksen päättämä kehittämistoiminta, mm. EU-projektit yms., kaupunginhallitus päättää hankekohtaisesti toimenpiteet erikseen.

HYVINVOINTIPALVELUT			TA 2019	TA MUUTOKSET	TA MUUT. JÄLKEEN	TOTEUMA 31.12.2019	POIKKEAMA	TP 2018
10	**Investointiprojektit**							
	201	**Irtain omaisuus/Hyvinv.palv**						
	6201	HYVINVOINTIPALV.IRTAIMISTO HANK	-155 800	0	-155 800	-131 680	24 120	-236 920
	Menot		-155 800	0	-155 800	-131 680	24 120	-236 920
	Tulot		0	0	0	0	0	0
	6202	HYVINVOINTIPALV. ATK-OHJELMAT	0	0	0	-3 788	-3 788	-21 108
	Menot		0	0	0	-3 788	-3 788	-21 108
	Tulot		0	0	0	0	0	0
HYVINVOINTIPALVELUT YHTEENSÄ			**-155 800**	**0**	**-155 800**	**-135 468**	**20 332**	**-258 028**
Menot			**-155 800**	**0**	**-155 800**	**-135 468**	**20 332**	**-258 028**
Tulot			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Rahoitusosuudet			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Pysyvien vastaavien myynnit			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

PERUSTELUT:

Irtain omaisuus/Hyvinvointipalvelut

Hoitajakutsulaitteisto Ruskakoti	49 672
(Investointiosan muutos käyttösuunnitelmaan 28.10.2019)	
Yöpöydät Suensaaren palvelukeskus	15 990
Yleisten tilojen kalusteet Ruskakotiin	20 843
Keittopata terveyskeskuksen keittiöön	19 766
Suun terveydenhuollon koneyksikkö	25 409
yhteensä	**131 680**

Hyvinvointipalvelut /Atk ohjelmat

Hammashuollon röntgenohjelman päivitys	3 788
yhteensä	**135 468**

SIVISTYSLAUTAKUNTA			TA 2019	TA MUUTOKSET	TA MUUT. JÄLKEEN	TOTEUTUMA 31.12.2019	POIKKEAMA	TP 2019
10	**Investointiprojektit**							
	401	**Irtain omaisuus/Varh.kasv.palv**						
	6300	VARHAISKASVATUKSEN IRTAIMISTOI	-30 000	0	-30 000	-26 942	3 058	-29 540
	Menot		-30 000	0	-30 000	-26 942	3 058	-29 540
	Tulot		0	0	0	0	0	0
	410	**Irtain omaisuus/Peruskoulutus**						
	6310	PERUSKOULUTUKSEN IRTAIMISTOINV	-150 000	0	-150 000	-131 819	18 181	-92 398
	Menot		-150 000	0	-150 000	-131 819	18 181	-92 398
	Tulot		0	0	0	0	0	0
	6311	PERUSKOULUTUKSEN atk-ohjelmat	0	0	0	-3 402	-3 402	-6 801
	Menot		0	0	0	-3 402	-3 402	-6 801
	Tulot		0	0	0	0	0	0
	420	**Irtain omaisuus/Nuort ja aik k**						
	6320	NUOTEN JA AIKUISTEN KOULUT. IR	0	0	0	0	0	-20 050
	Menot		0	0	0	0	0	-20 050
	Tulot		0	0	0	0	0	0
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ			**-180 000**	**0**	**-180 000**	**-162 163**	**17 837**	**-148 789**
Menot			**-180 000**	**0**	**-180 000**	**-162 163**	**17 837**	**-148 789**
Tulot			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Rahoitusosuudet			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Pysyvien vastaavien myynnit			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

PERUSTELUT:

Koulujen kalustukseen ja tvt-laitteisiin (Hannula, Kaakamo, Karunki, Kiviranta, Kyläjoki, Seminaari, Pudas, Raumo)
Opettajien tietotekniset laitteet.

Varhaiskasvatuksen kalustus ja tvt-laitteet.

ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA			TA 2019	TA MUUTOKSET	TA MUUT. JÄLKEEN	TOTEUTUMA 31.12.2019	POIKKEAMA	TP 2019
10	**Investointiprojektit**							
	450	**Irtain omaisuus/Kultt. ja nuor**						
	6350	KIRJASTOTOIMEN IRTAIMISTOHANK.	-10 000	0	-10 000	-4 452	5 548	-4 651
	6360	KULTTUURITOIMEN RTAIMISTOINV	-7 500	0	-7 500	-5 535	1 965	-4 312
	6370	MUSEON IRTAIMISTOINV.	-10 000	0	-10 000	-9 925	75	-15 000
	6380	NUORISOTOIMEN IRTAIMISTOHANK.	-7 500	0	-7 500	-6 742	758	-5 921
	6381	KANSALAISOPISTON IRTAIMISTOH.	-10 000	0	-10 000	-9 873	127	-9 787
	6385	LIIKUNTATSTO IRTAIMI	-15 000	0	-15 000	-15 013	-13	0
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA YHTEENSÄ			**-60 000**	**0**	**-60 000**	**-51 540**	**8 460**	**-39 670**
Menot			**-60 000**	**0**	**-60 000**	**-51 540**	**8 460**	**-39 670**
Tulot			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Rahoitusosuudet			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Pysyvien vastaavien myynnit			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

PERUSTELUT:
Kirjastoauton hankinnan valmistelu.
Maakuntamuseon led -valaistus.
Stadionin piikkaripatjat korkeushyppy- ja seiväshyppypatjan varastot.
Investoinnit tapahtumatuotantoon (2 tapahtumatelttaa, 2 myyntitiskiä, a-telineitä, tullauslaitteiden korjausinvestointi, pylvästelineet Hallituskadulle)
Kansalaisopiston irtaininvestoinnit (toimistokalusteet, kielten ja liikunnan opetukseen äänentoistolaitteet & langattomat mikrofonit. käsityöluokan investoinnit, opistotalon aulan näyttötaulu)
Nuorisotoimen irtaininvestoinnit.

480 AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA			TA 2019	TA MUUTOKSET	TA MUUT. JÄLKEEN	TOTEUTUMA 31.12.2019	POIKKEAMA	TP 2019
10	**Investointiprojektit**							
	460	**Irtain omaisuus/Aineen taidemu**						
	6390	TAIDEMUSEON IRTAIMISTOHANK.	-30 000	0	-30 000	-30 003	-3	-30 116
	Menot		-30 000	0	-30 000	-30 003	-3	-30 116
	Tulot		0	0	0	0	0	0
AINEEN TAIDEMUSEON JOHT. YHTEENSÄ			**-30 000**	**0**	**-30 000**	**-30 003**	**-3**	**-30 116**
Menot			**-30 000**	**0**	**-30 000**	**-30 003**	**-3**	**-30 116**
Tulot			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Rahoitusosuudet			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Pysyvien vastaavien myynnit			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

PERUSTELUT:
Uusittu kokoelmanhallintaohjelma.
Kokoelmahankinnat.

SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	TA 2019	TA MUUTOKSET	TA MUUT. JÄLKEEN	TOTEUTUMA 31.12.2019	POIKKEAMA	TP 2019
TOIMIALA YHTEENSÄ	**-270 000**	**0**	**-270 000**	**-243 706**	**26 294**	**-218 575**
Menot	**-270 000**	**0**	**-270 000**	**-243 706**	**26 294**	**-218 575**
Tulot	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

TEKNISET PALVELUT			TA 2018	TA MUUTOKSET	TA MUUT. JÄLKEEN	TOTEUMA 31.12.2019	POIKKEAMA	TP 2018
10	**Investointiprojektit**							
	500	**Kiint.omaisuus/Tekn.palv**						
	6400	TEKNISTEN PALV.	-5 000	0	-5 000	0	5 000	-7 614
	Menot		-15 000	0	-15 000	0	15 000	-7 614
	Tulot		10 000	0	10 000	0	-10 000	0
	Pysyvien vastaavien myynnit		10 000	0	10 000	0	-10 000	0
	510	**Irtain omaisuus/Tekn.palv**						
	6410	TEKNISTEN PALV.IRTAIMISTOHANK.	-43 000	0	-43 000	-43 708	-708	-17 503
	Menot		-43 000	0	-43 000	-43 708	-708	-17 503
	Tulot		0	0	0	0	0	0
	520	**Julk. kom/Tekniset palvelut**						
	6464	HOLMANKOSKENKATU	0	0	0	0	0	0
	6468	FÄRINMÄEN ALUE 1-VAIHE	0	0	0	-772	-772	-118 833
	6469	FÄRINMÄEN ALUE 2-VAIHE	-390 000	0	-390 000	-283 210	106 790	0
	6801	PÄÄLLYSTÄMINEN	-400 000	0	-400 000	-401 133	-1 133	-301 506
	6802	KUIVATUSOJIEN PERKAUS	-20 000	0	-20 000	-5 921	14 079	-5 234
	6803	KATUAL.VIIMEISTELYTYÖT	-20 000	0	-20 000	-22 424	-2 424	-91 522
	6824	PIRKONTIEN ALUEEN 2.VAIHE	-205 000	0	-205 000	-193 800	11 200	0
	6829	LAPPALAISENTIE	0	0	0	0	0	0
	6830	HALLITUSKATU	0	0	0	0	0	-93 197
	6832	PANIMONRANTA	0	0	0	0	0	-11 214
	6833	VESAISENKATU	0	0	0	0	0	-219 334
	6834	PIRKONTIE	0	0	0	0	0	-187 619
	6835	KUMPUMÄENTIE JA KARHUTIE	0	0	0	0	0	-211 646
	6836	VERKKOTEHTAANKATU	0	0	0	0	0	-123 480
	6837	VIIDANKATU	-80 000	0	-80 000	0	80 000	0
	6838	YLIPÄÄNKATU JA KÄÄNTÖALUE	-75 000	0	-75 000	-99 562	-24 562	0
	6839	KIRKKOKATU (LÄNSIR-KESKIKATU)	-140 000	0	-140 000	-93 390	46 610	0
	6840	VESAISENKATU (PITKÄK.-VAPAUD)	-305 000	0	-305 000	-278 896	26 104	0
	7300	ULKOVALAISTUS	-200 000	0	-200 000	-174 465	25 535	-126 828
	7509	TORPIN MELUAITA	-50 000	0	-50 000	-146 021	-96 021	-2 845
	7512	SILTAPUISTON ESIINTYMISLAVA	0	0	0	0	0	-10 660
	7819	LEIKKIKENTÄT 2019	-60 000	0	-60 000	-47 190	12 810	-59 674
	7935	LETON HUOLTORAKENNUS	-15 000	0	-15 000	0	15 000	0
	530	**Julk.kom/Yhteistyöhankk.**						
	8200	YHTEISTYÖHANK/TIEHALLINTO	0	0	0	0	0	-501 372
	Menot		0	0	0	0	0	-501 372
	Tulot		0	0	0	0	0	0
	8201	YHTEISTYÖHANK/YMPÄRISTÖKES	-57 000	0	-57 000	-40 891	16 109	-52 000
	Menot		-132 000	0	-132 000	-67 564	64 437	-52 000
	Tulot		75 000	0	75 000	26 673	-48 327	0
	Rahoitusosuudet		75 000	0	75 000	26 673	-48 327	0
	535	**Julk.kom/Liikenneturvallisuus**						
	8225	LIIKENNETURVALLISUUS	-40 000	-50 000	-90 000	-73 092	16 908	-25 999
	Menot		-40 000	-50 000	-90 000	-73 092	16 908	-25 999
	Tulot		0	0	0	0	0	0

540	**Rajalla-På Gränsen**						
8332	RAJALLA-PÅ GRÄNSEN EU-PUISTO	-38 000	-8 000	-46 000	-41 546	4 454	-86 303
8340	VICTORIAN TORI	0	0	0	0	0	-2 832
545	**Talonrakennus**						
8501	KYLÄJOEN KOULU	-49 000	0	-49 000	-53 962	-4 962	0
8506	KAAKAMON KOULU	-50 000	0	-50 000	-40 021	9 979	0
8507	RAUMON KOULU	0	0	0	0	0	-38 404
8508	PIRKKIÖN PÄIVÄKOTI	-25 000	0	-25 000	-21 511	3 489	0
8512	KOKKOKANKAAN KOULU	0	0	0	0	0	-21 528
8516	ARPELAN KOULU	0	0	0	0	0	0
8520	SUENSAAREN VANHAINKOTI	0	0	0	0	0	-15 699
8521	ÅSTRÖMIN KARTANO	0	0	0	0	0	-49 678
8526	KAAKAMON PÄIVÄKOTI	-20 000	0	-20 000	-17 828	2 172	0
8528	PUTAAN TERVEYSTALO	0	0	0	-32 979	-32 979	0
8529	PALOASEMA	0	0	0	0	0	0
8531	SAARENHAMMAS	-70 000	0	-70 000	-34 638	35 362	0
8545	KOKKOKANKAAN PÄIVÄKOTI	0	0	0	0	0	-13 400
8546	PUTAAN PÄIVÄKOTI	0	0	0	0	0	-20 452
8548	RAATIHUONE	-30 000	0	-30 000	-27 043	2 957	0
545	**Talonrakennus yhteensä**	**-244 000**	**0**	**-244 000**	**-227 983**	**16 017**	**-159 161**
Menot		**-265 000**	**0**	**-265 000**	**-242 983**	**22 017**	**-180 561**
Tulot		**21 000**	**0**	**21 000**	**15 000**	**-6 000**	**21 400**
Rahoitusosuudet		**21 000**	**0**	**21 000**	**15 000**	**-6 000**	**21 400**
Pysyvien vastaavien myynnit		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
554	**Seminaarin koulu**						
8604	SEMINAARIN KOULU	-255 000	-6 000	-261 000	-270 796	-9 796	-299 974
556	**Pääterveysasema**						
8606	PÄÄTERVEYSASEMA	-200 000	0	-200 000	-192 671	7 329	0
558	**Kivirannan koulu**						
8608	KIVIRANNAN KOULU	-420 000	-195 000	-615 000	-614 451	549	-149 466
562	**Suensaaren palvelukeskus**						
8612	SUENSAAREN PALVELUKESKUS	-20 000	0	-20 000	-11 811	8 189	0
572	**Kaupungintalo**						
8621	KAUPUNGINTALO	-230 000	0	-230 000	-255 770	-25 770	0
579	**Monitoimitalo**						
8629	TORPIN MONITOIMITALO	-160 000	64 000	-96 000	-95 701	299	0
580	**Paloasema**						
8630	PALOASEMA	-100 000	-135 000	-235 000	-234 854	146	-533 547
582	**Karungin päiväkoti**						
8632	KARUNGIN PÄIVÄKOTI	-150 000	0	-150 000	-135 971	14 030	0
583	**Rajakartano**						
8633	RAJAKARTANO	-600 000	140 000	-460 000	-480 487	-20 487	0
584	**Raumon koulu**						
8634	RAUMON KOULU	-80 000	0	-80 000	0	80 000	0
RAPORTTI YHTEENSÄ		**-4 602 000**	**-190 000**	**-4 792 000**	**-4 466 513**	**325 487**	**-7 477 441**
Menot		**-4 791 000**	**-190 000**	**-4 981 000**	**-4 584 732**	**396 268**	**-8 197 224**
Tulot		**189 000**	**0**	**189 000**	**118 219**	**-70 781**	**719 783**
Rahoitusosuudet		**179 000**	**0**	**179 000**	**118 219**	**-60 781**	**719 783**
Pysyvien vastaavien myynnit		**10 000**	**0**	**10 000**	**0**	**-10 000**	**0**

PERUSTELUT:

Kiinteä omaisuus	Ei hankittuja määräaloja
Irtain omaisuus	Hankitut kasvihuoneen kourupöydät, yleisten alueiden varusteita ja kalusteita sekä monitoimikauha
Talonrakennus	
Kaakamon koulun pysäköintialueen laajennus	Valmis
Kaakamon päiväkodin aidan uusiminen	Valmis
Kyläjoen koulun lähiliikuntapaikka	Valmis
Pirkkiön päiväkodin aidan uusiminen	Valmis
Raatihuoneen vesikaton maalaus	Valmis
Saarenhampaan tilojen muutos toimistokäyttöön	Valmis
Putaan terveystalon muutostyöt	Valmis
Karungin päiväkoti	Pihan muutostyöt toteutettu
Kaupungintalo	Suunnitelmia laadittu ja konesalin muutostyöt aloitettu
Kivirannan koulu	Uudemman osan IV saneerattu
Paloasema	Pelastustoimen ja ensihoidon tilamuutokset valmiit
Pääterveysasema	Hammashoitolan hissi uusittu, keittiön lattia ja kylmiö uusittu ja kameravalvonta toteutettu.
Rajakartano	Vesikaton saneeraus tehty
Raumon koulu	Henkilökunnan sosilaalitilojen toteutus siirtynyt
Seminaarin koulu	Lämmönvaihdin ja automatiikka uusittu sekä lähiliikuntapaikka toteutettu.
Suensaaren palvelukeskus	Laadittu suunnitelmat vesikaton uusimiseksi.
Torpin monitoimitalo	Viemäreiden saneeraus siirtynyt
Julkinen käyttöomaisuus / Katujen ja teiden perusparannus	
Pirkontien alueen 2. vaihe	Valmis
Viidankatu välillä Kemintie Putaankatu	Siirtynyt katusuunnitelmien päivityksen vuoksi
Ylipäänkatu ja kääntöalue	Jatkuu v. 2020
Kirkkokatu (Länsiranta-Keskikatu)	Jatkuu v. 2020
Vesaisenkatu (Pitkäkatu-Vapaudentie)	Valmis
Katuvalaistuksen muutostyö (energiatehokkuus)	Valmis
Kaava-alueen avo-ojien perkaukset	Valmis
Kunnallistekniikan viimeistelytyöt	Vuodelta 2018 kesken jääneitä kohteita viimeistelty
Julkinen käyttöomaisuus / Katujen ja teiden uudisrakentaminen	Färinmäen 2. vaiheen kunnallistekniikka toteutettu
Julkinen käyttöomaisuus / Päällystäminen	Totetettu erillisen ohjelman mukaisesti
Julkinen käyttöomaisuus / Ympäristötyöt	
Torpin meluaita	Valmis
Leikkipuistojen kunnostus	Toteutettu erillisen ohjelman mukaisesti
Leton huoltorakennuksen maalaus	Siirtynyt vuodelle 2020
Julkinen käyttöomaisuus / Liikenneturvallisuushankkeet	Nykäsenkadun kevarin rakentaminen jatkuu v. 2020
Nykäsenkadun pyörätie (Mäkikatu-Thurevikinkatu)	
Julkinen käyttöomaisuus / PGR	EU-puiston silta valmistunut
Julkinen käyttöomaisuus / Yhteistyöhankkeet	
Laivaniemi-Alaraumo venereitti II vaihe, 2 osa	Maksettu osakaskunnalle kaupungin osuus
Näränperän padon korotus	Suunnitelmat laadittu valmiiksi

INVESTOINNIT TORNION KAUPUNKI	TA 2019	TA MUUTOKSET	TA MUUT. JÄLKEEN	TOTEUMA 31.12.2019	POIKKEAMA	TP 2018
TOIMIALAT YHTEENSÄ	**-5 538 400**	**-190 000**	**-5 728 400**	**-4 796 389**	**932 011**	**-7 955 032**
Menot	**-5 862 400**	**-190 000**	**-6 052 400**	**-5 212 250**	**840 150**	**-8 955 906**
Tulot	**324 000**	**0**	**324 000**	**415 861**	**91 861**	**1 000 874**
Rahoitusosuudet	**264 000**	**0**	**264 000**	**118 219**	**-145 781**	**719 783**
Pysyvien vastaavien myynnit	**60 000**	**0**	**60 000**	**297 643**	**237 643**	**281 091**

8.5 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 31.12.2019

	Alkuperäinen talousarvio	Toteutuma e	Poikkeama e
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate +/-	**4 606 613**	-23 542	-4 630 155
Satunnaiset erät +/-			
Tulorahoituksen korjauserät	-310 000	-292 585	17 415
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-5 862 400	-5 212 250	650 150
Rahoitusos.inv.menoihin +	264 000	118 219	-145 781
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden			0
luovutustulot	370 000	297 643	-72 357
Investointien nettomeno	-5 228 400	-4 796 389	432 011
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-931 787**	**-5 112 516**	**-4 180 729**
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaam.lisäykset -	-500 000	0	500 000
Antolainasaamisten vähennykset +	400 000	0	-400 000
Muiden pitk.aik.saamisten			
lisäys -/ vähennys +	0	0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaiakaisten lainojen lisäys +	10 000 000	10 000 000	0
Pitkäaik.lainojen vähennys -	-7 785 863	-7 235 863	550 000
Lyhytaik.lainojen muutos - / +	-1 250 000	3 000 000	4 250 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	**-67 650**	**651 621**	**719 271**

Tunnusluvut

Kassalainat	12 000 000	23 000 000	11 000 000
Talousarviolainat	42 200 000	42 700 000	500 000
Lainakanta	54 200 000	65 700 000	11 500 000
Talousarviolainat/asukas	1 905	1 973	68
Lainat/asukas	2 447	3 036	589
Asukasmäärä	22 150	21 637	-513

8.6 Yhteenveto määrärahojen sekä tuloarvioiden toteutumisesta

4.5 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

		Määrärahat 1 000 e					Tuloarviot 1 000 e					
	Sito-vuus *) B,N	TA 2019	TA-muutos	Muutettu TA	Toteuma	Poik-keama	TA 2019	TA-muutos	Muutettu TA	Toteuma	Poik-keama	
KÄYTTÖTALOUS		150 755	6 208	156 963	156 920	-43	31 919	1 191	33 110	34 594	-1 484	
Tarkastuslautakunta	B	92		92	59	-33						
Kaupunginhallitus	B	9 167		9 167	8 879	-288	4 640		4 640	4 802	-162	**)
Sosiaali- ja terveysltk	B	80 873	5 158	86 031	85 889	-142	7 918	1 041	8 959	9 720	-761	
Sivistyspalvelut yht.		42 301	500	42 801	43 634	833	2 967	150	3 117	3 773	-655	
Sivistyslautakunta	B	36 180	500	36 680	36 910	230	1 862	150	2 012	2 201	-188	
Elämänlaatulautakunta	N	5 564		5 564	6 133	569	1 033		1 033	1 477	-444	
Aineen taidemuseon johtokunta	N	557		557	591	34	72		72	94	-22	
Tekniset palvelut yht		18 322	551	18 873	18 460	-413	16 395	0	16 395	16 300	96	
Teknpalv.lautakunta	B	16 256	551	16 807	16 696	-111	14 329		14 329	14 536	-207	
Perämeren jätelautakunta	N	115		115	74	-41	115		115	74	41	
Meri-Lapin ympäristöltk	N	1 951		1 951	1 690	-261	1 951		1 951	1 690	261	
TULOSLASKELMAT		712	0	712	414	-298	124 154	0	124 154	122 716	1 438	
Verotulot yhteensä	B						86 528		86 528	83 881	2 647	
Valtionosuudet	B						37 104		37 104	38 346	-1 242	
Korkotulot	B						390		390	356	34	
Muut rahoitustulot	B						132		132	133	-1	
Korkomenot	B	703		703	414	-289						
Muut rahoitusmenot	B	9		9		-9						
INVESTOINTIOSA		5 862	190	6 052	5 212	840	324	0	324	416	-92	
Keskushallintopalvelut												
Kiinteä omaisuus	B	300		300	55	245	50		50	298	-248	
Aineeton käyttöomaisuus	B	3		3	8	-5						
Irtain omaisuus	B	173		173	166	7						
Muu investointitoiminta	B	170		170	20	150	85		85		85	
Hyvinvointipalvelut												
Irtain omaisuus	B	156		156	136	20						
Sivistyspalvelut												
Irtain omaisuus	B	270		270	244	26						
Tekniset palvelut												
Kiinteä omaisuus	B	15		15	0	15	10		10		10	
Irtain omaisuus	B	43		43	44	-1						
Julkinen käyttöomaisuus	B	2 208	58	2 266	1 971	295	113		113	68	45	
Rakennus	B	2 525	132	2 657	2 570	87	66		66	50	16	
RAHOITUSOSA		864	0	864	5 764	-4 700	0	0	0	0	0	
Antolainasaam.lis.	B	-500		-500		500						
Antolainasaam.väh.	B	400		400		-400						
Pitkäaik.lain.lis.	B	10 000		10 000	10 000							
Pitkäaik.lain.väh.	B	-7 786		-7 786	-7 236	-550						
Lyhytaik.lain.muutos	B	-1 250		-1 250	3 000	-4 250						
YHTEENSÄ		158 193	6 398	164 591	168 310	-4 201	156 397	1 191	157 588	157 726	-138	

Poikkeama-sarake: tulon alitus -, tulon ylitys +, menon alitus+, menon ylitys -

*) B=bruttomääräraha/-tuloarvio, N=nettomääräraha/-tuloarvio

**) Kaupunginhallitus sis. työllisyyspalkat

9 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

9.1 Tornion kaupunki

Rahoituslaskelma 31.12.2019

Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus			**2019**		**2018**
Vuosikate	+	-23 541,86		4 921 282,97	
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät		-292 584,97	-316 126,83	-226 230,17	4 695 052,80
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-	-5 212 250,24		-8 971 106,12	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	118 218,63		719 782,65	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	297 642,63	-4 796 388,98	297 091,42	-7 954 232,05
Toiminnan ja investointien rahavirta			-5 112 515,81		-3 259 179,25
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	10 000 000,00		10 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-7 235 862,98		-7 485 862,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-/+	3 000 000,00	5 764 137,02	7 000 000,00	9 514 138,00
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-/+	3 369,04		-17 769,82	
Vaihto-omaisuuden muutos	-/+	34 937,23		-2 798,91	
Saamisten muutos	-/+	-183 752,76		-1 653 727,20	
Korottomien velkojen muutos	-/+	-485 398,86	-630 845,35	-3 018 167,70	-4 692 463,63
Rahoituksen rahavirta			5 133 291,67		4 821 674,37
Rahavarojen muutos	-/+		**20 775,86**		**1 562 495,12**
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	+	2 649 983,15		2 629 207,29	
Rahavarat 1.1.	-	-2 629 207,29	**20 775,86**	-1 066 712,17	**1 562 495,12**

Talousarviolainat 31.12.	**42 700 000,00**	**39 935 863,00**
Kassalainat 31.12.	**23 000 000,00**	**20 000 000,00**
	65 700 000,00	**59 935 863,00**

TASE	31.12.2019	31.12.2018
	e	e
V A S T A A V A A		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	43 169,98	50 519,78
Muut pitkävaikutteiset menot	610 064,37	666 093,71
Aineettomat hyödykkeet yht.	653 234,35	716 613,49
II Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	14 702 132,26	14 652 549,33
Rakennukset ja rakennelmat	51 840 008,00	52 420 502,94
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 797 768,95	17 945 391,71
Koneet ja kalusto	1 346 283,69	1 358 021,97
Muut aineelliset hyödykkeet	341 372,37	311 369,65
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	843 639,17	835 774,79
Aineelliset hyödykkeet yht.	86 871 204,44	87 523 610,39
III Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	22 815 736,77	22 807 859,93
Muut lainasaamiset	9 289 437,10	9 289 437,10
Muut saamiset	142 219,00	142 219,00
Sijoitukset yht.	32 247 392,87	32 239 516,03
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		2 464,96
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	88 474,97	93 365,84
Toimeksiantojen varat yht.	88 474,97	95 830,80
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	41 123,84	79 316,32
Ennakkomaksut	6 213,02	2 957,77
Vaihto-omaisuus yht.	47 336,86	82 274,09
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset	78 496,60	19 488,45
Muut saamiset		
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 107 602,63	3 279 274,38
Lainasaamiset		
Muut saamiset	884 389,62	1 765 536,71
Siirtosaamiset	3 506 193,50	2 328 630,05
Saamiset yht.	7 576 682,35	7 392 929,59
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 649 983,15	2 629 207,29
	2 649 983,15	2 629 207,29
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**130 134 308,99**	**130 679 981,68**

TASE	31.12.2019	31.12.2018
	e	e
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	40 133 879,73	40 133 879,73
IV Muut omat rahastot	900 000,00	900 000,00
V Edellisen tilikauden yli-/alijäämä	13 688 257,38	14 701 848,14
VI Tilikauden yli-/alijäämä	-5 820 424,06	-1 013 590,76
	48 901 713,05	54 722 137,11
Oma pääoma yht.		
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset		
Työyhteisöjen kehittämisvaraus	220 869,74	220 869,74
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yht.	220 869,74	220 869,74
C PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 197 604,23	1 197 604,23
Pakolliset varaukset yht.	1 197 604,23	1 197 604,23
D TOIMEKSI ANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot		2 487,37
Lahjoitusrahastojen pääomat	195 097,38	206 413,68
Muut toimeksiantojen pääomat	198 242,72	188 425,84
Toimeksiantojen pääomat yht.	393 340,10	397 326,89
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	35 100 000,00	32 699 999,98
Lainat julkisyhteisöiltä		
Muut velat		
Pitkäaikainen yht.	35 100 000,00	32 699 999,98
II Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	30 600 000,00	27 235 863,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	14 131,05	1 496,05
Ostovelat	3 554 243,69	4 619 477,42
Muut velat	1 142 594,52	2 519 441,03
Siirtovelat	9 009 812,61	7 065 766,23
Lyhytaikainen yht.	44 320 781,87	41 442 043,73
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**130 134 308,99**	**130 679 981,68**

9.2 Tornion kaupunkikonserni

KONSERNITULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Toimintatuotot	74 754 849,61	72 983 633,84
Toimintakulut	-201 071 213,39	-193 382 393,97
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	58 241,40	98 027,43
Toimintakate	**-126 258 122,38**	**-120 300 732,70**
Verotulot	**83 613 236,60**	**83 252 531,38**
Valtionosuudet	**51 857 469,89**	**51 542 255,17**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	9 811,66	36 217,99
Muut rahoitustuotot	415 778,46	391 816,65
Korkokulut	-913 112,25	-1 263 340,42
Muut rahoituskulut	-19 406,96	-44 545,35
Vuosikate	**8 705 655,02**	**13 614 202,72**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 478 893,67	-13 126 981,49
Satunnaiset erät	-918 534,47	150 844,74
Tilikauden tulos	**-4 691 773,11**	**638 065,98**
Tilinpäätössiirrot	230 825,08	92 067,62
Tilikauden verot	-208 238,64	-245 526,98
Laskennalliset verot	10 023,39	-51 136,40
Vähemmistöosuus	836,11	52 311,00
Tilikauden yli/-alijäämä	**-4 658 327,17**	**485 781,22**

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	31.12.2019		31.12.2018	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	8 705 655,02		13 614 202,73	
Satunnaiset erät	-918 534,47		150 844,74	
Tilikauden verot	-208 238,64		-245 526,98	
Tulorahoituksen korjauserät	127 480,77	7 706 362,68	395 806,17	13 915 326,66
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-11 962 767,44		-16 930 021,74	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	281 223,83		976 072,14	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	551 684,12	-11 129 859,49	355 129,50	-15 598 820,10
Toiminnan ja investointien rahavirta		**-3 423 496,81**		**-1 683 493,44**
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys			57 632,64	
Antolainasaamisten vähennys				57 632,64
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 924 232,97		13 120 402,03	
Pitkäaikaisten lainojen muutos	-12 944 115,11		-11 656 884,96	
Lyhytaikaisten lainojen muutos netto	4 845 812,24	2 825 930,10	6 074 148,98	7 537 666,05
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	185,72		614 978,31	
Vaihto-omaisuuden muutos	8 894,18		-96 122,82	
Saamisten muutos	-1 321 508,60		-1 797 696,15	
Korottomien velkojen muutos	2 154 626,33	842 197,63	-3 391 179,03	-4 670 019,69
Rahoituksen rahavirta		**3 668 127,73**		**2 925 279,00**
Rahavarojen muutos		**244 630,92**		**1 241 785,56**
Rahavarat 31.12.	15 373 413,03		15 128 782,11	
Rahavarat 1.1.	-15 128 782,11	**244 630,92**	-9 681 730,39	**5 447 051,72**

KONSERNITASE

	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	676 394,70	654 359,87
Muut pitkävaikutteiset menot	823 983,97	1 017 430,09
Ennakkomaksut	2,38	47 699,09
Yhteensä	1 500 381,05	1 719 489,05
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	15 749 705,17	15 698 885,54
Rakennukset	125 272 450,54	127 281 880,66
Kiinteät rakenteet ja laitteet	34 749 610,29	34 473 156,08
Koneet ja kalusto	7 054 147,83	7 472 726,54
Muut aineelliset hyödykkeet	819 313,83	823 985,95
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 668 394,61	2 601 172,51
Yhteensä	186 313 622,27	188 351 807,28
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	13 199 436,11	11 842 558,61
Muut lainasaamiset		
Muut saamiset	40 242,33	52 216,00
Yhteensä	13 239 678,44	11 894 774,61
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	384 986,05	481 272,68
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	88 474,97	2 135 570,34
Muut toimeksiantojen varat	2 564 056,15	
Yhteensä	3 037 517,17	2 616 843,02
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	831 368,49	843 517,93
Ennakkomaksut	6 213,02	2 957,77
Yhteensä	837 581,51	846 475,70
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset		3 982 990,45
Lainasaamiset	89 480,45	22 558,38
Muut saamiset		67,87
Siirtosaamiset	-7 911,00	149 258,04
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	11 388 679,10	7 029 469,10
Lainasaamiset	-16 183,92	-16 183,92
Muut saamiset	1 907 257,93	2 737 237,63
Siirtosaamiset	4 241 144,46	3 098 432,85
Yhteensä	17 602 467,02	17 003 830,40
Rahoitusarvopaperit		
Muut Arvopaperit	229 880,70	223 606,83
Yhteensä	229 880,70	223 606,83
Rahat ja pankkisaamiset	15 373 413,03	15 128 782,11
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**238 134 541,19**	**237 785 609,00**

KONSERNITASE

VASTATTAVAA	**31.12.2019**	**31.12.2018**
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	40 133 879,73	40 133 879,73
Säätiöiden ja yhd. Peruspääoma	237 586,32	237 586,32
Muut omat rahastot	2 140 777,43	2 253 510,62
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	43 101 097,07	43 548 666,72
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 658 327,17	485 781,22
Yhteensä	80 955 013,38	86 659 424,82
VÄHEMMISTÖOSUUDET	561 091,53	580 942,17
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	2 989,90	4 089,84
Muut pakolliset varaukset	3 856 848,76	3 423 466,09
Yhteensä	3 859 838,66	3 427 555,93
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	373 121,02	535 861,27
Lahjoitusrahastojen pääomat	228 263,27	242 184,14
Muut toimeksiantojen pääomat	2 763 653,69	2 166 132,70
Yhteensä	3 365 037,97	2 944 178,11
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	63 525 317,22	65 679 671,92
Lainat julkisyhteisöiltä		
Laina muilta luotonantajilta	9 378 592,17	9 633 686,29
Saadut ennakot	386 922,00	673 535,29
Muut velat	8 777 088,31	7 983 640,75
Laskennalliset verovelat	1 898 731,29	1 898 731,29
Yhteensä	83 966 650,98	85 869 265,54
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	39 209 040,07	33 877 116,61
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta	182 577,00	
Saadut ennakot	1 992 270,90	205 389,67
Ostovelat	7 785 120,74	8 111 823,13
Muut velat	2 567 767,79	4 071 324,47
Siirtovelat	13 509 139,80	11 817 969,89
Laskennalliset verovelat	180 992,38	220 618,85
Yhteensä	65 426 908,67	58 304 242,62
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**238 134 541,19**	**237 758 609,00**

10 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet
Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.
Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle

Pysyvät vastaavat
Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.
Poistosuunnitelma on muutettu 26.11.2012 kv § 75. Uutta poistosuunnitelmaa noudatetaan vuodesta 2013 alkaen. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.
Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitukset
Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.
Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus
Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinnan mukaiseen arvoon.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Valuuttamääräiset erät
Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin. (SEK 10,4468)

Avustusten käsittely
Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

2. Tuloslaskelman esittämistavan muutos
Ei ilmoitettavaa

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin
Ei ilmoitettavaa

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus
Ei ilmoitettavaa

5. Aikaisempia tilikausia koskevan virheen käsittely tilinpäätöksessä
Ei ilmoitettavaa

6. Tilikauden tapahtumat
Teknistenpalvelujen lautakunnan ylitysanomus vuoden 2019 talousarvion käyttötalousosaan on Tornion kaupungin valtuusto hyväksynyt 23.3.2020 § 32.

Tornion kaupungilla on riita-asioiden vuoksi kirjaamatta 3 kpl:tta ostolaskuja, yhteensä 339 125,00 euroa ja yksi myyntilasku 71 100,00 euroa. Laskut on jätetty varovaisuuden periaatetta noudattaen kirjaamatta käyttötalouteen.

7.Tilikauden jälkeiset tapahtumat
Koronaviruspandemia vaikutukset Tornion talouteen tulevat näkymään verotulojen, maksu- ja myyntituottojen vähentymisenä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menojen lisääntymisenä.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet
Konsernitilinpäätöksen laajuus
Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt. Lisäksi kaikki kuntayhtymät sekä yhteis- ja omistusyhteysyhteisöt, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhtiöistä konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistelty Lounais-Lapin ajoharjoitteluratasäätiötä, Lapin Ammattikorkeakoulu Oy ja Mehiläinen Länsi-Pohja Oy, koska omistusosuus on alle 20 %

Keskinäisen omistuksen eliminointi
Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty sovelletulla hankintamenomenetelmällä, joka vastaa käytännössä Tornio-konsernissa aikaisemmin noudatettua pariarvomenetelmää. Eliminointierot on kirjattu muihin oman pääoman eriin.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet
Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset
Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu
Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Vähemmistöosuudet
Vähemmistölle kuuluva osuus on erotettu konsernin tuloksesta ja omasta pääomasta.

Kuntayhtymät
Kuntayhtymien tuloslaskelmat ja taseet on yhdistelty konsernitilinpäätökseen peruspääomaosuuden mukaisesti.

Tornion kaupungin vastuun Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kertyneestä alijäämästä ei katsota täyttävän kaikkia kirjanpitolain 5:14 §:n mukaisia pakollisen varauksen tekemiä edellytyksiä. Tornion kaupungin vastuun määrä 31.12.2019 tilanteen mukaisena on 2 159 165,23 euroa.

Osakkuusyhteisöt
Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Vapaaehtoiset varaukset
Konsernitaseessa vapaaehtoisia varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Poikkeavat tilikaudet
As. Oy Tornion Uusikatu 5:n tilikausi on 1.7.2018-30.6.2019
Kiinteistö Oy Tornion Kisakoti tilikausi on 1.1.-30.11.2019

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Keskushallintopalvelut	2 456 735,53	2 061 720,21	2 456 735,53	2 061 720,21
Hyvinvointipalvelut	8 293 230,31	7 819 947,96	8 325 384,06	7 982 008,37
Sivistyspalvelut	3 388 486,46	2 793 286,47	3 484 628,96	3 167 486,68
Tekniset palvelut	2 641 849,63	2 809 716,31	4 514 939,80	4 636 780,60
Muut palvelut	57 974 547,68	57 498 962,89		
Toimintatuotot yhteensä	**74 754 849,61**	**72 983 633,84**	**18 781 688,35**	**17 847 995,86**

7. Verotulojen erittely

	Kaupunki	
	2019	2018
Kunnan tulovero	73 795 482,37	73 472 010,88
Kiinteistövero	7 084 953,22	6 947 266,42
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 000 853,21	3 087 875,58
Verotulot yhteensä	**83 881 288,80**	**83 507 152,88**

8. Valtionosuuksien erittely

	Kaupunki	
	2019	2018
Peruspalvelujen valtionosuus	31 166 600,00	31 007 587,82
Verotulojen tasaus	7 753 352,00	8 420 200,91
Opetus- ja kulttuurit. valtion os.	-574 378,00	-826 754,00
Valtionosuudet yhteensä	**38 345 574,00**	**38 601 034,73**

9. Palvelujen ostojen erittely

	Kaupunki	
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	48 861 619,17	44 983 837,75
Muiden palvelujen ostot	15 387 739,87	14 485 275,06
Palvelujen ostot yhteensä	**64 249 359,04**	**59 469 112,81**

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

Ei ilmoitettavaa

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

	Poistotapa	Poisto-aika
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	Tasapoisto	5 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5-20 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Konserniliikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Tietokoneohjelmistot	Tasapoisto	5 vuotta
Muut	Tasapoisto	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poisteta	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset		
- Kiviset	Tasapoisto	35-45 vuotta
- Puiset	Tasapoisto	25-35 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset		
Jätevedenpuhdistamot	Tasapoisto	30 vuotta
Jäteveden pumppaamot	Tasapoisto	30 vuotta
Vesilaitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Energialaitoksen rakennukset	Tasapoisto	20-30 vuotta
Kaukolämpölaitokset	Tasapoisto	20-30 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15-20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	25-30 vuotta
Muut rakennukset	Tasapoisto	25-30 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30-45 vuotta
- Kiviset	Tasapoisto	35-45 vuotta
- Puiset	Tasapoisto	30-40 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet. torit ja puistot		
Liikenneväylät	Tasapoisto	20 vuotta
Puistot ja torit	Tasapoisto	15-20 vuotta
Leikkikentät	Tasapoisto	15-20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat		
Laiturit ja venerannat	Tasapoisto	15-20 vuotta
Piensatamat	Tasapoisto	15-20 vuotta
Satama	Tasapoisto	15-20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet		
Kaatopaikka	Tasapoisto	15-20 vuotta
Matonpesuasemat	Tasapoisto	15-20 vuotta
Urheilualueet	Tasapoisto	20-25 vuotta
Leirintäalue	Tasapoisto	15-20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15-20 vuotta
Vedenjakeluverkko	Tasapoisto	30-40 vuotta
Viemäriverkko	Tasapoisto	30-40 vuotta
Kaukolämpöverkko	Tasapoisto	20-30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalvontalaitteet		
Sähköverkko	Tasapoisto	15-20 vuotta
Katuvalaistus	Tasapoisto	15-20 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15-20 vuotta
Sähkö- ja vesi- ym. laitosten laitoskoneet ja laitteet		
Viemärilaitoksen koneet	Tasapoisto	15-20 vuotta
Jätevesilaitosten puhdistamot	Tasapoisto	15-20 vuotta
Jätevesipumppaamot	Tasapoisto	15-20 vuotta
Kaukolämpömittarit	Tasapoisto	10-15 vuotta

Sähkölaitoksen mittarit	Tasapoisto	10-15 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Tasapoisto	15-20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	15-20 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	15-20 vuotta
Koneet ja Kalustot		
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15-20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8-15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5-7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5-10 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10-15 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5-10 vuotta
Sairaala- terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto	5-10 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3-5 vuotta
Viestintälaitteet	Tasapoisto	3-5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	

Pienet pysyvien vastaavienhankinnat, joiden hankintahinta on alle 10 000 e on kirjattu vuosikuluiksi.

12. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevastuu 1.1	4 089,84	5 174,04		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-1 099,94	-1 084,20		
Eläkevastuu 31.12.	2 989,90	4 089,84		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	2 266 546,68	1 859 494,49		
Lisäykset tilikaudella	240 817,52	407 052,19		
Vähennykset tilikaudella				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	2 507 364,20	2 266 546,68		
Muut Pakolliset varaukset 1.1.	1 156 919,41	1 156 919,41	1 197 604,23	1 197 604,23
Lisäykset tilikaudella	192 565,15			
Vähennykset tilikaudella				
Muut Pakolliset varaukset 31.12.	1 349 484,56	1 156 919,41	1 197 604,23	1 197 604,23

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja –tappiot

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa ja vesialueiden myyntivoitot	292 584,97	248 761,12	292 584,97	248 761,12
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot	3 876,89	5 709,90		
Myyntivoitot yhteensä	**296 461,86**	**254 471,02**	**292 584,97**	**248 761,12**
Muut toimintakulut				
Maa ja vesialueiden myyntitappiot		4 695,77		4 695,77
Rakennusten myyntitappiot		17 835,18		17 835,18
Muut myyntitappiot				
Myyntitappiot yhteensä		**22 530,95**		**22 530,95**

14. Satunnaiset tuotot ja kulut
Ei ilmoitettavaa

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kaupunki	
	2019	2018
Osinkotuotot muissa yhteisöissä	90 823,73	297 712,71
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Yhteensä	**90 823,73**	**297 712,71**

16. Poistoeron muutokset
Ei ilmoitettavaa.

TASEN LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17. Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset
Ei ilmoitettavaa.

18. Arvonkorotukset
Ei ilmoitettavaa.

19. Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja sijoitukset

Tornion kaupunki, käyttöomaisuuden muutokset 2019

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Ennakko-maksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	50 519,78	666 093,71		716 613,49
Lisäykset tilikauden aikana	7 777,53			7 777,53
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä		32 000,00		32 000,00
Tilikauden poisto	-15 127,33	-88 029,34		-103 156,67
Arvonalennukset ja palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	**43 169,98**	**610 064,37**	**0,00**	**653 234,35**
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	**43 169,98**	**610 064,37**	**0,00**	**653 234,35**
Olennaiset lisäpoistot				

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	14 652 549,33	52 420 502,94	17 945 391,71	1 358 021,97	311 369,65	835 774,79	87 523 610,39
Lisäykset tilikauden aikana	54 640,59			546 057,56	30 002,72	4 447 676,37	5 078 377,24
Rahoitusosuudet tilikaudella		-50 000,00				50 000,00	50 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	-5 057,66						-5 057,66
Siirrot erien välillä		2 836 460,19	1 621 351,80			-4 489 811,99	-32 000,00
Tilikauden poisto		-3 366 955,13	-1 768 974,56	-557 795,84			-5 693 725,53
Arvonalennukset ja palautukset							
Poistamaton hankintameno 31.12.	**14 702 132,26**	**51 840 008,00**	**17 797 768,95**	**1 346 283,69**	**341 372,37**	**843 639,17**	**86 871 204,44**
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	**14 702 132,26**	**51 840 008,00**	**17 797 768,95**	**1 346 283,69**	**341 372,37**	**843 639,17**	**86 871 204,44**
Olennaiset lisäpoistot							

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja Osuudet	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	5 595 177,08	8 311 705,12	7 637 794,96	1 263 182,77	22 807 859,93
Lisäykset		7 876,84			7 876,84
Vähennykset					0,00
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	5 595 177,08	8 319 581,96	7 637 794,96	1 263 182,77	22 815 736,77
Arvonalennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	**5 595 177,08**	**8 319 581,96**	**7 637 794,96**	**1 263 182,77**	**22 815 736,77**

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteistöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	9 289 437,10	0,00	142 219,00	9 431 656,10
Lisäykset					
Vähennykset					
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	0,00	9 289 437,10	0,00	142 219,00	9 431 656,10
Arvonalennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	**0,00**	**9 289 437,10**	**0,00**	**142 219,00**	**9 431 656,10**

Kaupungin pysyvät vastaavat yhteensä 31.12. **119 771 831,66**

20.-22. Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
	Koti-paikka	Kunnan omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	kuntakonsernin osuus (1000 e) omasta pää-omasta	vieraasta pää-omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Tornion Vuokra-asunnot Oy	Tornio	100	100	6 837	25 501	-34
Kiinteistö Oy Kisakoti	Tornio	100	100	-87	163	0
Tornion Krunni Oy	Tornio	100	100	115	125	-5
Kiinteistö Oy Tornion Veljeskoti	Tornio		100	65	5	0
Tornion Oppilasasuntola Oy	Tornio	85,0	92,8	-52	3 448	-114
Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy	Tornio	90,5	90,5	260	84	-8
Tornion Keilahalli Oy	Tornio	79,8	79,8	115	96	28
Bottenvikens Reningsverk Ab	Haaparanta	65	65	691	864	3
Team Botnia Oy	Tornio	73,7	73,7	96	77	10
Tornion Energia Oy	Tornio	100	100	7 474	15 427	964
Tornion Vesi Oy	Tornio	100	100	2 991	16 445	238
Tornion Palveluasunnot oy	Tornio	100	100	13	3 205	3
Tornion Työvoimalasäätiö sr	Tornio	100	100	-158	301	-85
Kuntayhtymät						
Kemi-Tornionlaakson koulutus-kuntayhtymä Lappia	Tornio	53,19	53,19	17 079	2 828	-181
Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	Kemi	27,2	27,2	2 056	7 980	-496
Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä	Rovaniemi	7,7	7,7	277	283	-14
Lapin Liitto	Rovaniemi	12,31	12,31	203	499	36
Yhteis- ja omistusyhteysyhteisöt						
Kemin Digipolis Oy	Kemi	23,8	23,8	61	142	-3
As Oy Tornion Uusikatu 5	Tornio	40	40	552	3	0
Meri-Lapin Vesi Oy	Tornio	45	45	745	1 685	66
Perämeren jätehuolto Oy	Kemi	34,6	34,6	1 006	548	1
Kiint. Oy Tornion Matkailupysäkki	Tornio	42,1	42,1	1 178	25	-5
Yhdistelemättä:						
Lapin Ammattikorkeakoulu oy	Rovaniemi	17,1	17,1			
Lounais-Lapin ajoharjoitteluratasäätiö	Tornio	30,9	30,9			
Mehiläinen Länsi-Pohja Oy	Kemi	7,6				

23. Kunnan saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä ja osakkuus- ja omistusyhteysyhteisöiltä

	Kaupunki			
	2019	2019	2018	2018
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		225 985,31		268 463,49
Lainasaamiset yhteensä	9 289 437,10		9 289 437,10	
- joista				
Pääomalainat				
Tornion Energia Oy	3 000 000,00		3 000 000,00	
Tornion Vesi Oy	5 000 000,00		5 000 000,00	
Pitkäaikainen antolaina				
Tornion Vuokra-asunnot Oy	1 208 579,07		1 208 579,07	
Tornion Oppilasasunnot Oy	80 858,03		80 858,03	
Muut lainasaamiset				
Tornion Vesi Oy				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		403 860,28		403 860,28
Yhteensä	**9 289 437,10**	**629 845,59**	**9 289 437,10**	**672 323,77**
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		2 736,63		43 738,55
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		**2 736,63**		**43 738,55**
Saamiset osakkuus- ja omistusyhteysyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		38 549,41		35 920,35
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		**38 549,41**		**35 920,35**
Saamiset yhteensä	**9 289 437,10**	**671 131,63**	**9 289 437,10**	**751 982,67**

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot			305 000,00	305 000,00
Kelan korvaus työterv.huoltoon	118 136,65	179 108,77		
Eu-tuet ja avustukset	13 388,78	23 975,55	13 388,78	23 975,55
Valtion korvaukset käyttötalouden menc	144 870,59	225 924,14		110 035,00
Myyntituottojen jaksotukset	300 724,80	294 946,40		
Muut	3 664 023,64	2 374 477,99	3 187 804,72	1 889 116,94
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	**4 241 144,46**	**3 098 432,85**	**3 506 193,50**	**2 328 127,49**

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Oman pääoman erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	40 133 879,73	40 133 879,73	40 133 879,73	40 133 879,73
Peruspääoma 31.12.	40 133 879,73	40 133 879,73	40 133 879,73	40 133 879,73
Yhdistysten js säätiöiden				
peruspääoma 1.1.	237 586,32	25 000,00		
peruspääoma 31.12.	237 586,32	237 586,32		
Muut omat rahastot				
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00
Vahinkorahaston pääoma 31.12	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00
Muut rahastot 1.1.	1 353 510,62	1 434 011,01		
Muut rahastot 31.12.	1 240 777,43	1 353 510,62		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	2 140 777,43	2 253 510,62	900 000,00	900 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	43 101 097,07	43 548 666,72	13 688 257,38	14 701 848,14
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 658 327,17	485 781,22	-5 820 424,06	-1 013 590,76
Oma pääoma yhteensä	**80 955 013,38**	**86 659 424,62**	**48 901 713,05**	**54 722 137,11**

26. Erittely poistoerosta

Ei ilmoitettavaa.

27. Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

	Kaupunki	
	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	42 700 000,00	39 935 862,98
Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	**42 700 000,00**	**39 935 862,98**

28. Joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa.

29. Pakolliset varaukset

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset	204 816,91	12 251,76		
Luottotappiovaraus			52 892,54	52 892,54
Eläkevastuu	2 989,90	4 089,84		
Ympäristövelvoitteet	1 144 667,65	1 144 667,65	1 144 667,65	1 144 667,65
Kuntayhtymän alijäämä			44,04	44,04
Potilasvahinkovaraus	2 507 364,20	2 266 546,68		
Pakollinen varaus 31.12.	**3 859 838,66**	**3 427 555,93**	**1 197 604,23**	**1 197 604,23**

30. Kunnan velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuus- ja omistusyhteisöille

	Kaupunki			
	2019	2019	2018	2018
	pitkäaikaiset	**lyhytaikaiset**	**pitkäaikaiset**	**lyhytaikaiset**
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		117 754,22		139 873,76
Siirtovelat		12 426,88		6 229,32
Yhteensä		**130 181,10**		**146 103,08**
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat				1 055 929,98
Siirtovelat		682 027,14		156 596,05
Yhteensä		**682 027,14**		**1 212 526,03**
Velat osakkuus- ja omistusyhteysyhteisöille				
Ostovelat				26 211,12
Siirtovelat				
Yhteensä				**26 211,12**
Vieras pääoma yhteensä		**812 208,24**		**1 384 840,23**

31. Sekkilimiitti

Ei ilmoitettavaa.

32. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Liittymismaksut	8 777 088,31	7 983 640,75		
Muut velat	2 567 767,79	4 071 324,47	1 142 594,52	2 519 441,03
Yhteensä	**11 344 856,10**	**12 054 965,22**	**1 142 594,52**	**2 519 441,03**

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	1 532,50	2 175,47		
Menojäämät				
Palkkojen ja henk.sivukulujen jaksotu	9 430 997,64	8 269 318,56	6 130 541,89	5 385 274,75
Korkojaksotukset	571 891,48	481 052,28	43 864,97	45 966,84
Muut menojäämät	3504718,18	3 065 423,58	2 835 405,75	1 634 524,64
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	13 507 607,30	11 815 794,42	9 009 812,61	7 065 766,23
Siirtovelat yhteensä	**13 509 139,80**	**11 817 969,89**	**9 009 812,61**	**7 065 766,23**

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

34. Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai osakkeita

Ei ilmoitettavaa.

35.-37. Vakuudet

Ei ilmoitettavaa.

38. Vuokravastuut

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	**2 481 744,63**	**2 504 690,93**	**1 068 828,30**	**1 091 774,60**
- Vanhus- ja hoitopalvelut	513 355,86	518 089,04	513 355,86	518 089,04
- Vammaispalvelut	312 106,44	312 193,56	312 106,44	312 193,56
- Sosiaalityö	239 316,00	261 492,00	239 316,00	261 492,00
- Muut	1 416 966,33	1 412 916,33	4 050,00	
Leasingvastuut yhteensä	**1 407 781,23**	**1 098 231,02**	**159 041,46**	**170 535,67**
- Seuraavalla tilikaudella maksettavat	392 201,86	362 291,58	52 136,34	67 247,65
- Myöhemmin maksettavat	1 015 579,37	735 939,44	106 905,12	103 288,02
Yhteensä	**3 889 525,86**	**3 602 921,95**	**1 227 869,76**	**1 262 310,27**

Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.

Vuoden 2018 konsernin vuokravastuut korjattu, 3 602 921,45 euroa.

39.-40. Vastuusitoumukset

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma			76 528 957,52	63 745 585,65
Jäljellä oleva pääoma			26 111 263,54	28 909 129,55
Osakkuusyhtiöiden puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma			8 469 262,64	7 661 238,13
Jäljellä oleva pääoma			2 376 975,19	4 985 802,91
Muut vastuusitoumukset				
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	5 597 640,03	6 675 082,16	5 597 640,03	6 675 082,16
Jäljellä oleva pääoma	2 918 129,99	2 927 878,97	2 918 129,99	2 927 878,97
Yhteensä	**2 918 129,99**	**2 927 878,97**	**31 406 368,72**	**36 822 811,43**

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kaupunki	
	2019	2018
Tornion osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	131 693 944,00	125 185 342,00
Tornion mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoita 31.12.	86 646,00	80 426,00

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Arvonlisäveron palautusvastuu	9 225 738,41	7 515 374,68	5 670 580,89	6 141 549,68

Korojohdannaissopimukset

	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Kaikki koron vaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksella. Koronvaihtosopimuksella suojataan yksittäisen lainan korkoriskiä. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Nimellisarvo	1 690 682,79	2 209 777,88		
Käypä arvo	-61 094,34	-88 851,56		
Sopimuksia 0 kpl päättyy v.2019				
Sopimuksia 3 kpl päättyy myöhemmin				
Sopimuksia yhteensä v19: konserni 3kpl				

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJA PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstömäärä toimialoittain ja palvelusuhteittain vuosina 2018-2019:

	Vakinaiset			Määräaikaiset			Työllistetyt			Yhteensä		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Keskushallintopalvelut	39	40	37	8	6	4	4	4	4	47	50	45
Hyvinvointipalvelut	362	304	287	157	116	167	18	19	16	519	439	470
Sivistyspalvelut	451	475	441	162	162	199	22	24	15	613	661	655
Tekniset palvelut	127	124	155	18	19	18	8	5	12	145	148	185
Yhteensä	979	943	920	345	303	388	52	52	47	1324	1298	**1355**
Muutos ed. vuoteen		-36	-23		-42	+85		0	-5		-78	57

Henkilötyövuosien kehitys vuosina 2017-2019:

	2015	2016	2017	2018	2019
Henkilötyövuodet	1317,6	1301,2	1281,4	1246	1217,5

43. Henkilöstökulut

	v. 2019 e	v. 2018 e	Muutos %
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	44 059 546	43 903 970	0,35
- Henkilöstökorvaukset	-754 705	-682 104	10,64
Tuloslaskelman palkat	43 304 841	43 221 866	0,19
Henkilöstösivukulut	11 451 514	11 598 851	-1,27
Eläkekulut	9 840 347	9 897 779	-0,58
Muut henkilösivukulut	1 611 167	1 701 072	-5,29
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	**54 756 356**	**54 820 717**	**-0,12**
Henkilöstömenoja aktivoitu käyttöomaisuuteen	173 035	147 616	17,22
Yhteensä henkilöstökulut	**54 929 391**	**54 968 333**	**-0,07**

Työllisyyden hoito ja kesätyöllistämiskustannukset palvelualoittain

Työllistämismenot ja –tulot palvelualoittain v 2019/1-12

	Työllistäminen	Kesä- työllistäminen	Lapin alueellinen työll.kokeilu	Yhteensä
Keskushallintopalvelut	€			€
Palkat	116 383	4 210	10 263	130 856
Henkilösivukulut	59 166	839	2 138	62 143
Muut menot	307 671	110 479	841	418 991
Toimintatulot	-14 820			-14 820
Työllistämistuki	-68 678		-1 048	-69 726
Nettomeno	399 722	115 527	12 195	527 444
Hyvinvointipalvelut				
Palkat	283 279	33 002		316 281
Henkilösivukulut	58 120	5 678		63 799
Muut menot	230	40		270
Toimintatulot				0
Työllistämistuki	-130 553			-130 553
Nettomeno	211 077	38 721		249 798
Sivistyspalvelut				
Palkat	314 479	26 001		340 480
Henkilösivukulut	66 745	4 055		70 800
Muut menot	434	80		514
Toimintatulot				0
Työllistämistuki	-137 959			-137 959
Nettomeno	243 699	30 136		273 835
Tekninen keskus				
Palkat	111 903	39 624		151 527
Henkilösivukulut	22 296	4 264		26 561
Muut menot				0
Työllistämistuki	-60 663			-60 663
Nettomeno	73 536	43 889		117 424
Palvelualueet yhteensä				
Palkat	826 044	102 837	10 263	939 145
Henkilösivukulut	206 328	14 836	2 138	223 302
Muut menot	308 334	110 599	841	419 775
Toimintatulot	-14 820	0	0	-14 820
Työllistämistuki	-397 853	0	-1 048	-398 901
Nettomeno	**928 033**	**228 273**	**12 195**	**1 168 501**

44. Luottamushenkilön palkoista peritty ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kaupunki	
	2019	2018
Tornion Kokoomus ry	2391,10	2868,20
Keskustan Tornion kunnallisjärjestö ry	21374,76	20332,13
Tornion Vasemmistoliitto ry	7066,10	6718,73
Lounais-Lapin Vihreät ry	916,20	687,00
Tornion Perussuomalaiset ry	1603,62	1219,43
Tornion Sosiaalidemokraatit ry	3746,64	3939,59
Keminmaalaisten parhaaksi	66,96	59,52
Keskustan Keminmaan kunnallisjärjestö r	71,30	62,00
Keminmaan Vasemmistoliitto ry		18,60
Suomen Kristillidemokraatit	14,90	
Vasemmistoliiton Tervolan kj.	24,80	99,20
Keskustan Tervolan kunnallisjärjestö ry	111,60	124,00
Kemin Sosiaalidemokraatit	117,80	148,80
Kemin Vasemmistoliitto ry	142,60	161,20
Keskustan Simon kunnallisjärjestö ry	65,10	74,40
Vasemmistoliiton Ylitornion kj.		6,20
Keskustan Ylitornion kunnallisjärjestö ry	37,20	27,90
Keskustan Peräpohjolan piiri	12,40	12,40
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yht.	**37 763,08**	**36 559,30**

45. Tilintarkastajien palkkiot

	Kaupunki	
	2019	2018
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot		16 819,50
Tilintarkastajan lausunnot		390,00
Palkkiot yhteensä	**0,00**	**17 209,50**
KPMG Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	12 200,00	8 475,87
Tilintarkastajan lausunnot	480,00	
Palkkiot yhteensä	**12 680,00**	**8 475,87**
Tilintarkastajien palkkot yhteensä	**12 680,00**	**25 685,37**

11 KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Käytetyt kirjanpitokirjat
Päiväkirja
Pääkirja
Ostoreskontra
Myyntireskontra
Palkkakirjanpito

Käytetyt tositelajit/tositenumerot vuonna 2019

TOSITELAJI	TOSITENUMEROT	
ALKUSA	1 001 – 1 001	Avaava tase
BUD	2 001 – 2 005	Talousarvio
BUDL	3 001 – 3 024	Lisätalousarvio
MUIST1	10 001 – 10 426	Muistiotosite, ulk. Raindance
MUIRO2	15 001 – 15 328	Muistiotosite, ulk. Rondo
MUISIS	20 001 – 20 016	Muistotosite, sis, Raindance
MUIRS2	25 001 – 25 082	Muistiotosite, Rondo sis.
KOMTOS	34 001—34 096	Käyttöomaisuus
SISROP	40 001 – 41 818	Sisäinen lasku, Rondo
MUIVTU	45 001 – 45 176	Välitilinpäätöstosite, ulk. Raindance
MUIVTS	46 001 – 46 018	Välitilinpäätöstosite, sis. Raindance
PANKKI	101 001 – 102 253	Pankin tiliotetosite
PALKAT	100 001 – 100 299	Palkat
SOSTYO	111 001 – 111 249	ProConsona sosiaalityö
KASSA1	112 001 – 112 351	CPU-kassatosite
OSTOT	8 000 001 – 8 028 232	Ostolaskut Rondosta
OMAKSU	8 090 001 – 8 090 380	Ostomaksut
YMRMAN	5 110 001 – 5 112 621	Manuaalisuoritukset
YMRVII	5 210 001 – 5 210 488	Viitesuoritukset
YMRHYV	5 310 001 – 5 310 691	Hyvityslaskujen kuittaus
YMRK	5 410 001 – 5 410 306	Tileistä poisto
YMR10	10 000 001- 10 009 787	Laskulaji 10 Terveyskeskusmaksu
YMR12	12 000 001- 12 000 316	Laskulaji 12 Terveyskeskus muut palv.
YMR13	13 000 001- 13 000 178	Laskulaji 13 Kuntoutushoito
YMR14	14 000 001- 14 000 286	Laskulaji 14 Kuntalaskutus
YMR15	15 000 001- 15 001 488	Laskulaji 15 Vuodeosasto
YMR16	16 000 001- 16 000 726	Laskulaji 16 Vanhainkoti
YMR17	17 000 001- 17 006 890	Laskulaji 17 Kotihoitopalvelut
YMR18	18 000 001- 18 000 117	Laskulaji 18 Terveyskeskus yleislaskutus
YMR19	19 000 001- 19 000 006	Laskulaji 19 Lääkevarasto
YMR26	26 000 001- 26 011 763	Laskulaji 25 Effica-hammashuolto
YMR31	31 000 001- 31 000 002	Laskulaji 31 Uimahallin laskut
YMR32	32 000 001- 32 002 383	Laskulaji 32 Iltapäiväkerho
YMR33	33 000 001- 33 000 613	Laskulaji 33 Timmi-tilavuokrat
YMR34	34 000 001- 34 000 200	Laskulaji 34 CPU-uimahallin laskut
YMR51	51 000 001- 51 000 014	Laskulaji 51 Kirjaston laskut
YMR52	52 000 001- 52 000 531	Laskulaji 52 Kouluviraston laskut
YMR53	53 000 001- 53 002 523	Laskulaji 53 Kansalaisopisto
YMR54	54 000 001- 54 004 818	Laskulaji 54 Päivähoito
YMR55	55 000 001- 55 000 076	Laskulaji 55 Aineen taidemuseo
YMR59	59 000 001- 59 000 039	Laskulaji 59 Tekninen keskus/JULK
YMR60	60 000 001- 60 000 638	Laskulaji 60 Ympäristötoimi/JULK
YMR70	70 000 001- 70 000 434	Laskulaji 70 Asuntojen vuokrat
YMR71	71 000 001- 71 000 376	Laskulaji 71 Toimitilavuokrat

YMR73	73 000 001- 73 000 068	Laskulaji 73 Keskusvaraston Sonet-laskut
YMR74	74 000 001- 74 000 034	Laskulaji 74 Ympäristötoimi
YMR75	75 000 001- 75 001 154	Laskulaji 75 Tekninen keskus
YMR77	77 000 001- 77 001 806	Laskulaji 77 Tontinvuokrat
YMR78	78 000 001- 78 000 334	Laskulaji 78 X-city rakennusvalvonta
YMR80	80 000 001- 80 000 809	Laskulaji 80 Muut saatavat
YMR81	81 000 001- 81 000 011	Laskulaji 81 Antolainat
YMR81	82 000 001- 82 000 013	Laskulaji 82
YMR98	98 000 001- 98 000 002	Viivästyskorot
9991	99 910 001- 99 910 001	Konsernin alkusaldot
9992	99 920 001- 99 920 021	Konsernin tytär/ky
9993	99 930 001- 99 930 007	Konsernikirjaukset
LIITETIETO	1 –	Liitetieto

12 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Torniossa, 30. maaliskuuta 2020

TORNION KAUPUNGINHALLITUS

_____

Markku Taramaa

Puheenjohtaja

_____

Ilkka Kapraali

I varapuheenjohtaja

_____

Pekka Pelttari

II varapuheenjohtaja

_____

Marja-Liisa Husa

_____

Sari Juntura

_____

Outi Keinänen

_____

Raija Lummi

_____

Eija Kanto

_____

Olli Rainio

_____

Jari Sainmaa

_____

Timo Nousiainen

Kaupunginjohtaja

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tarkastuskertomus.

Torniossa ___.päivänä _____kuuta 2020.

_____